

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА НИША

ГОДИНА XXV - БРОЈ 139

НИШ, 27. децембар 2017.

Цена овог броја 700 динара
Годишња претплата 5000 динара

ГРАД НИШ

1.

На основу члана 37. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ број 88/2008 и 143/2016) и члана 12. Закона о туризму Републике Србије („Сл. гласник РС“, број 36/2009, 88/2010, 99/2011, 93/2012 и 84/2015),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА ТУРИЗМА ГРАДА НИША СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ПЕРИОД 2018-2020. ГОДИНЕ

Члан 1.

Скупштина Града Ниша усваја Програм развоја туризма Града Ниша са Акционим планом за период 2018-2020. године.

Члан 2.

Програм развоја туризма Града Ниша са Акционим планом за период 2018-2020. године је саставни део ове Одлуке.

Члан 3.

Одлуку објавити у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 06-1290/2017-1-02
У Нишу 27. децембар 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША.

ПРЕДСЕДНИК
мр Раде Рајковић, с.р.

ПРОГРАМ

РАЗВОЈА ТУРИЗМА ГРАДА НИША СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ПЕРИОД 2018-2020. ГОДИНЕ

УВОД

Град Ниш је друштвени, привредни, образовни, здравствени, културни и спортски центар југоисточне Србије, категорисан као туристичко место прве категорије са свим потребним предусловима да постане изузетно атрактивна туристичка дестинација. Програм развоја туризма Града Ниша ослања се на Стратегију развоја туризма Србије 2016-2025. и Ревизију Стратегије одрживог развоја града Ниша 2009-2020, због чега представља својеврсну основу и смерницу за даљи туристички развој града, базиран на савременим тржишним основама.

Град Ниш је препознат као туристичка дестинација с високим потенцијалом, те је задатак свих носилаца туристичког развоја да овај предуслов максимално искористе у циљу стварања атрактивне туристичке дестинације. Град Ниш се суочава с бројним изазовима у погледу нових трендова у развоју туризма, при чему добија и нове прилике за развој. Овај документ треба да пружи даљи путоказ у развоју туризма и да, и поред изражене нестабилности на глобалном нивоу, задовољи динамичне промене захтева тржишта. Управо то доводи до потребе преиспитивања досадашњег модела развоја туризма кроз анализу реализованих циљева и успостављање будућих смерница.

Програмом развоја туризма Града Ниша сагледавају се развојна ограничења и развојне могућности Града у циљу препознавања кључних чинилаца. Објашњавањем појединих појмова,

корисницима документа је омогућено боље разумевање планираних активности.

Један од циљева креирања Програма је активно учешће представника локалне и државне управе, академске заједнице и различитих носилаца активности у процесу заједничког планирања и стварања услова за развој туризма Града Ниша и дефинисање развојне политике у овој области.

Програм развоја туризма Града Ниша, кроз сарадњу свих учесника у његовом креирању, омогућава системски приступ развоју туризма и сагледавање тржишно оријентисаног туристичког производа. Циљ Програма је стварање услова за позиционирање Града Ниша као атрактивне туристичке дестинације на домаћем и међународном тржишту. Јасно дефинисана туристичка понуда, услов је за учествовање на туристичком тржишту, што подразумева интегрисање различитих туристичких понуда, као и заједничких интереса и циљева свих носилаца активности на пољу туризма. Овим циљевима могу да допринесу и јавно-приватна партнерства, као и подршка на локалном и државном нивоу.

Дефинисаним Програмом развоја туризма за период од 2018-2020. године, Град Ниш кроз реализовање планираних стратегија, политика и циљева, заузима припадајућу позицију на туристичкој мапи Србије. Очекивани раст туриста, а са тиме и раст прихода, представља и значајан развој региона, његове инфраструктуре, доприноси стварању боље инвестиционе климе, услова за отварање нових радних места и смањењу незапослености, као и побољшању животног стандарда. Циљ израде овог документа је креирање дугорочног одрживог и конкурентног Програма развоја туризма Града Ниша за период од 2018-2020. године, који ће моћи да одоли и одговори будућим трендовима у туризму.

1. ИЗРАДА ПРОГРАМА

1.1. Методологија израде Програма

За израду Програма развоја туризма Града Ниша за период од 2018-2020. године коришћен је метод синтезе и анализе који се базира на употреби статистичких извора података и информација, појединачним и групним консултацијама и предлозима чланова радног тима и учесника јавних скупова и састанака организованих за потребе израде овог програма.

1.2. Основе за израду Програма

Израда Програма развоја туризма је стратешки документ који се заснива на следећим документима: Стратегија развоја туризма Републике Србије 2016-2025, Ревизија Стратегије развоја града Ниша 2009-2020. и Акциони план одрживог развоја Града Ниша 2015-2020.

Стратегија развоја туризма Републике Србије 2016-2025. припремљена је у складу са чланом 7. Закона о туризму. Основна студија Стратегије садржи: анализу постојећег стања и досадашњег степена развоја туризма, упоредну анализу туризма конкурентских земаља, анализу предности и недостатака туризма, пословну мисију, визију и циљеве развоја туризма, избор приоритетних туристичких производа, предлог приоритетних туристичких дестинација, анализу утицаја на културно наслеђе и природна добра и предлог политике развоја туризма

Законом о туризму, чланом 12. („Службени гласник Републике Србије“ бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011 – др. закон 93/2012 и 84/2015), између осталог, прописано је да локална самоуправа на свом подручју доноси Програм развоја туризма у складу са Стратегијом.

1.3. Скраћенице и појмови

DMO	Дестинацијска менаџмент организација
DMC	Дестинацијска менаџмент компанија
ГО	Градска општина
MICE	Meetings Incentives Congresses Events (Састанци Подстицаји Конгреси Догађаји)
НИВОС	Нишки водоводни систем
НИКАС	Нишки канализациони систем
TEM	Trans-European Motorways (Трансевропски ауто-путеви)
SWOT	Strengths Weaknesses Opportunities Threats (Снаге Слабости Шансе Претње)
ТОН	Туристичка организација Града Ниша

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

2.1. Општи и демографски подаци о граду

Ниш је трећи по величини град у Србији и један од најстаријих градова на Балкану. Број становника, према Попису из 2011. године, је 260 237 становника, настањених у пет градских општина. Ниш лежи на обалама реке Нишаве по којој је добио име, према предању Nais или Naissus значи Вилин град. Административни је центар Нишавског округа и Регионални центар Југоисточне Србије. Површина Града је 597 km² (око 0,7% површине Србије и 21,8% Нишавске области).

Административно, Град Ниш је подељен на пет општина: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст и Нишка Бања. Град има 71 насељено место.

Градска општина Медијана је једна од укупно пет градских општина основаних октобра 2004. године поделом административног подручја Града Ниша. Према површини од 11 km²,

ова општина је најмања, док је по броју становника (85 969 становника, Попис из 2011. године) највећа градска општина. Подручје ГО Медијана је високо урбанизовано и густо насељено.

Градска општина Палилула формирана је септембра 2004. године и њена територија се простире јужним ободом нишке котлине правцем исток-запад. ГО Палилула је природно географски комбинација равничарског (по алувијалној равни Нишаве и Јужне Мораве) и брдског рељефа. Површина Општине је 117 km², и по Попису из 2011. године у њој живи 73 801 становник, од чега 54 597 живи у градским насељима, а 19 204 у руралном подручју. На територији ове општине је Споменик природе „Лалиначка слатина“ један од важнијих центара биодиверзитета у Србији, а уједно и један од бисера заштићених подручја Града Ниша.

Градска општина Пантелеј је општина која је настала након локалних избора, септембра 2004. године. Простире се на површини од 142 km², а на њеној територији живи 53 486 становника. На територији Општине налази се и 13 насељених места. Поред урбаног дела, ГО Пантелеј захвата и пределе Церја и Каменичког виса на северу, а на истоку се простире до Пасјаче и Ореовца. Зелене падине Сврљишких планина, са лепотама подземних канала Церјанске пећине и парк шумом „Каменички вис“, представљају природно богатство Општине.

Градска општина Црвени Крст заузима северозападни део подручја Града Ниша и простире

се од реке Нишаве, на југу, до граница са општинама Алексинац и Сврљиг на северу. На западу се наслања на ГО Палилула, а на истоку се граничи са ГО Пантелеј. На територији ове градске општине налазе се 23 насељена места. Укупна површина Општине износи 182 km², а на овој територији живи 32 301 становник.

Градска општина Нишка Бања основана је 2000. године као једна од две градске општине Града Ниша. Административни центар општине налази се 10 km југоисточно од центра Ниша. Нишка Бања је природно лечилиште са радиоактивном водом. Над Бањом се диже Коритник (808 m), огранак Суве планине. Средњи део бањског насеља изграђен је на платоу-тераси од 250 m апсолутне висине. У ГО Нишка Бања, према подацима Пописа из 2011. године, живи 14 680 становника. У градском насељу Нишка Бања живи 4 380, а у осталим насељима 10 300 становника. На територији ГО Нишка Бања налазе се највећа заштићена природна добра на територији Града Ниша: Парк природе „Сићевачка клисура“, Специјални резерват природе „Јелашничка клисура“ и Специјални резерват природе „Сува планина“, који представљају огроман туристички потенцијал овог дела Србије.

2.2. Природне карактеристике и ресурси

Подручје Града Ниша се налази у југоисточном делу Србије, на ушћу реке Нишаве у Јужну Мораву, између огранака Сврљишких планина, Суве планине и Јастрепца. Заузима централни положај у оквиру Нишавског округа, између 43°15' и 43°30' северне и 21°49' и 22°13' источне географске ширине.

Рељеф овог подручја карактерише комбинација брдско-планинског простора на северу и југу и алувијална равница у централном делу подручја.

Геолошка и морфолошка основа овог подручја је врло сложена на контакту геотектонских јединица „српско-македонске“ масе и Карпато балканида. Дуж контакта је тектонска дислокација, која се на подручју града пружа правцем југоисток-северозапад. На северу и истоку обода градског подручја преовлађују стене мезозојских кречњака и палеозојских пешчара, а на југу и западу су метаморфне стене. У централним деловима су неогени језерски седименти и квартарне речне насlage.

Нишко подручје карактеришу разноврсни природни потенцијали, као што су пољопривредно земљиште, шуме, воде и природне реткости и вредности. Све воде простора (подземне и површинске) представљају изузетан потенцијал, али се запажа недостатак водених акумулација. Геотермални извори, којих на овом подручју има, представљају изузетан потенцијал у погледу пружања могућности унапређења постојеће бањске понуде и коришћења у термоенергетске сврхе.

Од природних вредности најзначајније су Споменик природе „Церјанска пећина“, пећине и окапине Сићева, Парк природе „Сићевачка клисура“ и специјални резервати природе „Јелашничка клисура“ и „Сува планина“, Каменички вис и Сврљишке планине, Миљковачки кањон, кањон у Селичевици, врела у Горњој Студени, Срећково врело код села Каменица, топли извор Видриште код Миљковца и Бања Топило код Кравља, Прозорац у Јелашничкој клисури и друго. Природни ресурси града Ниша и околине погодују развоју пољопривреде, туризма и спорта и од велике су важности за даљи развој града.

2.2.1. Географски положај

Ниш, један од најстаријих градова Европе, налази се у Нишкој котлини, на обалама реке Нишаве, испред њеног ушћа у Јужну Мораву, на 43°19' северне географске ширине и 21°54' источне географске дужине. У Нишу се магистрални правац, који води са севера, долином Мораве из правца Београда, рачва на правац ка југу, долином Јужне Мораве и Вардара према Солуну и Атини; и правац ка истоку, долином

Нишаве и Марице према Софији, Истанбулу и даље ка Блиском истоку.

У Нишу се рачвају и путеви који воде ка североистоку, ка Зајечару, и ка југозападу, према Јадранском мору. Одувек је називан капијом Истока и Запада, јер су сви ови путеви били познати још од најстаријих времена Рима и Византије, као правци кретања бројних народа, робе и војски, што је оставило велико културно-историјско наслеђе.

Овакав географски положај који чини Град Ниш раскрсницом Европе са Малом Азијом и Медитераном, као и развој свих видова саобраћаја, пружа изразите могућности транзитног туризма.

2.2.2. Клима

Ниш и шира околина имају умерено-континенталну климу. Средња годишња температура је 11,2°C. Најтоплији месец је јул са просечном температуром од 21,2°C, а најхладнији јануар са средњом температуром од 0,2°C. Годишње у просеку падне 567,25 mm падавина по квадратном метру. Просечни ваздушни притисак је 992,74 милибара. Годишње има 123 кишовита дана и 43 дана под снегом. Просечна јачина ветра је нешто мања од 3 бофора.

2.2.3. Рељеф

У геоморфолошком погледу, територија града Ниша је изразито сложена и разнолика, јер се град Ниш налази у Нишкој котлини, дужине 40 km и ширине 21 km. На северу су висови Калафата, Каменичког виса, Башаловца, Црног врха и Попове главе испред којих су брда Хумска чука и Виник. Са јужне стране града се простиру брда Горица и Бубањ.

Са Попове главе, северна граница градског подручја се спушта на Мезграјску пречагу, а са ње се издиже гребен Малог Јастрепца. Источни обод је на кречњачком гребену Сврљишких планина, а затим на сувопланинским огранцима. Јужни обод у ширем смислу чини кречњачки гребен Суве планине и кристаласто било планине Селичевице. Западни обод је кристаласто било Малог Јастрепца од Купињака до Батиншчићког виса.

Цела Нишка котлина у повољној је комуникативној вези са суседним котлинама, захваљујући долинама реке Јужне Мораве, Нишаве и Кутинске реке, што је чини атрактивном са аспекта туризма.

2.2.4. Предео и еко-систем

Град Ниш представља важан макрорегионални центар Републике Србије и има изузетан национални и међународни значај у погледу позиције коју заузима. Геопростор који заузима територија града Ниша дефинисан је

сложеном предеоном структуром са високим и ниским планинама, кањонским долинама и котлинама и различитим типовима насеља. У биогеографском смислу, а на основу глобалног зонирања, простор који заузима град Ниш спада у део холарктичке области која обухвата средњеевропски регион низијских и брдских листопадних шума са одговарајућим дериватима зељасте вегетације у оквиру девет шумских екосистема. Природа овог геопростора спада у биом субмедитеранских шума са храстовима, сладуном и цером, поред којих су још заступљене и шуме граба, китњака, храста китњака, букве, затим брдска букова и планинска букова шума, вештачки подигнуте састојине четинара (црни и бели бор, смрча), шикаре и шибљаци.

Најизразитији карактер пределу овог подручја даје Нишка котлина, која је једна од већих у Србији са правцем пружања исток-запад. Нишка котлина је посебно истакнута високим планинским ободом на југу и северу где брежуљкасто побрђе оштро прелази у планински предео са израженим стрмим одсецима. Додатне одлике предела у геоморфолошком смислу се огледају у клисурастим долинама река, попут Јелашничке и Куновичке. Велику вредност идентитету овог предела дају природна баштина и заштићена природна добра.

2.3. Саобраћај

Саобраћајна и комуникациона инфраструктура представља важан сегмент у сектору туризма. Стратешки положај града и његове карактеристике привредног и туристичког центра јужног и источног дела Србије говоре у прилог значаја доступности саобраћајне инфраструктуре у домену развоја туризма града.

На подручју Ниша укршта се више врста саобраћајница и комуникационих линија. Међународни пут Е-75, који делом пролази кроз Србију, спада у значајније европске путне правце. Он је сврстан у ТЕМ путеве (Trans European Motorways), који за један од циљева имају повезивање хладних и топлих мора Европе. Према свом значају у путној мрежи Србије, путни правац Будимпешта-Суботица-Нови Сад-Београд-Ниш-Лесковац-Врање-Скопље-Солун заузима истакнуто место, с обзиром на то да пролази кроз привредно развијена подручја са великом густином насељености.

Мрежа путева дугачка је 391 km. Сви путеви су са савременом подлогом, а стандард задовољава 91,7% локалних и 88,8% регионалних путева. Главна саобраћајница долази из правца Београда до северне границе Ниша, одакле се рачва ка југу долином Јужне Мораве и Вардара и води ка Солуну и Атини (Е-75) и истоку долином Нишаве и Марице према Софији, Истанбулу и даље ка Блиском и Средњем истоку (Е-80). Правац који од Ниша води на запад ка Топлици

(граница са Црном Гором) повезује будуће ауто-путеве Београд-Јужни Јадран и Ђердап-Зајечар-Ниш. Осим националних и међународних саобраћајних праваца, на територији града је слабије развијен систем регионалних саобраћајница (Ниш-Крушевац-Чачак-Ужице, правац Ниш-Зајечар-Неготин-бугарска и румунска граница).

У Нишу функционише јавни градски превоз са више превозника. Такси превоз функционише

У табели 1. приказан је број паркинг места по зонама:

Табела 1. Расположиви број паркинг места у Граду Нишу

Зонирано подручје	Број паркинг места
Екстра зона – 60 мин.	116
Црвена зона – 120 мин.	796
Зелена зона – 180 мин.	2.592
Укупно	3.504

Посебна паркиралишта без временског ограничења	Број паркинг места
Синђелићев трг	76

Главна железничка станица налази се у ширем центру града, односно од центра је удаљена око 2 km и има 6 колосека, са којих се свакодневно реализују поласци за Скопље, Софију, Истанбул и Солун. Ваздушни саобраћај одвија се преко Аеродрома „Константин Велики“.

2.3.1. Ваздушни саобраћај

Међународни аеродром „Константин Велики“ Ниш по величини је други међународни аеродром у Србији. Аеродром „Константин Велики“ је лоциран близу Града Ниша на удаљености од само 4 km, а самим тим и веома близу две магистралне саобраћајнице на Коридору 10 (пут и пруга) које воде ка истоку (Бугарска, Турска) и југу Европе (Грчка).

Цела област је позната по погодним климатским условима са малим бројем магловитих и снежних дана.

Са нишког аеродрома „Константин Велики“ тренутно 4 авио-превозника обављају редован авио-саобраћај: мађарски авио-превозник „Wizz Air“, ирски „Ryanair“ и швајцарске авио-компаније „SWISS“ и „Germania Flug AG“.

Важно је поменути да је Аеродром Ниш, осим за прихват редовних линија, оспособљен и за чартер летове, као и за приватне, пословне и спортске летове.

2.3.2. Железнички саобраћај

Главна железничка станица налази се у ширем центру града, односно од центра је удаљена око 2 km. Станица има 6 колосека.

Постојећа железничка станица Црвени Крст је саобраћајни терминал чија ће се функција ускладити са функционисањем путничког и теретног саобраћаја кроз нишки железнички чвор.

са око 700 возила. Мирујући саобраћај функционише кроз поделу централног дела града на 3 тарифне зоне са 3.580 паркинг места. За јавни градски превоз, такси превоз и мирујући саобраћај урађене су Студија мирујућег саобраћаја у централној зони Града Ниша и Студија јавног градског и приградског превоза путника на територији Града Ниша.

За обилазну пругу урађена је следећа документација:

У 2014. и 2015. години пројектна документација за железничку обилазницу око Ниша, Europe Aid/131854/C/SER/RS – Генерални пројекат и претходна студија оправданости, потврђени од стране државне ревизионе комисије МГСИ; у 2016. години План генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша („Службени лист Града Ниша“ 55/2016); у 2016. години пројектна документација за железничку обилазницу око Ниша, Europe Aid/131854/C/SER/RS – Идејни пројекат и студија оправданости, потврђени од стране државне ревизионе комисије МГСИ; у 2017. години пројекат препарцелације за формирање парцела за потребе експропријације у циљу изградње обилазне пруге око Ниша.

На постојећем железничком правцу од Ниша према Прахову, а у функцији и правца према Димитровграду, планирана је железничка станица на Пантелеју. Локација станице је одређена Планом генералне регулације обилазне пруге на подручју града Ниша. У овој станици се одвајају железнички правци према Димитровграду и према Прахову. Поред главне станице, Град Ниш има и железничке станице: Црвени Крст, Ђеле-кула, Нишка Бања, Трупале и ранжирну станицу Поповац, стајалишта Просек и Палилула, а планирају се станице Пантелеј и Међурово.

2.3.3. Међународни и међуградски аутобуски саобраћај

Међународни и међуградски аутобуски саобраћај одвија се преко аутобуске станице Ниш која је смештена у ужем центру Града. Град Ниш је повезан бројним линијама са свим градовима и местима у Србији и Европи. На међумесној аутобуској станици, која иначе поседује 18 перона, свакодневно се реализују поласци за скоро све градове у Србији.

2.3.4. Услуге такси превоза

На територији града Ниша услуге такси превоза обавља 316 такси превозника и 61 привредно друштво. Ова област уређена је Одлуком о ауто-такси превозу путника на територији града Ниша („Службени лист Града Ниша”, број 105/2015) и Решењем о одређивању такси стајалишта на територији града Ниша („Службени лист Града Ниша”, број 2/2012).

2.4. Комунална инфраструктура

Комунална инфраструктура обухвата: водоводну мрежу, канализациону мрежу, електродистрибутивну мрежу, телекомуникације, јавне површине и услуге уклањања отпада.

2.4.1. Водоводна мрежа

Водоснабдевање Града Ниша се остварује преко три територијално посебна, а функционално условно веома зависна водоводна система:

1. Водоводни систем „Медиана“ – извориште подземне воде прихрањивано претходно пречишћеном водом из водотока Нишаве, капацитета 100-500 l/s,

2. Водоводни систем „Студена“ – карсни природни извор и доводни цевовод са објектима, капацитета 220-340 l/s,

3. Водоводни систем „Љуберађа-Ниш“ – низ карсних природних извора (Крупац, Мокра, Дивљана и Љуберађа) и доводни цевовод са објектима, капацитета 800-1.450 l/s.

Наведени системи са извориштима, доводним системом, одговарајућом дистрибутивном и разводном мрежом, пумпним станицама и резервоарима представљају Нишки Водоводни Систем (НИВОС).

Њиме се водом снабдева око 240 000 људи и индустрија, количином од 37.732.608 m³ годишње, односно 103.377 m³ на дан.

Укупна дужина дистрибутивне мреже је око 1.300 km, а потрошачи се снабдевају кроз 50.000 прикључака.

На подручју града Ниша спроведена је водоводна мрежа у дужини од 821,26 km. Дистрибуција воде врши се са четири локације резервоарског простора: Делијски Вис, Бубањ, Виник, Горица.

Дистрибутивни водоводни систем има 4 висинске зоне снабдевања водом. Постојећи резервоари обезбеђују довољан притисак у мрежи корисника.

Градска водоводна мрежа постављена је кроз улице града, као и кроз насеља која су непосредно уз градско подручје. По типу је то прстенаста мрежа, што подразумева рационалнију и ефикаснију расподелу воде до потрошача. Исто тако, одређене интервенције у одржавању су брзе и квалитетне, а не ремети се режим водоснабдевања.

Нишка пијаћа вода спада у ред најквалитетнијих вода у Србији, а доказ за то су веома добре физичко-хемијске особине и одсуство микробиолошког присуства, а присутан је и висок ниво контроле квалитета воде.

2.4.2. Канализациона мрежа

Канализациони систем Града Ниша (НИКАС) је глобално по типу комбинован. У ужем градском језгру су уграђени колектори мешовитог типа, док је у појединим новоизграђеним деловима града изграђен сепаратни тип канализације, тј одвојена је атмосферска од фекалне воде. Укупна дужина НИКАС мреже је око 531,74 km.

Све отпадне воде у Граду Нишу данас се, преко неколико испуста на левој и десној обали реке, евакуишу у Нишаву.

Преко два главна излива евакуишу се воде са слива главних колектора: Левообални – Ивана Милутиновића 70%, од укупних отпадних вода и Деснообални – Београдмалски 20%.

Број прикључених на канализациону мрежу у градском подручју је 86,3%. У току је изградња колектора у северној зони Ниша.

2.4.3. Електродистрибутивна мрежа

Дистрибутивни конзум Електродистрибуције Ниш простире се на површини од 1.750 km², са 5 градских насеља и 187 приградских насеља, преко 178.000 мерних места, што указује на одличан проценат покривености електродистрибутивном мрежом града Ниша са околином. У ванградским подручјима мрежа је претежно надземна, док је у Нишу изведена подземним кабловским водовима, због већег градског језгра које захтева развијену и разгранату подземну електроенергетску инфраструктуру.

Електродистрибутивна мрежа на конзулном подручју ПД „Југоисток“ доо Ниш је геопозиционирана у Gauss-Kruger-овом систему.

Светлост у свим њеним формама представља неопходан елемент, када су у питању решења осветљености ујег и ширег градског језгра на нов и квалитетан начин.

Послови одржавања и проширења јавне расвете обављају се на ужем подручју града, као и на целокупној територији свих градских општина.

У циљу омогућавања атрактивног ноћног обиласка Нишке тврђаве и истицања њене лепоте, урађено је јавно осветљење пешачке стазе, бедемског зида и улаза у Тврђаву од Београдске до Јагодинске капије.

2.4.4. Топловодна мрежа

Јавно комунално предузеће „Градска топлана“ је предузеће за производњу и дистрибуцију топлотне енергије на територији града Ниша. Производњу топлотне енергије обавља у три топлане и једанаест котларница (укупног капацитета 254 MW), а дистрибуција до корисника врши се преко 69 km топоводне мреже и у 1.114 топлотних подстаница. Број подстаница и дужина топоводне мреже у сталном су порасту јер Топлана континуирано шири своје капацитете и отвара могућност за нове прикључке на мрежу даљинског грејања. Тренутна структура тржишта је таква да 81,25% чине стамбени корисници (29.098 објеката), 18,75% пословни корисници (2.104 објекта). Изградњом гасовода, капацитети Градске топлане су пребачени на коришћење гаса уместо мазута, па је тренутно процентуално учешће енергената у производњи, 90% природни гас, 10% мазут.

2.4.5. Телекомуникациона инфраструктура

Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ целокупну територију Града Ниша покрила је својом мрежом и свим грађанима може пружити најсавременије телекомуникационе услуге. Тиме је дат допринос остварењу Стратегије развоја информационог друштва, Стратегије развоја широкопојасних мрежа и сервиса у Републици Србији, Стратегије развоја електронских комуникација, као и опредељењима о равномерном регионалном развоју исказаним у европским документима и Закону о просторном плану Републике Србије.

У Нишу постоји 29 пошти и 85.108 телефонских претплатника (2015.), ~30.000 мање него у 2010. када је било 115.764 фиксних телефонских прикључака, што указује на све већу заступљеност и коришћење мобилне телефоније. Интернет и нове технологије данас имају пресудни значај на развој туризма, па је у том смислу неопходан и подстицај информационо комуникационој инфраструктури и то: Унапређење сервиса у фиксној телефонији, са акцентом на широкопојасном приступу интернету и ИПТВ (Интернет протокол телевизија), проширење мреже базних станица и осавремењавање постојеће мреже (3Г и 4Г), унапређење базне комуникационе инфраструктуре и повећање брзине протока информација.

Сигнал мобилне телефоније доступан је у свим насељеним местима. До свих већих насеља изграђена је мрежа оптичких каблова, док је у осталим обезбеђена бакарна мрежа са

имплементираном савременом технологијом за увећање брзина протока података.

Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д. планира да кроз започети пројекат ALL IP трансформације унапреди приступну мрежу на подручју Града Ниша и то интензивнијим увођењем оптике што ближе корисницима, како бисмо им омогућили знатно веће приступне брзине и испоруку напреднијих услуга преко оптичке приступне мреже. Уз унапређење WiFi мреже и услуга, наставак развоја 4G мреже, као и додатно обогаћивање понуде, намеравамо да увећавамо вредност мреже и да кроз јединствену сервисну понуду задовољимо потребе грађана. Веб-сервиси и ОТТ апликације, МТS банка и мобилни новчаник су сервиси намењени свим корисницима. На тржишту услуга за пословне кориснике радимо на проширењу портфолија ICT/cloud услуга, припремајући се истовремено за наступ и на другим сегментима IT/ICT тржишта, чиме ће се створити услови и за улазак у нове области пословања, пре свега коришћењем потенцијала које доноси IoT (Internet of Things) кроз глобално умрежавање и унапређење пословног и животног окружења. Будуће активности биће усмерене на унапређење постојећих сервиса у фиксној телефонији, са акцентом на широкопојасном приступу интернету и ИПТВ и на изградњи инфраструктуре у руралним и субруралним срединама са циљем обезбеђења универзалног сервиса, као и услова за доступност и савремених широкопојасних сервиса, а у мобилној телефонији на проширење мреже базних станица, као и на осавремењавање постојеће мреже (3Г и 4Г базне станице).

2.5. Заштита животне средине

Заштита животне средине на подручју Града Ниша заснована је на концепту одрживог развоја, усклађивању коришћења простора са могућностима и ограничењима природних и створених вредности и са потребама економског развоја, полазећи од начела превенције и спречавања загађивања животне средине и начела интегралности. То значи обавезно укључивање услова заштите животне средине и услова заштите природе у све планове, програме, као и све предвиђене активности и садржаје на подручју.

Попут других привредних грана, туризам утиче на квалитет животне средине као потрошач природних и других ресурса: земљишта, воде, горива, електричне енергије и хране, али и као произвођач отпада и емисије штетних гасова и др. Утицаји туризма на животну средину изражени су кроз притисак на природне ресурсе, живи свет и станишта, као и стварање отпада и загађење. Планирањем развоја туризма потребно је водити рачуна о одржавању квалитета животне средине на високом нивоу, зато што је чиста и здрава

животна средина врло важна претпоставка његовог успешног развоја. Позитивни ефекти туризма у односу на животну средину огледају се у чињеници да је реч о делатности која тежи ка адекватном и одрживом коришћењу природних ресурса, унапређењу предела и одржавању и очувању еколошких, економских и социо-културних вредности локалне заједнице. Правилно планиран развој туризма најважнија је претпоставка за очување простора. Концепт одрживог развоја, у коме природни ресурси садрже могућности за постизање економских и других циљева у туризму, а не обрнуто, представља допринос ка остварењу добрих резултата у туризму.

Развој туризма треба да прати правилно спровођење планске и законске регулативе, изградња туристичке инфраструктуре, инфраструктуре за пречишћавање отпадних вода, решавање неконтролисаног одлагања отпада, као и ефикасно и рационално управљање пределима, природним добрима и заштићеним природним добрима у циљу смањења негативних утицаја развоја туристичке делатности на квалитет животне средине.

Основни приоритети у области животне средине који утичу на развој туризма као привредне гране су јасно дефинисани у Програму заштите животне средине града Ниша са Акционим планом за период од 2017 до 2027. године и другим стратешким документима, а то су: управљање отпадним водама, управљање отпадом, смањење нивоа комуналне буке, унапређење мониторинг система, управљање ризицима, јачање капацитета локалне самоуправе, координација активности у области животне средине, спровођење прописа у области животне средине, стање свести о проблемима у области заштите животне средине, функционалан систем економских инструмената и начини финансирања у области животне средине, ниво усаглашености националних прописа са прописима ЕУ, итд.

У области управљања водама, Град Ниш је у сталној борби да се нишки водоводни систем – НИВОС заштити, модернизује, реконструише, као и ефикасно, економично и стручно искористи, а уједно догради и прошири новим капацитетима и водоводним објектима. Сарадњом Владе Србије и Града Ниша, а уз подршку ЕУ, у Нишу ће се спроводити највећи инфраструктурни пројекат из области заштите животне средине у претприступном периоду – изградња постројења за третман отпадних вода и изградња канализационе мреже Града Ниша. Урађена је Студија изводљивости која треба да омогући да се Нишу кроз програм претприступне развојне помоћи фондова ЕУ, IPA 2017. обезбеде средства за изградњу постројења за третман отпадних вода и изградњу канализационе мреже Града Ниша. Израда пројектно-техничке документације је у

току, а финансира се из новог програма подршке Шведске развојне агенције сектору заштите животне средине у Србији PEID „Припрема и развој инвестиција у животној средини”. То је један од највећих инфраструктурних и капиталних пројеката за Град Ниш.

Адекватно управљање отпадом представља један од највећих изазова у спровођењу политике заштите животне средине. У области управљања отпадом, а у складу са Регионалним планом управљања отпадом, Нишки регион се одлучио за приватно-јавно партнерство, избор концесионара који је у обавези да изгради и управља Регионалним центром за управљање отпадом „Келеш” и изгради 5 трансфер-станица, за период од 25 година. Регион обухвата Ниш, Алексинац, Гаџин Хан, Дољевац, Сврљиг, Сокобању, Мерошину и Ражањ. У 2017. години планиран је завршетак тендера кроз расписивање јавног позива за отворени преговарачки поступак.

Такође, у области управљања отпадом ради се на санацији и рекултивацији постојеће несанитарне депоније. У току је припрема за изградњу постројења за пречишћавање процедних вода са тела депоније и изградња дренажних канала за прикупљање ових вода.

Изграђен је рециклажни центар и уведена је примарна селекција отпада, али само на делу територије Града Ниша, са тенденцијом покривања целокупне површине града, као и проширење капацитета рециклажног центра и изградња центра за сакупљање отпада.

У области заштите од повећеног нивоа комуналне буке, сарадњом Министарства надлежног за заштиту животне средине Републике Србије и Града Ниша, а уз подршку ЕУ, Град Ниш је први кандидат у Републици Србији за израду Стратешких карата буке, кроз Пројекат „Израда стратешких карата буке за агломерацију Ниш“, из средстава доступних у оквиру претприступних фондова ЕУ. Град Ниш је изабран као пилот пројекат, зато што има законску обавезу, као и други градови, да обезбеди израду стратешких карата буке, а поседује тродимензионални дигитални модел подручја града и извештаје о мерењу нивоа комуналне буке на територији Града Ниша за период од 1995. године до 2016. године. Након израде Стратешких карата буке, приступиће се изради Акционог плана заштите од буке за територију Града Ниша, што је и законска обавеза јединице локалне самоуправе.

У области управљања квалитетом ваздуха покренута је и реализована прва фаза Програма континуираног праћења квалитета ваздуха на територији Града у реалном времену, за све загађујуће материје које су предвиђене законском регулативом и захтевима ЕУ, са оценом здравственог ризика. Квалитетом ваздуха може да се управља само ако је доступно праћење свих загађујућих материја у реалном времену, и на

целокупној територији Града Ниша. У наредном периоду планира се продужетак овог програма. Предузимају се мере и унапређује се систем координације и интензивирања инвестирања у пројекте од значаја за област климатских промена.

2.5.1. Стање животне средине

Квалитет животне средине је стање животне средине које се исказује физичким, хемијским, биолошким, естетским и другим индикаторима. Способност животне средине да прихвати одређену количину загађујућих материја, без нарушавања равнотеже и наступања неповратне штете у животној средини, представља капацитет животне средине.

Град Ниш, у оквиру својих надлежности, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине и обезбеђује средства за обављање мониторинга.

Мерење аероалергеног полена спроводи се свакодневно током сезоне цветања дрвећа, трава и корова, идентификацијом полена за 24 биљне врсте (леска, јова, тиса и чемпреси, брест, топола, јавор, врба, јасен, бреза, граб, платан, орах, храст, бор, конопља траве, липа, боквица, киселица, коприва, штирови, пелин, амброзија). Град Ниш је део система Аеропалинолошке националне мреже Републике Србије, коју успоставља Агенција за заштиту животне средине Републике Србије. У вегетационом периоду у току једне године прате се четири параметра: максимална концентрација поленових зрна по m^3 у току дана, број дана са полинацијом, број дана са прекораченом концентрацијом полена и укупна количина алергеног полена у току године.

Праћење површинских вода на територији Града Ниша врши се у циљу добијања информација о квалитету површинских вода, потребних за планирање мера заштите од нежељених ефеката загађења, управљања ризиком путем превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и заштите животне средине, као и могућности информисања јавности о добијеним резултатима. Праћење квалитета површинских вода представља значајан елемент управљања водама, са примарним циљем заштите здравља људи. Испитивање квалитета површинских вода огледа се у праћењу еколошког статуса, у циљу утврђивања опасности у води, процени ризика по здравље људи и околину и управљању утврђеним ризицима од нежељених ефеката загађења, ради превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и унапређења квалитета површинских вода, како на локалном, тако и на националном нивоу.

Контрола квалитета земљишта, односно систематско праћење спроводи се у циљу одржавања функција и квалитета земљишта, спровођења мера заштите, а да би се сачувао овај природни ресурс и производила здравствено

безбедна храна. Урбана земљишта, у односу на рурална, често су више изложена антропогеном утицају због веће густине насељености, интезитета саобраћаја, близине индустрије. Једна од мера очувања квалитета земљишта је праћење присуства загађујућих материја, мапирање подручја оптерећених загађујућим материјама, а све у циљу предузимања адекватних мера заштите. Мониторинг земљишта подразумева испитивање садржаја опасних и штетних материја у земљишту и материја које чине плодност земљишта. Идентификација оптерећених подручја са дефинисањем посебних мера заштите од загађивања, уз адекватно информисање и континуирано извештавање јавности, има за циљ унапређење стања животне средине и здравља популације.

Контрола нивоа комуналне буке врши се систематским мерењем и оцењивањем индикатора буке и физичких величина којима се описује бука у животној средини, а везане су за штетни ефекат буке. Мониторинг буке спроводи се ради утврђивања стања животне средине, као и правилног одабира превентивних мера, а у циљу заштите и унапређења здравља људи и очувања животне средине. Мониторинг буке врши се систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора буке којима се описује бука у животној средини и који указују на штетне ефекте буке. У просеку прекорачења дозвољених нивоа буке су у зони градског центра и зони поред прометних саобраћајница. У циљу смањења нивоа буке на територији Града Ниша, у свим зонама где се јавља прекорачење, планира се предузимање мера заштите.

Контрола и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини, врши се за високофреквентна подручја, која потичу од извора нејонизујућих зрачења – радио-базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости. Мониторинг нивоа нејонизујућих зрачења подразумева мерење и прорачун нивоа електромагнетног поља у утврђеним областима животне средине, утврђивање просторне расподеле емитоване електромагнетне енергије и утврђивање степена угрожености животне средине, а у сврху заштите људи и животне средине од штетних ефеката нејонизујућих зрачења.

Испитивање масене активности радионуклида у земљишту и у животној средини представља спектрометријско мерење радијационих и других параметара ради процене нивоа и контроле излагања становништва јонизујућим зрачењима. На основу вишегодишњег испитивања масене активности радионуклида, генерално се може закључити да резултати не указују на повећање радиоактивности која би угрозила здравље становништва, осетљиву

равнотежу флоре и фауне, као и производњу здравствено безбедне хране.

Здравствена заштита становништва од заразних болести спроводи се кроз предузимање превентивних мера заштите реализацијом

програма дезинсекције, која подразумева скуп мера и поступака за сузбијање инсеката ради спречавања и сузбијања заразних болести које се шире њиховим посредством.

3. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У ОБЛАСТИ ТУРИЗМА

3.1. Туристичка привреда и угоститељска делатност

На територији Града Ниша послује 8.326 предузетника и 3.482 привредна друштва (март 2017. године).

У периоду 2014-2016. године број регистрованих и активних привредних субјеката константно је растао и у Србији и у Нишу.

У 2015. години у Нишу је пословало 10.728 привредних субјеката, а у 2016. години 11.808 привредних субјеката, што износи 10,07% раста у 2016. години.

Табела 2. Активни привредни субјекти на територији Града Ниша по општинама за 2016. годину (подаци из марта 2017. године)

Територија	Предузетници	Привредна друштва
Град Ниш	8.326	3.482
Градске општине		
Медијана	3.975	1.647
Палилула	1.668	598
Пантелеј	1.444	504
Црвени Крст	895	309
Нишка Бања	344	88
Град Ниш		336

На територији Града Ниша угоститељством и смештајним капацитетима бави се 807 привредних субјеката.

Табела 3. Подаци о броју и структури угоститељства и смештајних капацитета према подацима АПР (март 2017. године)

Услуге смештаја и исхране	Предузетници	Привредна друштва
Кетеринг	6	5
Ресторани	475	77
Припрема и послуживање пића	143	28
Хотели и сличан смештај	18	26
Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак	9	2
Остали смештај	7	11
Укупно	658	149

3.2. Стање смештајних капацитета

У складу са Законом о туризму („Службени гласник Републике Србије”, бр. 36/09, 88/2010, 99/2011 – др. закон, 93/12 и 84/2015), надлежно Министарство трговине, туризма и телекомуникација, на захтев угоститеља, доноси решење којим се објекти за смештај врсте: хотел, мотел, туристичко насеље, пансион и камп разврставају у категорије у складу са стандардима за поједине врсте тих објеката, које прописује министар.

У складу са Законом о туризму („Службени гласник Републике Србије”, бр. 36/09, 88/2010, 99/2011 – др. закон, 93/12 и 84/2015) и правилницима који регулишу ову област (Правилник о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга разврставању угоститељских објеката и минимално-техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката („Сл.гласник РС”, бр. 48/2012 и 58/2016), Правилник о стандардима за категоризацију угоститељских објеката за смештај („Сл.гласник РС”, бр. 83/2016 и 30/2017) и Правилник о минималним техничким и санитарно хигијенским условима за пружање угоститељских услуга у домаћој радности и

сеоском туристичком домаћинству („Сл. гласник РС“, бр. 41/2010 и 48/2012)), надлежни орган локалне самоуправе – Секретаријат за привреду – на захтев подносиоца доноси решење којим се објекти за смештај врсте: кућа, апартмана, соба и сеоског туристичког домаћинства, разврставају у категорију у складу са стандардима за поједине врсте тих објеката.

3.2.1. Структура смештајних капацитета по категоријама, собама и лежајевима

На територији Града Ниша категорисано је 5 хотела са 4 звездице са 460 лежајева, 8 хотела са 3 звездице и 350 лежајева, 5 хотела са 2 звездице и 384 лежаја и 4 хотела са 1 звездицом и 236 лежајева (приказано у табели 6).

Табела 4. Смештајни капацитети хотела

Р. бр.	Хотел	Категорија	Број соба	Број лежајева
1.	New City Hotel	4****	50	96
2.	Best Western My Place	4****	30	56
3.	Tami Residence	4****	115	230
4.	Niški cvet	4****	24	54
5.	Garni Hotel Zen	4****	12	24
	Укупно 5 хотела са 4****			460
1.	Hotel Aleksandar	3***	55	110
2.	The Regent Club	3***	25	53
3.	Garni Hotel Sole	3***	11	26
4.	Garni Panorama Lux	3***	8	20
5.	Garni Hotel DuoD	3***	12	27
6.	Garni Hotel Eter	3***	19	38
7.	Garni Hotel 018 In	3***	9	23
8.	Garni Hotel Crystal Ice	3***	39	53
	Укупно 8 хотела са 3***			350
1.	Hotel Complex Vidikovac	2**	81	250
2.	Hotel Zeleni Vir	2**	32	84
3.	Garni Hotel Svrližanka	2**	9	20
4.	Garni Hotel Consul Accommodation	2**	12	30
5.	Uni Elita Lux	2**	23	59
	Укупно 5 хотела са 2**			443
1.	Konak DuoD	1*	10	10
2.	Rile Men	1*	29	71
3.	Extra Lion MD	1*	17	35
4.	Garni Hotel Lotos	1*	15	55
	Укупно 4 хотела са 1*			171

Извор: подаци из евиденције Туристичке организације Ниш

Институт „Нишка Бања“ („Радон“, „Зеленгора“ и „Терме“) има капацитет 560 лежајева. У току је реконструкција хотела „Амбасадор“, „Парк“ и „Наис“.

На територији Града Ниша у остале регистроване смештајне капацитете без утврђене категорије спада и 11 хостела са 270 лежајева и 25 преноћишта са 645 лежајева (из евиденције Туристичке организације Ниш).

Табела 5. Категорисани приватни смештај

Категорија	Број апартмана	Број соба	Број лежајева
4****	3	/	12
3***	25	53	159
2**	21	35	146
1*	8	66	156
Укупно			473

Извор: подаци из евиденције Секретаријата за привреду

На територији Града Ниша и Нишке Бање категорисана су 3 апартмана (12 лежајева) са 4****, 25 апартмана (53 собе, 159 лежајева) са 3***, 21 апартман (35 соба, 146 лежајева) са 2** и 8 апартмана (66 соба, 156 лежајева) са 1*.

Табела 6. Преглед категорисаних објеката приватног смештаја на територији градских општина

Р. бр.	Назив градске општине	Лица	Собе	Апартмани	Лежајеви
1.	Медијана	30	45	36	182
2.	Палилула	6	19	10	56
3.	Црвени Крст	2	4	2	17
4.	Пантелеј	1	-	1	4
5.	Нишка Бања	28	86	8	214
	Укупно	67	154	57	473

3.3. Број туриста и ноћења

У 2016. у односу на 2015. годину у Граду Нишу је забележено повећање броја туриста за 12,0%, тј. са 75 969 туриста у 2015. на 85 048 туриста у 2016. години. При томе, број долазака домаћих туриста повећан је за 15,7%, односно са 34 924 туриста у 2015. години на 40 419 у 2016. години. Број долазака страних туриста повећан је за 8,7% (са 41 045 у 2015. години на 44 629 у 2016. години).

У 2015. години, у укупном броју туриста који су боравили у Нишу, домаћи туристи су учествовали са 46% а страни са 54%. У 2016. години дошло је до извесне промене тако да је учешће домаћих туриста повећано на 47,5%, а учешће страних смањено на 52,5%.

Укупан број остварених ноћења туриста у 2016. у односу на 2015. годину бележи раст за 8,6%, односно са 148 193 ноћења у 2015. на 160 947 ноћења у 2016. години. Упоредом остварених ноћења домаћих и страних туриста уочава се да је раст броја ноћења домаћих туриста (8,6%) идентичан расту броја ноћења страних туриста (такође 8,6%).

У 2016. години домаћи туристи су остварили 90 175 ноћења (2015.- 83 053) и у Нишу се просечно задржавали 2,2 ноћи, док су страни туристи остварили 70 772 ноћења (2015.- 65 140) и просечно се задржавали 1,6 ноћи, док укупан просечан број ноћења и домаћих и страних туриста у 2016. години износи 1,9 (у 2015. износио је 2,0 ноћи).

За првих осам месеци 2017. године подаци су следећи:

Укупан број гостију који је боравио у Граду Нишу је 71 045, што представља повећање за 37,4% у односу на исти период 2016. године (51 688 гостију), при чему је број долазака домаћих гостију мањи (30 957) од долазака страних гостију (40 088). Идентично стање забележено је у истом периоду прошле године – страни гости остварили су већи број долазака (27 191) од домаћих гостију (24 497).

Очигледно је да је дошло до значајне промене у структури учешћа гостију: учешће домаћих гостију са 47,4% опало је на 43,6%, док је учешће страних гостију повећано са 52,6% на 56,4%.

Што се броја ноћења тиче, индексни показатељ за овај период је такође бољи од прошлогодишњег – са 122 602 укупно забележених ноћења остварен је раст за 25,9%, при чему су страни гости остварили већи број ноћења за 42,5%, а домаћи за само 12,6%.

И поред знатно повећаног броја долазака туриста, просечан број остварених ноћења опада у односу на исти период претходне године, тј. са 1,9 ноћења за осам месеци 2016. године на 1,7 за исти

период у 2017. години (домаћи са 2,2 на 2,0, а страни са 1,6 на 1,5 ноћења), тако да су се туристи у граду задржавали за 10,5% краће но у првих осам месеци прошле године (домаћи за 9,1%, а страни за 6,2%).

3.4. Туристичка инфраструктура

Туристичку инфраструктуру чине следеће врсте објеката: Туристички информативни центар (организовано информисање туриста, Центар за прихват туриста и посетилаца), отворени и затворени објекти, спортске рекреације (тениски терен, голф, мини голф, фудбалски терен, одбојкашки терен, кошаркашки терен, базен за купање, дечије игралиште, терен за јахање, бициклистичка стаза, трим стаза, стаза здравља, панорамски пут, тематски забавни парк, објекти наутичког туризма и остала инфраструктура и објекти).

У Граду Нишу постоје два туристичка информативна центра и то:

1. Туристички информативни центар Ниш, Вожда Карађорђа 5, 18000 Ниш
2. Туристички информативни центар Тврђава, Тврђава бб, 18000 Ниш,

и један центар за прихват туриста и посетилаца:

Центар за прихват туриста и посетилаца, Туристички информативни центар Нишка Бања Синђелићева 3б, Нишка Бања.

Из туристичке инфраструктуре Ниша издвајамо:

Терен за јахање: Коњички клуб „Чегар“ Железничка бб, Нишка Бања, Коњички клуб „Нониус“ Горње Међурово и Хиподром на Градском пољу.

Трим стаза, стаза здравља

Стаза здравља Нишка Бања, Коритник, дужина стазе: 1.200 m

Дужина стаза и време потребно за прелазак стазе:

- КТ1-КТ2 : 20 km, 6 часова
- КТ2-КТ3 : 11 km, 4 часа
- КТ3-КТ4: 11,2 km, 3 часа
- КТ4-КТ5 : 3,9 km, 3 часа
- КТ5-КТ6: 6,1 km, 3 часа
- КТ6-КТ7 : 7 km, 3 часа
- КТ7-КТ8: 5 km, 2 часа
- КТ8-КТ9: 13 km, 7 часова
- КТ9-КТ10: 10,3 km, 5 часова
- КТ10-КТ11: 6,8 km, 2 часа
- КТ11-КТ12: 18,5 km, 6 часова
- КТ12-КТ13: 4 km, 2 часа
- КТ13-КТ1: 11,1 km, 3 часа

Пешачке стазе

1. Лазарево село – Коритњак
2. Нишка Бања – Коритњак
3. Нишка Бања – врх Мосор
4. Бојанине воде – врх Мосор
5. Бојанине воде – врх Соколов камен
(преко Девојачког гроба)
6. Бојанине воде – врх Трем
7. Бојанине воде – Манастир Вета
8. Бојанине воде – Космовац
9. Горњи Душник – врх Трем
10. Космовац – врх Пасарело
11. Дивљане – врх Пасарело
12. Мокра – врх Дивна Горица
13. Вргудицац – врх Дивна Горица

3.5. Туристички производ

Дефинисање туристичких производа вршено је на основу анализе тренутног стања туристичке понуде и потражње на подручју Града Ниша, али и прогнозе економских кретања у свету, Европи,

региону и Републици Србији и на основу тренда кретања тражње на сличним тржиштима. Дефинисање туристичког производа се базира на прихватању хетерогености као карактеристике туристичких потреба. Задовољење тих потреба се изражава као збир квалитативних промена које стиче туриста кроз искуство произашло из путовања. Из тог разлога условљава се приступ дефинисању туристичког производа са становишта корисника услуга у првом плану. Приликом креирања и поделе туристичког производа од значаја за Град Ниш је и у будућем сагледавање туристичких производа као интегрисаних и делимичних. Интегрисани би требало да представљају спој атрактивности дестинације, обухватањем природних и друштвених погодности, изграђене културне и друштвене атрактивности, као и услове за боравак на дестинацији и приступачност дестинацији. Како би се креирао овакав туристички производ на територији Града Ниша, потребно је координисано деловање разних учесника у циљу задовољења потреба туриста. Тренутна ситуација у погледу понуде туристичких производа огледа се у присутним делимичним, односно парцијалним, туристичким производима. Они представљају производе појединих предузећа туристичке привреде, које они самостално или преко посредника нуде на туристичком тржишту (туристичке агенције, хотелска предузећа, саобраћајна предузећа.) У будућем периоду ће се радити на њиховом унапређењу и преласку у групу интегрисаних туристичких производа.

Сходно урађеним анализама, извршена је подела туристичких производа на територији Града Ниша у три категорије:

- Прва категорија – односи се на туристичке производе који су се већ позиционирали на тржишту и за које је реално да се могу додатно развити и комерцијализовати у наредне три године.
- Друга категорија – односи се на идентификовање оних производа који тренутно имају одређену позицију на тржишту, али је за њихов развој потребан дужи временски период.
- Трећа категорија – односи се на туристичке производе за које постоје потенцијали за развој, али су тренутно слабо развијени.

Важно је нагласити да се различити облици туризма не могу јасно дефинисати и раздвојити. У пракси се врло често преплићу и садрже елементе различитих облика туризма. Циљ им је исти, а то је задовољење хетерогених потреба потрошача.

3.5.1. Туристички производ прве категорије

Туристички производи прве категорије су: кратки градски одмори (City break), кружна путовања и туризам специјалних интереса и активан одмор.

3.5.1.1. Кратки градски одмори (City break)

У периоду до 2015. године кратки градски одмори заузимали су друго место када је заступљеност туристичких производа на територији Града Ниша у питању. Овај вид туризма био је везан углавном на викенд посете туриста из суседне Бугарске, као и на краће одморе у време новогодишњих и божићних празника.

Отварање аеродрома „Константин Велики“ и увођење летова нискотарифних авио- компанија од 2015. године допринело је да кратки градски одмори постану најзаступљенији туристички производ на територији Града Ниша.

Маркетиншка кампања Туристичке организације Ниш која је пратила отварање нових авио- линија допринела је развоју овог туристичког производа. Кампања под називом „Нова балканска дестинација“ на интернет презентацијама авио-компанија, у „flight“ магацинима, као и презентација Града на сајмовима туризма у дестинацијама из којих постоје летови до Ниша, допринела је да се Ниш позиционира на европском туристичком тржишту као нова, интересантна дестинација за краћи одмор. Осим тога, ТОН је током године организовао и гостовања популарних европских „bloggers“ који су проводили неколико дана у Нишу (углавном за време Нишвила) и након тога писали на својим интернет презентацијама афирмативне текстове и утиске са свог боравка у Нишу.

У прилог томе говоре и подаци Републичког завода за статистику, да Ниш од 2015. до 2017. године бележи константан раст броја ноћења и броја туриста (нарочито када су страни туристи у питању) и да је просечан боравак туриста у Нишу 2 - 3 дана, што се поклапа са дефиницијом краћег одмора. Истраживања показују да овај вид одмора у трајању од једног до четири дана код туриста најчешће представља други или трећи одмор у години. Како је то један од производа с највећом глобалном активношћу и врло високим дугорочним потенцијалом, могуће га је брзо и ефикасно комерцијализовати. Пет земаља Европе и даље чини 50% рецептивног тржишта овог вида одмора, али раст нискотарифних летова доприноси убрзаном тренду ширења и могућности комерцијализације истог.

Туристе за време боравка у Нишу највише интересује: обилазак културно-историјских споменика, активан одмор, догађаји, као и локална гастрономија.

3.5.1.2. Кружна путовања

Кружна путовања су до 2015. године и до отварања нишког аеродрома представљала један од најзаступљенијих туристичких производа на територији града Ниша. Ниш је био, и даље је, незаобилазна тачка многих кружних путовања европских, а у последње време и азијских туроператора.

Као град са бурном историјом који спаја историју Европе, Балкана и Србије, са интересантним споменицима који прате историјске приче, Ниш по многим туристима и туроператорима представља једну од најинтересантнијих балканских дестинација. Обилазак културно-историјских споменика и упознавање са историјом овог дела света свакако је и у овом туристичком производу најзаступљенији део понуде.

3.5.1.3. Туризам специјалних интереса и активан одмор

Туризам специјалних интереса и активан одмор заузимају, одмах након културног туризма, најбољу позицију када је у питању туристичка потражња у Нишу. Томе свакако доприноси и светски тренд туристичке тражње, јер активан одмор и адреналин туризам последњих година постају све заступљенији вид туризма.

Понуда овог вида туризма у Нишу у сталној је експанзији. Туристи који су заинтересовани за обилазак околине или неку активност у природи могу организовано преко туристичких агенција или клубова да изаберу неку од активности у природи: излете, планинарење, слободно пењање, параглајдинг, џип сафари, рафтинг, пуцање на стрелишту, јахање у природи, јахање на хиподрому и спелео туре. Овај облик туризма је у великој експанзији и привлачи млађе сегменте. Потребно је пратити трендове јер је брзорастући облик туризма. Донекле је сезонског карактера јер углавном је везан за активности на отвореном, где је потребно учествовање тренера. Од значаја је створити репутацију сигурности када се ради о промоцији авантуристичког туризма. Сам овај облик туризма се преплиће с осталим облицима и тешко га је самостално идентификовати.

3.5.2. Туристички производи друге категорије

Туристички производи друге категорије су: конгресни туризам и MICE (Meetings Incentives Congresses Events – Састанци Подстицаји Конгреси Догађаји) догађаји и здравствени туризам

3.5.2.1. Конгресни туризам и MICE (Meetings Incentives Congresses Events – Састанци Подстицаји Конгреси Догађаји)

Значај овог вида туризма се огледа у могућности остварења максималног економског ефекта јер је лукративан и одвија се углавном ван туристичких сезона. Можемо га окарактерисати као висококвалитетни, високоисплативи облик туризма уз благу сезоналност. Овај вид туризма заступљен је претежно у мају, јуну, септембру и октобру. Конгресни и пословни туризам представљају туристички производ који је последњих година у благој експанзији. Томе је допринело отварање нових, луксузнијих смештајних капацитета (хотела) који у свом саставу имају конференцијске и конгресне сале, погодне за организацију пословних састанака, конгреса, конференција и семинара. Како се очекује, поред постојећих хотела и реновирање и поновно отварање хотела Амбасадор, који ће бити хотел с пет звездица, раст и развој овог облика туризма је евидентан. Да би у потпуности био искоришћен потенцијал овог облика туризма, у тренду је његово повезивање с подстицајним путовањима. Активности се огледају у томе да се организују интензивне туристичке туре за мале групе, које ће употпунити основни мотив доласка на дестинацију, у виду посете најатрактивнијим локацијама, екстремни спортови и други видови забаве.

3.5.2.2. Догађаји

Када су догађаји у питању, Ниш има квалитетне догађаје из различитих области, али већи број догађаја није у директној вези са повећањем броја туриста у периоду њиховог одвијања. Углавном ти догађаји обогаћују постојећу туристичку понуду оним туристима који у том периоду већ бораве у Нишу.

Нишвил цез фестивал представља једини догађај који последњих година доводи одређени број туриста у Ниш (и то углавном домаћих, као и туристе из региона) и има реално највећи потенцијал да се број туриста повећа у периоду његовог одржавања. Томе доприносе звучна имена светске музичке сцене, не само из домена цез музике, већ и других музичких праваца, што повећава атрактивност фестивала. Одређени број музичара који су наступали на Нишвилу нису никад наступали на територији Балкана, па такви концерти привуку већи број посетилаца из целог региона. Такође и сама локација одржавања фестивала (Тврђава) доприноси да фестивал буде интересантан за посетиоце ван Ниша.

Последњих година атрактивна спортска такмичења која се одржавају у околини Ниша постају интересантна не само за учеснике, већ и за посетиоце који воле боравак у природи и такву врсту такмичења. То су: „The Maze“ трка с препрекама у Јелашничкој клисури, планинска трка „Соколов пут“ на

Сувој планини, светска и европска првенства у параглајдингу, такмичења у „mountinbikingu“ на Сувој планини и сл.

3.5.2.3. Здравствени туризам

Здравствени туризам у ужем смислу чине природни лековити фактори (термо-минералне воде, блата, клима, лековито биље), док је у ширем смислу коришћење свих туристичких потенцијала који могу задовољити потребе потрошача. Здравствени туризам је један од туристичких производа који је последњих неколико година у стагнацији. Нишка Бања која представља главну окосницу овог вида туризма, осим отварања wellness & spa центра „Sense“, није уводила посебне новине у понуду. Светски и европски ниво туристичке потражње за овом врстом туристичког производа далеко је превазишао тренутну понуду здравственог туризма у Нишу. И поред тренутне стагнације, у оквиру здравственог туризма Нишка Бања има потенцијала да с будућим улагањима одговори и захтевима спа туризма и медицинског туризма. Тренутно, бањски туризам има карактер болничких институција, али остатак туристичког потенцијала не задовољава потребе и трендове тржишта. Уколико сагледамо индивидуални и добровољни одлазак на лечење, бања не нуди довољно туристичких атракција ни инфраструктуре која би задовољила недељне потребе туриста. Потребно је преусмерити циљно тржиште и задовољити садржајем и млађе популације.

3.5.3. Туристички производи треће категорије

Туристички производи треће категорије су: рурални туризам, планине и језера, еко-туризам.

3.5.3.1. Рурални туризам, планине и језера

Рурални туризам је на веома ниском нивоу развоја. Тренутно нема регистрованих сеоских домаћинстава која се баве туризмом. Постоји потенцијал развоја овог облика туризма јер велики број села није доста удаљен од града и битна карактеристика је и добра саобраћајна повезаност, којом се Град Ниш може похвалити када се ради о оближњим селима. За развој овог облика туризма од значаја је обука радне снаге и стандардизовање услуга. Како се базира на многим активностима и преплиће с осталим облицима туризма, није занемарљива категорија. Специфичне активности руралног одмора обухватају следеће: уживање у природи, гастрономија, одлазак на језера и реке, обилазак културно-историјских атракција, лов и риболов и различити облици активног туризма. Град Ниш би могао да одговори свим захтевима развоја руралног туризма. Сува планина, Сврљишке планине, Јастребац, Сићевачка и Јелашничка клисура пружају могућност за планинарење, алпинизам и слободно пењање. Стазе су релативно добро обележене.

3.5.3.2. Екотуризам

Поред распрострањених природних богатстава које нуди околина Града Ниша, један од аспеката развоја би требало да буде еко-туризам. Светска здравствена организација је идентификовала пет основних еколошких услова за здраву животну средину: чист ваздух, довољна количина безбедне воде за пиће, добра исхрана, безбедна и мирна насеља и стабилне еко-системе. По овој подели, регион Ниша би могао да одговори захтевима тржишта. Статистика показује да је тек 3% одласка на годишњи одмор мотивисано еко-туризмом, али је свакако растући тренд, чак од 10 до 20% на годишњем нивоу. Ово би била прилика за репозиционирање Града Ниша као здраве и безбедне средине. Један од предуслова је подизање еколошке свести и жеље за вишим животним стандардима.

3.6. Институционална организованост туризма у Нишу

Туристичка организација Ниш основана је 1995. године и до данас је имала неколико статусних промена. У складу са последњом изменом, Туристичка организација Ниш обавља послове промоције и унапређења туризма, организације и реализације туристичке, информативне и промотивне делатности у циљу развоја, очувања и заштите туристичких вредности на територији Града Ниша.

3.6.1. Туристичка организација Ниш

Основна делатност Туристичке организације Ниш је израда програма развоја и унапређења туризма на подручју Града Ниша, као и организација информативних служби у граду.

Под овим активностима се подразумева организовање информативно-пропагандне делатности (израда проспеката, брошура, књига, туристичких мапа, постера, интернет презентација, разгледница, сувенира и сл.), промоција туристичке понуде Ниша на туристичким берзама и сајмовима у земљи и иностранству, организација информативних пунктова и центара, учешће у пројектима из области туризма, организација и помоћ у организацији догађаја у граду (догађаји везани за прославу јубилеја „1700 година од доношења Миланског едикта“ током 2013. године, Међународни сајам туризма и активног

одмора, градска слава – Св. цар Константин и царица Јелена, Дани бурека, Етно сусрети – Нишка Бања...).

Организационо, Туристичка организација Ниш подељена је на управу и 3 туристичка информативна центра, два у Нишу и један у Нишкој Бањи.

У информативним центрима туристи могу:

- добити све информације везане за туризам града (најатрактивније локације за обилазак у граду и околини, цене смештаја у хотелима, радно време и цене улазница за музеје, цене изнајмљивања туристичких водича за разгледање града и сл.)
- добити бесплатне брошуре и мапе града и околине
- купити разгледнице, сувенире, фото-монографије, књиге о граду, археолошким налазиштима и историјским споменицима и сл.

Туристичка организација Ниш:

Управа, Војда Карађорђа бр.7, тел./факс 018/524-877; Душанова 30, тел 018/505 689

Туристички информативни центар Ниш, Војда Карађорђа бр. 7, тел./факс 018/521-321

Туристички информативни центар Тврђава, Тврђава бб, тел./факс 018/250-222, 520-117

Туристички информативни центар Обреновићева 38, тел 018/520207

Туристички информативни центар Нишка Бања, Синђелићева 3б, тел. 018/4548-588

Интернет презентација: www.visitnis.com

Е-пошта: info@visitnis.com

Од 2012. године у Нишу постоји и локални волонтерски сервис који је, уз подршку Туристичке организације Ниш и Министарства омладине и спорта РС у оквиру пројекта „Добродошли у Ниш“/„Nis greeters“. Гритер служба пружа „неформалне“ водичке услуге, групама до 6 особа. Програм волонтера/ки домаћина подржава одрживи туризам, поштује локално окружење, доноси локалној заједници могућност економског просперитета. За циљ има да успостави трајни позитивни имиџ града и створи могућност за узајамну културну размену и повезивање обичних људи ради успостављања и неговања добрих међуљудских односа широм света.

3.6.2. Туристичка сигнализација

На територији Града Ниша постављене су информативне табле: на 108 локација односно раскрсница је постављена сигнализација (419 знакова-табли), којом се учесници саобраћаја обавештавају о 44 локалитета у граду Нишу. На преко 80 локација у Нишу и околини постављене су металне дескриптивне табле са информацијама за туристе које пружају основне податке о знаменитости, споменику и атракцији.

На улазним туристичким правцима постављене су табле добродошлице: правац из Београда, Врања, Димитровграда и Прокупља, на којима је постављено 5 великих табли, као и 2 велике табле за античко археолошко налазиште Медијана.

Такође, постављени су паноји са плановима града и другим туристичким информацијама на локацијама: Трг краља Милана, Трг Стевана Синђелића, Парк Светог Саве, Парк Чаир, као и билборди добродошлице Туристичке организације Ниш на две локације: Аеродором „Константин Велики“ – „Добродошли у Ниш“ и Нишка Бања – „Добродошли у Нишку Бању“.

3.6.3. Образовање у области туризма

Образовање у области туризма на територији Града Ниша омогућено је кроз средње образовање у оквиру Угоститељско-туристичке школе и кроз високо образовање у оквиру Економског факултета Универзитета у Нишу, Природно-математичког факултета Универзитета у Нишу и Универзитета Сингидунум.

Угоститељско-туристичка школа организује средње стручно образовање у оквиру четворогодишњег образовања за профиле - угоститељски техничар, кулинарски техничар и туристички техничар. Поред тога, постоје трогодишњи образовни профили - посластичар, кувар и конобар. Ова школа обезбеђује 180 места за упис ученика у школској години (податак за школску 2017/2018).

Економски факултет у Нишу у оквиру основних академских студија на модулу Менаџмент у туризму, у оквиру студијског програма Пословно управљање, омогућава четворогодишње студије након којих се студенти оспособљавају за обављање послова у приватном и јавном сектору туризма и комплементарним делатностима. Економски факултет у Нишу у оквиру мастер академских студија образује студенте за рад у сектору туризма у оквиру модула Менаџмент у туризму. Завршетком студија на овом модулу студентима се омогућава продубљивање квантитативних и квалитативних сазнања из области туризма. Економски факултет у Нишу уписује за школску годину 70 студената на основним и 35

студената на мастер академским студијама на смеру Менаџмент у туризму (податак за школску 2017/2018).

Природно-математички факултет у Нишу на мастер академских студијама образује студенте за обављање послова у сектору туризма у оквиру студијског програма Туризам и за школску годину уписује 27 студената на овом смеру (податак за школску 2017/2018).

Универзитет Сингидунум у оквиру основних академских студија на Факултету за туристички и хотелијерски менаџмент нуди три изборне опције: Туризам, Хотелијерство и Економија хране. Ове изборне опције пружају студентима могућност стицања професионалних и личних способности, и успешно ће их припремити за водеће стручне позиције у овој области. Мастер студије на Универзитету Сингидунум у оквиру области туризма обухваћене су модулом Пословни системи у туризму и хотелијерству. Овај програм се спроводи како на српском тако и на енглеском језику. Након завршених мастер студија, студенти су у могућности да наставе образовање на докторским студијама у оквиру модула Менаџмент у туризму. Студијски програм треба да омогући стицање научних способности и академских вештина, развој креативних способности и нових поступака који доприносе општем развоју друштва.

3.6.4. Удружења из области туризма и угоститељства

У Нишу постоје 2 удружења туристичких водича, чији су чланови лиценцирани туристички водичи, који пружају услуге разгледања града и околине групама и појединцама.

На територији Града важнија удружења из ове области су: Удружење угоститељских и туристичких посленика Ниша, чији је циљ оснивања развој струке, рад на јачању и заштити угледа професије, усавршавање чланова, едукација млађих кадрова, која се огледа у сарадњи са Угоститељском школом и угоститељском привредом, као и са многим удружењима у Србији и иностранству и Опште удружење самосталних привредника и занатлија.

3.6.5. Установе и удружења из области културе

Град Ниш је један од најстаријих градова на Балкану. Ниш је, као раскрсница балканских и европских путева место сусрета људи, идеја, културе и традиције и културни центар Србије и региона. Култура је најбољи начин афирмације друштвеног развоја, јер се кроз културни модел дефинише стање друштва и нације. Културно–историјско наслеђе, установе културе, удружења у култури, уметници, сарадници и други субјекти у култури, манифестације и догађаји представљају значајан потенцијал за развој културно–туристичке привреде. Уметнички догађаји организовани у граду не само да утичу на дефинисање идентитета града још од античког времена, већ пружају и могућност међународне промоције града у циљу привлачења већег броја туриста.

Усвајањем неколико стратешких докумената, Ниш је створио дугорочну визију културног развоја. Важећи документи који чине основ развоја културе су: Локални план напретка за утврђивање стања градитељског наслеђа у Граду Нишу и примену стандарда Qualities, Агенда 21 за културу, Ревизија Стратегије развоја Града Ниша за период 2009 – 2020 и Акциони план одрживог развоја Града Ниша 2015 – 2020.

Установе културе су битни актери у културном пољу Града Ниша. Мрежу установа културе чине установе чији је оснивач Град Ниш: Народни музеј, Народна библиотека „Стеван Сремац“, Галерија савремене ликовне уметности, Симфонијски оркестар, Народно позориште, Позориште лутака, Историјски архив, Нишки културни центар и Дечији центар. Поред ових установа културе које и чине окосницу културног система града, важну улогу у културном животу града чине и установе чији је оснивач Република Србија: Завод за заштиту споменика културе Ниш, Универзитетска библиотека „Никола Тесла“ и Студентски културни центар Ниш.

Удружења из области културе представљају важан ресурс и потенцијал за развој Града Ниша, како у области културе, тако и у области културног туризма. Усвајањем стратешких докумената, а посебно усвајањем Агенде 21 за културу, Град се определио да подржава уметничко стваралаштво, да подстиче иновативне активности и да оснажује везу између уметничког стваралаштва и публике. Удружења из области културе и уметности су углавном струковна удружења. Значајан потенцијал за развој културе и туризма могу бити активности удружења: Друштво књижевника и књижевних преводилаца Ниша, Нишки графички круг, Удружење ликовних уметника Србије, Удружење ликовних уметника примењене уметности и дизајна Србије, Друштво архитеката Ниш, Удружење Constantinus, Омладинска филхармонија „Naissus“, Нишки камерни хор, Црквено-певачка дружина „Бранко“, Црквено-певачки ансамбал „Бранко“, Фото- клуб „ФОН“ и друга удружења аматерско-културног и уметничког стваралаштва.

3.7. Спорт

Град Ниш је познат као град спорта, па се као такав активно укључује у развој спорта на територији Града Ниша и кроз суфинансирање програма и пројеката спортских организација у областима спорта, као што су: спортска рекреација, предшколски и школски спорт, организовање спортских кампова, одржавања спортских такмичења и манифестација од значаја за Град, учешће спортских организација у домаћим и европским клупским такмичењима. Град Ниш је у спортским оквирима препознатљив по ФК „Раднички“, ЖФК „Машинац“, РК „Железничар“, ЖРК „Наиса“, ОК „Ниш“, ОКК „Константин“, УЖКК „Студент“, ЖОК „Студент“, ВК „НАИС“.

3.7.1. Установе и удружења из области спорта

Установа за физичку културу СЦ „Чаир“ у оквиру своји активности организује бројне школе спорта из различитих спортских дисциплина (ватерполо, пливање, кошарка, рукомет, одбојка и др.), као и напредне школе из поменутих спортова. Кроз своје активности организују се бројни спортски кампови, семинари, стручна усавршавања, спортска такмичења, како на клупском нивоу, тако и на репрезентативном нивоу, бројни сајмови, концерти. Све ово укупно утиче на побољшање искоришћености расположивих смештајних капацитета на нивоу Града Ниша.

Град Ниш у својим активностима и презентацији Града помаже још преко 100 спортских удружења и организација са територије Града Ниша.

3.7.2. Спортска инфраструктура

Установа за физичку културу СЦ „Чаир“ располаже:

1. ВЕЛИКА САЛА

Површина 10.940,00 м², борилиште 5.450 м². Ова вишенаменска спортска сала намењена за кошарку, рукомет, одбојку, мали фудбал, тенис и друге спортове. Верификована је за организацију међународних клупских и државних такмичења. У оквиру дворане налази се сауна, Улица Девете бригаде 10

2. МАЛА САЛА

Површина 400 м² (Ова дворана је намењена за кошарку, одбојку и друге спортове, Улица Девете бригаде 10)

1. ФУДБАЛСКИ СТАДИОН „ЧАИР“

Површина 44.170 м². Улица Девете бригаде 10

4. БАЗЕНИ

Комплекс базена обухвата затворене и отворене базене. Затворени базени састоје се од олимпијског, рекреативног и малог базена.

Затворени базени: површине 17.850,00 м². Велики базен је димензија 50x21 м. Мали базен је димензија 10x10 м и рекреациони базен 33x10 м. Капацитет гледалишта је 1.000 седишта. Свлачионице за купаче са 30 кабина, капацитет 3 000 корисника дневно, Улица Девете бригаде 10

Отворени базени: олимпијски базен 50x25 м, дечији базен 250 м², аква-парк са рекреационим базеном и тобоганом.

5. КУГЛАНА

Аутоматска, 4 стазе, са семафорима. Површина 400 м² (борилиште 200 м²), Улица Девете бригаде 10

6. СТОНОТЕНИСКИ ДОМ

Савремена дворана површине 430 м² столови марке „JOLA“. Обезбеђује све потребне услове за врхунска такмичења и рекреацију, Улица Бранка Миљковића

7. САЛА ЗА БОРИЛАЧКЕ СПОРТОВЕ

Дворана је намењена за тренинг боксера, кик-боксера, теквондо и џудо. Површина дворане је 300 м². Опремљена је справама за бокс и импровизованим рингом, татамијем за џудо, теквондо и кик-бокс, Улица Страхинића Бана 2а.

8. САЛА У ОШ „ДУШАН РАДОВИЋ“

Намењена кошарци, рукомету, одбојци, малом фудбалу, тенису и др. спортовима површине 2.250 м² капацитета 1 000 гледалаца, Улица Ђердапска 45, Ниш

9. САЛА У ОШ „МИРОСЛАВ АНТИЋ“

Намењена кошарци, рукомету, одбојци, малом фудбалу, тенису и др. спортовима површине 2.650,00 м² капацитета 1 000 гледалаца, Улица Књажевачка 156

10. БАЛОН САЛА КЛИЗАЛИШТЕ

Вишенаменска балон сала за спортске игре која може да се користи зими као клизалиште, површина 1.200 м², Улица Девете бригаде 10

11. МИНИПИЧ ТЕРЕН површине 250,00 м², Улица Девете бригаде 10

12. ПОМОЋНИ ФУДБАЛСКИ ТЕРЕН СА ПРИРОДНОМ ТРАВОМ површине 4.500 м², Улица Девете бригаде 10

13. ПОМОЋНИ ФУДБАЛСКИ ТЕРЕН СА ВЕШТАЧКОМ ТРАВОМ површине 5.000 м², Улица Девете бригаде 10

14. СПОРТСКИ ХОТЕЛ, простор површине 1.344 м², Улица Девете бригаде 10.

СПОРТСКИ ТЕРЕНИ ИЗВАН СПОРТСКОГ ЦЕНТРА „ЧАИР“

ГРАДСКА ОПШТИНА МЕДИЈАНА

Фудбалски терен ФК „Железничар“,
Тениски терени Тенис клуба „Костић“, Чаирска бб,
Тениски терени Тениског клуба „Раднички“, Јадранска бб,
Тениски терени Криве ливаде,
Затворена вишенаменска спортска сала „Шивара“ (Војска Србије), Улица Генерала Милојка Лешјанина,
Гимнастичка сала ГК „Ниш“, Улица Генерала Милојка Лешјанина 49а,
Гимнастичка сала „Шивара“ (Војска Србије), Улица Генерала Милојка Лешјанина,
Вештачка стена П.А.Е.К., Булевар Зорана Ђинђића,
Отворени спортски центар ОШ „Душан Радовић“, Ул. Ђердапска 45, Ниш.

Атлетске стазе и атлетска борилишта

Атлетска тартан стаза Стадион „Чаир“, Улица Девете бригаде 10,
Атлетска тартан стаза ОШ „Душан Радовић“, Улица Ђердапска 45, Ниш.

Панорамски пут

Нишка трансверзала, дужина пута: 135 km, КТ1 – Нишка тврђава (208 m nm), КТ2 – Велика Тумба (903 m nm), КТ3 – Коритник (650 m nm), КТ4 – Мосор (984 m nm), КТ5 – Соколов камен (1.523 m nm), КТ6 – Трем (1.809 m nm), КТ7 – Пасарела (1.523 m nm), КТ8 – Дивна Горица (1.389 m nm), КТ9 – Зелени врх (1.334 m nm), КТ10 – Плеш (1.267 m nm), КТ11 – Градац (1.062 m nm), КТ12 – Калафат (838 m nm), КТ13 Каменички вис (800 m nm).

Објекти авантуристичке активности:

Стаза за кајак-кану и рафтинг Долац-Островица и Островица-Доња Врежина,
Узлетиште за параглајдере у Нишкој Бањи, Коритник, Вишеград, Хумска чука и Балајнац,
Узлетиште за параглајдере у Сићевачкој клисури,
Стазе за пењање на природној стени у Јелешничкој,
Стазе за пењање на природној стени у Сићевачкој клисури.

Paintball терен: Ваздухопловаца бб
Терен за слободно стрелаштво: село Малча
Полигон за стреличарство на Градском пољу

Off road 4 x 4 стазе
Сува планина – Катена мунди и Виа милитарис,
Селичевица,
Сврљишке планине.
Бициклистичке стазе у околини (freebiking)
Селичевица и
Сува планина.

У Граду Нишу бициклистичке стазе се налазе на саобраћајницама булеварског типа, где је изграђено нешто више од 14 km ових стаза (Булевар Немањића: од укрштања са Улицом Војводе Мишића до кружног тока на Трошарини 4-5 km; Булевар Светог Цара Константина: од Трошарине до Брзог Брода око 4 km; Булевар Медијана: од Трошарине до Улице Књажевачке око 3 km; Сомборски булевар: од Улице Васе Пелагића до укрштања са Булеваром Медијана око 3 km). Услед знатног повећања обима саобраћаја у граду последњих година, озбиљно се приступило развоју бициклистичког саобраћаја, који је у сваком случају значајно утицао и на развој туризма.

4. КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ

4.1. Тврђава, археолошка налазишта, споменици, тргови и градске целине

Због важног геостратешког положаја Ниш има бурну прошлост. Бројне војске, народи и владари су, свако у свом времену, остављали своје трагове.

У Археолошкој сали Народног музеја Ниш изложени су експонати који сликовито дочаравају причу о историјском и цивилизацијском развоју Града Ниша од неолита до средњег века.

Нишка тврђава смештена на обали реке Нишаве, у центру града, представља једно од најочуванијих здања турске војне архитектуре на средњем Балкану. Изграђена је на простору од преко 22 хектара, са бедемима који су дугачки 2.100 метара, зидинама високим 8 m, просечне ширине 3 m. Осим добро очуваних масивних каменних зидина и капија, у Тврђави се налазе бројни остаци бурне нишке историје: један од најстаријих остатака је збирка надгробних споменика (Лapidаријум, I-IV век). Античка улица у близини Лapidаријума, као и остаци римских терми лево од улазног платоа и рановизантијске улице у Тврђави (поред Бали-бегове џамије), потичу из периода владавине Римљана и византијске обнове града од V до VI века. Хамам, предивно турско купатило представља најстарији сачуван објекат из периода турске владавине на простору Ниша и један је од ретких у потпуности очуваних објеката овог типа. Купатило је изграђено уз Стамбол капију 1498. године као задужбина Мехмед-бега. Арсенал, складиште оружја и муниције које се налази десно од улаза код Стамбол капије, коришћено је, осим за складиштење, и за поправку и израду војних материјала. Од 1972. године, када је рестауриран, овај простор се користи као галерија. Бали-бегова џамија налази се у централном делу Тврђаве, са десне стране главне стазе која води од улаза. Задужбина је Бали-бега из Једрена, високог турског чиновника. Данас се простор џамије користи као уметничка галерија „Салон 77“. Барутане, војни објекти предвиђени за смештај барута и муниције. Очувано их је 5, од којих су 4 распоређене дуж северног бедема, а једна мања налази се у источном делу Тврђаве. Барутане су изграђене после 1723. године, када је завршена изградња Тврђаве и једини су објекти ове врсте сачувани у Србији.

Археолошко налазиште Медијана налази се на некадашњем римском путу Via Militaris, који је водио до Константинопоља, данашњем Е-80 (Ниш-Софија). На подручју од 40 хектара, на коме се простире овај локалитет, могу се видети остаци житнице, занатског центра, вила, терми, као и вила са перистилом која је украшена богатим подним мозаицима. Већина мозаика је са геометријским и флоралним мотивима, док су два мозаика са фигуралним мотивима главе Медузе и полулежећа фигура речног/воденог божанства (претпоставља се Нептуна). Током 2012. године почела је изградња једне од највећих заштитних конструкција на Балкану, која ће покривати 6.000 квадратних метара виле са перистилом. Посетиоци ће бити у прилици да виде око 1.000 квадратних метара вредних подних мозаика, који ће им дочарати део раскоши царске резиденције. Део римских каменних скулптура – портрета римских божанстава, накита, новчића и других употребних предмета пронађених на Медијани можете видети и у Археолошкој сали Народног музеја у Нишу.

Ђеле-кула је јединствен споменик у свету, настао као последица велике битке на Чегру. Из половине 19. века постоји запис да је кула четвороугаона, висине 4,5 m, ширине и дужине по 4 m и да се на све четири стране куле налази укупно 56 редова, у сваком реду по 17 лобања, што је укупно износило 952 лобање. Временом је већи део лобања нестао или је оштећен, тако да је данас у кули остало свега 58 лобања и још једна извдојена, за коју се претпоставља да је глава Стевана Синђелића, а која је посебно приказана. Године 1892. изграђена је капела која је заштитила Ђеле-кулу од даљег пропадања.

Исте године је на платоу испред улазних врата постављена биста Стевана Синђелића, рад вајара Стевана Милетића. Пролазећи кроз Ниш 1833. године чувени француски песник Ламартин видео је Ћеле-кулу. Његова порука представљена је на бронзаној плочи (на француском и српском језику) и налази се у капели. Записано је: „Нека Срби сачувају овај споменик. Он ће научити њихову децу шта вреди независност једног народа, показујући му какву су цену платили њихови очеви“. Овај застрашујући сведок бурне историје града и људске суровости настао је након битке на Чегру, 31.5.1809. године. Кула од људских лобања или Ћеле-кула је подигнута на путу за Цариград, као опомена онима који дижу буну против Отоманског царства.

На брду Чегар, надомак Ниша, на месту где се одвијала чувена битка из I српског устанка налази се споменик подигнут у знак сећања на храбре војнике и њиховог команданта Стевана Синђелића, који су погинули на овом месту. Споменик – прво обележје места на коме се налазио шанац Стевана Синђелића и где се одиграла Чегарска битка, подигнуто је у облику мање пирамиде од гранита. Споменик је откривен 21. јуна 1878. године у присуству кнеза Милана Обреновића. Откривен је 6 месеци после ослобођења Ниша од Турака и представља први споменик изграђен у ослобођеном Нишу. Данашњи споменик у облику куле која симболизује војно утврђење подигнут је поводом 50 година ослобођења Ниша, а откривен је 1. јуна 1927. године. Пројектант споменика је архитекта Ђулијан Ђупон из Ниша (руски емигрант). У полукружној ниши споменика 1938. године постављено је и бронзано попрсје Стевана Синђелића, рад хрватског вајара Славка Милетића.

Споменик ослободиоцима смештен је у самом центру града, на Тргу краља Милана и обележава раздобље ослободилачких ратова против Турака, Бугара и Немаца. Споменик је израђен од црног мермера и састоји се од ширег постоља са четири рељефа, бронзане скулптуре и високог постаментa у чијем је доњем делу постављен сплет фигуралних композиција ратника у борби. На врху споменика је коњаник – Весник слободе у природној величини, са заставом слободе на којој су четири С (Само слога Србина спасава). Споменик је откривен 28. јуна 1937. године, на дан прославе 60-годишњице ослобођења Ниша од Турака. Ова монументална скулптура, као једно од најзначајнијих остварења новије југословенске скулптуре, а чији је аутор Антон Аугустинчић, познати загребачки вајар, стављена је под заштиту државе 1983. године.

Логор Ниш – спомен комплекс „12. фебруар“, представља један од малобројних сачуваних нацистичких логора у Европи, који на аутентичан начин сведочи о страдању српског, ромског и јеврејског становништва и припадника оба покрета отпора за време немачке окупације Србије од 1941. године до 1944. године. Ово је први нацистички логор из кога је успешно изведено масовно бекство логораша, 12. фебруара 1942. године: од 147 логораша који су покушали бекство, 105 је успело да побегне, док је 42 погинуло током бекства.

Меморијални парк Бубањ налази се југозападно од центра града на пошумљеном узвишењу званом Бубањ. Током II светског рата ово место је било једно од највећих стратишта на подручју Југославије. Меморијални парк се састоји из више делова који симболично приказују страхоте које су се догађале на овом месту.

Зграда Бановине је смештена на десној обали Нишаве, недалеко од улаза у Тврђаву. Изграђена је 1889. године. На почетку Првог светског рата, од 26. јула 1914. до 16. октобра 1915. године, Ниш је био ратна престоница Србије. У зграду Бановине је 28. јула 1914. стигла званична објава рата Србији од стране Аустроугарске монархије.

Зграда Официрског дома налази се на нишавском Кеју. Изграђена је 1890. године. Историјски је значајна јер је током Првог светског рата постала средиште политичког и скупштинског живота Србије. Од 27. јула до 16. октобра 1915. године у њој је одржано ратно заседање Скупштине Србије. Од многобројних одлука које су донете овде, свакако је најзначајнија Нишка декларација, којом је први пут званично истакнуто да је циљ Србије уједињење са Хрватима и Словенцима и стварање краљевине Југославије.

Трг краља Милана и споменик ослободиоцима Ниша. Данашњи Трг краља Милана, некад Трг ослобођења, почео се развијати од 1718. године, када су Турци започели изградњу тврђаве. Након ослобођења од Турака 1879. године Трг добија нови изглед, који му дају нове, спратне куће новопридошних трговаца, официра и интелектуалаца из Београда и са севера Србије. Споменик ослободиоцима на Тргу краља Милана обележава раздобље ослободилачких ратова против Турака, Бугара и Немаца. Четири најзначајније године тога раздобља нишке историје урезане су на споменику: 1874. и 1877. година (период борби за ослобођење од Турака) и 1915. и 1918. година (почетак окупације и ослобођење града у Првом светском рату).

Трг краља Александра и споменик краљу Александру. Првобитни споменик краљу Александру, рад београдског вајара Радета Станковића, постављен је 1939. године, али је већ у првим годинама доласка комунистичке власти, 1946. године, уклоњен и уништен. Како би исправили неправду према овој знаменитој историјској личности, Нишлије 2004. године постављају нови споменик краљу Александру. Споменик је дело београдског вајара Зорана Ивановића.

Градска целина – Казанџијско сокаче и споменик Стевану Сремцу. Казанџијско сокаче представља једини очувани део старе нишке чаршије. Овај део Ниша је у доба Турака представљао занатлијску четврт. Бронзана скулптура која приказује лик из Сремчеве књиге, ловца Калчу и његовог верног пса Чапу и писца Стевана Сремца, рад је вајара Ивана Фелкера и налази се на почетку Казанџијског сокачета.

Спомен-обележје цару Константину Великом, најзначајнијем римском императору, рођеном у Нишу, симболично је подигнуто на почетку моста који води ка Нишкој тврђави. Обележје је постављено 3. јуна 2012. године, на дан Градске славе Св. цар Константин и царица Јелена, чиме је Ниш ушао у ред градова од изузетног историјског значаја за развој хришћанске религије (поред Карнунтума у Аустрији и Измита у Турској, који имају идентична спомен- обележја).

4.2. Манастири и цркве

Православне цркве у Нишу

Саборна црква и Црква Светог арханђела Михаила – како својом архитектуром, тако и својим иконостасом нишки Саборни храм заузима значајно место у српској историји уметности. Градња цркве започела је 18. октобра 1856. године и трајала је до 1872. године. Освећена је након ослобођења од Турака 1878. године. Грандиозни иконостас цркве велике уметничке вредности из 1885. године већим делом је осликао велики српски сликар Ђорђе Крстић. Нажалост, 2001. године је страдао у великом пожару. Захваљујући донацијама и напорима грађана Ниша храм је архитектонски обновљен и рестауриран. Црква Светог арханђела Михаила налази се у црквеној порти великог Саборног храма. Све до освећења Саборне цркве 1878. године ова црква била је Саборни храм Нишке епархије. Изграђена око 1814. године, освећена је 1819. године. У време турске владавине морала је већим делом бити укопана у земљу, због тадашњих турских прописа који нису дозвољавали да српске грађевине прелазе одређену висину.

Црква Светог Николе је још један сведок историје града. Западно од данашње цркве постоје остаци темеља старе цркве која је порушена 1737. године као израз беса турске власти због побуне српског становништва. Данашња Црква Светог Николе подигнута је 1863/1864. године као турска џамија. Након ослобођења од Турака 1878. године џамија је прилагођена потребама православних верника. Интересантна је чињеница да је ова црква шест пута мењала верску намену, од џамије до православног храма.

Црква Светог Пантелејмона (Пантелејска црква) је прва црква подигнута одмах по ослобођењу од Турака 1878. године. Знаменита је не само као сакрални објекат, већ и као историјски споменик. Стотинак метара изнад нове цркве налазе се остаци старе цркве коју је подигао Стефан Немања и у којој се 1189. године састао са немачким царем Фридрихом I Барбаросом током крсташких похода. Око цркве постоји неколико извора воде за које се верује да су чудотворни и лековити.

Црква Светог Цара Константина и царице Јелене, коју је град Ниш посветио знаменитом Нишлији и његовој мајци, налази се у новом делу града, на Булевару Немањића, у парку Светог Саве. Изградња цркве почела је 1999. године постављањем и освећењем темеља.

У ближој околини Ниша се налазе архитектонски, уметнички и историјски значајне цркве и манастири: Хиландарски метох, Габровачки манастир, Латинска црква у селу Горњи Матејевац, манастир Св. Јован у селу Горњи Матејевац, манастир Св. Петке Иверице у Сићевачкој клисури и манастир Св. Богородице у Сићевачкој клисури.

Објекти осталих верских заједница: црква срца Исусовог – католичка црква, Ислам-агина џамија, адвентистичка црква. Синагога је данас изложбени-галеријски простор Народног музеја Ниш.

Црква Светог Илије подигнута је 1934. године у моравском стилу захваљујући прилозима мештана. Изграђена је према пројекту архитекте Нинослава Каменова из Београда. Унутрашњост цркве је најпре осликао ученик Паје Јовановића, Света Вукотић, да би 1971. године тадашњи владика нишки Јован наложио да се зидови окрече и осликају нове фреске. Црква је због оштећења реновирана 1998. године. Налази се у ширем центру Нишке Бање и представља духовно стециште Бањаца, али и свих туриста који желе да се молитвом у овом храму духовно окрепе.

5. ПРИРОДНА ДОБРА, ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА И СПОМЕНИЦИ ПРИРОДЕ КАО ТУРИСТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ

5.1. Бање

Природно лековити фактори, умерено континентална клима, термалне воде, природно минерално блато, гас радон карактеришу бање на територији Града Ниша.

5.1.1. Нишка Бања

Нишка Бања је бањско насеље у Градској општини Нишка Бања на подручју града Ниша у Нишавском округу. На 248 m надморске висине налазе се централни и највећи део насеља, док се нижи део налази у долини реке Нишаве.

Градска општина Нишка Бања једна је од пет градских општина у Нишу, која броји близу петнаест хиљада становника. У састав ГО Нишка Бања спадају Нишка Бања, Насеље Никола Тесла, Јелашница, Прва Кутина, Горња и Доња Студена, Лазарево село, Радикина бара, Раутово, Куновица, Банцарево, Чукљеник, Сићево, Осторвица, Просек и Равни До.

Од свих бања у Србији, Нишка Бања има најповољнији и најпрометнији положај. Налази се на југоистоку Србије, поред магистралног правца Београд - Ниш – Софија - Истанбул, удаљена 10 km од Ниша и 250 km од Београда. Тренутно се ради на изградњи аутопута Ниш - Софија (Коридор 10), што ће несумњиво допринети већем развоју како иностраног тако и транзитног туризма у Нишу и Нишкој Бањи. Велики међународни значај данас има и аеродром „Константин Велики Ниш“ у Нишу, удаљен 14km од Нишке Бање, који доприноси повећању доступности простора и јачању туристичког промета у Нишкој Бањи.

Природни лековити фактори у Нишкој Бањи су блага, умерено-континентална клима, термоминералне воде, природно минерално блато и лековити гасови. Лековите воде, које извиру са пет извора („Главно врело“, „Сува бања“, „Школска чесма“, „Бањица“ и „Пасјача“), које се користе за лечење и уживање још из доба Римљана, припадају групи земноалкалних хомеотерми (36-38° С), благо минерализованих, слабо радиоактивних са капацитетом од 56 литара у секунди.

Основна делатност, али и вид туризма по коме је Нишка Бања препознатљива у Србији, је здравствени туризам. Лечење у Нишкој Бањи се обавља купањем у радиоактивној води, пијењем минералне воде и инхалирањем, затим електротерапијом, кинезитерапијом и пелоидотерапијом.

Носилац лечења у Нишкој Бањи је Институт за превенцију, лечење и рехабилитацију реуматичних и срчаних болесника који је у саставу Медицинског факултета и има бројну екипу лекара и техничког медицинског особља. Институт располаже смештајним капацитетом од петсто шездесет лежачева, који је попуњен током целе године. Осим бројних програма лечења, у Институту можете користити и низ велнес и спа програма који помажу вашем телу и души да успоставе хармонију са природом и ослободе се стреса.

Поред здравственог вида туризма, у Нишкој Бањи су развијени и низ комплеметарних облика туристичког промета, међу којима треба поменути спортско - рекреативни, манифестациони, транзитни, конгресни, излетнички и екскурзиони туризам.

На територији ГО Нишка Бања налазе се Сићевачка клисура, атрактивни кањон Нишаве са ретком флором и фауном, Јелашничка клисура, специјални резерват природе, Бојанине воде, популарно излетиште и ски - центар, пећине Мала и Велика Баланица, места у којима су пронађени људски остаци и алати стари и до петсто хиљада година и још много атрактивних места које вреди посетити.

Близина значајних природних вредности ствара велику перспективу развоја екстремних спортова. На територији ГО Нишка Бања, налази се већи број терена за бављење екстремним спортовима - параглајдингом, спортским пењањем, алпинизмом, мото - кросом, кајаком на брзим водама, рафтингом, вожњом џиповима и брдским бициклизмом.

5.1.2. Бања Топило

На територији Ниша налази се и Бања Топило (25 km од Ниша) у долини Топоничке реке. Топла, минерална вода од 34 °С извири из око 18 извора. Вода се користи у терапеутске сврхе и помаже код лечења реуматских болести и болести нервног система, код хроничних обољења желуца, запаљења жучне кесе, бубрега и мокраћних канала.

5.2. Заштићена природна добра и споменици природе

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода за заштиту природе Србије утврђено је да се на територији града Ниша налазе следећа заштићена природна добра: Парк природе „Сићевачка клисура“, Специјални резерват природе „Јелашничка клисура“, Специјални резерват природе „Сува планина“, Парк шума „Каменички вис I“, Споменик природе „Церјанска пећина“, Споменик природе „Палиначка слатина“.

На подручју Града Ниша налазе се појединачна стабла под заштитом, као споменици природе: Споменик природе „Цер запис у Лесковику“; Споменик природе „Запис у Лесковику“; Споменик природе „Бели дуд у Нишкој Бањи“; Споменик природе „Храст лужњак у Доњој Трнави“; Споменик природе „Рајковићев храст“; Споменик природе „Храст запис крај Бањичког језера“; Споменик природе „Новоселски брест запис“; Споменик природе „Дуд запис у Медошевцу“.

5.2.1. Парк природе Сићевачка клисура

Парк природе „Сићевачка клисура“, утврђен Уредбом о заштити Парка природе „Сићевачка клисура“ („Службени гласник РС“, бр. 16/2000) налази се у источној Србији на територији града Ниша и Општине Бела Паланка. Нишава је између Сврљишких планина и Суве планине усекла величанствену, 17 километара дугу Сићевачку клисуру, која представља јединствен природни резерват. Тесне, готово вертикалне камене литице издижу се изнад реке Нишаве и достижу 400 m висине. Сићевачка клисура се одликује обиљем крашких облика рељефа. Композитну клисуру сачињавају Просечка клисура, Островичка котлина и Градиштански кањон, на чијим се литицама гнезди строго заштићена врста птица, сури орао (*Aquila chrysaetos*). Подручје је значајно станиште балканских ендемичних биљака, српске и Наталијине рамонде (*Ramonda serbica* и *Ramonda nathaliae*) али и других ретких биљних и животињских врста. Такође, Сићевачка клисура представља најсеверније природно станиште медитеранске лековите биљке - жалфије (*Salvia officinalis*). Парк природе „Сићевачка клисура“ обухвата 7.746 хектара.

На подручју Сићевачке клисуре налазе се бројни споменици културе – средњовековни православни манастири попут манастира Свете Петке у селу Островица, манастир Свете Богородице у Сићеву, који је саграђен 1644. године, разне цркве попут цркве Светог Пророка Илије, те остаци чувеног римског пута *Via militaris*. На Нишави су изграђене и две хидроелектране: Сићево и Света Петка из 1908. године, које су међу најстаријим хидроелектранама у Србији и још и данас „осветљавају“ улице Ниша. Сићевачка клисура својим посетиоцима, уз уживање у културно-историјским знаменитостима, пружа могућности за лов, риболов, вожњу кајака на брзим водама, рафтинг, шетњу предивном природом, алпинизам, планинарење и параглајдинг.

Кроз Сићевачку клисуру пролазили су стари и веома важни путеви, као што је *Via militaris*, чувени римски пут, као и стари турски пут под називом Цариградски друм. Недавно је овај део Србије постао изузетно занимљив археолозима и антрополозима, јер је у Сићевачкој клисури откривено палеолитско насеље, које сматрају најбогатијим на Балкану. Пећине Велика и Мала Баланица представљају изузетно значајна налазишта. У Великој Баланици су откривени бројни артефакти, остаци фауне и ватришта из средњег палеолита, док је у Малој Баланици, испод слоја са средњопалеолитским артефактима, нађена вилица фосилног човека. Помоћу физичко-хемијског датовања утврђено је да је минимална старост вилица из Мале Баланице 397.000 – 525.000 година и да спада међу најстарије остатке људских предака (хоминима) у Европи. Фосил је опредељен у групу *Homo heidelbergensis* и послужио је као основ за редефинисање ове групе. У Великој Баланици је, у слоју чија старост достиже 300.000 година, откривена зона горења са животињским костима, окресаним артефактима и људским остацима.

Због живописних предела, очуваних геоморфолошких особина и природних вредности са претежно очуваним природним екосистемима и јединственом флором и фауном, заједно са осталим деловима Сићевачке клисуре, проглашена је за Парк природе II категорије заштите. Као заштићено подручје са значајним еколошким и културним добрима, подручје је намењено очувању укупне геолошке, биолошке и предеоне разноврсности Србије и задовољењу научних, образовних, духовних, естетских, културних, туристичких, здравствено-рекреативних потреба и осталих делатности усклађених са традиционалним начином живота на овом простору и начелима одрживог развоја.

5.2.2. Специјални резервати природе Јелашничка клисура и Сува планина

Јелашничка клисура географски припада Сувој планини, и налази се на њеним крајњим обронцима у самом подножју планине, на подручју Градске општине Нишка Бања. У време Римљана војни пут “Виа Милитарис” просечен је у три правца; један од правца пружања овог пута био је високо постављен делом кроз Сићевачку клисуру, а задржао је свој значај и у време Турака, о чему сведоче и данас видљиви остаци стратешких ознака уклесаних у стене. Специјални резерват природе „Јелашничка клисура“ утврђен Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Јелашничка клисура“ („Службени гласник РС“, бр. 9/1995) и налази се на простору К. О. Чукљеник и К. О. Јелашница, Град Ниш. Површина резервата природе Јелашничка клисура износи 115,73 ha. Јелашничка клисура је дуга само 4 km и њена највећа ширина износи свега 30 метара. У Јелашничкој клисури можете видети камена дела природе: занимљиве стене, доломитске стубове, зубце, чулавце и прозорце. У Јелашничкој клисури се смењују планинска, медитеранска и умерено-континентална клима.

Клисура је уска, са стрмим странама, богата морфолошком орнаментиком. Подручје је под заштитом ради очувања станишта бројних реликтних и ендемичних врста, а посебно биљних врста, српске и Наталијине рамонде (*Ramonda serbica* и *Ramonda nathaliae*), које су и симбол клисуре. Специјални резерват природе „Јелашничка клисура“ ставља се под заштиту ради очувања станишта и 39 мезијских, 20 балканских и шест илирских ендема и субендема и очувања посебне природне вредности коју чини клисура Јелашничке реке са богатом и разноврсном морфолошком орнаментиком. Иако невелика, Јелашничка клисура поседује неколико лепих места за камповање и пикник. Кроз Јелашничку клисуру пролази река Студена, која је истински хладна, баш као што јој име каже. Кроз Јелашничку

клицу води узан пут до Бојаниних вода, излетишта на Сувој планини. Поред лепих стена Јелашничке клисуре, интересантан је и водопад Рипалџка, као и остаци римских утврђења. Планинарско-алпинистички клуб из Ниша је, у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, уредио пењалиште у природној стени.

Специјални резерват природе **Сува планина** утврђен Уредбом о заштити Специјалног резервата природе Сува планина („Службени гласник Републике Србије“ бр. 72/2015) налази се под заштитом ради очувања природних вредности. Сува планина по својим морфолошким обележјима представља упечатљив и лако препознатљив масив. Ово подручје ризница је изузетних геолошких, геоморфолошких, биолошких, историјских и естетских вредности. Посебну вредност представља специфичан крашки рељеф са врло стрмим падинама, дубоким јамама и многобројним облицима краса. Сува планина представља један од центара биодиверзитета источне Србије. Одликује се изузетним флористичким и фаунистичким диверзитетом који се очитује великим бројем врста, а значајно учешће у том броју чине ендемичне, реликтне, строго заштићене и заштићене врсте биљака и животиња.

5.2.3. Споменици природе Лалиначка слатина, Церјанска пећина и др.

Споменик природе „**Лалиначка слатина**“ утврђен Одлуком о проглашењу Споменика природе „Лалиначка слатина“ („Службени лист Града Ниша“, бр. 74/2015) налази се под заштитом ради очувања природних вредности. Слатине спадају у ред фрагилних и веома угрожених станишта. Генерално, представљају специфичне екосистеме које одликује присуство карактеристичне флоре и вегетације. Поред фрагилности, друга особина слатинских станишта је фрагментарност њихове појаве на нашим просторима. Из тог разлога ареале врста везаних за таква станишта карактерише изразита расцепканост. Ово подручје представља један од важнијих центара биодиверзитета у Србији.

Споменик природе „**Церјанска пећина**“ утврђен Уредбом о заштити Споменика природе „Церјанска пећина“ („Службени гласник Републике Србије“ бр. 5/1998). СП „Церјанска пећина“ налази се под заштитом ради очувања морфолошких и хидролошких облика (пећина, врело, понор, крашка јама и др.), разноврсности форми, величина, боја и састава пећинског накита, монументалности пећинских канала и дворана и богатства пећинске фауне.

Церјанска пећина је удаљена од Ниша 14 km и смештена је у ширем простору излетишта Каменички вис. Њена дужина најновијим открићима не представља јединствени канал, већ систем, јер је откривен нови улаз у пећински систем код села Кравље. Дужина пећинског система, према најновијим подацима, износи 7.125 m, претпоставља се да ће новим истраживањем систем Церјанских пећина прећи са другог места најдужих пећина у Србији на прво. Године 1998. проглашена је за Споменик природе и стављена под заштиту државе.

Заштићено подручје састоји се из четири спелеолошка објекта укупне површине 63,9639 ha, на коме се установљава режим II степена заштите. Од целокупне површине, 50,6% заузима Понорска пећина Провалија, 27,3% Понор Церјанска пропаст, 16,0% Повремено сифонско врело и 6,1% Крашка јама изнад врела.

Богатство, разноврсност форми, величина боја и састав пећинског накита изражена је у виду сталактита и сталагмита, китњастих салива, таласастих драперија, пећинских корала и других форми, при чему изузетну вредност представљају хеликтити. Споменик природе „Церјанска пећина“ одликује се развијеним, али недовољно истраженим биодиверзитетом.

5.3. Излетишта

На подручју Ниша свако од заштићених природних добара представља атрактивно излетиште. Нека су се издвојила као таква: Каменички вис (планина Калафат, део Сврљишких планина), Бојанине воде на Сувој планини, језера – Облачинско и Крајковачко, клисуре – Сићевачка и Јелашничка; завршетком изградње Коридора 10 и измештањем ауто-пута клисуре постају много значајније туристичке дестинације), затим извори топле воде – Нишка Бања, Островичка и Пасјачка бањица, врела (Душничко, Дивљанско, Видриште у Миљковцу). Ови потенцијали нису довољно искоришћени за развијање излетничког туризма као туристичког производа, поред осталог и због тога што ова места нису уређена за коришћење у наведене сврхе и због **непостојања саобраћајне инфраструктуре** (добрих путева, бицикличких стаза, успостављања сезонског градског превоза...).

5.3.1. Парк шума Каменички вис I

Парк шума **Каменички вис I** утврђена је Одлуком о проглашењу шума у друштвеној својини за шуме са посебном наменом Парк-шума на Каменичком вису, Скупштине општине Ниш, бр. 01-267/90-II-4 од 19.09.1990. године. Парк шума Каменички вис I налази се на територији К. О. Каменица, Град Ниш, на Каменичком вису.

Каменички вис (око 800 m н.в.) је излетиште у непосредној близини Ниша, удаљено 14 km од центра града. Током зиме, место нуди могућности за зимске спортове, са ски-стазом дугом 350 m, стазом за санкање и два ски-лифта. Релативно скоро, на овој дестинацији је изграђен и видиковац (осматрачница) са телескопом за посматрање града Ниша и околине.

5.3.2. Бојанине воде и друга излетишта

Бојанине воде, излетиште на Сувој планини у оквиру заштићеног подручја, удаљено 25 km од града, има ски-стазу дугу 900 m, са висинском разликом од 320 m, на којој је инсталиран ски-лифт типа „тањирача“. Стаза је погодна за такмичења у слалому.

5.3.3. Паркови

Парк Чаир смештен је у самом језгру града Ниша, на површини од 16,4 хектара. Цео комплекс Чаир чине два дела, у једном делу је велика зелена површина, док други део чине спортско-рекреативни садржаји (клизалиште, отворени и затворени базени, фудбалски терени, фитнес центар). Управо због богате вегетације и бујног зеленила Турци су му дали име Чаир што у преводу значи башта. Специфичности овог парка доприноси не само импресивна величина, већ и аутентична вегетација топола, јаблана и платана. Све парковске површине на територији града Ниша приказане су у табели 7.

Табела 7. Паркови града Ниша

Редни бр.	ОБЈЕКАТ	ТРАВЊАЦИ	ЦВЕЋЬ АЦИ	РУЖИЧ ЊАК	ТРАЈ НИЦЕ	ШИБЉЕ	СТАЗЕ	ЖИВИЦ А	ИВИЦЕ СТАЗА	ИВИЦЕ ЦВЕТНИХ ПОВРШИ НА	ИВИЦЕ ТРАВЊ АКА	ЖИВИ ЦЕОД ТУЈА	ЖИВИ ЦЕОД ЛИГУС ТРУМА	ЖИВИ ЦЕОД ШИМ ШИРА	ДРВОРЕ Д	
		m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²	Ком.
1	ПАРК КОД ЖЕЛ. СТАНИЦЕ	3.067	186	60	50	1.266	1.006	158	550							
2	ПАРК КОД ОЗРЕНА	5.075	98			302	1.650	145	1.860							
3	СКВЕР НА ТРГУ М. СТАНИМИРОВИЋА	3.314	186			282	951	100	704	100						
4	СКВЕР КОД ЖТП И ПРАВНОГ ФАК.	388		45		608		35		195						
5	ПАРК НА ТРГУ КРАЉА АЛЕКСАНДРА	6.150	214				3.389		1.336	166						
6	СКВЕР НА ТРГУ П. СТОЈКОВИЋА	1.218	118			20				390						
7	СКВЕРОВИ/ МАРГЕР, 14 ОКТ., МУП	1.206	55	40		40	300	80		280						
8	СКВЕРОВИ/ СО, ЕЛЕКТ.МЕТАЛ, СТ.СРБ.	1.600	156			58	234	30		344						
9	ПАРК ЧАИР	97.771	412	1.000	100	8.660	15.815			450	7.620	741				
10	СКВЕР КОД Н. ПОЗОРИШТА	876	80	78				60		420						
11	ПАРК КОД АПЕЛАЦИОНОГ СУДА	1.400	48			50	1.265			437						
12	СКВЕР ФИЛИП КЉАЈИЋ	2.300	15			157	378			328						
13	ПАРК КОД НИШАВЕ	11.236	314		70	1.030	4.850			2.450						
14	ПАРК НА ТРГУ КРАЉА МИЛАНА	2.629	468		17	240	1.393		762							
15	КЕЈ ЖИВОТЕ ЂОШИЋА	810	50	150			4.500			906						
16	ЗЕЛ. ИСПРЕД ТВРЂАВЕ, УН. И НИШАВЕ	1.784	115			100	200	34		48	250					
17	ПАРК ЂУКА ДИНИЋ	1.973	70		71	570	372	135		56	302					
18	ПАРК КОД ПИЈАЦЕ	3.916					972	90		638						
19	ПАРК У ТВРЂАВИ	40.000	264	142			10.000	14		115	350					
20	ТРГ УЧИТЕЉ ТАСЕ	10.109	180						260							
21	БУГАРСКА ГРОБНИЦА	4.700				200	300			120			200	71		
22	ЛОГОР 12. ФЕБРУАР	9.916				220	300	145		700						
23	УЛИЧНИ СКВЕРОВИ	9.569	205	79	81	445				680						
24	УЛИЧНИ ТРАВЊАЦИ	19.183		285	110			7.610		4.433						
25	УЛИЧНИ ДРВОРЕД															3.000
26	ПАРК МИЛКЕ ПРОТИЋ															
	УКУПНО ЗА НИШ	231.146	3.216	1.879	499	14.248	47.875	8.636	5.528	935	20.843	741				
27	ПАРКОВИ У НИШКОЈ БАЊИ	65.637	997	1.200			26.500	797		600	7.000					
	УКУПНО ЗА НИШ И НИШКУ БАЊУ	296.783	4.213	3.079	499	14.248	74.375	9.433	5.528	1.535	27.843	741				

6. ГРАДСКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ КАО ТУРИСТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ

Јавне градске манифестације у области културе су оне које својим значајем и садржајима афирмишу Град и задовољавају културне потребе грађана Ниша.

Одлука о манифестацијама и програмима у области културе од значаја за Град дефинише све битне одреднице везане за сваку манифестацију посебно. Сталне градске манифестације дефинисане Одлуком су:

- Фестивал глумачких остварења домаћег играног филма **Филмски сусрети**
- **Интернационалне хорске свечаности**
- **Ликовна колонија Сићево**
- **Међународна књижевна колонија Сићево**
- Нишке интернационалне музичке свечаности **Нимус**
- Фестивал дечје музике **Мајска песма**
- Музички фестивал **Нисомнија**
- Интернационални џез фестивал **Нишвил**
- **Новогодишњи концерт**
- Међународни фестивал хорске духовне музике **Музички едикт**.

Фестивал глумачких остварења домаћег играног филма **Филмски сусрети** је концептуално оригинална филмска манифестација која сваке године у последњој трећини августа, у изванредном амбијенту Летње позорнице у Нишкој тврђави, презентује дугометражне игране филмове настале у домаћој продукцији током претходне кинематографске сезоне. Фестивал је основан 1966. године и такмичарског је карактера. Организатори и реализатори Фестивала су Нишки културни центар и Удружење филмских глумаца Србије.

Интернационалне хорске свечаности су музичка манифестација посвећена аматерском хорском појању и такмичарског је карактера. Хорске свечаности су као фестивал основане 1966. године и одржавају се сваке друге године у првој половини јула на Летњој позорници у Нишкој тврђави. Организатор и реализатор Хорских свечаности је Нишки културни центар у сарадњи са Нишким симфонијским оркестром.

Ликовна колонија Сићево је ликовна манифестација међународног карактера. Ликовна колонија је основана 1905. године и одржава се сваке године почетком септембра у Сићеву. Организатор и реализатор Колоније је Галерија савремене ликовне уметности Ниш.

Међународна књижевна колонија Сићево је манифестација у области књижевности основана 1991. године, а одржава се сваке године средином септембра у живописном амбијенту села Сићева. Организатор и реализатор Колоније је Нишки културни центар.

Нишке интернационалне музичке свечаности **Нимус** манифестација су симфонијске, камерне, хорске и реситал музике. Међународног су карактера, а основане су 1975. године. Нимус се одржава сваке године у октобру и новембру у сали Нишког симфонијског оркестра и другим концертима просторима у граду. Организатори и реализатори Нимуса су Нишки симфонијски оркестар и Нишки културни центар.

Фестивал дечије музике **Мајска песма** такмичарска је манифестација аматерског дечијег стваралаштва, а окупља децу предшколског и школског узраста до петнаест година старости. Фестивал је основан 1974. године и одржава се сваке године у мају. Организатор и реализатор Фестивала је Дечији центар.

Музички фестивал **Нисомнија** је манифестација стваралаштва у области популарне музике. Основана је 2002. године и има међународни карактер. Фестивал се одржава на простору Нишке тврђаве сваке године у току лета. Организатор и реализатор овог фестивала је Нишки културни центар.

Организовање џез фестивала у Нишу датира од 1981. године, а **Нишвил џез фестивал** непрекидно траје од 1995. године. Од 2006. године **Нишвил фестивал** се одржава на отвореној сцени (Летња позорница). Од 2009. године главни програм **Нишвил џез фестивала** одвија се (у првој половини августа) на великом платоу Нишке тврђаве, а и већина многобројних пратећих (позоришних, филмских и музичких) програма, као и изложбе, ликовна колонија и Стрипорама дешавају се у Нишкој тврђави.

Новогодишњи концерт бечких валцера одржава се сваке године средином јануара, око Српске нове године. Манифестација постоји од 1996. године.

Међународни фестивал хорске духовне музике **Музички едикт** одржава се бијенално, сваке непарне године у јуну. Организатор је Црквено-певачка дружина „Бранко”, а фестивал се одржава од 2009. године.

Међународни музички фестивал **Константинус** је врхунски музички догађај, међународни скуп највиших уметничких достигнућа из области музичке уметности који стимулише музички, културни и економски развој Града Ниша и региона. Фестивал се одржава прве недеље јуна, почев од 2010. године.

Градска слава, Дани Светог цара Константина и царице Јелене, одржавају се од 1. до 5. јуна сваке године. Град Ниш неколико дана разним спортским, научним и културним догађањима подсећа на једног од најзнаменитијих рођених Нишлија, цара Константина Великог и његову мајку царицу Јелену.

Јавне градске манифестације се финансирају средствима из буџета Града, надлежног министарства, из прихода од продатих улазница, од спонзора, донатора и из других извора, у складу са законом.

Међународни сајам туризма и активног одмора представља, након београдског сајма, најперспективнији сајам из области туризма у Србији. Сваке године у простору хале „Чаир” своју понуду и програме презентују бројне туристичке организације, туроператори и туристичке агенције из Србије, Грчке, Македоније, Бугарске и Мађарске; хотелијери, етно домаћинства, спа центри и организатори манифестација. Специфична оријентација везана за промоцију активног одмора, као све популарнијег вида туризма, доводи на сајам и клубове екстремних спортова, организаторе активног одмора и авантура у природи. Захваљујући добром досадашњем одзиву, пратећи догађај ове манифестације су и дегустација гастрономских специјалитета и вина.

Улични фестивал **ПозитивНИ** већ неколико године заредом шири позитивне вибрације у граду. У карневалској атмосфери своје умеће представљају бројни сликари, музичари, спортисти, дечији хорови, луткари, акробатске групе, жонглери, мађионичари, штулаши... Душановом улицом тог дана одјекују различити музички правци - од класичне музике, преко хитова 80-их које са плоча „врте“ нишки ди-џејеви, до сјајних „трибјут“ бендова који нас музиком ЕКВ-а, Квина или Битлса враћају у нека „добра стара времена“. На преко 40 пунктова одржавају се бројне радионице и такмичења за децу, од којих су најинтересантнији такмичење у брзом премотавању касета, трка у џаковима, играње ластиша, ткање на разбоју... Прави светски, улични фестивал са великом дозом јужњачког шарма.

Првобитна идеја професора и ученика гимназије „Светозар Марковић“ да се ученицима приближи наука и важност едукације прерасла је у озбиљан фестивал **Наук није баук**, који је прошле године окупио више од 1 000 учесника, имао преко 80 поставки, 16 предавања и више од 25.000 посетилаца. Интересантна предавања и поставке попут: „Левитација - машта или стварност?“, „Кад порастем, бићу киборг“, „Ко каже да молекули не воле да се тркају?“, „Занимљива генетика“, „Светлост и њени хирови“ и „Древна писма и језици“ допринели су да фестивал сваке године буде све интересантнији и посећенији.

Међународни студентски фестивал фолкора, чији је организатор Студентски културни центар, има за циљ да грађанима Ниша и југоисточне Србије приближи народно стваралаштво и различите националне културе земаља учесника, као и да представи међународној јавности богату културну баштину нашег краја. Фестивал се организује по принципима ЦИОФФ-ових фестивала и сваке године окупља студентске фолклорне ансамбле из 5 до 7 земаља.

Међународни студентски позоришни фестивал Urban Fest, од 1. до 5. септембра, већ тринаест година у Нишу окупља театре младих из Србије и регионалних земаља (Бугарска, Македонија, Република Српска, БиХ, Грчка). Десет представа на отвореном, у урбаном амбијенту свих пет градских општина, на просторима који се иначе не користе у те сврхе, нуде несвакидашњи културни доживљај и у визуелном и у садржинском смислу, о чему сведоче хиљаде гледалаца из године у годину.

Градска општина Медијана реализује манифестације: Ломљење чеснице 6. јануара, Дочек православне нове године 13. јануара, Богојављенско пливање, Обележавање школске славе 27. јануара, Лазарева субота, Видовданска академија, Почетак школске године 1. септембра – Поклони за прваке, „Медијана фест“, Међународни фестивал стрипа „Медијана Нифест“, Медијана фестивал дечјег стваралаштва и стваралаштва за децу, „Медијана Балкан“ рок фестивал.

Градска општина Палилула реализује манифестације „Палилулско вече“, етно-културну манифестацију „Покладе“, туристичко-културни догађај „Лазарице“, Међународну смотру археолошког и еколошког филма „Екополис фест“ и друге.

Градска општина Нишка Бања реализује етно-манифестацију „Пихтијада“, Велики летњи фестивал, Јелашничко културно-спортско лето, етно-фестивал „Поткапина“ и Дане вина и мерака.

Градска општина Пантелеј реализује манифестације Међународни сајам старих заната, етно-манифестације „Матејевачка бербача“ и „Свети Трифун“ и Међународну дечју колонију анимираног филма „Пантелеј“, Шакалијада, Надигравање, Бекство у природу, Шутинг рели, Сафари куп, Рафтинг, Пантелејски дани, НИФЕСТ, Фер плеј Пантелеј, Пантелејски фудбалски трофеј.

Градска општина Црвени Крст реализује манифестације Фестивал поезије младих „Песнички Миљковац“, Витешки фестивал „Заштитници Тврђаве“, Песнички караван и песничку манифестацију „Сретања“.

На територији града и градских општина организује се велики број **спортских манифестација**: Маунтин-бајк трка „Трофеј Константин“, Трка са препрекама „The Maze“, Светски куп у параглајдингу, Маунтин-бајк маратон на Сувој планини, планинска трка „Соколов пут 2017“, „Медијана спортфест“, Ускршњи мини-баскет фестивал, Бициклички куп „Црвени крст“, Меморијални турнир у великом фудбалу „Предраг и Драга“.

7. SWOT АНАЛИЗА

SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) анализа представља анализу снага, слабости, могућности и претњи. То је предуслов за сам процес стратешког планирања – дефинисање општих и посебних циљева, програма и пројеката. Ове техника омогућава:

- Екстерну анализу – анализу шанси које нам се пружају за туристички развој. У складу са основама које су постављене Стратегијом туризма Републике Србије, ресурсе је неопходно усмерити на изградњу и неговање сопствених дугорочних потенцијала иза којих ће стајати препознатљиви туристички производи. Поред тога, екстерном анализом сагледане су претње – ризици који су могући у процесу спровођења стратегије туризма.

Као претња је идентификовано све оно што је изван утицаја заједнице, као што су промене на међународном и државном плану – законодавне, друштвене и политичке промене, јачање конкурентских дестинација и демографска кретања.

- Интерну анализу – анализу снага и предности којима заједница располаже и сопствених слабости које могу угрозити развој туризма. Код интерне анализе веома је важна објективност и сагледавање унутрашњих проблема из различитих перспектива.

Табела 8. SWOT анализа туризма за Град Ниш

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - повољан геостратешки положај у Србији, Балкану, и Јужној Европи - саобраћајно чвориште друског и железничког саобраћаја који повезују Балкан са централном и западном Европом, Влашку низију и Поморавље са Јадраном, Егејским и Црним морем - раскрсница европских коридора, основни саобраћајни потенцијал јесте Паневропски саобраћајни коридор који са ауто-путевима Е-75 и Е-80 и железничким пругама Е-85 и Е-70 представља окосницу шире европске саобраћајне мреже. - постојање цивилног аеродрома „Цар Константин“ - природни ресурси и споменици бурне историје, (планинско подручје, термалне воде, тврђава, археолошка налазишта, Нишка бања, Церјанска пећина, Сићевачка и Јелашничка клисура) - брда и планине на самом ободу града која пружају изванредан потенцијал за туризам специјалних интереса - културно-историјско наслеђе различитих епоха и култура - родни град римског цара Константина Великог - препознатљива непосредност јужњачког духа становништа – изразита гостопримљивост, мераклијско уживање, аутентична јужњачка музика и гастрономски специјалитети - међународно и национално позиционирани професионално организовани многобројни догађаји који подижу свест о Граду Нишу као атрактивној туристичкој дестинацији - вишедеценијска традиција организованог 	<ul style="list-style-type: none"> - непостојање туристичког брэнда и препознатљивог туристичког производа - недовољно развијена туристичка инфраструктура - недостатак урбанистичко-планских докумената и пројектно-техничке документације за изградњу објеката и инфраструктуре из области туризма - недостатак смештајних капацитета највише категорије - недостатак смештајних капацитета планинарских домова - недовољно, у пракси реализовано опредељење о значају туризма као битног фактора укупног економског развоја, повећања запослености и профитабилне привредне делатности - непоштовање мера заштите у заштићеним подручјима природе, објеката и споменика под заштитом, загађивање околине и деградације простора и недовољна координација развоја туризма и заштите животне средине - недовољно прилагођена туристичка сигнализација и обележавање назива улица и значајних институција у туристички атрактивним деловима града на начин разумљивији страним туристима (истовремено ћирилично и латинично писмо) - недовољно улагње у одржавање и доступност природних и историјских добара од значаја за туристичку понуду Града - недовољна посвећеност домицилних туристичких агенција усмерених на довођење туриста у Ниш - недовољне пројектне активности - застарели алати промоције и маркетинга

<p>бањског туризма</p> <ul style="list-style-type: none"> - конкурентне цене ванпансионске потрошње - постојање Туристичке организације Ниша - континуирани тренд раста туристичког промета - постојање дипломатских представника-почасних конзула Мађарске, Словачке, Француске, Енглеске и Аустрије - постојање логистичке подршке у сфери напредних технологија 	
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - стварање услова на националном нивоу за јачање ЈПП у циљу обимнијих страних улагања у здравствени туризам, изградњу нових објеката, хотела, друге туристичке инфраструктуре и сл. - убрзање процеса интеграција Републике Србије у ЕУ и могућност коришћења великог броја програма и пројеката подршке и финансирања активности у туризму - укидање виза и визне олакшице за поједине земље и поједностављивање издавања виза на граници - динамичан раст и развој авио-саобраћаја и Аеродрома „Константин Велики“ (нове дестинације и нове авио- компаније) - јачање регионалне сарадње и креирање регионалних туристичких производа (са заинтересованим земљама региона) у циљу бољег позиционирања туристичке понуде и привлачења туриста - потпуни завршетак ауто-пута и железничке пруге на коридору X ка Бугарској и Македонији и потпуно укључење у међународни Паневропски саобраћајни коридор - постојање образовних институција у области туризма (средња школа и факултет) као базе туристичких кадрова - завршетак започетих инвестиција - реконструкција и ревитализација познатих нишких хотела - успостављање мреже туристичке сарадње уз директну подршку почасних конзулата и амбасада држава које заступају - коришћење доступних напредних технологија у домену електронике и ИТ .ја у циљу брендирања и промоције туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> - утицај скромнијег економског раста у водећим светским економијама, флукуације валутних курсева - геополитичке тензије у ширем региону - тероризам и безбедоносни ризици - још увек недовољно релаксирани политичке тензије на Балкану и региону - изостанак реформи система управљања и координације у развоју индустрије туризма у Републици Србији (реформа ТОС-а, професионалних и гранских удружења, неконституисање управа туристичких подручја и дестинација, недовољно укључивање локалних заједница, удружења грађана и друштвених организација...) - неискоришћеност доступних средстава ЕУ предприступних фондова - неподизање нивоа знања и свести о модерним, светским трендовима промоције и брендирања

Swot анализа туризма за део региона југоисточне Србије

Регион југосточне Србије захвата подручја Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа, то је простор снажних емитивних, рецептивних и транзитних могућности, располаже великим туристичким потенцијалима који су неједнако активирани и искоришћени.

Табела 9. SWOT анализа туризма за део региона југоисточне Србије

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
1. Повољан географски положај	- непостојање туристичког бренда и свести о

<p>- саобраћајно чвориште, коридор X, аеродром</p> <p>- транзитни центар</p> <p>2. Разноврсност природних богатства</p> <p>- богатство подземних геотермалних и минералних вода као основ бањског туризма (Соко, Рибарска, Нишка, Куршумлијска, Сијаринска, Луковска, Пролом, Звоначка, Бујановачка, Јошаничка Бања..)</p> <p>- недирнута пространства брда и планина која пружају изванредан потенцијал за туризам специјалних интереса (планинарске туре, пешачке туре, бициклизам, скијање, џип сафари, адреналински спортови, лов, риболов...)</p> <p>(Копаоник, Јастребац, Озрен, Буковик, Ртањ, Лесковик, Сврљишке, Стара и Сува планина, Кукавица, Радан, Руј, Соколовица, Видовица, Пасјача, Селичевица, Тресибаба..)</p> <p>- заштићена природна добра и паркови природе (Сићевачка и Јелашничка клисура, Ђавоља варош, кањон реке Јерме, Власина)</p> <p>- језера (Бованско, Власинско, Завојско, Облачинско, Крајковачко, Барје, Брестовачко, Дивљанско, Врмџанско језеро)</p> <p>- водопади на Старој планини (Ждрело, Рипаљка, Чунгуљски, Росомача, Тупавица....)</p> <p>- пећине (Церјанска, Преконошка, Попшичка...)</p> <p>- резервати природе и заштићене биљне и животињске врсте</p> <p>3. Културно-историјско наслеђе различитих епоха и култура</p> <p>- неолитска (Балаинац, Плочник...)</p> <p>- антички локалитети (Медијана, Ромулијана, Царичин град, Соко град, Гамзиград, Корвинград...)</p> <p>- средњовековни локалитети (Тврђаве Нишка, Пиротска, Хисар..)</p> <p>- манастири и цркве (Липовац, Адровац, Свети Роман, Свети Илија, Поганово, Света Петка, Темска, Дивљански, Латинска, Концељска црква...)</p> <p>- етно- села</p> <p>- стара градска језгра-архитектонске целине као могућност за организацију city-break тура</p> <p>4. предности боравака на овом подручју</p> <p>- конкурентне цене ванпансионске потрошње</p> <p>- чувено гостопримство и препознатљива непосредност јужњачког духа становништа</p> <p>- здрава-органска храна и препознатљиви гастрономски специјалитети</p> <p>- аутохтона јужњачка музика- мераклијско уживање</p> <p>5. оригинални догађаји и манифестације са дугогодишњом традицијом</p> <p>6. развијена образовна мрежа туристичког и угоститељског профила и профила који су</p>	<p>региону као туристичкој дестинацији</p> <p>- недостатак регионалне визије и стратегије развоја туризма и недовољна повезаност локалних туристичких организација</p> <p>- недовољно развијена и афирмисана, а још мање организована и повезана међуопштинска сарадња у оквиру Региона, као и са суседним општинама у Србији и Бугарској</p> <p>- лоша повезаност туристичких дестинација и подручја са коридором X и путевима I и II реда</p> <p>- недовољно развијена туристичка инфраструктура и супраструктура</p> <p>- недовољна комунална опремљеност насеља без садржаја јавних служби</p> <p>- недостатак пратећих садржаја на друмским саобраћајницама за потребе транзитних туриста</p> <p>- недостатак туристичких центара и насеља</p> <p>- недостатак спортско-рекреативне понуде</p> <p>- низак степен искоришћености туристичких атракција и потенцијала- недовољна комерцијализација туристичких производа на домаћем и иностраном тржишту</p> <p>- заштите животне средине и санкционисање комуналних преступа</p> <p>- недовољна и неадекватна туристичка сигнализација</p> <p>- недовољна афирмација и постицање сеоског туризма, спорадичне иницијативе, скромни и недовољно искоришћени капацитети, који се не користе током целе године</p> <p>- лоше одржавање и презентација културних добара</p> <p>- препознавање туризма као профитабилне привредне делатности</p> <p>- недостатак квалификованих туристичких менаџера и водича</p> <p>- недовољна комуникација локалних институција које учествују у креирању туристичког производа</p>
--	--

подршка туризму - средње школе и факултети	
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - довршетак ауто-путева ка Бугарској, Македонији и повезивање са путним правцем ка Приштини - боље повезивање туристичких дестинација и подручја са коридором X и путевима I и II реда - јачање јавно-приватног партнерства - развој сеоског туризма - раст тражње за организацијом сајамских манифестација у јужној Србији - могућност коришћења фондова Европске уније - близина ски-центра на Копаонику и Старој планини - јасно дефинисање туристичког бренда, производа и дестинације - организовање тематских тура (амбијенталне, панорамске, бањске, манастирске, спортско-рекреативне, гастрономске, винске, еколошке, алпинистичке, спелеолошке...) по узору на савремене светске туристичке трендове и стандарде - могућност формирања регионалних и дестинацијских менаџмент организација - промоција и интернационализација туристичке понуде - повећање смештајних капацитета нарочито квалитетних категорија смештаја - проширење целогодишње туристичко-рекреативне понуде - развијање система фискалних, кредитних и других субвенција које би привукле тржишно предфинансирање и улагање у развој туризма 	<ul style="list-style-type: none"> - могућа нестабилна политичка и економска ситуација у региону - јачање конкурентских дестинација - неповољна демографска структура становништва - пражњење одређених планинских подручја - неадекватна образовна структура становништва - недовољна и неадекватна обученост туристичких и угоститељских радника - недовољна сарадња општина и самих округа у оквиру региона, као и са суседним регионима - недовољна прекогранична сарадња - недовољна подршка Републике

Табела 10. SWOT анализа за Нишку Бању

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Вишедеценијска традиција бањског туризма - Повољан географски положај - Близина Града Ниша као саобраћајно чвориште (ауто-пут, железница и аеродром) и центар културних догађања - Природно лечилиште са радиоактивном водом - Воде овог природног лечилишта лече велики број болести (реуматизам, астма, срчана обољења...) - Природни лековити фактори (блага, умерено-континентална клима, термоминералне воде и природно минерално блато) - Институт „Нишка Бања“ (Радон, Зеленгора, Терме) - Туристички објекти различитог садржаја - Парк-шума Коритњак, са уређеним трим стазама - Погодности за припреме и такмичења спортских екипа - У Нишкој Бањи се одржава међународно 	<ul style="list-style-type: none"> - Непостојање туристичког бренда и свести о Нишкој Бањи као туристичкој дестинацији - Недостатак локалне визије и стратегије развоја туризма - Недовољно развијена туристичка инфраструктура, недостатак инвестиција у туристичке садржаје - Непримењивање закона, контроле и казнене политике код инцидената на подручју заштићених природних добара (Сићевачка и Јелашничка клисура) и комуналних преступа у селима која се налазе или гравитирају ка овим природним добрима - Недовољна туристичка сигнализација - Лоше одржавање културно-историјских добара - Непрепознавање туризма као профитабилне привредне делатности - Недостатак квалификованих туристичких менаџера

<p>такмичење у параглајдингу (Коритник).</p> <ul style="list-style-type: none"> - У близини и на територији Нишке Бање се налазе три заштићена природна добра прве категорије (Сува планина, Јелашничка клисура и Сићевачка клисура), археолошки локалитети и историјска места. - У Сићевачкој клисури, над реком, диже се црква Свете Богородице. На удаљености од око четири километра од Сићева налази се манастир Св. Петка, а недалеко од Бање је манастир Св. Пантелејмон. - Сићевачка клисура је проглашена Парком природе. - Атрактивна клисура реке Нишаве је идеалан простор и за кајакаштво и међународна такмичења. - Јелашничка клисура проглашена је за Специјални резерват природе. Ендемски примерак су биљке <i>Ramonda Serbica</i> и <i>Ramonda Natalie</i>, које су овде пронашле идеалне услове за раст. - Сува планина се налази на 15 km источно од Ниша. Највиши врхови Суве планине су: Трем (1.810 m), Соколов камен, Мосор, Црни камен, Ширина и други. - Бојанине воде, излетиште на обронцима Суве планине - Конкурентне ванпансионске цене - Чувена гостопримљивост и гостољубивост становника Нишке Бање - Препознатљиви гастрономски специјалитети - Културни догађаји и манифестације са дугогодишњом традицијом - Постојање Туристичке организације Ниша (ТОН), средње туристичке школе и факултета за туризам - Погодни услови за афирмацију спортског и екстремног туризма 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољна комуникација локалних институција које учествују у креирању туристичког производа. - Недефинисани власнички и други односи између ГО Нишка Бања и републичких институција које раде на територији ове општине (Институт „Нишка Бања“) - Боравишна такса туриста и корисника бањског лечилишта (пријављивање и располагање средствима) - Смањени смештајни капацитети (затворени хотели) - Недостатак објеката трговине и услуга - Лоше стање „Старог купатила“ и спортских објеката - Неискоришћеност заштићених подручја као туристичких дестинација
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Довршетак ауто-путева на коридору 10 ка Бугарској и Македонији - Јачање јавно-приватног партнерства - Могућност коришћења фондова Европске уније - Помоћ Републике Србије (ваучери) - Изградња аква-парка на локацији „Лозни калем“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Могућа нестабилна политичка и економска ситуација - Јачање конкурентских дестинација (бање у региону) - Слаба економска моћ гостију.

8. ДЕФИНИСАЊЕ ПРИОРИТЕТА, ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА

Након детерминисања рапосложивих природних и антропогених туристичких вредности и атракција, основних носилаца и актера развоја туризам, анализе снага, могућности, слабости и претњи за развој туризма, дефинисан је основни правац даљег развоја туризма на територији града Ниша.

Визија:

Град Ниш је препознатљива туристичка дестинација која има диференцирану понуду са развијеним туристичким производом, атрактивна за инвестиције и развој туризма заснован на концепту одрживог развоја.

9. ПРОГРАМСКО ОПРЕДЕЉЕЊЕ И КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ У РАЗВОЈУ ТУРИЗМА

Приоритети, општи и посебни циљеви

Крајњи циљ идентификовања приоритета, општих и посебних циљева развоја туризма јесте унапређење конкурентности Града Ниша као туристичке дестинације. Модел за конкурентско позиционирање нарочито пажњу обраћа на обезбеђење конкурентности према квалитету туристичког производа, атрактивности пословног окружења и давању приоритета развоју сектора туризма у Граду. Идентификовани основни приоритети и општи циљеви представљају основу за усмеравање будућег развоја туризма у правцу унапређења конкурентности дестинације и привлачења већег броја туриста. Спецификовани посебни циљеви су у функцији креирања акционог плана којим би до 2020. године требало управљати на ефикасан и ефективан начин.

Представљени модел развоја чини редизајнирање туристичке политике Града Ниша чији значајнији ефекти могу да се очекују на крају актуелног и током наредног програмског периода. Од нарочитог значаја јесте успостављање модерне управљачке структуре за развој туризма која подразумева оснивање дестинацијске менаџмент организације (ДМО) чији би задатак био, не само обављање маркетинг активности, већ да на основу расположивих ресурса и досадашњег искуства усмерава будући развој туризма кроз процесе планирања, организовања и контроле спровођења планираних активности. Један од могућих модела јесте упостављање партнерства јавног и приватног сектора у циљу остварења заједничких интереса кроз развој Града Ниша као перспективне и атрактивне туристичке дестинације. На тај начин се обезбеђују бенефити за Град, приватни сектор, животну средину и локално становништво.

Приоритети развоја туризма Града Ниша за период 2018-2020. године

1. Развој туристичке дестинације – Град Ниш, Нишка Бања
2. Развој туристичког производа
3. Стварање амбијента атрактивног за инвестиције
4. Позиционирање Града Ниша као регионалног туристичког центра југоисточне Србије
5. Безбедност

Општи и посебни циљеви

1. Развој туристичке дестинације – Град Ниш

- 1.1. Унапређење организације, промоције и тражње туристичке дестинације
 - 1.1.1. Унапређење маркетинг активности за промовисање Ниша као туристичке дестинације
 - 1.1.2. Брендмирање Града Ниша као препознатљиве дестинације
 - 1.1.3. Промоција појединих облика туризма у граду Нишу у функцији повећања њихове атрактивности
 - 1.1.4. Унапређење управљачког модела за развој туризма у граду Нишу кроз ефикасније управљање туристичким ресурсима
- 1.2. Унапређење туристичке инфраструктуре у Нишу
 - 1.2.1. Израда урбанистичко-планских докумената и пројектно-техничке документације
 - 1.2.2. Изградња нових објеката
 - 1.2.3. Реновирање старих објеката
 - 1.2.4. Изградња и уређење туристичке инфраструктуре
 - 1.2.5. Постављање и прилагођавање туристичке сигнализације и ознака
 - 1.2.6. Улагање у изградњу нових споменика и туристичких атракција
 - 1.2.7. Спровођење активности на даљем унапређењу рада Аеродрома „Константин Велики“
 - 1.2.8. Заштита културних добара
 - 1.2.9. Естетско уређење града
 - 1.2.10. Идентификовање туристичких зона у граду Нишу
- 1.3. Животна средина
 - 1.3.1. Уређење, одржавање и унапређење животне средине

2. Развој туристичког производа

- 2.1. Повећање тражње за туристичким производом
 - 2.1.1. Кратки градски одмори (City break)
 - 2.1.2. Кружна путовања

- 2.1.3. Туризам специјалних интереса и активан одмор
- 2.1.4. Конгресни туризам и MICE (Meetings Incentives Congresses Events – Састанци Подстицаји Конгреси Догађаји)
- 2.1.5. Догађаји – манифестације
- 2.1.6. Здравствени туризам
- 2.1.7. Рурални туризам, планине и језера
- 2.1.8. Еко-туризам
- 2.1.9. Повећање смештајних капацитета
- 2.1.10. Категоризација приватног смештаја (кућа, станова, апартмана, соба, сеоских туристичких домаћинстава)
- 2.1.11. Образовање, едукација, пракса, сарадња школа, факултета са приватним сектором
- 2.1.12. Подржавање развоја малих и средњих предузећа која своје пословање базирају на локалној понуди, атракцијама и идентитету
- 2.1.13. Промовисање записаних и усмених предања и историјских чињеница које доприносе привлачењу туриста
- 2.1.14. Унапређење квалитета туристичког производа
- 2.1.15. Обезбеђивање програма обуке за стицање вештина за рад у сектору туризма, тако да понуда програма буде прилагођена потребама туристичких предузећа
- 2.1.16. Подстицање већег коришћења нове технологије (интернет, друштвене мреже) за промоцију туристичког производа

3. Стварање амбијента атрактивног за инвестиције

- 3.1. Јачање капацитета за очување позиције туристичког места прве категорије
 - 3.1.1. Осигурање одрживог коришћења природних и социо-културних ресурса

4. Позиционирање града Ниша као регионалног туристичког центра југоисточне Србије

- 4.1. Промоција потенцијала југоисточне Србије
 - 4.1.1. Оснивање регионалне туристичке организације

5. Безбедност

- 5.1. Систем безбедности у функцији развоја туризма
 - 5.1.1. Унапређење система безбедности у граду

10. АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА РАЗВОЈА ТУРИЗМА ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД ОД 2018. ДО 2020. ГОДИНЕ

1. РАЗВОЈ ТУРИСТИЧКЕ ДЕСТИНАЦИЈЕ – ГРАД НИШ, НИШКА БАЊА

1.1. Унапређење организације, промоције и тражње туристичке дестинације

1.1.1. Унапређење маркетинг активности за промовисање Ниша као туристичке дестинације

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
1.1.1.1.	Организовање Међународног сајма туризма у Нишу	Град Ниш, Туристичка организација Ниша	2018, 2019, 2020.	Град Ниш (1.000.000 дин), учесници сајма, донације (укупно 3.500.000 дин)	Одржан сајам, број излагача и број посетилаца	Годишња програмска активност	1
1.1.1.2.	Мапирање туристичких потенцијала (хотели и угоститељство), историјских споменика и садржаја у култури на свеобухватан начин кроз Google Street View Trusted пројекат и успостављање нове позиције са комплетним садржајима на Google претраживачу	Партнери који су верификовани за рад на Google Street View Trusted пројекту	2018.	Пројектно суфинансирање (4.000.000 динара)	Број представљених услуга и садржаја у туризму, историјских споменика и садржаја у култури кроз Google Street View Trusted пројекат са комплетним садржајима на новим позицијама на Google претраживачу	Пројектна идеја	1

1.1.2. Брендирање Града Ниша као препознатљиве дестинације

1.1.2.1.	Брендирање и активна промоција Ниша као туристичке дестинације	Град Ниш, Туристичка организација Ниш	2018-2020.	Град Ниш	Препознатљивост града	Пројектна идеја	2
----------	--	---------------------------------------	------------	----------	-----------------------	-----------------	---

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
1.1.2.2.	Брендирање и активна промоција Ниша као туристичке дестинације	Град Ниш - Канцеларија за локални економски развој и пројекте, ПКС –РПК Нишавског, Топличког и Пиротског управног округа, ТОН	2018.	Град Ниш - Канцеларија за локални економски развој и пројекте (4.500.000 динара)	Број постављених табли на туристичким локацијама у граду	Реализација у току	2
1.1.2.3.	Развијање бренда Града Ниша као филмске дестинације	Град Ниш и Film friendly програм – Serbia Film Commission – Српска филмска асоцијација	2018, 2019, 2020.	Град Ниш – чланарина у Филмској асоцијацији (123.000 динара)	Број понуђених дестинација и број понуда за снимања	Реализација у току	1
1.1.2.4.	Брендирање и мапирање Сићева у подручје уметности, историјског и природног наслеђа, локалних пољопривредних производа	Град Ниш, КЛЕРП, ГСЛУ	2018-2020.		Препознатљивост Сићева	Пројектна идеја	4

1.1.3. Промоција појединих облика туризма у граду Нишу у функцији повећања њихове атрактивности							
1.1.3.1.	Израда и одржавање интернет сајтова установа културе	Град Ниш (Секретаријат за културу и информисање), установе културе	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, програмско финансирање	Број сајтова, посећеност	Реализација у току	4
1.1.3.2.	Унапређење туристичке понуде шире околине Ниша (Селичевица, Сува планина, Сврљишке пл., Калафат) развојем туристичких производа заснованих на природним и културним карактеристикама подручја	Туристичка организација Ниш, Завод за заштиту природе, општине, Природно-математички факултет Ниш, Планинарски савез Града Ниша, Спортски савез Града Ниша, ГУ – Секретаријат за омладину и спорт, Србија шуме, Савез извиђача Града Ниша, невладине организације, Регионална развојна агенција Југ	2018.	Република Србија, надлежно министарство, Град Ниш, ГО, ЕУ донације, програмско, пројектно и буџетско финансирање (1.500.000 динара)	Регистровани број посета	Пројектна идеја	2
1.1.3.3.	Наставак спровођења до сада успешних пројеката и припрема нових пројеката и догађаја који промовишу природне вредности Ниша и чине их доступним грађанима (брошура „Niš Adventure“, планинска трка „Соколов пут“, зимски успон на Трем, бициклистичка трка МТБ „Трофеј Константин“, планинска трка са препрекама „The Maze“, гљиваријада и др.)	Градска управа Града Ниша, Секретаријат за привреду, Секретаријат за заштиту животне средине, Секретаријат за планирање и изградњу, Завод за заштиту природе, ЈП „Србијашуме“, ТОН	2018, 2019, 2020.	Програмско, пројектно и буџетско финансирање (750.000 динара)	Реализован пројекат	Наставак реализације годишњих пројеката	1
1.1.3.4.	Дигитализација и презентација културне баштине Ниша	Град Ниш, Секретаријат за културу и информисање, установе културе	2018-2020.	Град Ниш, програмско финансирање, Минис-тарство кул-туре и информисања, пројектно финансирање	Реализована дигитализација	Реализација у току	4
1.1.3.5.	Промоција и израда каталога и промо материјала туристичких потенцијала (хотели, хостели, ресторани...)	ГО Медијана, ГО Палилула, ГО Пантелеј, ГО Црвени Крст, ГО Нишка Бања, ПКС-РПК Ниш, ТОН	2018-2020.	Град Ниш, ГО Палилула (200.000 динара), приватни субјекти, ПКС-РПК Ниш	Израђен и промовисан промо материјал	Пројектна идеја	1
1.1.3.6.	Промоција туристичких потенцијала и развијање туристичке понуде	ГО Палилула, стране и домаће институције	2018-2020.	ГО Палилула (2.500.000 динара)	Број туриста	Пројектна идеја	1

1.1.4. Унапређење управљачког модела за развој туризма у граду Нишу кроз ефикасније управљање туристичким ресурсима							
1.1.4.1.	Преглед стања планске	Секретаријат за	2018-2020.	Град Ниш	Урађени планови	Пројектна идеја	4

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
	документације по дестинацијама	планирање и изградњу					
1.1.4.2.	Преглед погодних локација за изградњу и унапређење објеката туристичке супраструктуре	КЛЕРП, Секретаријат за инвестиције	2018-2020.	Град Ниш	Број локација	Пројектна идеја	4
1.1.4.3.	Унапређење приступачности Града Ниша („Уклањање архитектонских баријера и препрека“) – II фаза	ГУ- Секретаријат за дечију и социјалну заштиту, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, ЕУ фондови	2018-2020.	Град Ниш, надлежна министарства	Смањен број архитектонских баријера	Реализација у току	4
1.1.4.4.	Реализација пројекта „Јачање јавних служби за развој заснован на валоризацији историјског и територијалног наслеђа“	КЛЕРП, ГУ- Секретаријат за културу, Секретаријат за пољопривреду, Град Арл и Савет департамана Жиронд (град Бордо)	2018-2020.	36.460,50 € 9.020 €, кофинансирање Града Ниша	Дефинисана нова туристичка понуда	Реализација у току	2
1.1.4.5.	Реализација пројекта „Отворена лабораторија“	КЛЕРП, ГУ, Депарман 77 (Сена и Марна)	2018-2020.	Европска Комисија преко програма „Креативна Европа“	Дефинисана нова туристичка понуда	Фаза припреме пројекта	4

1.2. Унапређење туристичке инфраструктуре у Нишу

1.2.1. Израда урбанистичко-планских докумената и пројектно-техничке документације

1.2.1.1.	ПЛАНОВИ ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ: ПГР подручја ГО Палилила 4. фаза ЈУГОИСТОК, ПГР подручја ГО Црвени Крст 4.фаза ЗАПАД, ПГР подручја ГО Црвени Крст 4.фаза југ, ПГР подручја ГО Палилула 4.фаза запад, ПГР подручја ГО Палилула 4.фаза југозапад, ПГР подручја ГО Пантелеј 4.фаза северозапад, ПГР подручја ГО Пантелеј 4.фаза север, ПГР подручја ГО Пантелеј 4.фаза североисток, Прве измене и допуне ПГР ГО Црвени Крст прва фаза, ПГР подручја Д.Трнава, Д.Топоница и Мезграја у ГО Ц.Крст, Друге измене и допуне ПГР Црвени Крст 1.фаза, Треће измене и допуне ПГР Нишка Бања 1.фаза, Друге измене и допуне ПГР Медијана.	Град Ниш, Секретаријат за урбанизам, Завод за урбанизам	2018-2020.	Град Ниш (23.000.000 динара на годишњем нивоу)	Урађени планови	Реализација у току	1
1.2.1.2.	ПЛАНОВИ ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ: ПДР за грађевинско подручје уз инфра-структурни коридор и реку Нишаву на потезу Сићевачке клисуре, ПДР за подручје Каменичког виси и викенд насеља на потезу Каменица-Церје, ПДР за локалитет "Етно село" у обухвату ПГР подручјау ГО Нишка Бања, Измена и допуна ПДР пута Плоче-Бојанине воде и ПДР комплекса НАИС 1 и 2.	Град Ниш, Секретаријат за урбанизам, Завод за урбанизам	2018-2020.	Град Ниш	Урађени планови	Реализација у току	4
1.2.1.3.	Пројекат за изградњу праисторијског археолошког парка Хумска чука	Град Ниш (Секретаријат за културу и информисање), Народни музеј, Археолошки институт Београд	2018-2020.	Град Ниш, програмско финансирање, ГО Црвени Крст, Министарство културе и информисања, ЕУ донације, пројектно финансирање (700.000 динара)	Израђен праисторијски археолошки парк	Пројектна идеја	2
1.2.1.4.	Пројекат изградње прве деонице бициклистичке, трим и пешачке стазе дуж реке Нишаве од Ул. Војводе Танкосића до Габровачке	ГУ-Секретаријат за планирање и изградњу, ГУ-Секретаријат за	2018-2019.	Град Ниш, Секретаријат за инвестиције, ЈП Завод за			2

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
	реке и од Габровачке реке до моста (Унапређење кеја на Нишави од Медошевачког моста до Нишке Бање) – израда пројектно-техничке документације	комуналне делатности, енергетику и саобраћај, Секретаријат за инвестиције, ЈП Србијаводе, ЈП Завод за урбанизам Ниш		урбанизам Ниш (1.000.000 динара)			

1.2.2. Изградња нових објеката

1.2.2.1.	Аква-парк на локацији „Лозни калем“ у Нишкој Бањи	Град Ниш, заинтересовани инвеститори	2018-2020.	> 9.000.000 евра, средства инвеститора	Изграђени објекти и садржаји аква-парка	Реализација у току	1
1.2.2.2.	Изградња мултифункционалног објекта за потребе културе	Град Ниш, Министарство културе и информисања	2018-2020.	Град Ниш, Министарство културе и информисања, пројектно финансирање, инвеститори	Изграђен објекат	Пројектна идеја	4
1.2.2.3.	Изградња визиторског центра на Чегру	Град Ниш, пројектно финансирање	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање (25.000.000 динара)	Изграђен визиторски центар на Чегру	Пројектна идеја	2
1.2.2.4.	Изградња Спелеолошког центра и инфраструктуре на Каменичком вису	Град Ниш, ГО Пантелеј, Нишка Бања и Црвени Крст, СО Сврљиг, РРА Југ, ТОН	2018-2020.	Град Ниш, ГО Пан-телеј, Нишка Бања и Црвени Крст, СО Сврљиг, РРА Југ, ТОН, пројектно финансирање (25.000.000 динара)	Изграђен Спелеолошки центар и инфраструктура на Каменичком вису	Пројектна идеја	2
1.2.2.5.	Изградња Жичаре од Нишке Бање до Коритњака за вишенаменску спортску и туристичку употребу	ГО Нишка Бања	2018-2020.	ГО Нишка Бања, пројектно финансирање (5.000.000 динара)	Урађена студија изводљивости	Пројектна идеја	3
1.2.2.6.	Формирање Ботаничке баште у Нишкој Бањи на локацији "Школска чесма"	ЈКП „Медиана“, ГО Нишка Бања	2018-2020.	Програмско финансирање (500.000 динара)	Урађена пројектно-техничка документација	Пројектна идеја	2
1.2.2.7.	Изградња визиторског центра и инфраструктуре на Каменичком вису, пут Каменички вис - Копајкошаре	ГО Пантелеј, Општина Сврљиг	2018-2020.	ГО Пантелеј, Општина Сврљиг, ресорно министарство (1.000.000 динара)	Урађена пројектно-техничка документација	Пројектна идеја	2
1.2.2.8.	Изградња нових рекреативних спортских терена у урбаним и сеоским срединама	ГО Палилула	2018-2020.	ГО Палилула, пројектно финансирање	Урађена пројектно-техничка документација	Пројектна идеја	4

1.2.3. Реновирање старих објеката

1.2.3.1.	Ревитализација и уређење простора Тврђаве: нише и Балибегова џамија	КЛЕРП, ГУ – Секретаријат за инвестиције, ГУ - Секретаријат за културу и информисање, Министарство културе и информисања, Завод за заштиту споменика културе	2018-2020.	Република Србија, Министарство привреде, Министарство телекомуникација, трговине и туризма, пројектно финансирање (4.500.000 динара)	Санирани и уређени Тврђава	У фази реализације	1
1.2.3.2.	Ревитализација и санација бедема Тврђаве	Град Ниш – КЛЕРП, Завод за заштиту споменика културе	2018-2020.	Град Ниш, Секретаријат за инвестиције, Министарство привреде (96.000.000 динара)		Урађена пројектна апликација	1
1.2.3.3.	Уређење спортског терена Ровче, Летње позорнице, дејег игралишта и дејег научног парка	Град Ниш – КЛЕРП, Завод за заштиту споменика културе Ниш	2018-2019.	Министарство трговине, туризма и телекомуникациј	Терен уређен и стављен у функцију	Реализација у току	1

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
				a (60.000.000 динара)			
1.2.3.4.	Отварање Београдске капије за посетиоце	Град Ниш, Завод за заштиту споменика културе Ниш, Секретаријат за имовину и други надлежни секретаријати, ТОН	2018-2019.	Министарство културе и информисања, Град Ниш,	Донета одлука, Капија доступна за комуникацију	Реализација у току	4
1.2.3.5.	Реконструкција Пашиног конака у Тврђави	Град Ниш, ЈКП „Медиана“	2018-2020.	5.000.000 динара, ЈКП „Медиана“, КЛЕРП, пројектно финансирање	Конак у функцији	Пројектна идеја	1
1.2.3.6.	Реконструкција атељеа у Тврђави	Град Ниш, Секретаријат за инвестиције, заинтересовани инвеститори, КЛЕРП	2018.	Пројектно финансирање (35.000.000 динара)	Реконструисани атељеи	Урађен идејни пројекат	1
1.2.3.7.	Презентација виле са перистилом и изградња заштитне конструкције – завршна фаза	Народни музеј	2018.	Министарство привреде (27.516.000 динара)	Презентована вила са перистилом, број посетилаца	Реализација у току	1
1.2.3.8.	Стазе здравља и сусрета – туристичка промоција у региону	ПП1: Општина Земен (Бугарска) ПП2: Градска општина Нишка Бања	Почетак имплементације: 21.11.2016. Трајање: 24 месеца Завршетак имплементације: 21.11.2018.	IPA INTERREG Програм прекограничне сарадње Бугарска Србија Укупна вредност пројекта: 507.853,20 евра ЕУ-субвенција: 428.745,32 евра Укупан буџет ПП1: 240.005,01 евра Укупан буџет ПП2: 188.740,31 евра	Укупан број инфраструктурних објеката малог обима за подршку посећености туристичким атракцијама Укупан број информативних објеката који је креиран/унапређен	Пројекат је у фази имплементације, приоритет 1	1
1.2.3.9.	Санација зграде старог купатила у Нишкој Бањи	Институт „Нишка Бања“, Медицински факултет у Нишу – наставна база балнеологије, Институт за балнеологију Београд, Удружење балнеолога Србије, Европско удружење за балнеологију ISMH (International society of medical hidrology), Завод за заштиту споменика културе	2018.	71.340.000 динара Буџет Републике, буџет Града, ЕУ донације, ресорна министарства	Извршена реконструкција	Решени имовински односи (власништво Института „Нишка Бања“), није урађена студија изводљивости, урађен идејни пројекат, није урађен главни пројекат	2
1.2.3.10.	Изградња стрелане са пратећим садржајима у оквиру СЦ „Чаир“	Град Ниш – КЛЕРП, Министарство привреде	2018-2020.	Министарство привреде (99.000.000 динара)	Стрелана реконструисана и стављена у функцију	Урађена пројектна апликација	2
1.2.3.11.	Реконструкција хотела („Наис“, „Парк“, „Амбасадор“)	Инвеститори	2018-2020.	Средства инвеститора	Реконструисани хотели	Реализација у току	4
1.2.3.12.	Реконструкција хотела у Нишкој Бањи	Инвеститори	2018-2020.	Средства инвеститора	Реконструисани хотели	Приватно власништво, нису у функцији	4
1.2.3.13.	Реконструкција Летње позорнице у Нишкој Бањи	ТОН, ГО Нишка Бања,	2018-2020.	Министарство трговине, туризма и телекомуникација, ЕУ фондови (48.800 евра)	Позорница у функцији која омогућава организацију манифестација и догађаја	Идејни пројекат	1
1.2.3.14.	Рехабилитација централног трга код фонтана у Нишкој Бањи	ГО Нишка Бања, патнери из Бугарске	2018-2020.	Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Град Ниш, ЕУ фондови (> 230.000 евра)	Сређен централни трг	Постоји комплетна документација (главни пројекат)	1
1.2.3.15.	Реконструкција спортско-	Град Ниш, Спортски	2018.	Град Ниш,	Изграђен комплекс	Реализација у	1

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
	рекреативног центра Вртоп	савез Ниш, ГО Нишка Бања		Спортски савез Ниш, ГО Нишка Бања, пројектно финансирање (1.874.280 динара)	спортских терена	току	
1.2.3.16.	Регионални центар екстремних спортова (реконструкција зграде старе стрељане и припадајућег простора) у Нишкој Бањи	ГО Нишка Бања, партнери из Бугарске	2018-2020.	Приближан износ: 21.000.000 динара Потенцијални извори финансирања: IPA INTERREG Програм прекограничне сарадње Бугарска-Србија	Реконструисан регионални центар екстремних спортова	Идејни пројекат, потребна израда Главног архитектонског пројекта.	2
1.2.3.17.	Пројекат уређења споменика „Војничко гробље“ на Делијском Вису у Нишу	ГО Палилула	2018.	500.000 динара	Уређен споменик	Реализација у току	2
1.2.3.18.	Уређење парка „Горица“ (Старо гробље) – уређење и реконструкција пешачких стаза, уређење зеленила, осветљење и видео надзор, рестаурација надгробних плоча, капела и дела оградe	ГО Палилула, Завод за заштиту споменика културе	2018-2020.	ГО Палилула, ЕУ-IPA, Министарство за државну управу и локалну самоуправу (15.000.000 динара)	Уређен меморијални парк	Реализација у току	2
1.2.3.19.	Уређење и реконструкција Спомен-парка Бубањ (конзерваторско-рестаураторски радови, уређење приступних стаза и платоа, надзор, обезбеђење, осветљење, уређење зелених површина...)	ГО Палилула, Завод за заштиту споменика културе	2018.	ГО Палилула, ЕУ-IPA, Град Ниш, Министарство за државну управу и локалну самоуправу (30.000.000 динара)	Уређен и реконструисан Спомен-парк Бубањ	Реализација у току	1
1.2.3.20.	Уређење цркве Светог Пантелејмона (реконструкција рибањака, уређење парка, уређење стаза, осветљавање, постављање садржаја за децу и омладину, подизање споменика Стефану Немањи и Фридриху Барбароси...)	ГО Пантелеј, Град Ниш, Завод за заштиту споменика, Епархија нишка, Општина Перник, Министарство културе и информисања, ТОС и ТОН	2018-2020.	ГО Пантелеј, ЕУ-IPA, Град Ниш, Министарство за државну управу и локалну самоуправу (60.000.000 динара)	Изведени планирани радови у порти цркве Светог Пантелејмона	Реализација у току	2
1.2.3.21.	Реновирање капацитета у колонији „Сићево“	ГСЛУ	2018-2020.	ГСЛУ, пројектно финансирање, Министарство културе и информисања	Изведени радови на реновирању објекта	Пројектна идеја	4
1.2.3.22.	Реновирање музеја „12. фебруар“	Народни музеј	2018-2020.	Народни музеј, пројектно финансирање, Министарство културе и информисања (3.000.000 динара)	Реновиран музеј	Реализација у току	1

1.2.4. Изградња и уређење туристичке инфраструктуре

1.2.4.1.	Уређење туристичке инфраструктуре на најважнијим културно-историјским локалитетима: Медијана, Тврђава, Ђеле-кула, Логор на Црвеном крсту, споменик на Чергу: приступне стазе, осветљење, паркинг места, приступ особама са хендикепом	Град Ниш, ТОН, Секретаријат за инвестиције, Завод за заштиту споменика Ниш, Народни музеј Ниш	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање (15.000.000 динара)	Уређена туристичка инфраструктура	Пројектна идеја	1
1.2.4.2.	Одређивање паркинг места за туристичке аутобусе у центру града и у близини културно-историјских локалитета у складу са урбанистичким планом	Секретаријат за комуналне делатности, Град Ниш, ЈП „Паркинг сервис“, Завод за урбанизам	2018-2020.	Град Ниш	Обележена паркинг места	Пројектна идеја	4

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
1.2.4.3.	Стварање предуслова за бољу приступачност туристичким атракцијама у општинама Пантелеј и Лом...	ГО Пантелеј, Општина Лом Бугарска	2018-2020.	186.762,32 евра (ПП2 општина Пантелеј) СВС програм	Боља приступачност туристичким локалитетима	У фази одобравања пројекта	1
1.2.4.4.	Уређење трим стазе и „бициклистичког булевара“ до Врежинског базена на десној обали Нишаве	ГО Пантелеј, ЈП Србијаводе, Секретаријат за инвестиције, Савез за рекреативни спорт, Сафари клуб	2018-2020.	ЈП Србијаводе, Министарство за спорт и омладину, МДУЛС, ГО Пантелеј, Град Ниш, међународни фондови	Уређене трим стазе	Пројектна идеја	4

1.2.5. Постављање и прилагођавање туристичке сигнализације и ознака

1.2.5.1.	Постављање латиничних назива улица и објеката културне баштине у центру града, фреквентним туристичким зонама и ван града ради лакше оријентације и кретања страних туриста	Туристичка организација Ниша, ГО, Народни музеј Ниш, Завод за заштиту споменика културе, ГУ - Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај	2018.	Град Ниш, ТОН	Постављене табле	Предлог пројекта	4
1.2.5.2.	Обележавање непокретних културних добара таблама на којима је означен њихов назив и споменички статус	Град Ниш (надлежни секретаријати), ЗЗСК Ниш, ТОН Ниш	2018.	Град Ниш, ГО, надлежно минис-тарство, Народни музеј, установе културе (2.500.000 динара)	Број постављених табли	Предлог пројекта	1
1.2.5.3.	Израда типских инфо табли са основним информацијама о културним добрима и њихово постављање у близини културног добра или унутар њих. (Инфо табле биће допуњене кодовима преко којих би се приступало мултимедијалном садржају са додатним информацијама на објекту на који се табла односи.)	Град Ниш (надлежни секретаријати), Народни музеј, ЗЗСК Ниш, ТОН Ниш и АРХИМЕДИА група, Лабораторија за рачунарску интелигенцију и информационе технологије Електронског факултета у Нишу	2018-2020.	Град Ниш, градске општине, Народни музеј, ТОН, пројектно финансирање (2.500.000 динара)	Број израђених постављених инфо табли	Предлог пројекта	1
1.2.5.4.	Постављање паноа-мапе града и околине са назначеним објектима градитељске баштине	Град Ниш (надлежни секретаријати), установе културе, јавна предузећа, ТОН Ниш	2018.	Град Ниш, градске општине, Народни музеј, јавна предузећа, установе културе, ТОН, пројектно финансирање (500.000 динара)	Број постављених паноа-мапа	Предлог пројекта	1
1.2.5.5.	Постављање мапе са обележјима знаменитости града и бројевима линија које иду до њих на аутобуским стајалиштима	Секретаријат за комуналне делатности, Дирекција за саобраћај	2018-2020.	Дирекција за саобраћај (500.000 динара)	Број постављених мапа	Предлог пројекта	1
1.2.5.6.	Унапређење система туристичке сигнализације за смерове кретања туристичких аутобуса	Град Ниш, ГО, ТОН	2018.	ГО (1.000.000 динара)	Постављена туристичка сигнализација	Предлог пројекта	1
1.2.5.7.	Означавање зграда кућним бројевима	Служба за катастар непокретности, власници	2018-2020.	Власници	Број обележених зграда	Предлог пројекта	4

1.2.6. Улагање у изградњу нових споменика и туристичких атракција

1.2.6.1.	Успостављање визиторског центра у Тврђави (барутана)	Град Ниш (надлежни секретаријати, Канцеларија за локални економски развој и пројекте), јавна предузећа, ЗЗСК Ниш, Завод за заштиту природе Србије, Народни	2018-2020.	Град Ниш, ТОН (500.000 динара)	Урађена пројектно-техничка документација према условима Завода за заштиту споменика	Пројектна идеја	1
----------	--	--	------------	--------------------------------	---	-----------------	---

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
		музеј, ТОН					
1.2.6.2.	Пројекат изградње објекта и инфраструктуре за локалитет Церјанска пећина	Град Ниш, Секретаријат за инвестиције, Градска општина Пантелеј, Регионална развојна агенција Југ, ТОН Завод за заштиту природе Србије	2018.	РС, надлежно министарство, Град Ниш, ГО Пантелеј, донатори, пројектно финансирање	Завршени објекти	Пројекат у току	4
1.2.6.3.	Археолошки парк (реплике справа из римског војног и цивилног живота)	Народни музеј Ниш, Министарство културе и информисања, Град Ниш, надлежни секретаријати, Завод за заштиту споменика културе	2018-2020.	1.200.000 динара Министарство културе и информисања	Урађене и постављене справа	У припреми	2
1.2.6.4.	Подизање споменика краљу Милану на Тргу краља Милана	Град Ниш (надлежни секретаријати)	2018-2020.	Град Ниш	Подигнут споменик	Пројектна идеја	4
1.2.6.5.	Подизање споменика Константину Великом	Град Ниш (надлежни секретаријати)	2018-2020.	Град Ниш	Подигнут споменик	Пројектна идеја	4

1.2.7. Спровођење активности на даљем унапређењу рада Аеродрома „Константин Велики“

1.2.7.1.	Доградња терминалне зграде Аеродрома „Константин Велики“ (I фаза)	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Град Ниш, ЈП Аеродром „Константин Велики“	2018-2020.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (2.500.000 евра), Град Ниш, ЈП Аеродром „Константин Велики“ (1.000.000 евра)	Израђен простор за 550 000 путника	Реализација у току	1
1.2.7.2.	Изградња торња контроле летења Аеродрома „Константин Велики“	SMATSA DOO – Аеродромска контрола лета Србије и Црне Горе	2018-2020.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (10.000.000 евра)	Израђен контролни торањ	Реализација у току	1
1.2.7.3.	Набавка и уградња опреме за добијање статуса прве категорије: уградња навигационог система за прецизни инструментални прилаз ИЛС, израда система светлосног обележавања, категорија I (I фаза), набавка DE-ICING возила за одлеђивање, набавка опреме за унапређење карго саобраћаја	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Град Ниш, ЈП Аеродром „Константин Велики“, SMATSA – Аеродромска контрола лета Србије и Црне Горе	2018-2020.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (2.500.000 евра)	Набављена и уграђена опрема	Реализација у току	1

1.2.8. Заштита културних добара

1.2.8.1.	Формирање савремене сталне поставке и конзервација фрагмената фресака на археолошком налазишту Медијана	Министарство културе и информисања, Завод за заштиту споменика културе, Народни музеј	2018-2020.	Република Србија, Министарство културе и информисања (4.000.000 динара)	Формирана збирка и заштићене фреске	Народни музеј аплицира пројекат	1
1.2.8.2.	Реконструкција, уређење и одржавање са промоцијом, презентацијом и туристичком валоризацијом меморијалних центара, археолошких налазишта и верских објеката	Министарство културе и информисања, ГУ - Секретаријат за културу и информисање, Завод за заштиту споменика културе, Народни музеј	2018-2020.	Министарство културе и информисања, Министарство трговине, туризма и телекомуникација Града Ниш, донације, ЕУ фондови	Доступност локалитета и садржаја	Идејни пројекат	4

1.2.9. Естетско уређење града

1.2.9.1.	Постављање скулптура, мозаика, мурала	Град Ниш, надлежни секретаријати,	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање	Број постављених скулптура, мозаика, мурала	Пројектна идеја	1
----------	---------------------------------------	-----------------------------------	------------	---------------------------------	---	-----------------	---

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
		Универзитет у Нишу, Грађевинско-архитектонски факултет, Факултет уметности		(1.000.000 динара)			
1.2.9.2.	Уређење паркова, редовно одржавање и унапређење дрвореда и међублоковског зеленила	Градска управа Града Ниша, Секретаријат за планирање и изградњу, Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, Секретаријат за заштиту животне средине, ЈКП „Медиана“	2018-2020.	Град Ниш, ЈКП „Медиана“ (120.000.000 динара годишње), градске општине, пројектно финансирање	Број и површина уређених паркова	Програмска активност	1
1.2.9.3.	Рестаурација фасада градске архитектуре у оквиру старог градског језгра Града Ниша и Нишке Бање и њихово специјално осветљавање	ЈП „Завод за урбанизам“, Град Ниш, надлежни секретаријати, КЛЕРП	2018-2020.	Влада Републике Србије, пројектно финансирање (146.000.000 динара)	Број обновљених и осветљених фасада	Реализација пројекта у току	1
1.2.9.4.	Одржавање јавних чесама и фонтана и редовно праћење квалитета воде са јавних чесама	ЈКП „Наисус“, ГО					

1.2.10. Идентификовање туристичких зона у граду Нишу

1.2.10.1.	Утврђивање централне туристичке зоне на подручју Нишке Бање која обухвата улице: Трг Републике, Српских јунака, Видоја Јовановића, Синђелићева до цркве Светог Илије и Рузвелтова до гробља	Град Ниш, ГО Нишка Бања, ТОН	2018-2020.	Град Ниш, ГО Нишка Бања, ТОН	Формирана туристичка зона	Идејна фаза, предвиђена Законом о Туризму, чланови 114, 115, 116	4
-----------	---	------------------------------	------------	------------------------------	---------------------------	--	---

1.3. Животна средина**1.3.1. Уређење, одржавање и унапређење животне средине**

1.3.1.1.	Програми и пројекти управљања заштитом животне средине и природних вредности	ГУ – Секретаријат за заштиту животне средине	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, пројектно финансирање (20.000.000 динара)	Усвојени и реализовани програми: Резултати мерења битних елемената животне средине показују побољшање постојећег стања; унапређен квалитет управљања и заштите	Стална мера	1
1.3.1.2.	Програми заштите, развоја заштићених природних добара, унапређење зеленила у парковима и на другим површинама на територији Града Ниша	Град Ниш, ГУ – Секретаријат за заштиту животне средине, ЈКП „Медиана“, Завод за заштиту природе РС	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, ГУ – Секретаријат за заштиту животне средине 3.000.000 динара (на годишњем нивоу)	Унапређено стање постојећих зелених површина и унапређен ниво њиховог одржавања и заштите	Стална мера	1
1.3.1.3.	Проширење и развој јавних зелених површина, уређења простора и зеленила у приобаљу Нишаве и Габровачке реке, уређења Спомен- парка Бубањ, Чегар, Каменички вис и Бојанине воде и споменика природе	Град Ниш, ГУ – Секретаријат за заштиту животне средине, ЈКП „Медиана“, Завод за заштиту природе Србије, ГО Медијана, ГО Палилула, ГО Пантелеј, ГО Црвени Крст, ГО Нишка Бања	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, ГУ – Секретаријат за заштиту животне средине 16.000.000 динара (на годишњем нивоу)	Нове јавне зелене површине и адекватно уређени и правилно одржавани постојећи простори, јавне зелене површине и наведени спомен- паркови	Стална мера	1
1.3.1.4.	Уклањање и рекултивација дивљих депонија и уређење зелених површина	ГО Палилула, ГО Пантелеј, ГО Црвени Крст, ГО Нишка Бања ЈКП „Медиана“	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, ГУ – Секретаријат за заштиту животне средине, пројектно финансирање (5.000.000 динара)	Број уклоњених дивљих депонија, број уређених зелених површина	Наставак реализације програма и пројеката	2

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
--------------	-----------------------	-------------------	-----------------	---------------------------	------------	--------	-----------

2. РАЗВОЈ ТУРИСТИЧКОГ ПРОИЗВОДА**2.1. Повећање тражње за туристичким производом****2.1.1. Кратки градски одмори (City break)**

2.1.1.1.	Тематске туре обиласка града по историјским периодима, специјална тура „jazz holiday“	Туристичка организација Ниш, градске општине, Народни музеј, Завод за заштиту спомени-ка културе, удружења	2018.	ТОН, установе културе, удружења (500.000 динара)	Израђена тематска обележја	Пројектна идеја	1
2.1.1.2.	Активности установа културе у циљу едукације и информисања туриста и других заинтересованих субјеката	Град Ниш (Секретаријат за културу и информисање), Народни музеј, ГСЛУ, Народна библиотека, Народно позориште, Позориште лутака, Нишки симфонијски оркестар, НКЦ и др, ТОН	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, установе културе	Број дефинисаних активности, број туриста	Пројектна идеја	4
2.1.1.3.	Отварање туристичког информативног центра на аеродрому „Константин Велики“	Туристичка организација Ниш, ЈП „Аеродром Ниш“	2018.	Град Ниш, ТОН (450.000 динара)	Отворен туристички информативни центар	Реализација у току	1
2.1.1.4.	Постављање зона бесплатног „wi-fi“ у Тврђави, у централној градској зони и поред значајних локалитета и музеја	Град Ниш, Служба за информатичко-комуникационе технологије, Електронски факултет, оператери	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање	Број зона	Пројектна идеја	4
2.1.1.5.	Побољшање општег стања јавне хигијене у граду	ЈКП „Медиана“, Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај	2018-2020.	Град Ниш, ЈКП „Медиана“ (300.000.000 динара годишње)	Број возила и опрема	Програмска активност	1
2.1.1.6.	Измена режима саобраћаја у функцији развоја туризма	Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈП Дирекција за саобраћај	2018-2020.		Број успостављених пешачких површина, број нових полазака и фреквенца полазака	Пројектна идеја	4

2.1.2. Кружна путовања

2.1.2.1.	Формирање тематских туристичких путева у Нишу и околини и израда промо материјала	Град Ниш, Секретаријат за културу и информисање, установе културе, ТОН, ГО, удружења	2018.	Град Ниш, ГО, ТОН, пројектно финансирање (100.000 динара)	Број оформљених туристичких путева, број туриста	Пројектна идеја	1
----------	---	--	-------	---	--	-----------------	---

2.1.3. Туризам специјалних интереса и активан одмор

2.1.3.1.	Реализација пројекта Стрелиште „Малча“ и „Адреналински парк“ са вештачком стеном	Град Ниш, ГО Пантелеј, РРА Југ, ТОН	2018-2020.	1.000.000 динара Буџет Републике	Реализован пројекат	Пројектна идеја	2
2.1.3.2.	Поправка стазе за Шутинг рели на излетишту Градац	Град Ниш, ГО Пантелеј, РРА, ЈП „Србијашуме“	2018-2020.	500.000 динара, ГО Пантелеј, други донатори	Поправљена стаза	Пројектна идеја	2
2.1.3.3.	Израда пројекта за бициклистички саобраћај у Нишу: - анализа постојећег стања и предлог будућих траса - уводњење система rent-a-bike	ГУ, Секретаријат за комуналне делатности, Секретаријат за инвестиције, ЈКП „Паркинг сервис“					4
2.1.3.4.	Стварање услова за развој екстремних спортова (мото-крос, шутинг рели, параглајдинг, слободно пењање, off-road...)	Град Ниш, ГУ Секретаријат за омладину и спорт градске општине, Спортски савез	2018-2020.	РС, Град Ниш, ГО, пројектно финансирање, други донатори (500.000 динара)	Израда студије	Пројектна идеја	3
2.1.3.5.	Обележавање планинских стаза Нишке трансверзале (135 km) и постављање нових инфо табла на почетку стаза	ТОН, Град Ниш, надлежни секретаријати, Nature travel office,	2018-2020.	ТОН, Град Ниш, пројектно финансирање (400.000)	Обележене планинске стазе	Пројектна идеја	2

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
		удружења, Завод за заштиту природе		динара)			

2.1.4. Конгресни туризам и MICE (Meetings Incentives Congresses Events – Састанци Подстицаји Конгреси Догађаји)

2.1.4.1.	Избор локације за објекат	Град Ниш, инвеститори	2018-2020.	Град Ниш, инвеститори, пројектно финансирање	Опређен простор за конгресни туризам	Пројектна идеја	4
----------	---------------------------	-----------------------	------------	--	--------------------------------------	-----------------	---

2.1.5. Догађаји – манифестације

2.1.5.1.	Промоција и организација традиционалних и нових туристичких манифестација кроз програмске активности ТОН-а	Град Ниш, Туристичка организација Ниша, РС, надлежна министарства	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, планирана средства за сваку годину	Број манифестација, број посетилаца	Програмска активност	4
2.1.5.2.	Организовање, промовисање и унапређење сталних културних манифестација које својим значајем и садржајем афирмишу град и његове туристичке потенцијале (Филмски сусрети, Хорске свечаности, Ликовна колонија Сићево, Књижевна колонија Сићево, НИМУС, Мајска песма, Нисомнија, Nišville, Новогодишњи концерт, Међународни фестивал духовне музике „Музички едикт“)	Град Ниш, Секретаријат за културу и информисање, ТОН, установе културе, удружења	2018, 2019, 2020.	Министарство културе и информисања, Град Ниш (64.400.000 динара на годишњем нивоу), Министарство трговине, туризма и телекомуникација, донације, пројектно финансирање (40.000.000 динара)	Број посетилаца и учесника	Годишње манифестације	1
2.1.5.3.	Организација манифестација које обогаћују културну понуду градских општина и града (Градска слава, Музички фестивал Константинус, Јелашничко лето, Лето у Бањи, Сусрети села, Медијана фест, научни скуп „Ниш и Византија“, међународни студентски фестивал фолклора, „Урбан фест“ и др.)	Град Ниш, Секретаријат за културу и информисање, ТОН, градске општине, НКЦ, СКЦ, удружења	2018-2020.	Град Ниш, ГО, установе културе, удружења, донатори, програмско буџетирање	Број одржаних манифестација, број посетилаца	Годишње манифестације	4
2.1.5.4.	Успостављање календара годишњих и месечних дешавања (култура, спорт, туризам, угоститељство), мултимедијална промоција и презентација	Град Ниш, Секретаријат за културу и информисање, Секретаријат за омладину и спорт, Секретаријат за привреду, ГО, установе из области културе, спорта, ТОН, удружења	2018.	Град Ниш	Урађен сајт, број туриста, број манифестација	Пројектна идеја	4

2.1.6. Здравствени туризам

2.1.6.1.	Формирање обједињене понуде здравствених услуга (јавног и приватног сектора)	Град Ниш, Секретаријат за примарну здравствену заштиту, Клинички центар, болнице, ординације	2018-2020.	Град Ниш, Секретаријат за примарну здравствену заштиту (500.000 динара)	Презентована понуда (сајт)	Пројектна идеја	2
2.1.6.2.	Опремање ангио сале и реконструкција зграде и базена Института за лечење и рехабилитацију „Нишка Бања“	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Фонд пензијско инвалидског осигурања, Институт „Нишка Бања“	2018-2020.	Институт за лечење и рехабилитацију „Нишка Бања“	Уведене нове здравствене услуге	Реализација у току	4

2.1.7. Рурални туризам, планине и језера

2.1.7.1.	Оживљавање сеоских туристичких домаћинстава „Винско село Малча“	ГО Пантелеј, Винарија, приватни инвеститори	2018-2020.	Приватни инвеститори, пројектно финансирање (1.500.000 динара)	Број сеоских домаћинстава стављених у функцију развоја туризма	Реализација у току	2
2.1.7.2.	Сеоско домаћинство Сићево	Приватни инвеститори	2018-2020.	Приватни инвеститори, пројектно	Опремљено сеоско домаћинство стављено у функцију	Реализација у току	4

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
				финансирање	развоја туризма		
2.1.7.3.	Пројекат реконструкције пута и успостављања излетничких стаза и одморишта и реконструкције планинарског дома на Селичевици	ГО Палилула, Општина Гаџин Хан	2018-2020.	ГО Палилула, Општина Гаџин Хан, пројектно финансирање	Реконструисано 5 km пута, 10 km пешачких стаза, уређено одмориште, постављено 10 клупа поред стаза, реконструисан дом	Пројектна идеја	4
2.1.7.4.	Развој и унапређење културне понуде у сеоском подручју	ГО Палилула	2018, 2019, 2020.	600.000 динара	Број одржаних манифестација	Реализација у току	2
2.1.7.5.	Реконструкција сеоских домова културе и развој садржаја / понуде	ГО Палилула	2018-2020.	ГО Палилула, ЕУ-ИРА Прекогранична сарадња, Град Ниш, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство трговине, туризма и телекомуникација (30.000.000 динара)	Број домова културе приведених намени, број одржаних манифестација, број посетилаца	Пројектна идеја	3
2.1.7.6.	Уређење и реконструкција сеоских атарских путева	ГО Палилула, сеоске месне заједнице	2018-2020.	ГО Палилула, Град Ниш, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (8.000.000 динара)	Дужина пута	Реализација у току	2
2.1.7.7.	Пројекат развоја сеоског туризма на ГО Пантелеј кроз реконструкцију сеоских воденица (Доњи Матејевац, у подножју Чегра)	ГО Пантелеј, Завод за заштиту споменика, ТОН, Удружење старих занатлија, МЗ Доњи Матејевац	2020.	ГО Пантелеј, Град Ниш, Министарство културе и информисања, МДУЛС	Број воденица, број посетилаца	Пројектна идеја	4

2.1.8. Еко-туризам

2.1.8.1.	Формирање туристичког инфо центра у ГО Пантелеј	ГО Пантелеј, ТОН, специјализоване туристичке агенције, туроператери, Завод за заштиту споменика, Народни музеј Ниш	2020.	ГО Пантелеј, Град Ниш, пројектно финансирање	Формиран туристички инфо центар, урађен и презентован промо материјал	Реализација у току	4
----------	---	--	-------	--	---	--------------------	---

2.1.9. Повећање смештајних капацитета

2.1.9.1.	Унапређење постојећих и изградња нових смештајних капацитета	Приватни инвеститори, Град Ниш, ГО Нишка Бања, ГО Палилула, ГО Црвени Крст, ГО Пантелеј	2018, 2019, 2020.	Приватни инвеститори, ГО ЕУ фондови, пројектно финансирање	Ревитализован и хотели, повећан број расположи-вих лежајева, опремљеност	Реализација у току	4
----------	--	---	-------------------	--	--	--------------------	---

2.1.10. Категоризација приватног смештаја (кућа, станова, апартмана, соба, сеоских туристичких домаћинстава)

2.1.10.1.	Категоризација смештајних капацитета околине Ниша	ГУ – Секретаријат за привреду	2018-2020.	Приватни инвеститори	Бр. регистрованих туристичких домаћинстава на селу, бр. категорисаних објеката		4
-----------	---	-------------------------------	------------	----------------------	--	--	---

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временски оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
--------------	-----------------------	-------------------	-----------------	---------------------------	------------	--------	-----------

2.1.11. Образовање, едукација, пракса, сарадња школа, факултета са приватним сектором

2.1.11.1.	Организовање едукације и праксе у циљу усавршавања у области туризма и угоститељства	Школе, Универзитет, струковна удружења, приватни сектор	2018, 2019, 2020.	Пројектно финансирање (1.000.000 динара)	Број едукација, број учесника у едукацијама	Реализација у току	1
-----------	--	---	-------------------	--	---	--------------------	---

2.1.12. Подржавање развоја малих и средњих предузећа која своје пословање базирају на локалној понуди, атракцијама и идентитету							
2.1.12.1.	Развој зоне унапређеног пословања - Нишка Варош (БИД зоне)	Град Ниш, предузетници	2018-2020.	5.000.000 динара (годишње) Буџет Града, заинтересовани инвеститори	Број одржаних активности	Реализација у току	1
2.1.12.2	Организација Форума напредних технологија	Град Ниш, ПКС РПК Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа, Електронски Факултет, НСЗ, Никат кластер, Универзитет Сингидунум	2018-2020.	Град Ниш, ПКС РПК Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа, спонзори (2.000.000 динара)	Број учесника, број излагача, број посетилаца	Годишња манифестација, одржава се од 2015. године	1
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
2.1.12.3.	Организација дана старих заната	Град Ниш, надлежни секретаријати, удружење занатлија, ПКС РПК Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа, ТОН, организације цивилног друштва	2018-2020.	ГО пантелеј, пројектно финансирање, удружење занатлија (500.000 динара)	Одржана манифестација, број излагача, број посетилаца	Пројектна идеја	2
2.1.12.4.	Формирање гастрономске понуде угоститељских објеката у циљу промоције домаћих специјалитета и њихова презентација	ТОН, удружења угоститеља	2018.	ТОН, удружење угоститеља (450.000 динара)	Уређен сајт, мени (латиница и енглески језик)	Пројектна идеја	1
2.1.12.5	Сајам привреде и предузетништва „Предузми своју будућност 2018“	ГО Пантелеј, Град Ниш, РПК, Министарство привреде, РАС	2018, 2019, 2020.	ГО Пантелеј, Град Ниш, РПК, Министарство привреде, РАС, пројектно финансирање (500.000 динара)	Одржана манифестација	Реализација у току	2
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет

2.1.13. Промовисање записаних и усмених предања и историјских чињеница које доприносе привлачењу туриста							
2.1.13.1.	Успостављање изложбеног простора са сталном поставком артефаката пронађених у ранохришћанским гробницама	Град Ниш (надлежни секретаријати), ЗЗСК Ниш, Народни музеј	2018-2020.	Град Ниш, ГО, пројектно финансирање	Успостављен изложбени простор	Пројектна идеја	4
2.1.13.2.	Успостављање изложбеног простора за презентацију експоната прикупљених за потребе три одржана ФНТ „Ниш, Град електронике кроз време“ и отварање музеја са сталном поставком производа ЕИ	Град Ниш - Канцеларија за локални економски развој и пројекте и Удружење за неговање индустријске баштине и промо-цију нових техно-	2020.	Град Ниш, донаторска средства и средства по пројектима	Број прикупљених експоната и материјала, број посетилаца, прес материјали	Прикупљен значајан број експоната, одржане 3 изложбе у оквиру Форума напредних технологија, поставка се чува у просторијама	4

		логија, Електрон-ски факултет, Универзитет Сингидунум				Сингидунум универзитета	
2.1.13.3.	Очување културне баштине, манифестација и туристичких потенцијала ка дијаспори и Србима из региона и обрнуто и умрежавање	ГУ- Служба за послове Градоначелника (Канцеларија за дијаспору и КЗМ), ГУ- Секретаријат за културу и информисање, ТОН, СПЦ, НКЦ	2018, 2019, 2020.	Једногодишњ и буџет 2.600.000 динара	Број одржаних манифестација и извршено умрежавање	Пројектна идеја	2
Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет

2.1.14. Унапређење квалитета туристичког производа

2.1.14.1.	Обезбеђивање простора за формирање сталне поставке ГСЛУ	Град Ниш, Секретаријат за културу и инфор-мисање, ГСЛУ, Министарство културе и информисања	2018.	Град Ниш, ГСЛУ, пројектно финансирање	Обезбеђен простор за сталну поставку ГСЛУ	Пројектна идеја	4
2.1.14.2.	Опремање спомен-соба најзначајнијих личности и догађаја града Ниша (Стеван Сремац, Бранко Миљковић, Надежда Петровић и др. Џез музеја)	Народни музеј у Нишу, удружења	2018.	Град Ниш, Република Србија – Министарство културе и информисања , пројектно буџетирање (1.500.000 динара)	Број опремљених соба отворених за туристе	Реализација у току	2

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
---------------------	------------------------------	--------------------------	-------------------------	----------------------------------	-------------------	---------------	------------------

2.1.15. Обезбеђивање програма обуке за стицање вештина за рад у сектору туризма, тако да понуда програма буде прилагођена потребама туристичких предузећа

2.1.15.1.	Мапирање стваралаца у домену креативне економије и креативне индустрије, као потенцијалних учесника у стварању производа за потребе туристичке промоције Града Ниша	Град Ниш (КЛЕРП и Секретаријат за културу и информисање) ТОН Ниш, у сарадњи са СКГО и уз стручну подршку Групе за креативну економију из Београда	2018-2019.	СКГО- средства из расположиве донације, Град Ниш, ЕУ фондови, пројектно финансирање (1.500.000 динара)	Израђена мапа креативне индустрије	Постојање пројектне идеје и сужеа пројекта	2
-----------	---	--	------------	--	------------------------------------	--	---

2.1.16. Подстицање већег коришћења нове технологије (интернет, друштвене мреже) за промоцију туристичког производа

2.1.16.1.	Израда „Архитектонског водича Ниша“ и постављање QR кодова са одговарајућом софтверском подршком на фасадама зграда обрађених у Водичу	Друштво архитеката Ниша и АРХИМЕДИА група, Лабораторија за рачунарску интели-генцију и информационе технологије	2018-2019.	Град Ниш, ГО, пројектно финансирање , ТОН, донатори, спонзори (1.000.000 динара)	Израђен „Архитектонски водич Ниша“, број постављених QR кодова	Пројекат у завршној фази	2
-----------	--	---	------------	--	--	--------------------------	---

		Електронског факултета у Нишу					
--	--	-------------------------------	--	--	--	--	--

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
2.1.16.2.	Израда и дистрибуција водича на више светских језика употребом мобилних телефона (теме: споменици Ниша, верски објекти и др)	Град Ниш (надлежни секретаријати), установе културе, ТОН Ниш, Фондација Наисус и АРХИМЕДИА група, Лабораторија за рачунарску интелигенцију и информационе технологије Електронског факултета у Нишу	2018-2020.	Град Ниш, ГО, ТОН Ниш, пројектно финансирање, донатори, спонзори (1.200.000 динара)	Израђени и дистрибуирани водичи	Пројектна идеја	1
2.1.16.3.	Дигитални музеј „Ниш у Тврђави“	Народни музеј, ТОН Ниш и АРХИМЕДИА група, Лабораторија за рачунарску интелигенцију и информационе технологије Електронског факултета у Нишу	2018-2020.	Програмско, пројектно финансирање	Број корисника	Реализује се од 2015. године	4
2.1.16.4.	Развијање програма „Е-турист“	Град Ниш, надлежни секретаријати и службе, Електронски факултет	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање	Израђен програм, број корисника	Пројектна идеја	4

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
--------------	-----------------------	-------------------	------------------	---------------------------	------------	--------	-----------

3. СТВарање амбијента атрактивног за инвестиције

3.1. Јачање капацитета за очување позиције туристичког места прве категорије

3.1.1. Осигурање одрживог коришћења природних и социо-културних ресурса

3.1.1.1.	Пројекат ГИС туристичких дестинација, туристичке инфраструктуре и супраструктуре	Град Ниш, КЛЕРП, надлежни секретаријати	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање	Урађен пројекат	Пројектна идеја	4
3.1.1.2.	Израда водича за све кориснике ЕУ фондова из сектора туристичке привреде	Град Ниш, КЛЕРП	2018-2020.	Град Ниш, пројектно финансирање	Урађен водич	Пројектна идеја	4

4. ПОЗИЦИОНИРАЊЕ ГРАДА НИША КАО РЕГИОНАЛНОГ ТУРИСТИЧКОГ ЦЕНТРА ЈУГОИСТОЧНЕ СРБИЈЕ

4.1. Промоција потенцијала југоисточне Србије

4.1.1. Оснивање регионалне туристичке организације

4.1.1.1.	Предлог акта о моделу управљања туристичким дестинацијама	Туристичка организација Србије, Град Ниш, Секретаријат за привреду, општине, ТОН	2018-2020.	Град Ниш, општине	Урађена и усвојена документација	Идеја	4
----------	---	--	------------	-------------------	----------------------------------	-------	---

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
4.1.1.2.	Формирање туристичког кластера	РРА ЈУГ, Регионална привредна комора Ниш, Туристичка организација Ниша-ТОН, хотелијери, туроператори, НВО сектор	2018-2019.	Град Ниш, пројектно финансирање, фондови међународних организација-институција	Формиран кластер	Идеја	4
4.1.1.3.	Via Militaris/ Мобилизација специфичних локалних ресурса у циљу интегрисаног регионалног/прекограничног развоја туристичког производа.	РРА ЈУГ, Локална пословна заједница - МСПП пружаоци услуга у туризму, Туристичка организација Ниш, Завод за заштиту споменика, Народни музеј, Аеродром Ниш, Регио-нални, нацио-нални и преко-гранични партнери	2018-2020.	20.000.000 динара IPA INTERREG, Град Ниш, градови и општине на територији Виа Милитарис руте	Креирана база локалних ресурса и услуга, креирана ППП партнерства, креиран интегрални концепт и акциони план Via Militaris	Припремљен нацрт предлога пројекта	2

Број (шифра)	Пројекат/Активност(и)	Носиоци, партнери	Временск и оквир	Износ и извор финансирања	Индикатори	Статус	Приоритет
--------------	-----------------------	-------------------	------------------	---------------------------	------------	--------	-----------

5. БЕЗБЕДНОСТ

5.1. Систем безбедности у функцији развоја туризма

5.1.1. Унапређење система безбедности у граду

5.1.1.1.	Унапређење нивоа комуналног реда, заштите и безбедности туриста	Савет за безбедност Града Ниша, ПУ, Комунална полиција, инспекцијске службе	2018, 2019, 2020.	Град Ниш, ресорна министарства	Број инцидената	Стална активност	4
5.1.1.2.	Постављање безбедносних камера на туристичким локацијама и пунктовима	Савет за безбедност Града Ниша, ПУ	2018-2020.	Град Ниш, ПУ	Број постављених камера	Пројектна идеја	4

11. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОГРАМА

Решењем Градског већа бр. 1121-9/2017-03 од 13.09.2017. године образована је Радна група за израду Програма развоја туризма града Ниша за период од 2018. до 2020. године.

Програм развоја туризма је стратешки документ у овој области и садржи трендове, потребе и приоритете за наредни трогодишњи период, у складу са Стратегијом развоја туризма Републике Србије, Ревизијом Стратегије развоја града Ниша 2009-2020, Акционим планом одрживог развоја града Ниша 2015-2020. и Програмом развоја града Ниша за 2017. годину. Програм такође садржи сагледавање постојећег стања туризма, анализе стања, утврђивање снага, слабости, могућности и шанси развоја туризма у граду и градским општинама, одређивање приоритета, општих и специфичних циљева, програма и активности садржаних у акционом плану и регионално повезивање, као смернице за даљи развој у овој области.

Туризам је један од највећих потенцијала Града Ниша и, како ресурси града нису довољно искоришћени, као ни туристички производи које Град нуди, Програм развоја туризма са Акционим планом

треба да омогући бољу туристичку понуду, повећан број туриста, бољи рад малих и средњих предузећа, повећање изворних прихода Града и боље позиционирање Града и региона у овој области.

Имплементацију овог програма реализоваће релевантни носиоци и партнери: Градска управа Града Ниша (Секретаријат за привреду, Секретаријат за инвестиције, Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, Секретаријат за културу и информисање, Секретаријат за пољопривреду, Секретаријат за омладину и спорт, Секретаријат за имовинско-правне послове, Секретаријат за заштиту животне средине, Канцеларија за локални економски развој и пројекте), градске општине (ГО Медијана, ГО Палилула, ГО Пантелеј, ГО Црвени Крст, ГО Нишка Бања), јавна и јавно-комунална предузећа (ЈКП „Градска топлана“, ЈКП „Медиана“, ЈКП „Горица“, ЈКП за водовод и канализацију „Наисус“, ЈКП „Обједињена наплата“, ЈКП „Паркинг сервис“, ЈКП „Дирекција за јавни превоз града Ниша“, ЈКП за пијачне услуге „Тржница“, ЈП за аеродромске услуге „Аеродром Ниш“, ЈП „Градска стамбена агенција“, ЈП „Дирекција за изградњу града Ниша“, ЈП за стамбене услуге „Нишстан“, ЈП „Завод за урбанизам“, Туристичка организација Ниш), ПКС-Регионална привредна комора Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа, установе културе и спорта, туристичке агенције, хотели, предузећа, угоститељске радње из области туризма и угоститељства, сеоска домаћинства, удружења из области културе, спорта, туризма и угоститељства.

Реализовани пројекти, програми и активности из Акционог плана треба да омогуће видљиве и конкретне ефекте у року од 3 године.

12. ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПОСТИГНУТИХ РЕЗУЛТАТА

Праћење и спровођење реализације Програма развоја туризма је у надлежности Канцеларије за локални економски развој и пројекте, у сарадњи са Туристичком организацијом Ниш и Градском управом Града Ниша – Секретаријатом за привреду.

За ову сврху сви носиоци реализације активности из акционог плана имају обавезу шестомесечног и годишњег извештавања о току реализације активности, а који достављају Канцеларији за локални економски развој и пројекте.

Ради стандардизације квалитета извештаја КЛЕРП ће израдити и доставити носиоцима активности посебан формат документа за извештавање који ће садржати начин прикупљања података, тачне термине достављања података, начин обавезног ванредног извештавања о насталим проблемима и ванредним околностима које ометају реализацију активности, начин праћења индикатора као и друге елементе потребне за праћење спровођења Програма.

На основу збирних извештаја и степена испуњености задатих циљева и остварених резултата по задатим индикаторима биће обављано и вредновање постигнутих резултата.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016-2025. године („Службени гласник РС“, бр. 98/2016)

Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011 – др. закон 93/2012 и 84/2015)

ДОКУМЕНТИ

Стратегија развоја туризма града Ниша 2011-2016.

Програм развоја града Ниша 2017.

РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА ТУРИЗМА ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД ОД 2018. ДО 2020. ГОДИНЕ

РЕШЕЊЕ

О ОБРАЗОВАЊУ РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА ТУРИЗМА ГРАДА НИША ЗА ПЕРИОД ОД 2018. ДО 2020. ГОДИНЕ

Председник: Јелена Митровски, члан Градског већа Града Ниша

Заменик председника: Урош Парлић, Туристичка организација Града Ниша

Координатор: Јадранка Стевановић, Градска управа-Секретаријат за привреду, помоћник секретара

Чланови:

1.	Зоран Раденковић	Помоћник градоначелника Града Ниша за област туризам и комуникације
2.	Драган Карличић	Градска управа - Секретаријат за привреду
3.	Срђан Лакетић	Градска управа - Секретаријат за привреду
4.	Илија Јоцковић	Градска управа - Секретаријат за привреду
5.	Злата Илић	Градска управа - Секретаријат за привреду
6.	Татјана Тодоров	Градска управа - Секретаријат за привреду
7.	Ивана Динић	Градска управа - Секретаријат за привреду
8.	Драгана Радојевић	Градска управа - Секретаријат за привреду
9.	Стела Јовановић	Канцеларија за локални економски развој и пројекте
10.	Кристивоје Огњановић	Канцеларија за локални економски развој и пројекте
11.	Александар Ждраљевић	Канцеларија за локални економски развој и пројекте
12.	Весна Томић	Канцеларија за локални економски развој и пројекте
13.	Марина Јелић	Канцеларија за локални економски развој и пројекте
14.	Тијана Стефановић	Туристичка организација Града Ниша
15.	Душан Живковић	Градска општина Нишка Бања
16.	Јелена Митић	Градска општина Медијана
17.	Мирољуб Ђорђевић	Градска општина Црвени Крст
18.	Драгица Живић	Градска општина Црвени Крст
19.	Ивана Јоцић Веселић	Градска општина Палилула
20.	Братимир Василевић	Градска општина Пантелеј
21.	Александар Милосављевић	Градска општина Пантелеј
22.	Проф. др Соња Јовановић	Економски факултет
Студијски програм менаџмент у туризму
23.	Проф. др Бобан Стојановић	Економски факултет
24.	MSc Милена Бокић	Универзитет Сингидунум, Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент
25.	Срђан Савић	Нишки културни центар
26.	Драгана Петковић	Студентски културни центар
27.	Снежана Влатковић	Градска управа - Секретаријат за културу
28.	Светозар Везенковић	Нишки симфонијски оркестар
29.	Др Жељко Анђелковић	Народни музеј
30.	Ђорђе Стошић	Завод за заштиту споменика културе
31.	Биљана Милојковић	Градска управа - Секретаријат за омладину и спорт
32.	Стеван Живковић	Канцеларија за младе и дијаспору
33.	Бојана Пејчић	Канцеларија за младе и дијаспору
34.	Татјана Јовановић	Спортски центар „Чаир“
35.	Иванка Станисављевић	Аеродром „Константин Велики“
36.	Хранислав Ђорђевић	Градска управа - Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај
37.	Велизар Тасић	Регионална привредна комора Нишавског, Пиротског и Топличког округа
38.	Татјана Панић Живковић	АРРА ЈУГ
39.	Зоран Мирашевић	Угоститељи
40.	Андрија Радоичић	Regent club
41.	Бора Јовић	Подрум Малча
42.	Ивана Милошевић	Градска управа - Секретаријат за заштиту животне средине
43.	Владислав Ценић	Планинарски савез Града Ниша
44.	Милош Младеновић	Савез извиђача Одред „Мија Станимировић“
45.	Предраг Пржић	Спортски савез Града Ниша
46.	Владимир Величковић	Пословно удружење Зона унапређеног пословања „Нишка варош“ БИД зона
47.	Иван Благојевић	Nisville
48.	Данко Јовић	Завод за заштиту природе - руководилац канцеларије у Нишу
49.	Емилија Билић	Галерија савремене ликовне уметности Србија
50.	Игор Игић	Градска управа - Секретаријат за планирање и изградњу
51.	Бранислав Симовић	Туристички радник
Free lance
52.	Милан Петковић	Еуротурс
53.	Проф. др Видоје Стефановић	Природно-математички факултет
54.	др Иван Филиповић	Природно-математички факултет

55.	Бојан Митић	Опште удружење самосталних привредника и занатлија
56.	Власта Станојевић	Сафари клуб
57.	Сузана Стојановић	Угоститељска школа
58.	Ненад Роквић	Удружење туристичких водича
59.	Проф. др Александар Кековић	Друштво архитеката Ниш
60.	Доц. др Александар Милојковић	Грађевинско-архитектонски факултет Ниш
61.	Иван Спасић	My Place group
62.	Милан Стојаковић	Natural Travel Office
63.	Миливоје Јовановић	Удружење за развој предузетништва ENECA
64.	Слободан Димитријевић	Група „Кобра“
65.	Небојша Ранчић	Медиа и реформ центар

2.

На основу члана 2. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС" бр. 88/2011 и 104/2016) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша" бр. 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У**О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ОДРЕЂИВАЊУ
КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ
ОД ЛОКАЛНОГ ИНТЕРЕСА****Члан 1**

У Одлуци о одређивању комуналних делатности од локалног интереса ("Службени лист града Ниша", број 5/2014 и 92/2016), у члану 2, став 1. додаје се нова тачка 9. и гласи:

„ 9. Превезивање и замена прикључних веза, реконструкција водоводних и канализационих мрежа и поновно повезивање приликом периодичног, редовног и ургентног одржавања и реконструкције јавних саобраћајница.“

Члан 2

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-2 -02

У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

3.

На основу члана 96. став 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 145/14) и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К А**О УТВРЂИВАЊУ ДОПРИНОСА ЗА
УРЕЂИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ
ЗЕМЉИШТА****I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овом одлуком о утврђивању доприноса за уређивање грађевинског земљишта (даље: Одлука), утврђују се зоне и намене објеката, коефицијенти зоне и коефицијенти намене, посебна умањења за недостајућу комуналну инфраструктуру, начин и поступак обрачуна и утврђивања доприноса, умањења за једнократно плаћање, метод валоризације у случају плаћања у ратама, као и друга питања од значаја за обрачун и наплату доприноса за уређивање грађевинског земљишта. Такође, дефинисан је начин и поступак припремања и опремања земљишта средствима физичких и правних лица и начин умањења износа доприноса када се земљиште опрема средствима физичких и правних лица.

II УРЕЂИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА**Члан 2.**

Уређивање грађевинског земљишта обухвата његово припремање и опремање.

1. Припремање грађевинског земљишта

Члан 3.

Припремање грађевинског земљишта обухвата: истражне радове, израду геодетских, геолошких и других подлога, израду планске и техничке документације, израду програма за уређивање грађевинског земљишта и расељавање, уклањање објеката, санирање терена и друге радове.

2. Опремање грађевинског земљишта

Члан 4.

Опремање грађевинског земљишта обухвата:

- изградњу објеката комуналне инфраструктуре и
- изградњу и уређење површина јавне намене.

Члан 5.

Послове обезбеђивања услова за уређивање грађевинског земљишта обавља Градска управа града Ниша, секретаријата надлежног за инвестиције (даље: Секретаријат).

Уређивање грађевинског земљишта врши се према средњорочним и годишњим програмима уређивања.

3. Извори финансирања уређивања грађевинског земљишта

Члан 6.

Финансирање уређивања грађевинског земљишта обезбеђује се из средстава остварених од:

1. доприноса за уређивање грађевинског земљишта;
2. закупнине за грађевинско земљиште;
3. отуђења или размене грађевинског земљишта;
4. претварања права закупа у право својине у складу са Законом о планирању и изградњи;
5. других извора у складу са законом.

4. Припремање и опремање грађевинског земљишта средствима физичких или правних лица

Члан 7.

Грађевинско земљиште које није уређено у смислу Закона о планирању и изградњи (које није комунално опремљено за грађење и коришћење - изграђен приступни пут, водоводна и канализациона мрежа и обезбеђени други услови), а налази се у обухвату планског документа на основу кога се могу издати локацијски услови, односно грађевинска дозвола, може се припремити, односно опремити и средствима физичких или правних лица.

Лице које гради објекат на неуређеном грађевинском земљишту подноси Секретаријату

предлог о финансирању припремања, односно опремања грађевинског земљишта, по коме је исти дужан да поступи у року од 15 дана од дана пријема захтева.

Уз предлог о финансирању лице из претходног става доставља:

- локацијске услове,
- доказ о решеним имовинско правним односима за парцелу на којој намерава да гради објекат,
- копију плана,
- предлог динамике и рокова изградње.

Члан 8.

Након разматрања предлога лица из чл. 7. ст. 2. Одлуке, а на основу прибављене документације, Секретаријат припрема елаборат о заједничком припремању и опремању грађевинског земљишта са предлогом уговора о заједничком припремању, односно опремању грађевинског земљишта.

Елаборат из става 1. овог члана садржи:

- податке о локацији, односно зони у којој се планира опремање грађевинског земљишта,
- податке из планског документа и техничке услове за изградњу недостајуће инфраструктуре,
- податке из програма уређивања грађевинског земљишта,
- границу локације која се припрема, односно опрема са пописом катастарских парцела,
- динамику и рок изградње недостајуће инфраструктуре,
- обавезу надлежног Секретаријата да обезбеди стручни надзор у току извођења радова,
- одређивање учешћа сваке уговорне стране у обезбеђивању, односно финансирању израде техничке документације и стручне контроле техничке документације, извођењу радова и избору извођача радова, као и других трошкова у вези са опремањем грађевинског земљишта, укључујући висину и рокове обезбеђивања финансијских и других средстава,
- одређивање објеката који се граде и који ће прећи у јавну својину града Ниша,
- одређивање износа учешћа лица из чл. 7 ст 2 Одлуке у финансирању припремања, односно опремања грађевинског земљишта,
- средства обезбеђења испуњења обавеза уговорних страна.

На предлог Секретаријата, сагласност на елаборат даје Градоначелник града Ниша (даље: Градоначелник), или лице које он овласти.

Члан 9.

Након добијања сагласности на елаборат, Градоначелник са лицем из чл. 7. ст. 2. ове Одлуке, закључује Уговор о заједничком припремању, односно опремању грађевинског земљишта, који нарочито садржи:

1) податке о локацији, односно зони у којој се планира опремања грађевинског земљишта;

2) податке из планског документа и техничке услове за изградњу;

3) податке из програма уређивања грађевинског земљишта;

4) границе локације која се припрема, односно опрема са пописом катастарских парцела;

5) динамику и рок изградње;

6) обавезу јединице локалне самоуправе као инвеститора да обезбеди стручни надзор у току извођења радова;

7) одређивање учешћа сваке уговорне стране у обезбеђивању, односно финансирању израде техничке документације и стручне контроле техничке документације, извођењу радова и избору извођача радова, као и других трошкова у вези са опремањем грађевинског земљишта, укључујући висину и рокове обезбеђивања финансијских и других средстава;

8) одређивање објеката који се граде и који ће прећи у својину јединице локалне самоуправе;

9) одређивање износа учешћа лица из става 1. овог члана у финансирању припремања, односно опремања грађевинског земљишта за који ће бити умањен износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта;

10) средства обезбеђења испуњења обавеза уговорних страна.

Члан 10.

На основу уговора из члана 9. Одлуке, за трошкове инфраструктурног опремања грађевинског земљишта средствима инвеститора, као и за вредност земљишта утврђеног од стране надлежног органа, које инвеститор уступа граду Нишу за изградњу инфраструктурних објеката, умањиће се износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта.

III ДОПРИНОС ЗА УРЕЂИВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

Члан 11.

За уређивање грађевинског земљишта инвеститор плаћа допринос граду Нишу, на посебан рачун буџета града Ниша.

Члан 12.

Износ доприноса утврђује се решењем о грађевинској дозволи, а на основу обрачуна доприноса за уређивање грађевинског земљишта који врши Секретаријат.

Обрачун доприноса из претходног става је саставни део решења о грађевинској дозволи.

Члан 13.

У допринос за уређивање грађевинског земљишта нису урачунати:

- накнада за промену намене пољопривредног земљишта,

- накнада за уређење партера (пројектовање и извођење радова),

- трошкови измештања подземних инсталација као и

- трошкови прикључака на комуналну инфраструктуру, који падају на терет инвеститора.

1. Обрачун доприноса за уређивање грађевинског земљишта

Члан 14.

Износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта утврђује се се тако што се основица коју чини просечна цена квадратног метра станова новоградње у граду Нишу, према последњим објављеним подацима Републичког завода за статистику, помножи са укупном нето површином објекта који је предмет градње израженом у метрима квадратним и са коефицијентом зоне и коефицијентом намене објекта, утврђеним чланом 18. ове Одлуке.

Члан 15.

Површина објекта за који се плаћа допринос обрачунава се по метру квадратном (м²) укупне нето површине, према СРПС У.С2.100 2002.

Нето површина је површина свих простора између зидова и преграда.

Нето површину чине следеће површине:

- корисна површина (делови нето површине који одговарају намени и функцији зграде),

- површина под инсталацијама - техничке просторије (делови нето површине у којима су смештене техничке инсталације објекта за канализацију, водовод, грејање и потрошњу топле воде, гасне инсталације, снабдевање електричном енергијом, генераторе, вентилацију, климатизацију и хлађење, телекомуникације, лифтове, ескалаторе и транспортере, као и остале услужне инсталације) и

- површина за комуникацију (делови нето површине који служе за комуникацију у објекту као што су степеништа, коридори, унутрашње рампе, холови, ходници, лифтовски отвори, инсталације за општи промет и сл.).

У нето површину не урачунавају се следећи делови зграде:

- тавани,

- делови поткровља, односно делови испод степеништа или других косих равни чија је светла висина мања од 1,50 м,

- техничке етаже чија је светла висина мања од 1,50 м,

- простори између терена и доњег нивоа зграде који служе за хоризонтални развод инсталација,

- наткривене и упуштене рампе, надстрешнице, спољна степеништа и равне непроходне терасе,

- затворени вертикални и хоризонтални инсталациони шахтови.

Код објеката за које је пројектном документацијом предвиђено коришћење слободних површина, укупна нето површина обрачунава се по м² земљишта (бензинске пумпе, антенски стубови и сл. објекти).

2. Зоне и намене објеката

Члан 16.

Зоне и границе зона утврђене су посебном одлуком Скупштине града о одређивању зона и најопремљеније зоне на територији града Ниша.

Члан 17.

Намена објекта за који се обрачунава и утврђује допринос за уређивање грађевинског земљишта може бити следећа:

1. **Становање:** стамбени објекти, стамбени простор у стамбено-пословним објектима и пратећи гаражни простор у оквиру ових објеката;

2. **Пословање:** пословни објекти, хотели, хостели, угоститељски објекти, трговински објекти са пратећим простором, пословно-стамбени апартмани, гасне ТНГ и бензинске пумпе без и са надстрешницом, атељеи, објекти услужног занатства, гараже као засебни комерцијални објекти, мењачнице, објекти разоноде, кладионице, коцкарнице, видео клубови и сл. и остали пословни простор у оквиру стамбено-пословних, привредно-производних и осталих објеката и пратећи гаражни простор у оквиру ових објеката;

3. **Објекти јавне намене** (објекти намењени за јавно коришћење) **који нису у јавној својини:** објекти образовања, затворени објекти спорта и рекреације, социјалне и дечије заштите, здравства, културе уметности, заштите животне средине, саобраћајни терминали, поште и сл.;

4. **Објекти остале намене:** стоваришта, пијаци, помоћни објекти, економски објекти у смислу Закона о планирању и изградњи и објекти традиционалних цркава и традиционалних верских заједница у смислу Закона о црквама и верским заједницама;

Објекти - простори који нису наведени у ставу 1. овог члана, уподобиће се најсличнијој наведеној намени.

3. Коефицијенти зоне и коефицијенти намене

Члан 18.

За обрачунавање доприноса за уређивање грађевинског земљишта одређују се следећи коефицијенти зоне и коефицијенти намене.

Коефицијенти зоне одређени су у Табели 1.

Табела 1.

Коефицијент Зоне (Кз):

Урбанистичка зона	Коефицијент
Прва зона	0,056
Друга зона	0,053
Трећа зона	0,047
Четврта зона	0,041
Пета зона	0,034
Шеста зона	0,022
Седма зона	0,014
Седма А зона	0,012
Седма Б зона	0,011
Осма зона	0,010
Осма А зона	0,009

Коефицијенти намене одређени су у Табели 2.

Табела 2.

Коефицијент намене (Кн):

Намена објекта	Коефицијент
Пословна зграда	1,50
Стамбена зграда	0,76
Породична кућа	0,66
Објекти јавне намене који нису у јавној својини	1,30
Остале намене	0,40

За стамбене објекте са највише две стамбене јединице, чија нето површина прелази 200 м², приликом обрачуна доприноса, за површину до 200 м² примењује се коефицијент намене прописан у Табели 2. за породичну кућу, а за површину преко 200 м² коефицијент намене прописан у Табели 2. за стамбену зграду.

4. Посебна умањења за недостајућу инфраструктуру

Члан 19.

Уколико је локацијским условима утврђено да земљиште на коме се гради објекат није потпуно опремљено комуналном инфраструктуром, а која не представља неопходан услов за функционисање објекта који се гради, износ обрачунатог доприноса за уређивање грађевинског земљишта умањује се за одређени проценат, прописан у Табели 3.

Табела 3.

Недостајућа комунална инфраструктура	Процент умањења
Недостајућа саобраћајница	10
Недостајући тротоар	5
Недостајућа канализациона мрежа	10

Недостајућа водоводна мрежа	5
-----------------------------	---

Уколико је локацијским условима утврђено да земљиште на коме се гради објекат није потпуно опремљено комуналном инфраструктуром, а која представља неопходан услов за функционисање објекта који се гради, инвеститор је дужан да уз захтев за издавање грађевинске дозволе, сагласно члану 135. став 10. Закона, достави уговор закључен са одговарајућим имаоцем јавног овлашћења којим се утврђују обавезе уговорних страна да, најкасније до истека рока за завршетак радова на објекту за који се тражи грађевинска дозвола, изграде инфраструктуру потребну за прикључење тог објекта на комуналну или другу инфраструктуру, при чему ће се за износ који инвеститор уложи у изградњу недостајуће комуналне инфраструктуре умањити износ обрачунатог доприноса за уређивање грађевинског земљишта.

Члан 20.

Износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта се утврђује решењем о издавању грађевинске дозволе или решењем о одобрењу за извођење радова за које је прописана обавеза плаћања доприноса, а на основу обрачуна доприноса за уређивање грађевинског земљишта који врши Секретаријат и доставља Секретаријату надлежном за послове спровођења обједињене процедуре.

Обрачун доприноса за уређивање грађевинског земљишта врши се на основу акта Секретаријата надлежног за послове спровођења обједињене процедуре и документације прописане Законом о планирању и изградњи и подзаконским актима.

Секретаријат надлежан за послове спровођења обједињене процедуре је дужан да одмах након провере испуњености услова по поднетом захтеву за издавање решења о грађевинској дозволи, решења о одобрењу за извођење радова или решења о употребној дозволи, документацију из става 2. овог члана достави Секретаријату.

Секретаријат је дужан да најкасније у року од 2 (два) дана од пријема документације из става 2. овог члана, достави обрачун доприноса за уређивање грађевинског земљишта Секретаријату надлежном за послове спровођења обједињене процедуре, који ће бити саставни део решења о издавању грађевинске дозволе или решења о одобрењу за извођење радова.

Уколико инвеститор поднесе захтев за измену решења о грађевинској дозволи или решења о одобрењу за извођење радова, сачиниће се нови обрачун доприноса за

уређивање грађевинског земљишта, који ће бити саставни део тог решења.

Саставни део решења о употребној дозволи је коначни обрачун доприноса за уређивање грађевинског земљишта.

Члан 21.

Допринос за уређивање грађевинског земљишта не обрачунава се за:

1. објекте јавне намене у јавној својини,
2. објекте комуналне и друге инфраструктуре,
3. производне и складишне објекте,
4. подземне етажне објекта високоградње (простор намењен за гаражирање возила, подстанице, трафостанице, оставе, вешернице и сл.), осим за делове подземне етажне који се користе за комерцијалне делатности,
5. отворена дечија игралишта,
6. отворене спортске терене,
7. атлетске стазе,
8. реконструкцију и адаптацију легално изграђеног објекта у оквиру постојећег габарита и волумена, без повећања укупне нето површине и без промене намене,
9. изградњу објекта социјалног становања и објекта за расељавање, чији је инвеститор град Ниш,
10. објекте чији је инвеститор град Ниш, као и у случајевима када је посебним споразумом између Републике Србије, инвеститора и града Ниша регулисано ослобађање од плаћања такси, накнада и доприноса за уређивање грађевинског земљишта, као вид инвестиционог подстицаја за улагање у град Ниш и када Влада Републике Србије да сагласност на елаборат о оправданости за отуђење, односно давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини по цени, односно давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини без накнаде, као и на основу посебне одлуке Скупштине града Ниша.

За изградњу објекта од посебног значаја за развој града Ниша, допринос се може умањити до 90%, уз сагласност Скупштине града, при чему се ово умањење не односи на објекте станоградње.

5. Начин плаћања доприноса и средства обезбеђења

Члан 22.

Допринос за уређивање грађевинског земљишта, утврђен решењем о грађевинској дозволи, плаћа инвеститор, најкасније до подношења пријаве радова.

Допринос из претходног става може се платити једнократно или у ратама.

У случају једнократне уплате доприноса у целости у року од 15 дана од дана издавања решења о грађевинској дозволи или решења о

одобрењу за извођење радова за које је прописано плаћање доприноса, инвеститор има право на умањење у износу од 35% утврђеног доприноса.

У случају једнократне уплате доприноса у целисти, до подношења пријаве радова, инвеститор има право на умањење у износу од 30% утврђеног доприноса.

Инвеститор може допринос да плати и у 36 месечних рата, уз обавезу достављања одговарајућег средства обезбеђења плаћања, у ком случају нема право на умањење.

Право на умањење од 30% има и инвеститор који плаћање врши у ратама у случају једнократног плаћања преосталих недоспелих рата, с тим што се умањење обрачунава на преостали износ доприноса чије плаћање инвеститор врши једнократно.

Члан 23.

Инвеститор који допринос за уређивање грађевинског земљишта плаћа једнократно, у целисти, дужан је да плаћање изврши најкасније до подношења пријаве радова.

Инвеститор који допринос плаћа у ратама, дужан је да плаћање прве рате изврши најкасније до подношења пријаве радова.

Усклађивање рата врши се у складу са индексом потрошачких цена према званичним подацима Републичког завода за статистику за период од датума правноснажности грађевинске дозволе до последњег дана у месецу, а уплаћује се до 25. у наредном месецу.

Члан 24.

Износ, начин плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта, средство обезбеђења и метод валоризације у случају плаћања у ратама, су саставни део решења о грађевинској дозволи.

Члан 25.

Износ, начин плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта и средство обезбеђења у случају плаћања на рате су саставни део решења о грађевинској дозволи, односно решења о одобрењу за извођење радова за које је прописана обавеза плаћања доприноса.

Инвеститор је дужан да се у захтев за издавање решења о грађевинској дозволи, односно решења о одобрењу за извођење радова за које је прописана обавеза плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта, изјасни о начину плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта (једнократно или у ратама), као и средствима обезбеђења у случају плаћања на рате.

У случају плаћања у ратама инвеститор је дужан да као средство обезбеђења плаћања достави:

1. неопозиву банкарску гаранцију, наплативу на први позив, без приговора, која гласи на укупан износ недоспелих рата и која је издата на рок који мора бити дужи 3 месеца од дана доспећа последње рате, или

2. решење о упису хипотеке на објекту у власништву инвеститора или трећег лица, у корист Града Ниша, које гласи на укупан износ недоспелих рата, уз које је достављена и процена тржишне вредности тог објекта, израђена од стране надлежног органа, у коме је процењена, односно означена вредност тог објекта у износу од најмање 30% више од укупног износа недоспелих рата.

Члан 26.

За изградњу искључиво стамбених објеката чија укупна бруто развијена грађевинска површина не прелази 200 м² и који не садржи више од две стамбене јединице, у случају плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта у ратама, не доставља се средство обезбеђења плаћања.

Члан 27.

У случају једнократног плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта, инвеститор је у обавези да исти уплати најкасније у року дефинисаним у чл. 22. став 3. ове Одлуке.

У случају плаћања доприноса за уређивање грађевинског земљишта у ратама, инвеститор је у обавези да прву рату у висини од 10% утврђеног доприноса уплати најкасније у року од 8 дана од дана пријема обавештења за плаћање, а сваку следећу месечну рату, валоризовану на начин прописан чл. 23. Одлуке, најкасније до 25. у наредном месецу.

Плаћање рата врши се на основу Обавештења за плаћање испостављених од стране Секретаријата.

За период кашњења у плаћању, од датума доспећа рате Инвеститору се обрачунава камата прописана за неблагоприятно плаћене јавне приходе, у складу са законом.

Члан 28.

Инвеститор је дужан да пре пријаве радова прибави доказ о регулисању обавеза у погледу доприноса за уређивање грађевинског земљишта.

Доказ да је инвеститор извршио уплату доприноса за уређивање у целисти односно прве рате, у случају да се плаћање врши у ратама, као и да је доставио одговарајуће средство обезбеђења плаћања, јесте потврда коју инвеститору издаје Секретаријат.

Члан 29.

Инвеститору који не плати три узастопне месечне рате, преостали износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта сматра се

доспелим у целости, наредног дана од дана утврђеног за плаћање последње неплаћене рате.

Секретаријат у име и за рачун града Ниша, води евиденцију о обрачунатим доприносима, динамици измиривања, роковима плаћања месечних рата и предузима мере за реализацију средства обезбеђења у случају неплаћања, односно, уколико се ради о инвеститору који гради објекат из чл. 26. Одлуке, доставља Градском правобраниоцу потребну документацију ради подношења тужбе надлежном суду, и о томе обавештава организациону јединицу Градске управе града Ниша која је издала грађевинску дозволу.

Неплаћени износ доприноса принудно се наплаћује реализацијом приложеног средства обезбеђења или подношењем тужбе надлежном суду, при чему инвеститор сноси трошкове реализације средства обезбеђења, односно судске трошкове, трошкове извршења и камату.

У случају наплате преосталог износа доприноса на начин из претходног става, инвеститор нема права прописана чл. 22. ст. 6. ове Одлуке.

Члан 30.

У случају промена у току грађења, саставни део измењеног решења о грађевинској дозволи услед промена у току грађења је нови обрачун доприноса који секретаријат врши на основу новог пројекта за грађевинску дозволу, односно сепарата и друге документације достављене од стране секретаријата надлежног за послове спровођења обједињене процедуре.

Члан 31.

Уколико се врши промена намене објекта или дела објекта у намену за коју је прописан већи износ доприноса, инвеститор је у обавези да плати разлику до пуног износа доприноса за нову намену објекта за коју је прописан већи износ доприноса.

Члан 32.

За изградњу објекта који се гради уз услов уклањања постојећег објекта (уколико се ради о истим наменама објекта), а за који постоји уредна документација о изградњи или објекат уписан у јавној евиденцији о правима на непокретностима или је изграђен у периоду пре доношења прописа о изградњи, инвеститор плаћа допринос за уређивање грађевинског земљишта за разлику у нето површини објекта који гради и објекта који се уклања.

Уколико се ради о различитим наменама објекта који се уклања и објекта који се гради, инвеститор плаћа допринос у висини разлике доприноса утврђеног према намени објекта који се уклања и пуног износа доприноса за објекат који се гради.

Члан 33.

Скупштина града Ниша може на захтев инвеститора, својим појединачним актом предвидети додатне погодности за плаћање доприноса за уређивање грађевинског земљишта за објекте од посебног значаја за развој града Ниша.

Критеријуме за утврђивање додатних погодности и врсту објекта који су од посебног значаја за развој града Ниша утврдиће Скупштина града Ниша посебном одлуком.

Члан 34.

Саставни део решења о употребној дозволи је коначан обрачун доприноса који представља разлику у нето површинама пројектованог и изведеног стања.

Коначни обрачун доприноса Секретаријат врши по захтеву секретаријата надлежног за послове спровођења обједињене процедуре, који уз захтев доставља документацију прописану Законом и одговарајућим подзаконским актима, на начин, по поступку и у роковима прописаним одредбама ове Одлуке.

Решење о употребној дозволи, секретаријат надлежан за послове спровођења обједињене процедуре доставља Секретаријату надлежном за утврђивање пореза на имовину у истом року као и подносиоцу захтева.

Инвеститор је дужан да најкасније у року од 15 дана од дана пријема решења о употребној дозволи измири износ доприноса за уређивање грађевинског земљишта који је утврђен решењем о употребној дозволи, под претњом принудног извршења.

IV ОБАВЕЗЕ ИНВЕСТИТОРА У ПОГЛЕДУ ОБЕЗБЕЂЕЊА ПАРКИРАЊА

Члан 35.

Инвеститор је у обавези да обезбеди простор за паркирање у складу са локацијским условима издатим од стране Секретаријата надлежног за послове спровођења обједињене процедуре.

Забрањено је обезбеђивање паркинг места кроз систем платформи за паркирање возила (тзв. маказе).

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Инвеститори који су закључили уговоре о регулисању накнаде за уређивање грађевинског земљишта са умањењем за недостајаћу инфраструктуру по раније важећим одлукама о утврђивању накнаде за уређивање грађевинског земљишта, остају у обавези да накнаду за недостајаћу инфраструктуру регулишу посебним

анексом уговора када иста буде у програму уређивања грађевинског земљишта.

Члан 37.

Инвеститори који су закључили уговоре са Дирекцијом о регулисању накнаде у обавези су да плаћају накнаду у свему у складу са закљученим уговором.

Праћење извршавања обавеза по закљученим уговорима из става 1. овог члана, врши Секретаријат.

Члан 38.

Инвеститор који је уговорио накнаду по раније важећим прописима има право на раскид уговора и повраћај уплаћених средстава у номиналном износу, уколико од секретаријата надлежног за послове спровођења обједињене процедуре достави доказ да није издата потврда о пријему документације, односно грађевинска дозвола, или да је престала важност грађевинске дозволе, односно да инвеститор не може остварити право изградње објекта на основу издате документације, као и да од надлежног инспекцијског органа достави доказ да није започео са грађењем објекта.

Члан 39.

Ако је у поступку легализације подносилац захтева уредио односе са градом Нишом у складу са одредбама закона који је примењиван у то време, али надлежни орган није накнадно издао грађевинску дозволу до дана ступања на снагу овог закона, јединица локалне самоуправе је дужна да том лицу изврши повраћај уплаћених средстава.

Члан 40.

Уколико инвеститор не може да оствари право градње због догађаја за које није одговоран, односно на које није могао да утиче, као и у случају правноснажне судске одлуке или одлуке другог надлежног органа изгуби право на градњу објекта, има право на повраћај плаћеног доприноса, односно накнаде у номиналном износу.

Члан 41.

Даном ступања на снагу престаје да важи Одлука о утврђивању доприноса за уређивање грађевинског земљишта ("Службени лист града Ниша, бр.92/2016).

Члан 42.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Ниша".

Број: 06-1290/2017-3 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

4.

На основу члана 13. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС" бр. 88/2011 и 104/2016) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У О УПРАВЉАЊУ ЈАВНИМ ПАРКИРАЛИШТИМА

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом одлуком уређује се начин организовања послова у обављању комуналне делатности управљања јавним паркиралиштима, као и услови коришћења јавних паркиралишта на територији Града Ниша.

Члан 2.

Делатност из члана 1 ове одлуке обавља Јавно комунално предузеће Паркинг сервис Ниш (у даљем тексту: Предузеће).

Члан 3.

Јавна паркиралишта, у смислу одредаба ове одлуке, су јавне саобраћајне површине и простори за паркирање на обележеним местима (затворени и отворени).

Јавна паркиралишта могу бити: општа и посебна.

Јавним паркиралиштима, у смислу одредбе ове одлуке, не сматрају се посебне површине за паркирање возила која припадају одређеном објекту (пословни или стамбени објекат), као и простори одређени за паркирање одређене врсте возила (такси стајалишта и др).

Јавна паркиралишта својим актом одређује Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја.

Члан 4.

Општа паркиралишта су делови коловоза, тротоара или површине између коловоза и тротоара и друге саобраћајне површине посебно обележене за паркирање моторних возила.

Члан 5.

Посебна паркиралишта су објекти (гараже), вишетажна монтажна паркиралишта и површине уређене и изграђене за паркирање моторних возила.

Посебна паркиралишта су по правилу са контролисаним уласком и изласком возила.

Контрола уласка и изласка возила са посебног паркиралишта врши се постављањем рампе и изградњом или постављањем објекта за наплату.

Посебна паркиралишта изузетно могу бити и без контролисаног уласка и изласка возила, у ком случају се контрола и наплата паркирања врши применом одредаба ове одлуке којима се уређује контрола и наплата паркирања на општим паркиралиштима.

Посебна паркиралишта могу бити трајног и привременог карактера.

Корисници простора из члана 3. став 3 ове одлуке могу исте уступати предузећу које ће те просторе уредити као посебна паркиралишта.

Члан 6.

Актом из члана 3. став 4 ове одлуке јавна паркиралишта се могу категорисати према зонама и утврђеном времену коришћења.

Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја у зависности од потребе паркирања одређује зоне паркирања и утврђује могуће време коришћења јавних паркиралишта у зонама, као и јавна паркиралишта ван зонираних подручја.

Члан 7.

Јавна паркиралишта обележавају се саобраћајном сигнализацијом у складу са прописима о безбедности саобраћаја.

Јавна паркиралишта имају на видном месту истакнуто обавештење које садржи: зоне, категорију моторних возила која се могу паркирати, начин паркирања и наплате, као и временско ограничење коришћења јавног паркиралишта.

Члан 8.

Обележавање општих и посебних паркиралишта се врши на основу саобраћајног пројекта на који сагласност даје Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја.

О обележавању општих и о одржавању и обележавању посебних паркиралишта стара се Предузеће.

II КОРИШЋЕЊЕ ЈАВНИХ ПАРКИРАЛИШТА

Члан 9.

Јавна паркиралишта се користе за паркирање моторних возила правних, физичких лица и предузетника (у даљем тексту: корисник).

Корисником паркиралишта у смислу одредаба ове одлуке сматра се возач или последњи регистровани власник возила према евиденцији надлежног државног органа Републике Србије на дан када је извршена комунална услуга, ако возач није идентификован.

Члан 10.

Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја на општем, а Предузеће на посебном паркиралишту у зависности од капацитета, одређује паркинг места за возила одређених категорија особа са инвалидитетом који не плаћају услугу паркирања, као субвенционисани корисници.

Категорије особа са инвалидитетом, као и услове и поступак за издавање решења за коришћење паркинг места из става 1 овог члана својим актом прописује Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове социјалне заштите.

Право на коришћење посебно обележеног паркинг места својим решењем утврђује Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове социјалне заштите, која и издаје налепницу - знак, за означавање возила ове категорије корисника.

Члан 11.

Паркирањем возила на паркинг месту, корисник прихвата услове прописане овом одлуком за услугу коришћења јавног паркиралишта, као опште услове пословања.

Сматра се да је уговорни однос о пружању комуналне услуге настао започињањем коришћења комуналне услуге, односно почетком пружања комуналне услуге у складу са одредбама ове одлуке.

Предузеће нема обавезу чувања возила, ни ствари у возилу и не сноси одговорност за оштећење или крађу возила.

Члан 12.

За услугу коришћења јавног паркиралишта корисник је дужан да плати цену за одређено време коришћења, утврђену ценовником Предузећа, осим ако овом одлуком није другачије прописано.

Цене комуналних услуга које пружа Предузеће утврђују се ценовником на који сагласност даје надлежни орган.

Члан 13.

Посебна паркиралишта се могу, изузетно, по одобрењу Градске управе Града Ниша – Секретаријата надлежног за послове саобраћаја привремено користити за друге намене (за

потребе аутошколе, забавних и спортских манифестација и др).

Члан 14.

Возила хитне медицинске помоћи, полиције, Војске Србије и ватрогасна возила кад у току интервентних акција користе општа паркиралишта, не плаћају услугу паркирања.

Члан 15.

Корисник јавног паркиралишта је обавезан да:

а) плати коришћење паркинг места према времену задржавања на начин прописан овом одлуком,

б) користи паркинг место у складу са саобраћајним знаком и другом вертикалном и хоризонталном сигнализацијом којом је означено паркинг место.

Повлашћени корисници и резервација паркинга места

Члан 16.

Поједини корисници (станари, корисници пословних простора) могу општа паркиралишта користити као повлашћени корисници, под условима и на начин утврђен актом из члана 3. став 4 ове одлуке, од стране Градске управе Града Ниша – Секретаријата надлежног за послове саобраћаја.

Повлашћеним корисницима из става 1 овог члана Предузеће издаје повлашћену паркинг карту, која се може користити искључиво за возило за које је ова карта и издата.

Члан 17.

Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја може, својим решењем, одобрити резервацију општих паркиралишта државним органима, органима јединица локалне самоуправе, јавним службама, дипломатским и другим страним представницима, другим правним лицима и предузетницима.

Условне и начин коришћења општих паркиралишта за возила корисника из става 1 овог члана утврђује Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја, актом из члана 3 став 4 ове одлуке.

Цена услуге коришћења резервације општих паркиралишта утврђује се ценовником Предузећа.

Решењем из става 1. овог члана, којим се одобрава резервација општих паркиралишта, Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја може одредити да се износ цене услуге коришћења резервације општих паркиралишта за одређене категорије корисника субвенционише у висини од 100%.

Субвенционисани износ цене у висини од 100% неће се надокнађивати вршиоцу комуналне делатности за следеће категорије корисника:

- 1) државни органи и организације,
- 2) органи и организације територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе,
- 3) дипломатско-конзуларна представништва,
- 4) правна лица чији је оснивач Град Ниш,
- 5) установе чији је оснивач Република Србија,
- 6) хуманитарне организације чији је оснивач Република Србија или Град Ниш,
- 7) цркве и верске заједнице којима је признат правни субјективитет и које су регистроване у складу са Законом о црквама и верским заједницама.

III НАПЛАТА ПАРКИРАЊА

Члан 18.

Корисник плаћа услугу коришћења општег паркиралишта унапред, куповином паркинг карте или електронским путем.

Паркинг карта се може купити као сатна, вишесатна или као дневна паркинг карта, у складу са чланом 20. став 1 ове одлуке.

Изузетно од става 1 овог члана, корисник може платити услугу паркирања накнадно, по налогу за плаћање, на начин и под условима прописаним чланом 23. ове одлуке.

Члан 19.

За коришћење услуге из члана 18. став 1, корисник је обавезан да у возилу поседује важећу паркинг карту, осим ако је плаћање извршено електронским путем.

Корисник је дужан да паркинг карту:

- а) истакне с унутрашње стране предњег ветробранског стакла возила и
- б) користи на начин прописан овом одлуком и у њу унесе тачне податке.

Сматра се да корисник нема важећу паркинг карту уколико не поступи на начин прописан ставом 2 овог члана, чланом 15. тачке а) и б) и чланом 18. став 1 ове одлуке.

Члан 20.

На општим паркиралиштима одређеним и категорисаним актом из члана 3. став 4 ове одлуке наплата паркирања се врши по започетом сату или у дневном трајању, плаћањем сатне, вишесатне или дневне паркинг карте.

Сатна паркинг карта важи за сваки започети сат према утврђеном времену коришћења.

Вишесатна паркинг карта важи за датум када је започето њено коришћење.

Дневна паркинг карта важи од тренутка издавања до истог времена у првом следећем дану у коме се врши наплата паркирања.

У зонираном подручју сатна, вишесатна, односно дневна паркинг карта важи искључиво у оквиру одређене зоне.

Члан 21.

Корисник општег паркиралишта се може одредити да услугу паркирања користи по започетом сату или у дневном трајању, куповином и истицањем важеће сатне, вишесатне или дневне паркинг карте, односно плаћањем услуге електронским путем.

Корисник који је паркирао возило, а није се одредио за коришћење услуге паркирања на начин из става 1 овог члана, користи паркинг место под условима који важе за паркирање у дневном трајању и истом се издаје налог за плаћање дневне паркинг карте.

Корисник који користи услугу паркирања по започетом сату на начин из става 1. овог члана, истеклом времена коришћења паркиралишта у зонираном подручју, може наставити коришћење паркинг места под условима и на начин из става 2 овог члана.

Контрола коришћења општих паркиралишта

Члан 22.

Контролу коришћења општих паркиралишта врше овлашћени контролори предузећа.

Контролори предузећа имају службену легитимацију и носе службена одела.

Предузеће издаје легитимацију и утврђује изглед службеног одела.

Члан 23.

Налог за плаћање дневне паркинг карте издаје овлашћени контролор и уручује га кориснику.

Када контролор није у могућности да уручи налог кориснику, причвршћује га на возило, на предње ветробранско стакло.

Достављање налога за плаћање дневне паркинг карте на начин из става 2 овог члана сматра се уредним и доцније оштећење или уништење налога нема утицај на ваљаност достављања и не одлаже плаћање дневне паркинг карте.

Сматра се да је корисник паркиралишта поступио по примљеном налогу ако је платио дневну паркинг карту у року од осам дана од дана издавања, на начин назначен у налогу.

Ако корисник паркиралишта не плати дневну паркинг карту, у року из става 4. овог члана, дужан је осим износа цене дневне паркинг карте, у наредних осам дана, платити и стварне трошкове предузећа и законску затезну камату, на шта ће у налогу бити упозорен.

Ако корисник паркиралишта не поступи у складу са ставом 5 овог члана, предузеће ће покренути поступак наплате потраживања.

У случајевима када није могуће извршити идентификацију корисника јавних паркиралишта Предузеће може, ради омогућавања несметаног коришћења јавних паркиралишта, да уклони, премести возило, односно да постави уређај којим се спречава одвожење возила, по налогу надлежног органа.

IV ЗАБРАНЕ

Члан 24.

На јавним паркиралиштима забрањено је:

1) паркирање возила супротно саобраћајном знаку, хоризонталној и вертикалној сигнализацији (паркирање на резервисаном паркинг месту, ометање коришћења паркиралишта и др.),

2) паркирање возила које није регистровано, односно чијој регистрационој налепници је истекао рок важења и паркирање возила на којима регистарске таблице односно регистрационе налепнице нису постављене на прописан начин,

3) остављање неисправног или хаварисаног возила, односно прикључног возила без сопственог погона,

4) вршити заузимање паркинг места путем ограђивања, постављањем препрека или на други начин ометање паркирања других возила,

5) прање и поправка возила и друге радње које доводе до прљања и уништавања јавног паркинга.

V НАДЗОР

Члан 25.

Надзор над применом одредаба ове одлуке врши Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја.

Послове инспекцијског надзора над применом ове одлуке и аката донетих на основу ове одлуке врши надлежни комунални инспектор.

Члан 26.

Комунални инспектор у вршењу инспекцијског надзора, кад утврди да се омета вршење комуналне услуге или коришћење комуналних објеката остављањем возила на општим паркиралиштима, наредиће решењем кориснику, односно власнику, ако је присутан да одмах уклони возило, под претњом принудног извршења.

Уколико се корисник, односно власник, не налази на лицу места, или одбије да уклони возило из става 1 овог члана, комунални инспектор ће донети решење којим ће наложити да се возило уклони у најкраћем могућем року, који се може одредити и на минуте.

Решење из става 2 овог члана се уручује или на погодан начин причвршћује на возило уз

назначење дана и часа када је налепљено и тиме се сматра да је достављање извршено, а доцније оштећење, уништење или уклањање овог решења не утиче на ваљаност достављања.

Ако лице из става 1 овог члана не поступи по датом налогу, комунални инспектор ће одредити да се возило уклони о трошку корисника, односно власника, на место које је за то одређено.

Трошак из става 4 овог члана обухвата: трошкове одношења, премештања, лежарине и друге доспеле трошкове.

Жалба против решења из става 1 и 2 овог члана не одлаже његово извршење.

Предузеће има право да возило уклоњено по налогу надлежног органа, задржи док му не буде исплаћено потраживање.

Члан 27.

Власници принудно уклоњених возила су дужни да их преузму од Предузећа у року од 120 дана.

Услови и начин на које Предузеће може остварити право да возило прода, ако се не преузме у року из става 1 овог члана, да би се намирили настали трошкови, регулишу се посебном одлуком у складу са Законом.

Члан 28.

Комунално-полицijske послове обавља комунални полицајац.

Комунални полицајац у обављању комунално-полицijske послова, поред законом утврђених овлашћења, поступа у складу са овлашћењима утврђеним овом одлуком.

Уколико комунални полицајац, у обављању комунално-полицijske послова, уочи повреду прописа из надлежности другог органа, обавестиће одмах о томе, писаним путем, надлежни орган.

VI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Новчаном казном од 60.000,00 динара казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице ако:

1. користи општа паркиралишта супротно одредбама члана 16,
2. користи општа паркиралишта супротно одредбама члана 17,
3. поступа супротно одредбама члана 24.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се новчаном казном од 12.000,00 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 20.000,00 динара.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 6.000,00 динара.

Члан 30.

Новчаном казном од 6.000,00 динара казниће се за прекршај контролор уколико не носи службено одело или службену легитимацију.

Члан 31.

За прекршаје прописане овом одлуком, комунални инспектор, односно комунални полицајац издаје прекршајни налог у складу са законом.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове социјалне заштите ускладиће Правилник о категоријама особа са инвалидитетом које могу да користе посебно обележена паркинг места за возила особа са инвалидитетом на јавним паркиралиштима на територији Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 23/2012) са одредбама ове одлуке у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 33

Градска управа Града Ниша – Секретаријат надлежан за послове саобраћаја ускладиће Решење о одређивању јавних паркиралишта на територији Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 97/2017) и Решење о одређивању сектора за станаре на јавним паркиралиштима у зонама где се врши наплата паркирања на територији Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 97/2017) са одредбама ове одлуке у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 34.

Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о јавним паркиралиштима ("Службени лист Града Ниша", број 2/2012 и 10/2015).

Члан 35.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број:06-1290/2017-4 -02

У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

5.

На основу члана 76. став 3, Закона о приватизацији, („Службени гласник РС“, бр.83/2014, 46/2015, 112/2015 и 20/2016), члана 2а. и члана 67. став 4. тачка 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр.80/2002, ..., 108/2016), члана 157. став 1. тачка 6. Закона о стечају („Сл.гласник РС“ бр. 104/2009, ..., 83/2014), и Закључка Владе Републике Србије 05 бр.023-8410/2015 од 13.08.2015. године и члана 37. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У**О ОТПИСУ ПОТРАЖИВАЊА ДОСПЕЛИХ
НА ДАН 31.12.2016. ГОДИНЕ ПО
ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ УСТУПЉЕНИХ
ЈАВНИХ ПРИХОДА ГРАДА НИША
ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЗА ГРАЂЕЊЕ,
РЕМОНТ И ОДРЖАВАЊЕ ПРУГА
„ЗГОП“ АД ИЗ НОВОГ САДА**

Члан 1.

Отписују се потраживања Града Ниша, настала по основу неизмирених уступљених јавних прихода, привредног друштва за грађење, ремонт и одржавање пруга „ЗГОП“ АД из Новог Сада, матични број:08024596 у укупном износу од 429.907,75 динара доспелих на дан 31. децембра 2016. године.

Члан 2.

Отпис потраживања на дан 31.децембар 2016. године привредног друштва за грађење, ремонт и одржавање пруга „ЗГОП“ АД из Новог Сада по основу неизмирених уступљених јавних прихода, реализује се као мера у поступку приватизације након продаје капитала субјекта приватизације.

Члан 3.

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 06-1290/2017-5 -02

У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

6.

На основу члана 61. Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“ бр. 104/16), члана 1. Правилника о критеријумима за утврђивање минималног износа који одређује јединица локалне самоуправе за плаћање трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграде (Службени гласник РС“ бр. 101/17), члана 32. тачка 6. и члана 66. став 1. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон и 101/2016 – др. закон), члана 21. став 1. тачка 7. и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ бр. 88/08 и 143/16),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У**О УТВРЂИВАЊУ МИНИМАЛНЕ ВИСИНЕ
ИЗНОСА ИЗДВАЈАЊА НА ИМЕ
ТРОШКОВА ИНВЕСТИЦИОНОГ
ОДРЖАВАЊА ЗАЈЕДНИЧКИХ ДЕЛОВА
ЗГРАДА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША****І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

Одлуком о утврђивању минималне висине износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша (у даљем тексту: **Одлука**) утврђују се мерила и критеријуми и минимални износи које су власници посебних делова стамбених и стамбено-пословних зграда (у даљем тексту: **зграда**) на територији Града Ниша дужни издвајати за инвестиционо одржавање заједничких делова зграда.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој Одлуци имају следећа значења:

- стамбена зграда је зграда намењена за становање и користи се за ту намену, а састоји се од најмање три стана;

- стамбено-пословна зграда је зграда која се састоји од најмање једног стана и једног пословног простора;

- стан је посебан део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за становање и по правилу има засебан улаз;

- пословни простор је део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за обављање делатности и по правилу има засебан улаз;

- посебан део зграде је посебна функционална целина у згради која може да

представља стан, пословни простор, гаражу, гаражно место или гаражни бокс,

-заједнички делови зграде су делови зграде који не представљају посебан или самостални део зграде, који служе за коришћење посебних или самосталних делова зграде, односно зграде као целини, као што су: заједнички простор (степениште, улазни простори и ветробрани, заједнички ходник и галерија, тавански простор, подрум, бицикларница, сушионица за веш, заједничка тераса и друге просторије намењене заједничкој употреби власника посебних или самосталних делова зграде; и др.), заједнички грађевински елементи (темелји, носећи зидови и стубови, међуспратне и друге конструкције, конструктивни део зида или зидна испуна, изолација и завршна обрада зида према спољњем простору или према заједничком делу зграде, стрехе, фасаде, кров, димњаци, канал за проветравање, светларници, конструкција и простори за лифт и друге посебне конструкције и др.), као и заједничке инсталације, опрема и уређаји (унутрашње електричне, водоводне и канализационе, гасоводне и топловодне инсталације, лифт, громобрани, апарати за гашење, откривање и јављање пожара, безбедносна расвета, телефонска инсталација и сви комунални прикључци који су намењени заједничком коришћењу), ако не представљају саставни део самосталног дела зграде и не чине саставни део посебног дела зграде, односно не представљају део инсталације, опреме и уређаја који искључиво служи једном посебном делу;

- самостални делови зграде су просторија са техничким уређајима, просторија трансформаторске станице и склоништа (кућна и блоковска);

- инвестиционо одржавање јесте извођење грађевинско-занатских односно других радова у зависности од врсте објекта у циљу побољшања услова коришћења зграде у току експлоатације.

Члан 3.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша у смислу ове Одлуке представља месечни износ издвајања утврђен у апсолутном износу по квадратном метру површине посебног, односно самосталног дела зграде.

Члан 4.

Висину износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда по квадратном метру површине посебног, односно самосталног дела зграде одређује скупштина стамбене заједнице и иста не може бити нижа од минималне висине износа издвајања утврђене овом Одлуком.

II ПОСЕБНЕ ОДРЕБЕ

Члан 5.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша утврђује се на основу:

- просечне нето зараде у Граду Нишу за предходну годину, према подацима Републичког завода за статистику;

- намене посебног или самосталног дела зграде;

- просечне старости зграде и

- трошкова инвестиционог одржавања лифта, за зграде које имају лифт.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша усклађује се годишње за висину просечне нето зараде у Граду Нишу за предходну годину, према подацима Републичког завода за статистику.

Члан 6.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша која се плаћа за стан и пословни простор, као посебни део, по квадратном метру стана или пословног простора износи:

- за зграде старости до 10 година , без лифта - 2,1 динар;

- за зграде старости до 10 година , са лифтом - 2,8 динара;

- за зграде старости од 10 година до 20 година , без лифта - 3,2 динара;

- за зграде старости од 10 година до 20 година , са лифтом - 4,2 динара;

- за зграде старости од 20 година до 30 година , без лифта - 4,3 динара ;

- за зграде старости од 20 година до 30 година , са лифтом - 5,5 динара;

- за зграде старости од 30 година , без лифта - 5,3 динара и

- за зграде старости од 30 година , са лифтом 6,9 динара .

Члан 7.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша која се плаћа за гаражу, као посебни део, по квадратном метру гараже износи:

- за зграде старости до 10 година – 1,3 динар;

- за зграде старости од 10 година до 20 година - 1,9 динара;

- за зграде старости од 20 година до 30 година - 2,6 динара и

- за зграде старости од 30 година – 3,2 динара.

Члан 8.

Минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша која се плаћа за гаражни бокс и гаражно место, као посебни део, по квадратном метру гаражног бокса или гаражног места износи:

- за зграде старости до 10 година - 0,9 динара;
- за зграде старости од 10 година до 20 година - 1,3 динар;
- за зграде старости од 20 година до 30 година - 1,7 динара и
- за зграде старости од 30 година – 2,1 динар .

Члан 9.

За просторије са техничким уређајима, просторије трансформаторске станице и кућна и блоковска склоништа, као самосталне делове зграде, минимална висина износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша, плаћа се у висини утврђеној чланом 7. ове Одлуке.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 10.**

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о плаћању трошкова за одржавање стамбене зграде од стране власника пословних просторија и власника станова у којима се обавља пословна делатност(" Службени лист Града Ниша", бр.1/96).

Члан 11.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-6 -02

У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

7.

На основу члана 76. Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“ бр. 104/16), члана 32. тачка б. и члана 66. став 1. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон и 101/2016 – др. закон), члана 21. став 1. тачка 7. и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ бр. 88/08 и 143/16),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У
О ОПШТИМ ПРАВИЛИМА КУЋНОГ РЕДА
У СТАМБЕНИМ И СТАМБЕНО-
ПОСЛОВНИМ ЗГРАДАМА НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**Члан 1.**

Одлуком о општим правилима кућног реда у стамбеним и стамбено-пословним зградама на територији града Ниша (у даљем тексту: Одлука) уређују се општа правила кућног реда у стамбеним и стамбено-пословним зградама (у даљем тексту: **зграда**) на територији града Ниша.

Под кућним редом, у смислу става 1. овог члана, подразумевају се општа правила понашања у зградама, обавезна за све станаре, чијим поштовањем ће се обезбедити ред, мир и сигурност у згради, свим станарима неометано коришћење пословних и заједничких делова зграде, као и земљишта за редовну употребу зграде, очување заједничких делова у чистом, исправном и употребљивом стању, сигурном за коришћење.

Правилима о међусобним односима власника посебних делова зграде могу се прописати општа правила кућног реда у стамбеним и стамбено-пословним зградама, која не могу бити у супротности са овом Одлуком.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој Одлуци имају следећа значења:

- стамбена зграда је зграда намењена за становање и користи се за ту намену, а састоји се од најмање три стана;

- стамбено-пословна зграда је зграда која се састоји од најмање једног стана и једног пословног простора;

- стан је посебан део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за становање и по правилу има засебан улаз;

- пословни простор је део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за обављање делатности и по правилу има засебан улаз;

- посебан део зграде је посебна функционална целина у згради која може да представља стан, пословни простор, гаражу, гаражно место или гаражни бокс,

- заједнички делови зграде су делови зграде који не представљају посебан или самостални део зграде, који служе за коришћење посебних или самосталних делова зграде,

односно зграде као целини, као што су: заједнички простор (степениште, улазни простори и ветробрани, заједнички ходник и галерија, тавански простор, подрум, бицикларница, сушионица за веш, заједничка тераса и друге просторије намењене заједничкој употреби власника посебних или самосталних делова зграде; и др.), заједнички грађевински елементи (темелји, носећи зидови и стубови, међуспратне и друге конструкције, конструктивни део зида или зидна испуна, изолација и завршна обрада зида према спољњем простору или према заједничком делу зграде, стрехе, фасаде, кров, димњаци, канал за проветравање, светларници, конструкција и простори за лифт и друге посебне конструкције и др.), као и заједничке инсталације, опрема и уређаји (унутрашње електричне, водоводне и канализационе, гасоводне и топловодне инсталације, лифт, громобрани, апарати за гашење, откривање и јављање пожара, безбедносна расвета, телефонска инсталација и сви комунални прикључци који су намењени заједничком коришћењу), ако не представљају саставни део самосталног дела зграде и не чине саставни део посебног дела зграде, односно не представљају део инсталације, опреме и уређаја који искључиво служи једном посебном делу.

- земљиште за редовну употребу је земљиште испод и око објекта које испуњава услове за грађевинску парцелу и које по спроведеном поступку, у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, постаје катастарска парцела.

Стамбена заједница има статус правног лица и њу чине сви власници посебних делова стамбене, односно стамбено-пословне зграде.

Орган управљања, у смислу одредаба ове Одлуке је управник или професионални управник зграде коме су поверени послови управљања (у даљем тексту: **управник**).

Станар, у смислу ове Одлуке, је власник, купац посебног дела зграде (стана или пословног простора), њихови чланови породичног домаћинства, супружник, ванбрачни партнер, њихова деца, рођена у браку или ван њега, усвојена или пасторчад, њихови родитељи и лица која су они дужни по Закону да издржавају а који станују у истом стану, лица која су запослена у пословним просторијама, као и лице које је корисник посебног дела зграде по неком другом правном основу (у даљем тексту: **станар**).

II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 3.

О кућном реду у зградама дужни су да се старају станари, скупштина стамбене заједнице и управник у складу са законом и другим позитивним прописима.

Члан 4.

Станари су дужни да посебне заједничке делове зграде и земљишта за редовну употребу користе са потребном пажњом и чувају их од оштећења и квара, на начин да не ометају остале станаре у мирном коришћењу посебног и заједничког дела зграде и земљишта за редовну употребу зграде и не угрожавају безбедност других.

Време одмора

Члан 5.

Станари се морају понашати на начин који обезбеђује потпуни мир и тишину у згради (време одмора) и то:

- радним данима у времену од 16,00 до 18,00 часова и од 22,00 до 07,00 часова наредног дана,

- у данима викенда у времену од 16,00 до 18,00 часова, и од 22,00 часа у суботу до 10,00 часова у недељу.

Временски период од 16,00 часова 31. децембра до 4,00 часова 01. јануара не сматра се временом за одмор.

Скупштина стамбене заједнице може Правилима о међусобним односима власника посебних делова зграде да одреди и други временски период као време одмора.

Бука у време одмора

Члан 6.

Забрањено је виком, трчањем, скакањем, играњем лопте и сличним поступцима правити буку у време одмора и нарушавати мир у згради.

Коришћење кућних апарата (веш машина, усисивач и слично), вентилационих система, клима уређаја, уређаја за музичку репродукцију, ТВ пријемника и других уређаја, машина и апарата у згради у времену одмора, дозвољено је само до собне јачине звука.

Време одмора мора се поштовати и при коришћењу машина за одржавање зелених површина око зграде (косачица, моторна тестера и сл.).

Бука у затвореним просторијама зграде, у време одмора, не сме прећи граничну вредност од 30 ДБ, док на отвореном простору, у времену одмора, бука не сме прећи граничну вредност од 45 ДБ у стамбеној згради и 50 ДБ у стамбено-пословним зградама.

У случају породичног славља, станари су дужни да постављањем обавештења на видном месту у згради, о томе обавесте остале станаре, с тим да славље не може трајати дуже од 01,00 часа после поноћи.

1. Коришћење посебних делова зграде

Члан 7.

На терасама, лођама, балконима забрањено је држати и депоновати ствари које

нарушавају изглед зграде, као што су: стари намештај, огревни материјал и слично.

Није дозвољено кроз прозоре, врата, балконе и лође бацати било какве предмете, кућно смеће, остатке хране, просипати воду, трести постељину, столњаке, крпе и друге сличне предмете.

Забрањено је на деловима зграде из става 1. овог члана држати необезбеђене саксије са цвећем и друге предмете који падом могу повредити, оштетити или упрљати пролазнике и возила.

Биљни засади могу се држати на прозорима, терасама, балконима и лођама, или на ивици истих само у одређеним сигурносним посудама, а заливање се мора обављати тако да се не оштећује заједнички и посебни делови зграде и не угрожава се безбедност грађана.

На подручју Града Ниша која припада БИД, централној и екстра зони и на подручју Нишке Бање која припада првој зони није дозвољено сушење рубља на отвореним деловима зграде (прозори и терасе) који су окренути према улици или другој површини јавне намене.

На балконима и лођама зграда из става 1. овог члана дозвољено је сушење рубља само до висине парапетног зида, односно затворене оgrade, а унутар габарита балкона, односно лође.

Зоне из става 5. овог члана одређене су Одлуком о локалним комуналним таксама Града Ниша.

Држање кућних љубимаца

Члан 8.

Станари који у посебним деловима зграде, у складу са посебним прописима о држању животиња, држе мачке, псе и друге животиње, дужни су да пазе да те животиње не стварају нечистоћу и не нарушавају мир и тишину у згради.

Ако приликом проласка кроз заједничке просторе зграде или заједнички ограђен простор који служи за редовну употребу зграде кућни љубимац станара на било који начин испрља ту површину, држалац животиње, односно лице које изводи кућног љубимца, обавезно је да испрљану површину без одлагања очисти.

Обављање привредне делатности у стамбеној згради, односно стамбено-пословној згради

Члан 9.

Привредна делатност чије је обављање у стамбеној згради, односно стамбено пословној згради дозвољено посебним прописима мора се обављати тако да не ремети мир у коришћењу станова.

У пословним просторима у згради у којима се у обављању привредне делатности стварају пара, дим, мириси или настаје бука од рада машина, уређаја и сл. (посебно делатност

ноћног бара и дискотеке, делатност производње хлеба и пецива и делатност обраде меса и производње месних прерађевина) мора постојати урађена изолација, односно мора се обезбедити да се не омета становање или здравље станара.

У пословним просторима зграде у којима се обавља угоститељска делатност није дозвољено коришћење музике уколико правно лице или предузетник, на кога је регистрован угоститељски објекат, не поседује извештај о мерењу нивоа буке која настаје коришћењем музике, а која не сме бити виша од дозвољеног нивоа буке у животној средини, израженој у децибелима.

Услучају промене музичких уређаја правно лице или предузетник, на кога је регистрован угоститељски објекат је у обавези да за новонастало стање поново изврши мерење нивоа буке у зони утицаја и прибави извештај о мерењу нивоа буке која настаје коришћењем музике.

У пословним просторима зграде правна лица и предузетници, који у обављању делатности производе буку, у обавези су да за обављање делатности прибаве извештај о мерењу нивоа буке, која не сме бити виша од дозвољеног нивоа буке у животној средини, израженој у децибелима.

Извођење грађевинских, грађевинско-занатских и инсталатерских радова у згради

Члан 10.

Станар који изводи грађевинске, грађевинско-занатске и инсталатерске радове у згради или на згради дужан је да претходно о томе обавести орган управљања зградом, достави на увид одобрење надлежног органа за извођење радова, уколико је посебним Законом прописана обавеза прибављања одобрења за извођење тих грађевинских радова, а потом постави обавештење на видном месту у згради и обавести станаре о дану почетка извођења радова, врсти и трајању радова.

Станар који изводи радове из става 1. овог члана дужан је да по завршетку радова делове зграде на којима су извођени радови, делове зграде и земљиште за редовну употребу које је коришћено за извођење радова врати у првобитно стање.

Радови из става 1. овога члана, осим у случајевима хаварије и потребе за хитним интервенцијама, не могу се изводити у време одмора.

2. Коришћење заједничких делова зграде

Члан 11.

Заједнички делови зграде су делови који служе за коришћење посебних или самосталних делова зграде, сматрају се једном ствари над којом власници посебних делова зграде имају право заједничке недељиве својине.

Станари употребљавају заједничке делове зграде у складу са њиховом наменом у мери у којој

то одговара њиховим потребама и потребама чланова њиховог домаћинства, односно обављања делатности.

Станар је дужан да трпи употребу заједничких делова зграде од стране осталих станара, у складу са њиховом наменом.

Капија и улазна врата

Члан 12.

Капија и улазна врата на згради морају бити закључана у периоду од 23,00 до 6,00 часова наредног дана лети, и од 22,00 до 6,00 часова наредног дана зими.

У зградама у којима постоје спољни сигнални уређаји за позивање станара, станари на Скупштини стамбене заједнице могу донети Одлуку да улазна врата у згради буду стално закључана.

Станари који даљинским управљачем отварају улазну капију ради уласка или изласка возила из гараже или дворишта, дужни су да провере да ли је капија закључана након уласка или изласка возила из гараже или дворишта.

Улаз у зграду

Члан 13.

Управник је дужан да на видном месту на уласку у стамбену зграду, осим аката прописаних посебним законима, истакне:

- ову Одлуку или Правила власника донета по одредбама Закона о становању и одржавању зграда,

- време одмора,

- списак заједничких делова зграде, са назнаком њихове намене,

- обавештење код кога се налазе кључеви од заједничких просторија и просторија са техничким уређајима, просторија трансформаторске станице и склоништа (кућна блоковска),

- обавештење којом јавном предузећу, правном лицу или предузетнику је поверено одржавање зграде,

- упутство о начину пријаве квара и оштећења на инсталацијама, уређајима и опреми зграде, као и

- друге информације и одлуке Скупштине стамбене заједнице, битне за стварање и успостављање реда, мира и поштовање одредаба посебних закона ове одлуке.

У сваком улазу у зграду управник може да на видном месту истакне списак станара (на основу њихове писане сагласности) који садржи име и презиме станара и број чланова његовог породичног домаћинства, спрат и број стана

Ако управник не истакне на видном месту ову Одлуку или Правила о међусобним односима власника посебних делова зграде и списак станара, дужан је да на видном месту истакне обавештење о томе код кога се ова Одлука или

Правила о међусобним односима власника посебних делова зграде и списак станара налазе, како би били доступни свим станарима и надлежним органима.

У случају промене станара, односно броја станара, управник је дужан да списак из става 1. овог члана ажурира.

Власник посебног дела зграде дужан је да управнику пријави промену станара, односно број станара у року од осам дана од дана настале промене.

Заједнички простор

Члан 14.

Заједнички простор у згради (степениште, улазни простор и ветробрани, заједнички ходник и галерија, тавански простор, подрум, бицикларница, сушионица за веш, заједничка тераса и друге просторије намењене заједничкој употреби власника посебних или самосталних делова зграде и др.) служе за потребе свих станара и користе се у складу са њиховом наменом.

Члан 15.

Скупштина стамбене заједнице зграде одређује распоред коришћења просторија намењених заједничкој употреби, а управник се стара о њиховој правилној употреби и придржавању распореда коришћења.

Станари су дужни да просторије намењене заједничкој употреби после сваке употребе очисте и доведу у ред, а кључ од ових просторија врате лицу /лицима задуженим за његово чување.

Члан 16.

Станари су дужни да воде рачуна о економичности и да употребом заједничких просторија, неоправдано не повећају укупне трошкове (светла, без потребе отварања прозора у зимском периоду, итд.).

Члан 17.

У заједничким просторијама, осим ствари које су нужне за наменско коришћење тих просторија, забрањено је држати ствари које ометају њихово наменско коришћење.

Станари су дужни да одржавају чистоћу заједничких просторија и обезбеде несметани и слободан пролаз кроз њих.

Забрањено је бацати или остављати отпатке, смеће и нечистоћу по степеништу и другим заједничким просторијама, као и пушење на степеништу и ходнику.

Забрањено је цртати, писати или на било који начин оштећивати зидове, врата, прозоре, уређаје и друге делове зграде.

Члан 18.

Улазни ходник и степениште зграде који немају уређај за аутоматско осветљење треба

ноћу да буду осветљени до закључавања улазних врата.

Члан 19.

Натписе и рекламе на вратима стана и зидовима ходника, на земљишту за редовну употребу зграде, натписе, рекламе и фирме на фасади и другим спољним деловима зграде, станар може постављати уколико обавља пословну делатност, у складу са важећим прописима и обавезном сагласношћу Скупштине стамбене заједнице.

По иселјењу, станар је дужан да натписе и рекламу уклони и да простор на коме су били постављени доведе у исправно стање.

Члан 20.

Станови морају бити обележени бројевима, а станари су дужни да бројеве уредно одржавају.

Подрумске просторије

Члан 21.

Улазна врата у подрум се закључавају.

Станари морају имати кључ од врата подрума.

Прозори на подруму морају бити обезбеђени, имати решетку или густу жичану мрежу која спречава неовлашћени улазак, убацивање предмета који могу да изазову пожар или друга оштећења зграде.

У подруму није дозвољено држање запаљивих предмета и течности.

Огревни материјал

Члан 22.

Станари могу држати огревни материјал само у просторијама које су намењене или одлуком Скупштине стамбене заједнице одређене за то.

Забрањено је цепати огревни материјал у становима и на другим местима која за то нису одређена.

Таван

Члан 23.

Улазна врата на тавану морају бити стално закључана, а кључ доступан станарима зграде.

На тавану је забрањено држање и употреба запаљивих предмета и течности.

Тераса и кров зграде

Члан 24.

На непроходну терасу и кров зграде приступ је дозвољен само стручним лицима ради поправки, постављања антена и сличних уређаја, уклањања снега, леда и слично.

Приликом постављања антена и других сличних уређаја не сме се оштетити кров као ни други заједнички део зграде.

Извођење радова из става 2. овог члана може се вршити уз сагласност Скупштине стамбене заједнице.

Спољни делови зграде

Члан 25.

Спољни делови зграде (врата, прозор, излози и сл.) морају бити чисти и исправни.

О чистоћи и исправности спољних делова пословних просторија у згради старају се корисници тих просторија, а станари о осталим спољним деловима зграде.

Врата, прозори, капци, ролетне, и сл. у приземљу зграде морају се користити и држати тако да не ометају кретање пролазника.

Приликом појединачне замене ролетни на прозорима потребно је водити рачуна да ролетне буду једнообразне са постојећим ролетнама у стамбеној згради.

Земљиште за редовну употребу зграде

Члан 26.

Земљиште за редовну употребу зграде служи свим станарима.

Скупштина стамбене заједнице одлучује о начину коришћења и одржавања земљишта за редовну употребу зграде, у складу са пројектно-техничком документацијом зграде.

Одлуком Скупштине стамбене заједнице на земљишту за редовну употребу зграде може бити одређен део за игру деце, трешење тепиха, паркирање аутомобила и других моторних возила, као и вршење других, уобичајених, заједничких потреба станара.

Члан 27.

Стамбена заједница је одговорна за одржавање земљишта за редовну употребу зграде.

Управник је дужан да организује да се редовно поправљају и замењују оштећени делови ограда, чисти, коси трава, орезује жива ограда и друго растиње, уклања коров, одржавају бетонске површине, тротоари, прилазне стазе и степениште, интерне саобраћајнице, противпожарне стазе, уклања грађевински и други отпад, као и да се предузимају други радове како би простор око зграде био у уредном стању.

На земљишту за редовну употребу зграде није дозвољено депоновање грађевинског материјала, осим уколико се изводе грађевински радови, за које станар има потребно одобрење надлежног органа и сагласност Скупштине стамбене заједнице.

Ограда, зеленило и други елементи уређења земљишта за редовну употребу зграде морају се одржавати тако да не оштећују зграду и инсталације, омогућавају коришћење зграде, тих површина и површина са којима се граниче (улица, суседна зграда и парцела и сл.).

Забрањено је уништавати и оштећивати ограду, зеленило и друге елементе уређења површине око зграде.

Члан 28.

На земљишту за редовну употребу зграде није дозвољено постављање покретних привремених објеката (тезги, расхладних витрина за продају освежавајућих напитака, апарата и конзерватора за сладолед и сл.), осим уколико предузетник или правно лице које обавља пословну делатност у пословним просторима зграде у складу са важећим прописима, има и обавезну сагласност Скупштине стамбене заједнице.

Када се покретни објекти из става 1. овог члана постављају на земљишту за редовну употребу зграде не могу се поставити више од два покретна привремена објекта у низу.

Обезбеђење зграде у случају временских непогода

Члан 29.

Управник је дужан да за време кише, снега и других временских непогода, обезбеди да простори на степеништу, светларницима, тавану, подруму и другим заједничким просторијама зграде буду затворени.

Станари су дужни да са прозора, тераса, балкона и лођа уклањају снег и лед, при чему морају водити рачуна да не оштете заједничке просторије и заједничке делове зграде и да не угрожавају безбедност осталих станара и пролазника.

Станари су дужни да у зимском периоду предузму мере заштите од смрзавања и прскања водоводних и канализационих инсталација и уређаја у становима и пословним просторима.

Управник је дужан да у зимском периоду обезбеди предузимање мера заштите од смрзавања и прскања водоводних и канализационих инсталација и уређаја у заједничким просторијама.

3. Коришћење заједничких инсталација, опреме и уређаја

Унутрашње електричне инсталације

Члан 30.

Није дозвољено неовлашћено отварање разводних кутија и ормарића са електричним уређајима који служе згради као целини или заједничким деловима зграде.

Поправка кварова на електричним инсталацијама и контролно отварање кутија и ормарића могу обављати само стручна лица овлашћена за обављање ових послова.

Водоводне и канализационе инсталације

Члан 31.

Станари су дужни да водоводне и канализационе инсталације држе у исправном и уредном стању.

У лавабове, каде и друге санитарне уређаје који су повезани на канализациону инсталацију, није дозвољено бацање отпадака и других предмета који могу загушити или оштетити инсталације.

Котларница и инсталације грејања

Члан 32.

Котларницом и инсталацијама грејања у згради може руковати само стручно лице.

Скупштина стамбене заједнице одређује време почетка, односно време престанка коришћења индивидуалне или блоковске котларнице којом управљају станари зграде.

Лифт, противпожарни уређаји и уређај за узбуну у згради

Члан 33.

Није дозвољено коришћење лифта противно његовој намени и носивости, односно за пренос тешког грађевинског материјала, намештаја и опреме за стан, који по својој тежини и димензијама нису примерени техничким карактеристикама лифта.

Упутство за употребу лифта мора бити видно истакнуто.

У случају квара лифт се мора искључити из употребе, на свим вратима лифта мора се истаћи упозорење да је у квару и о насталом квару обавестити јавно предузеће за одржавање стамбених зграда, друго правно лице или предузетника коме је поверено одржавање зграде, о чему се стара управник зграде.

Управник зграде се стара о редовној контроли исправности лифта, противпожарних уређаја и уређаја за узбуњивање у згради.

Громобрани и електричне инсталације

Члан 34.

Управник зграде дужан је да се стара о исправности и редовном сервисирању громобрана и електричних инсталација.

Послове сервисирања и испитивања громобранских инсталација и отклањање недостатака, као и сервисирање и испитивање електричних инсталација и мера заштите од електричног удара и отклањање кварова могу вршити само стручна лица, на основу правила прописаних посебним законом.

Апарати за гашење, откривање и јављање пожара

Члан 35.

Станари и управник зграде дужни су да воде рачуна о исправности и чувају од оштећења

опрему, уређаје и средства за гашење пожара, као и да предузимају друге превентивне мере прописане одредбама посебног закона.

Ради заштите од пожара посебно је забрањено:

- држати у заједничким деловима зграде лако запаљиви материјал,
- улазити на таван са отвореним светилкама које својим пламеном могу да изазову пожар,
- ложење ватре на тавану или подруму уколико за то у овим просторијама не постоје посебна ложишта,
- држати уље за ложење у подрумима који нису изграђени или адаптирани према прописима о њиховом држању и смештају,
- држати уље за ложење у посебним деловима зграде више од две посуде до 25 литара,
- спаљивање чађи у димњацима без присуства димничара,
- затварање славина на улазном вентилу од зидних пожарних хидраната,
- преграђивање - затварање нужних пролаза преко проходних тераса и лођа са којих се може прећи на суседно степениште које служи за спасавање.

У посебним деловима зграде није дозвољено држање лако запаљивих материјала, као ни ложишта која могу због своје неисправности да изазову пожар.

У случају избијања пожара у посебном делу зграде, односно стамбеној згради станари су дужни да одмах употребе систем узбуђивања, а у случају немогућности да сами отклоне пожар, дужни су да на најбржи начин обавесте ватрогасну службу у циљу сузбијања пожара.

Безбедоносна расвета

Члан 36.

Забрањено је оштећивати и уништавати безбедоносну расвету.

Радови на текућем одржавању заједничких делова стамбене зграде

Члан 37.

Радови на текућем одржавању заједничких делова стамбене зграде обухватају:

- 1) редовно сервисирање лифтова;
- 2) поправке или замену аутомата за заједничко осветљење, прекидача, сијалица и друго;
- 3) редовне прегледе и сервисирање хидрофорских постројења у згради, инсталација централног грејања (котларница, подстаница, мреже са грејним телима, вентила, димњака централног грејања) и др. инсталација и уређаја за гашење пожара у згради, громобранских инсталација, инсталација водовода и канализације у згради, електроинсталација, уређаја за нужно

светло, уређаја и опреме за климатизацију и вентилацију зграде.

Радове на текућем одржавању заједничких делова зграде из става 1. овог члана могу да обављају привредни субјекти или предузетници који су регистровани за обављање наведених делатности.

4. Остале одредбе

Члан 38.

Забрањено је у заједничким деловима зграде извођење радова на постављању и демонтажу инсталација, уређаја и делова зграде, као и грађевинских радова без потребног одобрења надлежног органа и без сагласности Скупштине стамбене заједнице.

Станар, односно управник који примети да су заједничке инсталације, опрема и уређаји зграде или њихов део у квару, дужан је да о томе одмах обавести јавно предузеће за одржавање стамбених зграда, друго правно лице или предузетника коме је поверено одржавање зграде, односно станара одређеног за пријем и прослеђивање оваквих обавештења.

Члан 39.

За непоштовање кућног реда одговорни су станари и управник.

Власник и купац посебног дела зграде одговоран је и за понашање малолетног детета, усвојеника или лица над којим има старатељство, као и за понашање других лица која су у његовом стану или пословној просторији, а нису станари у смислу одредаба ове одлуке.

Члан 40.

О непоштовању кућног реда станари најпре обавештавају Скупштину стамбене заједнице или управника, који ће по пријему обавештења поучити прекршиоца да је у обавези да поштује кућни ред, о датој поуци сачинити белешку, а након тога, уколико је то потребно, учињени прекршај пријавити и надлежној инспекцији како би се предузеле мере у складу са Законом о становању и одржавању зграда.

III НАДЗОР

Члан 41.

Надзор над применом ове Одлуке врши Градска управа Града Ниша.

Инспекцијски надзор над применом одредаба ове Одлуке врши Градска управа Града Ниша - секретаријат надлежан за инспекцијске послове преко грађевинског инспектора и управа градске општине преко комуналног инспектора надлежног за подручје одређене градске општине (у даљем тексту: **комунални инспектор**), у складу са Законом о становању и одржавању зграда.

Члан 42.

У вршењу инспекцијског надзора над одредбама ове Одлуке, комунални инспектор може надзираном субјекту наредити извршавање утврђених обавеза и предузимање мера за отклањање уочених недостатака у згради.

Комунални инспектор издаје прекршајни налог за прекршај за који је одређена новчана казна у фиксном износу.

Станари и управник зграде су дужни да комуналном инспектору пруже помоћ у вршењу инспекцијског надзора.

Члан 43.

Комунално-полицијске послове, којима се обезбеђује извршавање одредаба ове Одлуке, обавља Комунална полиција Града Ниша, преко комуналног полицајца.

У обављању послова из става 1. овог члана, комунални полицајац има овлашћења да предузима законом прописане мере и издаје прекршајни налог за прекршаје за које су овом Одлуком прописане новчане казне у фиксном износу.

Станари и управник зграде су дужни да комуналном полицајцу пруже помоћ у вршењу комунално-полицијских послова.

IV КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 44.**

Новчаном казном у фиксном износу од 5.000,00 динара казниће се за прекршај станар као физичко лице уколико:

1. Поступи супротно одредбама члана 7.
2. Поступи супротно одредбама члана 8.
3. Поступи супротно одредбама члана 15. став 2.
4. Поступи супротно одредбама члана 17.
5. Поступи супротно одредбама члана 20.
6. Поступи супротно одредбама члана 22.
7. Поступи супротно одредбама члана 24.
8. Поступи супротно одредбама члана 25.
9. Поступи супротно одредбама члана 27. став 3. и став 5.
10. Поступи супротно одредбама члана 29. став 2. и став 3.
11. Поступи супротно одредбама члана 30. став 1.
12. Поступи супротно одредбама члана 33. став 1.

Новчаном казном у фиксном износу од 10.000,00 динара казниће се за прекршај станар као физичко лице уколико:

1. Поступи супротно одредбама члана 6.
2. Поступи супротно одредбама члана 10.
3. Поступи супротно одредбама члана 19. став 2.
4. Поступи супротно одредбама члана 21.
5. Поступи супротно одредбама члана 23.
6. Поступи супротно одредбама члана 31.

7. Поступи супротно одредбама члана 35.

8. Поступи супротно одредбама члана 36.

9. Поступи супротно одредбама члана 38.

Новчаном казном у фиксном износу од 40.000,00 динара казниће се правно лице за прекршаје из става 1. и 2. овог члана, а одговорно лице у правном лицу новчаном казном у фиксном износу од 15.000,00 динара.

За прекршаје из става 1. и 2. овог члана предузетник ће се казнити новчаном казном у фиксном износу од 15.000,00 динара.

Члан 45.

Новчаном казном у фиксном износу од 50.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице уколико:

1. Поступи супротно одредбама члана 9.
 2. Поступи супротно одредбама члана 28.
- За прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу ће се казнити новчаном казном у фиксном износу од 20.000,00 динара.
- За прекршаје из става 1. овог члана предузетник ће се казнити новчаном казном у фиксном износу од 20.000,00 динара.

Члан 46.

Новчаном казном у фиксном износу од 5.000,00 динара казниће се за прекршај управник уколико:

1. Поступи супротно одредбама члана 13.
2. Поступи супротно одредбама члана 27. став 2.
3. Поступи супротно одредбама члана 29. став 1. и став 4.
4. Поступи супротно одредбама члана 33.
5. Поступи супротно одредбама члана 34.
6. Поступи супротно одредбама члана 35. став 1.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 47.**

Управник зграде је дужан да на видном месту у згради истакне ову Одлуку, као и извод из прописа којима се уређују мере заштите од пожара, у року од 15 дана од дана ступања на снагу ове Одлуке.

Члан 48.

На питања о кућном реду која нису уређена овом одлуком примењују се одредбе Закона о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", бр. 104/16).

Члан 49.

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о кућном реду у стамбеним зградама на територији Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", бр. 74/15).

Члан 50.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша.

Број: , 06-1290/2017-7 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

8.

На основу члана 61. тачка 7. Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“ бр. 104/16), члана 32. тачка 6. и члана 66. став 1. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон и 101/2016 – др. закон), члана 21. став 1. тачка 7. и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ бр. 88/08 и 143/16),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У**О УТВРЂИВАЊУ ИЗНОСА НАКНАДЕ ЗА
УПРАВЉАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПРИНУДНО
ПОСТАВЉЕНОГ ПРОФЕСИОНАЛНОГ
УПРАВНИКА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА
НИША****I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Одлуком о утврђивању износа накнаде за управљање у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша (у даљем тексту: Одлука) утврђују се критеријуми и износ накнаде које су власници посебних делова стамбених и стамбено-пословних зграда (у даљем тексту: **зграда**) на територији Града Ниша дужни издвајати у случају принудно постављеног професионалног управника.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој Одлуци имају следећа значења:

- стамбена зграда је зграда намењена за становање и користи се за ту намену, а састоји се од најмање три стана;

- стамбено-пословна зграда је зграда која се састоји од најмање једног стана и једног пословног простора;

- посебан део зграде је посебна функционална целина у згради која може да представља стан, пословни простор, гаражу, гаражно место или гаражни бокс,

- стан је посебан део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за становање и по правилу има засебан улаз;

- пословни простор је део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за обављање делатности и по правилу има засебан улаз;

- самостални делови зграде су просторија са техничким уређајима, просторија трансформаторске станице и склоништа (кућна и блоковска);

Члан 3.

Висина износа накнаде за управљање у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша у смислу ове Одлуке представља месечни износ издвајања утврђен у апсолутном износу за сваки посебан део зграде.

Члан 4.

У издвајању за накнаду за управљање, у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша, власници посебних делова учествују сразмерно броју својих посебних делова у односу на укупан број свих посебних делова зграде.

У случају да је једно лице власник више посебних делова у згради, укључујући и гаражу, гаражно место и гаражни бокс, за сваки такав посебни део износ накнаде утврђује се сходно критеријумима из члана 5. ове Одлуке.

II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 5.**

Износ накнаде коју власници посебних делова зграда на територији Града Ниша плаћају у случају принудно постављеног професионалног управника утврђује се применом следећих критеријума:

- просечна нето зарада у Граду Нишу за предходну годину, према подацима Републичког завода за статистику;

- укупан број посебних и самосталних делова зграде и

- намена посебног дела зграде.

Износ накнаде у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша усклађује се годишње за висину просечне нето зараде у Граду Нишу за предходну годину, према подацима Републичког завода за статистику.

Члан 6.

Накнада у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша која се плаћа за стан и пословни простор, као посебни део зграде износи:

- за зграде које имају до 8 посебних делова – 164 (стошездесетчетири) динара;

- за зграде од 8 до 30 посебних делова – 197 (стодеведесетседам) динара и
- за зграде преко 30 посебних делова – 230 (двестатридсет) динара.

Члан 7.

Накнада у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша која се плаћа за гаражу, гаражни бокс и гаражно место, као посебни део зграде износи

- за гаражу и гаражни бокс – 33 (тридесеттри) динара и
- за гаражно место у заједничкој гаражи – 66 (шездесетшест) динара.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 8.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-8 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

9.

На основу члана 61. тачка 7. Закона о становању и одржавању зграда („Службени гласник РС“ бр. 104/16), члана 32. тачка 6. и члана 66. став 1. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07, 83/14 – др. закон и 101/2016 – др. закон), члана 21. став 1. тачка 7. и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ бр. 88/08 и 143/16),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У

О МИНИМАЛНОЈ ВИСИНИ ИЗНОСА ЗА ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Одлуком о минималној висини износа за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша (у даљем тексту: Одлука) утврђују се критеријуми и минимална висина износа које су власници посебних делова стамбених и стамбено-пословних зграда (у даљем тексту: **зграда**) на територији Града Ниша дужни издвајати за текуће одржавање зграда.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој Одлуци имају следећа значења:

- стамбена зграда је зграда намењена за становање и користи се за ту намену, а састоји се од најмање три стана;

- стамбено-пословна зграда је зграда која се састоји од најмање једног стана и једног пословног простора;

- посебан део зграде је посебна функционална целина у згради која може да представља стан, пословни простор, гаражу, гаражно место или гаражни бокс,

- стан је посебан део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за становање и по правилу има засебан улаз;

- пословни простор је део зграде који чини функционалну целину, састоји се од једне или више просторија намењених за обављање делатности и по правилу има засебан улаз;

- самостални делови зграде су просторија са техничким уређајима, просторија трансформаторске станице и склоништа (кућна и блоковска);

- текуће одржавање је извођење радова који се предузимају ради спречавања оштећења која настају употребом зграде или ради отклањања тих оштећења, а састоје се од прегледа, поправки и предузимања превентивних и заштитних мера, односно свих радова којима се обезбеђује одржавање зграде на задовољавајућем нивоу употребљивости, а радови на текућем одржавању стана или пословног простора јесу кречење, фарбање, замена облога, замена санитарија, радијатора и други слични радови .

Члан 3.

Минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша у смислу ове Одлуке представља месечни износ издвајања утврђен у апсолутном износу за сваки посебан део зграде.

Трошкови одржавања земљишта су укључени у износ трошкова одржавања зграде.

Члан 4.

Висину износа трошкова за текуће одржавање зграда за сваки посебан, односно за самосталан део зграде одређује скупштина стамбене заједнице и иста не може бити нижа од висине износа трошкова утврђене овом Одлуком.

У трошковима за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша власници посебних делова учествују сразмерно броју својих посебних делова у односу на укупан број свих посебних делова зграде.

У случају да је једно лице власник више посебних делова у згради, укључујући и гаражу, гаражно место и гаражни бокс, за сваки такав посебни део се плаћају трошкови сходно критеријумима из члана 5. ове Одлуке.

II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 5.**

Минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша утврђује се применом следећих критеријума:

- просечна нето зарада у Граду Нишу за предходну годину, према подацима Републичког завода за статистику;
- намена посебног или самосталног дела зграде и
- трошкови текућег одржавања лифта, за зграде које имају лифт.

Минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша усклађује се годишње за висину просечне нето зараде у Граду Нишу за предходну годину, према подацима Републичког завода за статистику.

Члан 6.

Минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша која се плаћа за стан и пословни простор, као посебни део зграде износи:

- за зграде без лифта – 246 (двестачетрдесетшест) динара;
- за зграде са лифтом - 320 (тристадвадесет) динара.

Члан 7.

Минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша која се плаћа за гаражу, гаражни бокс и гаражно место, као посебни део зграде износи

- 148 (сточетрдесетосам) динара.

Члан 8.

Минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша која се плаћа за гаражни бокс и гаражно место у заједничкој гаражи износи

- 98 (деведесетосам) динара.

Члан 9.

За просторије са техничким уређајима, просторије трансформаторске станице и кућна и блоковска склоништа, као самосталне делове зграде, минимална висина износа трошкова за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша, плаћа се у висини утврђеној чланом 7. ове Одлуке.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 10.**

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-9 -02

У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

10.

На основу члана 16. и 24. Закона о становању („Службени гласник РС“ бр. 50/92,84/92 – исправка, 33/93, 53/93 – др. закон, 46/94, 47/94 – исправка, 48/94 – др. закон, 44/95 – др. закон, 49/95, 16/97, 46/98, 26/01, 101/05 и 99/11), а у вези члана 157. Закона о становању и одржавању зграда ("Службени гласник РС", број 104/16) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/16) .

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

**О Д Л У К У
О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О ОТКУПУ
СТАНОВА****Члан 1.**

У Одлуци о откупу станова ("Службени лист Града Ниша" бр. 76/2005) у члану 3, 4. и 6. речи "управа надлежна за имовину града" у одређеном падежу, замењује се речима: "Градска управа Града Ниша -секретаријат надлежан за имовинско –правне послове" у одговарајућем падежу.

Члан 2.

У члану 3. и 4. речи:"Градско јавно правобранилаштво" у одређеном падежу, замењује се речима: "Правобранилаштво Града Ниша" у одговарајућем падежу.

Члан 3.

У члану 5. став 1. после речи градоначелник ставља се тачка , а речи: "или лице које он овласти", се бришу.

У ставу 3. реч: "суда" замењује се речима: "Јавног бележника".

Члан 4.

Члан 7. мења се и гласи :
"Средства од откупа станова, на којима Град има право располагања, уплаћују се у буџет Града.

Евиденцију о средствима од откупа станова води Градска управа Града Ниша-Секретаријат за финансије, који се стара о наплати уговорене откупне цене стана".

Члан 5.

Члан 8. мења се и гласи :
"Евиденцију захтева и уговора о откупу станова води Градска управа Града Ниша-секретаријат надлежан за имовинско-правне послове, који примерак уговора о откупу стана или анекса уговора о откупу стана доставља Секретаријату за финансије".

Члан 6.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-10 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

11.

На основу члана 27. став 10., члана 28. став 2., члана 36. став 6. и члана 49. став 3. Закона о јавној својини („Сл.гласник РС", бр.72/2011, 88/2013, 105/14, 104/2016 – др.закон и 108/2016), члана 32. Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС", бр. 129/2007 и бр. 83/2014-др.закон и 101/2016 –др.закон) и члана 37. став 1. тачка 7. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

О Д Л У К У
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ОДЛУКЕ О ПРИБАВЉАЊУ,
РАСПОЛАГАЊУ И УПРАВЉАЊУ
СТВАРИМА У ЈАВНОЈ СВОЈИНИ ГРАДА
НИША

Члан 1.

У Одлуци о прибављању, располагању и управљању стварима у јавној својини („Сл. лист Града Ниша" бр.5/2016-пречишћен текст и 135/2016), члану 10. став 2. речи: "Управа надлежна за имовину Града Ниша" замењују се речима: „Секретаријат за имовинско-правне послове Градске управе Града Ниша".

У ставу 3. речи: "Служба Града Ниша надлежна за одржавање и информатичко-комуникационе технологије" замењују се речима: „Служба за заједничке послове Градске управе Града Ниша (у даљем тексту: Служба)".

Члан 2.

У члану 11. став 1. речи: "Управа надлежна за имовину Града Ниша (у даљем тексту:Управа)" замењују се речима: „Секретаријат за имовинско-правне послове Градске управе Града Ниша (у даљем тексту: Секретаријат)".

У ставу 2. реч „Управа" замењује се речју „Секретаријат", речи „служби Града надлежној за одржавање" замењују се речју „Служби" и додаје се нова тачка б. која гласи:

„ 6. доставља Секретаријату за финансије Градске управе Града Ниша податке о закљученим уговорима о закупу, односно коришћењу непокретних ствари, а у вези послова фактурисања, рефактурисања и наплате закупнине и комуналних трошкова;".

Члан 3.

Члан 15. мења се и гласи:

„Члан 15.

Текуће (редовно) одржавање, инвестиционо одржавање и послови хитних интервенција који се обављају без одлагања на стварима у јавној својини, коришћењу и државини Града у надлежности су Службе.

Хигијенско-санитарно одржавање и плаћање накнаде за комуналне трошкове за службене зграде и просторе, као и за објекте на сеоском подручју којима располаже Град, а не користе се као пословни простор, у надлежности је Службе.

Хигијенско - санитарно одржавање стамбеног и пословног простора који није дат у закуп, односно на коришћење, у надлежности је Службе.

За одређене послове из става 1. и 2. 3. овог члана, за које Служба није кадровски и материјално оспособљена, могу се, од стране ове Службе, ангажовати и специјализовани привредни субјекти."

Члан 4.

У члану 16. у ставовима 1. и 2., речи: "Служба надлежна за одржавање " замењују се речју: „Служба ".

У ставу 3. и 4. речи: "Служба Града надлежна за одржавање " замењују се речју: „Служба".

Члан 5.

У члану 17. у ставу 1. речи: "Служба Града Ниша надлежна за одржавање и информатичко-комуникационе технологије (у даљем тексту : Служба)" замењују се речју: „Служба ".

Члан 6.

У члану 18. у ставу 2. замењује се реч „управа" речима „секретаријата и служби".

У ставу 3. замењују се речи „градским управама" речима „секретаријатима и службама".

Члан 7.

У члану 20. мењају се ставови 4. и 5. и гласе:

„ На захтев правних лица, предузетника и других органа и организација, летње позорнице и сале у објекту у ул. Орловића Павла бр. 28а се могу дати на повремено коришћење, са накнадом, за одржавање концерата, промоција, других

манифестација и сл. , најдуже 30 дана у току године, по подносиоцу захтева.

Евентуалну штету насталу на летњој позорници и у салама у објекту у ул. Орловића Павла бр. 28а, за време коришћење, сноси лице коме је простор дат на повремено коришћење.“

Члан 8.

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

О давању службеног простора (сале) на повремено коришћење решењем одлучује Секретаријат за послове управе и грађанска стања.

Уговор о давању на повремено коришћење службеног простора закључује секретар Секретаријата за послове управе и грађанска стања.

Изузетно од става 1. овог члана, о повременом коришћењу сала у објекту у ул. Николе Пашића бр. 24, одлучује Секретаријат за послове управе и грађанска стања, по добијању информације од секретара Скупштине Града о заузетости сала.

О давању летњих позорница и сала у објекту у ул. Орловића Павла бр. 28а на повремено коришћење, решењем одлучује и уговор закључује Градоначелник, у складу са Законом, Уредбом и овом Одлуком.“

Члан 9.

У члану 22. став 2. после речи „ летње позорнице“ додају се речи „ и сале у објекту у ул. Орловића Павла бр. 28а“.

Члан 10.

У члану 24. став 1. и члану 27. став 1. речи: „на предлог Управе“ замењују се речима: „на предлог Секретаријата“.

Члан 11.

У члану 28. став 1. и став 3., члану 29. став 1., члану 30. став 1., члану 31. став 7., члану 32. став 1., члану 56. став 2., члану 72. став 2. и став 4. реч:“Управа“ у одређеном падежу замењује се речју: „Секретаријат“, у одговарајућем падежу.

Члан 12.

У члану 45. став 1. тачка 10. после речи „ осим за директне, односно индиректне кориснике буџета Града Ниша“ брише се запета и додају се речи „ и буџета Републике Србије“.

У тачкама 9. и 10. реч „Управе,“ замењује се речју „Секретаријата,“

Члан 13.

У члану 52. став 3. речи „начелник Управе“ замењују се речима „ секретар Секретаријата“.

У ставу 6. реч: “Управе“ замењује се речју: „Секретаријата“.

Члан 14.

У члану 61. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„ Дневна закупнина која садржи накнаду за комуналне трошкове, за коришћење сала у објекту у ул. Орловића Павла бр. 28а. износи 20.000,00 динара.“

Члан 15.

Овлашћује се Служба за послове Скупштине Града Ниша да сачини и објави пречишћени текст ове Одлуке.

Члан 16.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: , 06-1290/2017-11 -02

У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

12.

На основу члана 35. став. 7. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12-одлука УС, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 145/14) и члана 37. тачка 6. Статута Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.88/08 и 143/16),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА НАСЕЉА ДОЊА ТРНАВА, ДОЊА ТОПОНИЦА И МЕЗГРАЈА У ГРАДСКОЈ ОПШТИНИ ЦРВЕНИ КРСТ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

План генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у Градској општини Црвени Крст - у даљем тексту: „План“, ради се на основу Одлуке о изради Плана генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у Градској општини Црвени Крст („Службени лист Града Ниша“, бр. 53/15 од 24.06.2015. године).

План се израђује за подручје у обухвату Просторног плана административног подручја Града Ниша 2021 („Службени лист Града Ниша“, бр. 45/11) и Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 („Службени лист Града Ниша“, бр. 43/11).

Циљ израде Плана је да разматрано подручје добије развојни план који ће омогућити рационално коришћење простора, дугорочну пројекцију развоја и оптималну просторну дефиницију локација за будуће инвестиције, чинећи тако основ за даљу урбанистичку разраду и директно спровођење издавањем информације о локацији и локацијских услова.

Планом се утврђују претежне намене површина по целинама и зонама, дефинише површине јавне намене одређује; трасе, коридоре и капацитете за саобраћајну, енергетску и комуналну инфраструктуру; као и зоне за које се обавезно доноси план детаљне регулације и локације за које се обавезно израђује урбанистички пројекат.

A. ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. И З В О Д И З МАТЕРИЈАЛА ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1.1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за израду и доношење Плана садржан је у одредбама:

- Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр.72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14 и 145/14), у даљем тексту: „Закон“;
- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 88/10 од 23.11.2010. године.
- Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената, („Службени гласник РС“, бр. 64/15), у даљем тексту: „Правилник“;
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу, („Службени гласник РС“, бр. 22/15 од 27.02.2015.године);
- Одлуке о изради Плана генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у Градској општини Црвени Крст („Службени лист Града Ниша“, бр. 53/15),
- Статута Града Ниша („Службени.лист Града Ниша“, бр. 88/08 и 143/16),

Носилац израде Плана је Градска Управа Града Ниша – Секретаријат за планирање и изградњу. Наручилац Плана је Град Ниш. Обрађивач Плана је ЈП Завод за урбанизам Ниш.

1.1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ

Плански основ за израду и доношење Плана представља Просторни план административног подручја града Ниша 2021 („Сл.лист Града Ниша“, бр.45/11), у даљем тексту: „ППАП Града Ниша 2021“. Као обавезујућа у спровођењу ППАП Града Ниша 2021, утврђују се и планска решења дефинисана следећим планским документом:

- Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Београд -Ниш („Службени Гласник РС“, бр.77/ 2002 и 121/2014);

- Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025 („Службени лист Града Ниша“, бр.43/11), у мањем делу обухвата Плана (површине 11.06 ha - 3.31%), у даљем тексту: „ГУП Ниша 2010-2025“.

1.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ШИРЕГ ПОДРУЧЈА И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

Како су плански документи вишег реда наведени као плански основ, у потпуности хијерархијски усаглашени, за потребе израде Плана наводи се извод из ППАП Града Ниша 2021 и ГУП-а Ниша 2010-2025.

1.2.1. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА НИША 2021

ППАП Града Ниша 2021 је дугорочни развојни плански документ којим се утврђују планска решења, смернице и правила за коришћење, организација, уређење и заштиту простора, као и изградња на административном подручју Града Ниша.

ППАП-ом Града Ниша 2021 дати су следећи услови и смернице:

Мезграја, Горња Трнава и Доња Топоница спадају у примарна сеоска насеља, која углавном имају стамбено-економски карактер, без икаквих спољних функција према суседним селима.

Доња Трнава, којој гравитирају Горња Трнава и Доња Топоница је ППАП-ом Града Ниша 2021 дефинисано као насеље са ограниченим функцијама централитета, тј. насеље које окупља више примарних сеоских насеља у једну просторну целину. То су насеља која су издвојена на основу броја становника, саобраћајно-географског положаја, формираног нуклеуса јавних служби, нуклеуса производних делатности и др.

Валоризација развојног капацитета руралног окружења, у околини урбаног центра Ниш, као носиоце развоја у систему насеља препознаје насеља Горња Топоница и Доња Трнава, у зони Нишке котлине и Поморавља.

Рурално окружење карактерише разноврстан и богат екосистем умерено-континенталног поднебља, хетерогена структура земљишта различитих надморских висина и у већем делу територије незагађена животна околина.

Обзиром на пољопривредну производњу, као примарну делатност руралног становништва, насеља су нераскидиво функционално повезана са окружењем. Приватна газдинства обухватају око 86,3% пољопривредног земљишта. Структура поседа је уситњена, просечне величине 3ha, односно 2ha ораничне површине по домаћинству. Основне потребе подмирују се тзв. „сваштарењем“, неспецијализованом производњом без јасне пословне и тржишне оријентације.

Проблеми овог подручја су недостатак основних објеката комуналне инфраструктуре (санитарна депонија и постројења за пречишћавање отпадних вода), неравномерна дистрибуција становништва, маргинализација села, депопулација сеоског подручја, нижи ниво техничке, социјалне и инфраструктурне опремљености сеоског подручја.

Очување и развој руралних насеља и предела у окружењу урбаног центра Ниш подразумева демографску политику села, опремљеност села техничком и саобраћајном инфраструктуром, развијање производних капацитета на бази локалних ресурса, диверзификацију пољопривреде у складу са еколошким својствима подручја, опремање села капацитетима јавне намене, фискалне мере подршке развоју пољопривреде и комплементарних делатности.

Делимично или потпуно угрожена насеља великим водама: Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја, штитиће се изградњом ободних насипа којима би се бранило једно или група насеља или њихових делова, изградњом заједничког заштитног насипа: Доња Трнава и Доња Топоница.

На простору северозападно од ушћа реке Нишаве у Јужну Мораву, у атару села Мезграја, планира се простор за изградњу електране на природни гас (когенеративно постројење, ТЕ-ТО), која би била

повезана на планиране магистралне гасоводе. Ово постројење биће укључено у преносну мрежу ЕМС-а.

ППАП-ом Града Ниша 2021 Мезграјско Поље (фауна), се идентификује као природна целина за које се предлаже заштита, док су на простору насеља Доња Топоница идентификована три заштићена стабла.

Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја ППАП-ом Града Ниша 2021 су дефинисана као насеља у којима је доминантно становање густине 50ст/ха.

1.2.2. ИЗВОД ИЗ ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА НИША 2010-2025

ГУП Ниша 2010-2025, сагледава правце развоја јавних служби, саобраћаја, инфраструктуре, пословних и привредних зона, становања и туризма, уз дефинисање мера заштите простора и животне средине и утврђивање концепције развоја, уређења простора и грађења на планском подручју, као и критеријуме, смернице, урбанистичке нормативе и решења за изградњу, реконструкцију и заштиту простора за плански хоризонт до 2025. године.

У области формирања и уређења зелених и слободних површина концепт развоја подразумева стварање зона уређених, неизграђених површина за боравак у природи, рекреацију становништва, заштиту стамбених и јавних функција од транзитних саобраћајница, комуналних постројења и комплекса пословања.

Циљеви и концепција развоја у области формирања и уређења пословних и радних зона су обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова за дугорочни привредни развој. Концепт развоја пословних и радних зона третира и обезбеђење неизграђених нових површина.

Потенцијали, правци и циљеви *привредног развоја* стављају акценат на стварање повољног пословног амбијента за инвестирање, развој предузетништва, повећање запослености и јачање конкурентности привреде, кроз планирање *пословно - трговинских садржаја*, дајући подршку приватној иницијативи за оснивање и интензивнији развој трговине на велико и мало и развој производног и услужног занатства.

1.3. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Прелиминарна граница Плана са југоисточне стране тангира ДП IА реда број 1 (Е-75), са североисточне стране иде границом грађевинског подручја насеља Доња Трнава и Доња Топоница, са јужне стране прати југо-западну границу грађевинског подручја насеља Мезграја, са западне стране реку Мораву и са северне стране северо-западну границу грађевинског подручја насеља Доња Трнава.

Мезграја, Доња Трнава и Доња Топоница спадају у примарна сеоска насеља т.ј. насеља која углавном имају стамбено-економски карактер, без икаквих спољних функција према суседним селима.

У обухвату Плана правцем северозапад - југоисток пролази магистрална двоколосечна електрифицирана железничка пруга Београд – Младеновац – Лапово – Ниш – Прешево – Државна граница – (Табановце).

Примарну уличну мрежу чини мрежа сабирних улица које су хијерархијски повезане и у оквиру којих функционише мрежа приступних улица. Секундарна путна мрежа има за задатак опслуживање урбаних садржаја и чине је приступне улице и паркиралишта.

Јавни градски саобраћај је неразвијен. Аутобуска станица не постоји, а пријем путника се врши на аутобуским стајалиштима и на отвореном путу.

У обухвату Плана постоји неизграђено и изграђено земљиште. На изграђеном земљишту су објекти са наменом пословања, становања и саобраћајни терминали. Грађевинска и економска вредност изграђених објеката су различите.

Рурално окружење карактерише разноврстан и богат екосистем умерено-континенталног поднебља, хетерогена структура земљишта различитих надморских висина и у већем делу територије незагађена животна околина.

У власничкој структури доминирају приватни поседи који чине преко 90% територије.

Грађевински фонд је лошег бонитета, инфраструктурно неопремљен, објеката изразите старости склоних пропадању, нарочито оних који су изграђени од традиционалних материјала - земље и дрвета. Управо су ови објекти представници аутохтоне сеоске архитектуре, поједини су под заштитом, али нису ревитализовани.

Јавне службе егзистирају у централном делу оформљеног насеља Доња Трнава кроз рад служби:

1/ Образовања - основно и предшколско образовање се одвија у Ош "Бранислав Нушић", која је уједно и матична школа. Сама школа има неколико мањих школских зграда окружених ботаничком баштом и терен за мале спортове у функцији наставе. У саставу школе је и школска библиотека која је саставни део Народне Библиотеке "Стеван Сремац". Рад школе је организован у неколико истурених одељења (у насељима Мезграја, Горња Топоница, Сечаница, Суповац и Горња Трнава), где се настава одржава од првог до четвртог разреда. После завршеног четвртог разреда ученици из тих села долазе у матичну школу где похађају наставу од петог до осмог разреда.

2/Здравствене заштите становништва, организоване кроз рад здравствене станице (испоставе Дома здравља) кроз примарну здравствену заштиту и амбулантно-поликлинички рад (службе опште медицине и хитне медицинске помоћи). Здравствена станица је у функцији директних корисника и становника околних насеља, која са становништва просторних капацитета, кадровске опремљености и заступљених области примарне здравствене заштите, не задовољава све потребе становништва овог дела града.

3/Управе и државних органа - Јавна управа (Месна канцеларија) се налази у централном делу насеља Доња Трнава, између Улица Никодија Лазаревића и Маршала Тита.

4/Културе – Објекти Дома Културе налазе се у насељима Доња Трнава, Мезграја и Доња Топоница.

У области **комуналних делатности** издвајају се комплекси неуређених насељских гробаља у Доњој Топоници и Мезграји. Потребно је предвидети проширење и уређење.

На планском подручју налазе се терени за **спорт и физичку културу**, и то у насељима Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја.

Пословању у обухвату Плана припада:

- Објекат штампарије (Мезграја);
 - Производно магацински простор (Мезграја и Доња Топоница);
 - Приватни млин (Доња Трнава).
- Пословни објекти су у добром стању, али нису сви у функцији.

Трасе, коридори и регулација саобраћајница

- подручје Плана, у правцу север - југ, тангира ДП IА реда бр.1. Постојећу примарну градску мрежу чине општински путеви унутар границе Плана који имају функцију сабирних саобраћајница. Постојеће сабирне саобраћајнице покривене су савременим коловозним застором без тротоара за кретање пешака.

Секундарна улична мрежа формирана је већим делом уз поштовање постојеће изграђености објеката и опслуживање урбаних садржаја.

Становање, као доминатна намена заступљена је кроз три типа:

- Становање са пословањем - овај тип је претежни вид становања уз главне саобраћајнице. Ово су приземни објекти или вишеспратни стамбени објекти са локалима у приземљу или у дворишту (трговине на мало или услужне делатности). Постоји велики број оваквих објеката, али је уочено да је код мало њих пословни део у функцији. Такође у оквиру овог становања могу се уочити стамбени и економски делови дворишта, мада често лоше организовани. Ову врсту становања прате воћњаци, повртњаци или оранице и са стамбеним двориштем чине пољопривредно домаћинство.

- Сеоски стамбени објекти - овај тип објеката одговара функцији сеоског домаћинства. У оквиру овог становања могу се уочити стамбени и економски делови дворишта, мада често лоше организовани. Ову врсту становања прате воћњаци, повртњаци или оранице и са стамбеним двориштем чине пољопривредно домаћинство.

- Становање у викенд насељу „Капетан Милан“ - овај тип објеката одговара функцији сеоског домаћинства. У оквиру овог становања могу се уочити стамбени и економски делови дворишта, мада често лоше организовани. Ову врсту становања прате воћњаци, повртњаци или оранице и са стамбеним двориштем чине пољопривредно домаћинство. Викенд насеље „Капетан Милан“, налази се на десној обали Јужне Мораве и угрожено је од великих вода.

Не постоји граница између наведених типова становања, нити су исти или слични објекти груписани. Може се рећи да су сви типови становања измешани на посматраном простору. Уочени су и објекти становања са комбинацијом карактеристика различитих типова.

Неизграђено земљиште се најчешће користи за пољопривреду.

Мреже и капацитети јавне комуналне инфраструктуре- У захвату Плана постоје објекти комуналне, енергетске и телекомуникационе инфраструктуре и они делимично задовољавају потребе корисника у захвату Плана. У захвату Плана је изграђено 14 трафостаница 10/0,4 kV. Трафостанице 10/0,4 kV су различитих типова: зидане, типске МБТС, КБТС, СТС, "кула". Уграђени трафои су снага од 100 kVA, 250 kVA, 400 kVA, 630 kVA. Мрежа 10kV је мешовита, али је у највећем делу ваздушна. Због великих дужина извода велики су падови напона у мрежи и губици, те је неопходна реконструкција постојећих извода повећањем пресека проводника. Подручје захвата разраде опремљено је приступним телефонским мрежама постојећих комуникација. Телефонска мрежа у захвату Плана је делимично дигитализована, па ће се у том смислу обезбеђење потребног броја телефонских прикључака за комуницирање корисника у захвату Плана извршити полагањем телекомуникационог кабла са постојеће

приступне мреже реонског разделника и/или инсталирањем новог мултисервисног приступног чвора (MSAN) или мини IPAN уређаја (ови уређаји, који замењују класични MSAN/DSLAM уређај, би снабдевали мањи број корисника на мањем подручју, радијуса неколико стотина метара).

На планском подручју, постоји изграђен систем за снабдевање водом за пиће, који се ослања на Нишки водоводни систем (НИВОС). Развој водоснабдевања у планском периоду ослањаће се на рационализацију потрошње висококвалитетне воде за пиће и оријентацију индустрије и пољопривреде на снабдевање из водотокова или подземља за потребе техничке и технолошке воде.

На подручју Плана не постоји изграђен систем канализационе мреже. Корисници су оријентисани на локалне системе у виду септичких јама, што представља опасност за водоснабдевање низводних насеља због могућности неконтролисаног инфилтрирања употребљених вода из септичких јама у околину. Основни услов развоја канализационе мреже на подручју Плана је изградња канализационе мреже за употребљене воде на територији целог Плана како би се комунално опремио и сагледао апсолутно сваки корисник.

Снабдевање подручја града Ниша природним гасом планирано је из два правца и то: из правца севера преко изграђене ГМРС "Ниш 1" и из правца истока из планиране ГМРС "Ниш 2", са формирањем основног прстена примарне градске гасоводне мреже у ужем градском ткиву.

На планском подручју **спорт и физичка култура** остварује се на теренима за мале спортове (мали фудбал, рукомет, одбојку).

Зелене и слободне површине према фактичком стању изграђености, на планском подручју не постоје површине под јавним зеленилом, изузев линијског зеленила у виду дрвореда према уличним коридорима.

Снабдевање и трговина робом широке потрошње остварује се у објектима уз главне саобраћајне правце (нападнуте су приземне етаже објеката дуж битних саобраћајница) уз констатацију непостојања специјализованих и мешовитих трговинских центара.

Културна добра/Споменици природе - У обухвату Плана постоје заштићена природна добра, односно заштићена су одређена стабла:

- "Храст лужњак" у Доњој Трнави - споменик природе (КО Доња Трнава),
- "Рајковићев храст"- споменик природе (КО Доња Трнава).

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину-„Сл.гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09, као и Критеријумима за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја на животну средину за План генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у ГО Црвени Крст, не приступа се изради Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину.

1.4. ОСНОВНА КОНЦЕПТУАЛНА РАЗВОЈНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА

На планском подручју установљени су повољни услови за изградњу простора, у складу са ППАП-ом Града Ниша 2021 и ГУП-ом 2010-2025 Ниша. Планска решења биће усмерена ка остварењу следећих циљева:

Општи планирани циљеви:

- Интензивирање и активирање природних и других расположивих насељских потенцијала;
 - Дефинисање површина јавне и остале намене за утврђивање јавног и приватног интереса;
 - Обезбеђење просторно-функционалних и техничко-технолошких услова за функционисање система инфраструктуре;
 - Стварање повољног пословног амбијента за инвестирање, развој предузетништва и јачање конкурентности привреде;
 - Пораст броја запослених и продуктивности рада;
 - Побољшање услова живота и рада и подизање животног стандарда;
 - Енергетска одрживост планираних капацитета.
- Основна концепција са становишта коришћења и уређења простора, као и заштите животне средине подразумева:
- Стварање просторних услова за развој ових насеља;
 - Валоризацију урбаних елемената са аспекта друштвеног, еколошког и културно-историјског значаја;
 - Коришћење земљишта у зависности од савремених потреба а у складу са еколошким одредницама и постојећим урбаним контекстом;
 - Утврђивање режима јавног и појединачног интереса за реализоване и планиране намене;
 - Забрану непланске градње;
 - Омогућавање опремање насеља комплетном комуналном инфраструктуром;
 - Остваривање просторних услова за инвестициона улагања привредних субјеката;
 - Опредељење за нову, савременију производно-програмску структуру - подстицањем развоја малих и средњих предузећа, чиме ће се обезбедити измена привредне структуре и повећање њене флексибилности, брже отварање радних места, побољшање ефикасности пословања и степена тржишности;
 - Омогућавање даљег развоја у условима очувања и унапређења животне средине увођењем система за контролу и праћење квалитета ваздуха, воде и земљишта.
- Планско подручје подељено је на **седам просторних целина "А" - "Е"**, као специфичних делова грађевинског подручја за које се планира иста врста интервенција у простору или пак са уједначеним условима планиране изградње, обухватајући више блокова и потеза (постојећи изграђен простор и део неизграђеног земљишта).
- Начин даљег коришћења земљишта и дефинисање намена засновано је на задржавању постојећих претежних намена, док се за неизграђене

делове насеља предвиђају намене утврђене валоризацијом и вредновањем простора.

Концепција развоја заснива се на принципу реконструкције и проширења постојећих капацитета за допуну садржаја и изградњу нових простора, као и њиховог техничког и инфраструктурног опремања.

У обухвату Плана, односно грађевинског подручја и планираних просторних целина, предвиђају се следеће претежне намене:

1/Јавне службе (дечија заштита - предшколско образовање, основно образовање - планирање балон сале и здравствена заштита);

2/Спорт и физичка култура (спортски терени);
3/Комуналне делатности (трафостанице, пијаца, гробље);

4/Саобраћајне површине (саобраћајнице и паркинзи);

5/Зелене површине (парковско зеленило);

6/Становање (становање у сеоској зони);

7/Пословне и радне зоне (пословно-трговински комплекс и привредне делатности).

Грађевинско земљиште у грађевинском подручју користиће се за јавне и остале намене.

За израду Плана користиће се растери дигиталног катастарског плана у ТИФ формату у размери 1:1000 и 1:2500. Као помоћне подлоге користиће се дигитални орто-фото за размеру ДОФ –а 1:5000 (GSD 40 cm).

II ПЛАНСКА РЕШЕЊА

2.1. ГРАНИЦА ПЛАНА И ОБУХВАТ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

Површина у границама планског подручја износи **334.41ha**.

Граница Плана са југоисточне стране тангира ДП IА реда број 1 (Е-75), са североисточне стране иде границом грађевинског подручја насеља Доња Трнава и Доња Топоница, са јужне стране прати југозападну границу грађевинског подручја насеља Мезграја, са западне стране реку Мораву и са северне стране северозападну границу грађевинског подручја насеља Доња Трнава.

Планско подручје обухвата делове катастарских општина КО Доња Трнава, КО Доња Топоница, КО Горња Топоница и КО Мезграја.

Разматрано подручје налази се на територији градске општине Црвени Крст.

Табела 1. Обухват Плана по катастарским општинама

	Површина (ha)	Учешће (%)
ОБУХВАТ ПЛАНА	334.41	100.00
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ	334.41	100.00
КО Доња Трнава	139.11	41.60
КО Доња Топоница	76.83	22.97
КО Горња Топоница	12.02	3.60
КО Мезграја	106.45	31.83

Граница Плана дефинисана је границама катастарских парцела, односно регулативама планираних саобраћајница.

Почетна тачка описа је међна тачка парцела број 3382 и 3862(КО Доња Трнава), од ове тачке ка североистоку прати северну границу парцеле број 3862, пресеца је до међне тачке парцела број 3863 и 3655, у прелому ка југозападу јужном границом парцеле број 3863 до скретања на југоисток . Одавде прати источну границу парцела бр: 3908; 3918; 3917; 3916; делом северну границу парцеле број 3947, у наставку северозападном и североисточном регулацијом новопланиране саобраћајнице пресеца парцеле бр:3668; 3669; 3670; 3671; 3672; 3673; 3860; 4213; у скретању на североисток иде северном границом парцела бр:4214; 4217; 4220; 4221; 4224; 4226; 4227; 4229;4233; 4232; 4236; 4238; 4239; 4243; 4252; 4253; 4254; у прелому на југоисток источном границом парцеле број 3861, јужном границом парцеле број 4812, у благом прелому на југозапад источном регулацијом новопланиране саобраћајнице пресеца парцелу број 4307/1, у прелому на југоисток наставља северном границом парцела број 4261 и 4271, истим правцем северном и источном регулацијом (у дужини око 48 м) пресеца парцеле број 4277 и 4284, затим се ломи под правим углом на североисток пресеца парцеле број 4284 и 4291 до међне тачке парцела број 4293 и 4294. Од ове тачке западном границом парцеле број 4294, северном границом парцела бр: 4294; 4295; 4296; 4298; 4300; 3691; 3692; 3693; у скретању на југоисток источном границом парцеле бр: 3693, ул. 23 бригаде; 3841; Одавде ка југозападу јужном границом парцеле број 3839, источном границом парцеле број 3838, јужном границом парцеле број 3837, у скретању на северозапад западном границом парцела бр: 3785/1 и 3785/2, одавде правцем југозапада јужном регулацијом по катастру парцела број 4815 (Улице 23 бригаде, у наставку источном регулацијом саобраћајнице и даље источном регулацијом по катастру - пут парцела број 3832, одавде ка североистоку границом КО Доња Трнава и КО Доња Топоница, у прелому ка југоистоку улази у КО Доња Топоница, прати источну границу парцела број 1614; 1616/1; 1619/2; 1623; 1625; 1628; 1631; 1637; 1639; 1640; 1644; 1669; 1667; 1139; овде се ломи ка југозападу прати источном регулацијом по катастру парцела број 1799 (Улице Маршала Тита), у наставку источном границом парцеле број 1797, јужном границом парцеле бр: 1797 и 1790. Овде улази у КО Горња Топоница прати јужну границу парцеле 598/11, правцем северозапада западном границом број 1404, у прелому на југозапад југоисточном границом парцеле број 1404, овде се ломи ка југоистоку границом КО Мезграја и КО Горња Топоница, уласком у КО Мезграја иде источном границом парцеле број 2586, у скретању на исток северном границом парцеле број 2587, у следећем скретању на југ границом КО Мезграја и КО Горња Топоница до међне тачке парцела број 2129 и 2130 и поновног уласка у КО Мезграја. Од ове тачке ка западу јужном границом парцеле број 2129, у прелому ка југозападу источном границом новопланиране саобраћајнице пресеца парцеле број: 2130; 2131/1,2; 2132; 2133; 2134; 2135; 2162; пресеца железничку пругу Београд-Ниш, и даље истим правцем прати источну регулацију пресеца парцеле бр: 2346; 2348; 2349; 2350; 2351; 2352; 2353; 2354; северном регулацијом пресеца парцелу број 2354. Уласком у КО Вртиште прати југоисточну границу регулације, пресеца парцеле бр: 3570-3578; 3681; 3682; 3683; 3684; 3685/1; 3686; 3688; 3689/1; 3691/1; 3692; 3693; у наставку источном регулацијом по катастру парцеле број 4617 до међне тачке парцела број 3701 и 3702. Од ове тачке ка западу улази у КО Мезграја јужном границом парцеле број 2358, у прелому на северозапад западном границом парцеле број 2606, југоисточном границом парцеле број 1952/5, северном границом парцела бр: 1179; 1178/1; 3009; западном границом парцеле бр: 2605 и 2296; пресеца железничку пругу Београд-Ниш, у прелому ка северозападу северном границом парцеле број 1940/1; западном границом парцеле број 2188, ломи се ка североистоку делом јужном границом парцеле број 1947/1 до међне тачке парцела број 1947/1 и 2169, пресеца парцелу број 2/9, наставља јужном, западном и северном границом парцеле 2/16, и даље северозападном границом парцеле број 2585, пресеца Топоничку реку, прати западну границу парцеле број 1989/1 и 2583. Овде улази у КО Доња Топоница прати северну границу парцеле број 1400, правцем североистока наставља западном границом парцела бр: 1399; 1396; 1390; 1391; у прелому на североисток јужном границом парцела бр: 1496-1492; пресеца парцеле бр:1489; 1488; 1484; 1478; 1475; 1473; 1472; јужном границом парцела бр:1389; 1460; 1459; 1453; 1444; у прелому на југоисток источном границом парцеле број 1388, пресеца парцелу број 1394, скреће на запад јужном границом парцеле број 1394, у прелому на север западном границом парцела бр: 1394; 266/3; 254/3; 253/3; 252/3; и даље истим правцем западном регулацијом пресеца парцеле бр:251/2; 250/4; 250/5; 250/6; 249/2; 246/1; 245/3; 242/2; 234/2; 989/3; 232/3; 231/2; у наставку правцем северозапада западном границом парцела бр:229/3; 219/7; 216/4; 215/4; 214/3; 219/8; 214/3; 219/8; 211/2; 212/3; 201/3; 199/4; 197/3; 196/3; 195/3; 194/4; 174/2; 175/3; 176/3; 179/3; 180/3; 103/3; 104/3; 105/6; 105/5; 111/5; 112/6; 112/5; 94/4; истим правцем западном регулацијом пресеца парцеле бр: 94/1; 95/2; 95/3; западном границом парцеле број 96/2, ломи се на североисток пресеца парцеле број 10/5 и 10/1, и у следећем прелому на југоисток источном границом парцеле број 1387, источном границом парцеле број 1387, северном границом парцеле број 1038, западном границом парцела бр: 1386; 1385; јужном границом парцеле број 1384; делом јужне регулације пресеца парцела бр: 995 и 10/1, у прелому на југозапад границом КО Доња Топоница и КО Доња Трнава. Уласком у КО Доња Трнава прати западну границу парцеле број 2603/1, у прелому на северозапад јужном регулацијом пресеца парцеле бр:2606/1,2; 2605; 2604/4,3,2,1; 2622/1,4,5,6,7; 2629/9; правцем севера западном границом парцела број 2629/2 и 2642, у прелому на исток северном границом парцеле број 1685 до пресека са регулационом линијом, одавде ка северу западном регулацијом пресеца парцеле бр: 1689; 1690; 1692; 1695; 1697; 1698; 1701; 1704; 1708; 1711; 1714; 1718; 1720; 1726; 1730; 1730; 1731; 1732/2,1;1733; 1737; 1740; 1744; 1747; 3233; 970; 969; 966; 965; 962; 960; 957; 956; 954; 951; 949; 945; 944; 940; 941/2; 937; 936; 933; 932; 929; 928; 925; 924; 921; 920; 917/1; 916/2; 913-909; 906; 905; 902; 901; 897/1,2; 896; 892/2,1; 888; 887; 843/2; западном границом парцеле број 4803, северном границом парцеле број 3862 пресеца је ка југоистоку до почетне тачке.

Граница и обухват Плана и планираног грађевинског подручја, дати су на графичком прилогу Карта П1. "Граница плана и граница грађевинског подручја са претежном планираном наменом површина".

2.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

2.2.1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА И ТИПОЛОГИЈА КАРАКТЕРИСТИЧНИХ

ГРАЂЕВИНСКИХ ЗОНА ИЛИ ЦЕЛИНА ОДРЕЂЕНИХ ПЛАНОМ

Планирано грађевинско подручје обухвата целокупну расположиву површину Плана. Граница планираног грађевинског подручја одговара граници Плана.

На основу стања коришћења простора, степена изграђености, морфолошким и другим карактеристикама, планираних претежних намена и функционалних веза, издвојено је седам просторних целина "А", "Б", "В", "Г", "Д", "Ђ" и "Е".

Намена унутар граница обухвата Плана у највећем делу је становање у сеоској зони. У оквиру ове намене дозвољава се пословни садржај у приземним етажама. Примарну уличну мрежу чине сабирне саобраћајнице које се поклапају са трасама општинских путева и то су: Улица Маршала Тита, Улица 23. бригаде, Улица Трећа, као и Улица Христодула Аврамовића и Улица Пеке Дапчевића, које пролазе кроз целине са различитим наменама, те је и регулациона ширина прилагођена расположивом простору. Поред постојећих површина за јавне намене и новопланиране површине јавне намене предвиђају се за парковско зеленило, паркинг и пијацу.

1.Целина "А" обухвата северни део планског подручја, односно простор између северне границе планског обухвата и северне регулације Улице Браће Мирковић, Новопланиране приступне улице и Улице 23. Бригаде са јужне стране, обликујући целину са вишенаменским садржајима у виду: становања (становање у сеоској зони), пословне и радне зоне (привредне делатности), верски објекат (Црква Светог Пророка Илије), као и зону насељског центра. Простор целине у правцу север-југ пресеца Улица Маршала Тита до укрштаја са Улицом Браће Мирковић, Новопланираном приступном улицом и Улицом 23. Бригаде. Површина целине "А" износи 98.48ха, што представља 29.44% Плана. Целина "А" обухвата део КО Доња Трнава.

Зона насељског центра је део насеља Доња Трнава простирући се између улице Маршала Тита, Улице Христодула Аврамовића, Улице Вељка Мирковића, Новопланиране приступне улице, Улице 23. Бригаде, Улице Вукадина Ранђеловића, Улице Вукосава Милетића и катастарске парцеле број 4002 КО Доња Трнава и катастарске парцеле број 4114 КО Доња Трнава.

Зона насељског центра је површине 6.72ха (2.00% планског подручја) и обухвата простор предвиђен за организацију: јавних служби (новопланирани комплекс предшколског образовања, основног образовања (планирање балон сале у комплексу ОШ "Бранислав Нушић"), и здравствене заштите (проширење постојећег комплекса здравствене станице), културу и информисање (Дом културе), државне управе и органа (јавна управа), спорта и физичке културе (спортски терен), зелене површине (парковско зеленило) и становања (становања у сеоској зони - слободностојећи постојећи и новопланирани објекти). У обухвату зоне планира се јавни паркинг за најмање 20 паркинг места.

Предвиђене садржаје зоне потребно је флуидно повезати пешачким комуникацијама.

Посебна правила грађења у овој зони дата су у поглављу 2.3.2.12. *Насељски центар*.

2.Целина "Б" обухвата простор између источне регулације Улице 23. бригаде са западне стране, западне регулације новопланиране приступне саобраћајнице са источне стране и јужне регулације Улице 23. бригаде са северне стране.

Представља простор намењен за: становање у сеоској зони – слободностојећи постојећи и новопланирани објекти сконцентрисани дуж Улице 23. Бригаде, привредне делатности и парковско зеленило.

Површина целине "Б" износи 42.66ха, што представља 12.76% Плана. Целина "Б" обухвата део КО Доња Трнава и део КО Доња Топоница.

3.Целина "В" је површине 50.11ха (15.00% планског подручја) и обухвата простор између: западне регулације Улице 23. бригаде са источне стране, јужне регулације Улице Браће Мирковића са северне стране, југозападна граница катастарске парцеле 1939/8 (регулисани ток Топоничке реке) и источном регулацијом новопланиране саобраћајнице са западне стране. Представља простор предвиђен за организацију: културе и информисања (Дом културе), зелене површине (парковско зеленило), комуналне делатности (пијаца), пословне и радне зоне (пословно трговински комплекс) и становања (становање у сеоској зони - слободностојећи постојећи и новопланирани објекти) и становање у викенд насељу "Капетан Милан").

Целина "В" обухвата део КО Доња Топоница и део КО Горња Топоница.

4.Целина "Г" обухвата простор између западне регулације Улице Маршала Тита са источне стране, јужна граница катастарске парцеле број 1360, источне регулације Улице треће са западне стране и јужне регулације Улице 23. Бригаде са северне стране. Представља целину са вишенаменским садржајима у виду: становања (становање у сеоској зони - слободностојећи постојећи и новопланирани објекти), комуналне делатности (гробље), спорт и физичка култура (спортски терен) и пословне и радне зоне (привредне делатности).

Површина целине "Г" износи 36.59ха, што представља 10.94% Плана. Целина "Г" обухвата део КО Доња Топоница и део КО Горња Топоница.

5.Целина "Д" је површине 21.53ха (6.43% планског подручја) и обухвата простор између западне регулације Новопланиране саобраћајнице са источне стране, јужне границе катастарске парцеле 1939/8 (регулисани ток Топоничке реке), северна граница катастарске парцеле број 1360 и западна граница катастарске парцеле број 3063 (регулисани ток Топоничке реке). Представља простор предвиђен за становање у сеоској зони - постојећи слободностојећи и новопланирани објекти.

Целина "Д" обухвата део КО Мезграја.

6. Целина "Ђ" обухвата простор између: западне границе Плана, јужна регулација пружног појаса, западне регулације Новопланиране саобраћајнице са источне стране и северне границе катастарске парцеле 1939/8 (регулисани ток Топоничке реке). Представља целину са вишенаменским садржајима у виду: становање (становање у сеоској зони - слободностојећи постојећи и новопланирани објекти), постојећи комплекс намењен за јавне службе (постојећи објекат основног образовања) и постојећи објекат намењен за културу и информисање (дом културе). Планом је планирано проширење простора предвиђеног за: комуналне делатности (гробље), спорт и физичку културу (спортски терен) и пословне и радне зоне (привредне делатности). Простор целине у правцу североисток-југоисток пресеца Улица Маршала Тита, у правцу северозапад-југозапад пресеца Улица Југословенска народна армија, а у правцу исток-запад Улица Пеке Дапчевића.

Површина целине "Ђ" износи 49.46ха, што представља 14.80% Плана. Целина "Ђ" обухвата део КО Мезграја.

7. Целина "Е" обухвата простор између: северна регулација пружног појаса, западне регулације Новопланиране саобраћајнице са источне стране, источне регулације Новопланиране саобраћајнице са западне стране и границе целине Плана са јужне стране. Унутар границе целине правцем северозапад - југоисток простира се двоколосечна магистрална железничка пруга Београд-Ниш Е-70/Е-85. Представља целину у којој доминира становање (становање у сеоској зони - слободностојећи постојећи и новопланирани објекти) као и новопланирани комплекс пословне и радне зоне (привредне делатности). Простор целине у правцу север - југ пресеца Улица Маршала Тита.

Површина целине "Е" износи 35.58ха, што представља 10.63% Плана. Целина "Е" обухвата део КО Мезграја.

Табела 2. Учешће целина и зона на подручју Плана

	Површина (ха)	Учешће (%)
ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА	334.41	100.00
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ	334.41	100.00
ЦЕЛИНА "А"	98.48	29.44
Зона насељског центра	6.72	
ЦЕЛИНА "Б"	42.66	12.76
ЦЕЛИНА "В"	50.11	15.00
ЦЕЛИНА "Г"	36.59	10.94
ЦЕЛИНА "Д"	21.53	6.43
ЦЕЛИНА "Ђ"	49.46	14.80
ЦЕЛИНА "Е"	35.58	10.63

Предвиђена концепција уређења и организације планског простора заснива се на функционисању постојећих намена, рационалној изградњи планираних капацитета са аспекта урбаног развоја, дозвољавајући укрупњавање површина за поједине намене обједињавањем делова простора, дефинисањем ранга саобраћајница и повезивањем у просторно-функционалне целине.

Дефинисање претежних намена површина подразумева задржавање постојећих намена, уз одређивање за неизграђени простор, према валоризацији и подобности грађевинског подручја за коришћење и изградњу, али и поштовања норматива и потреба општине.

Компатибилни садржаји и врсте објеката по планираним претежним наменама одређени су у склопу допунских намена, за сваку намену у складу са типологијом градње, а површине намењене за изградњу према специфичном постојећем или планираном претежном начину коришћења зоне којој припадају, предвиђају се за:

1. Јавне службе
 - јавна управа
 - основно образовање
 - дечија заштита - предшколско образовање
 - примарна здравствена заштита
2. Спорт и физичка култура
 - спортски терен
3. Комуналне делатности
 - гробље
 - пијаца

- трафостанице
- 4. Саобраћајне површине и терминали
 - саобраћајне површине
 - железничка пруга
 - паркинзи
- 5. Зелене површине
 - парковско зеленило
- 6. Становање
 - становање у сеоској зони
 - становање у викенд насељу" Капетан Милан"
- 7. Централне функције
 - зона насељског центра
- 8. Пословне и радне зоне
 - пословно - трговински комплекс
 - привредне делатности

ЗЕМЉИШТЕ У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ

A/1. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

На основу анализе постојећег стања и утврђивања могућности за развој на планском подручју, а у складу са нормативима, прописаним радијусима гравитирања и препорукама за остваривање потребног нивоа опремљености и квалитета објеката, предвиђају се нови комплекс предшколског образовања, проширење комплекса здравствене заштите и нови садржај у оквиру постојећег комплекса - балон сала у комплексу ОШ "Бранислав Нушић".

A/1.1. Образовање (Целина "А" и "Ђ")

A/1.1.1. *Основно образовање* - обухвата постојећи комплекс основног образовања, укупне површине 1.92ha (0.57% подручја Плана).

Уз постојећи објекат основног образовања планира се монтажно демонтажни објекат балон сале за обављање спортских активности у току целе године.

A/1.2. Дечија заштита (Целина "А")

A/1.2.1. *Предшколско образовање* - обухвата новопланирани комплекс дечије заштите, укупне површине 0.33ha (0.10% подручја Плана).

A/1.3. Здравствена заштита (Целина "А")

A/1.3.1. *Основна здравствена заштита*, планира се проширење постојећег објекта здравствене станице/амбуланте (истурено одељење Дома здравља Ниш) на комплексу површине 0.51ha (0.15% подручја Плана), у циљу растерећења постојећих капацитета.

Б/1. СПОРТ И ФИЗИЧКА КУЛТУРА (Целине "А", "Г" и "Ђ")

Простори намањени спорту и физичкој култури планирају се у мери у којој ће пружити повољне услове за бављење становништва спортом, кроз:

Б/1.1. *Спортски терен*, површине 4.52ha (1.36% подручја Плана), у оквиру кога се предвиђају спортски терени за мали фудбал, рукомет, одбојку и др. са пратећим просторијама (свлачионицама, санитарним чворовима, просторијама за спортску опрему и реквизите, угоститељске садржаје итд.), у саставу трибина или у слободностојећим објектима.

У функцији основне намене комплекса могу се реализовати и пословни садржаји (угоститељство, продаја и изнајмљивање спортске опреме, сервисни објекти у функцији одржавања спортских терена и сл.).

В/1. КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Основни циљеви и концепција развоја у овој области подразумевају обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова за дугорочни развој комуналних функција. Намена обухвата локације *трафостаница (различитих напонских нивоа)*, и контејнера за одвојено сакупљање отпада, као и локације за пијаце (пијачне пунктове) и управљање отпадом. Правила уређења локације за *трафостанице и друге комуналне објекте описани су у делу о инфраструктурним мрежама* (Поглавље 2.2.3. Трасе, коридори и капацитети за саобраћајну, енергетску, комуналну и другу инфраструктуру).

В/1.1. *Гробље* - предвиђа се проширење постојећих комплекса гробља у целинама "Г" и "Ђ". Површина постојећих комплекса са проширењима је 1.61 ha (0.48% подручја Плана).

В/1.2. *Пијаца*, у оквиру просторне целине "В", предвиђа се могућа локација пијаце.

Новопланирани комплекс за пијачну продају је површине 0.10ha (0.03% подручја Плана).

В/1.3. *Трафостанице*, у области електроенергетског снабдевања планског подручја предвиђа се обезбеђење потребног броја трафостаница свих напонских нивоа за равномерно снабдевање територије насеља.

В/1.4. *Управљање отпадом*

Теренским истраживањем утврђено је да на предметном подручју не постоје дивље депоније које угрожавају животну средину и здравље људи. Ради превенције њиховог настанка овим Планом се утврђују места за постављање контејнера за одвојено сакупљање отпада и изградњу сакупљачке станице (рециклажног дворишта).

Г/1.-2. САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ И ТЕРМИНАЛИ

Саобраћајне површине обухватају улице, стазе, комуникације, паркинг простор и сл.

Саобраћајно решење у грађевинском подручју заснива се на поштовању постојеће изграђености објеката, у циљу стварања услова за формирање грађевинских парцела, изградње и опслуживања грађевинског подручја у складу са концепцијом уређења простора. У изграђеном подручју постоји ограничење за ширење попречних профила саобраћајница. Двосмерне саобраћајнице су ширине коловоза минимум 5,5m, а једносмерне ширине коловоза минимум 3,5m. Ширина тротоара је променљива. Саобраћајна мрежа планирана је уз поштовање принципа обезбеђивања приступа и формирања грађевинских парцела.

Како планско подручје у једном делу тангира државни пут IА реда бр.1, неопходно је поштовање непосредног појаса заштите који за ову категорију путева износи 40m у коме је забрањена изградња.

Државни путеви

Подручје Плана генералне регулације са истока тангира Државни пут IА реда бр.1.

Траса државног пута није предмет овог плана.

Општински путеви

У захвату Плана су и делови четири општинска пута и то:

- Л-7. мост у Медошевцу-Доња Топоница-Лужане,
- Л-7.5 Државни пут IIA реда бр.158-Доња Топоница и
- Л-8. Државни пут IIA реда бр.158(Горња Топоница)-Мезграја,
- Л-9. Доња Трнава-Попшица.

Сви општински путеви у обухвату Плана су двотрачни, са по једном саобраћајном траком по смеру и покривени су савременим коловозним застором без тротоара за безбедно кретање пешака и имају функцију сабирних саобраћајница.

Мрежа насељских саобраћајница

Улична мрежа у насељима унутар границе Плана формирана је плански али и стихијски. Обзиром на величину и карактер насеља дефинисана је мрежа примарних и секундарних саобраћајница.

Намена *Саобраћајне површине* захватају укупну површину од 34,57ha, што представља 10.34% подручја Плана.

Д/1. ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

У области формирања и уређења зелених површина планира се стварање зона уређених парковских површина за боравак у природи, заштиту стамбених и јавних функција, комуналних постројења и производних зона. Уређење зелених и слободних површина условљено је предложеном наменом простора, саобраћајним решењем, положајем подземних инсталација, противпожарним захтевима и сл.

Обезбеђење и уређење простора оствариће се кроз следеће намене:

Д/1.1. Парковско зеленило, у виду значајнијих површина уређеног зеленила заступљено је у целинама "А", "Б" и "В", обухватајућу површину од 0.49ha (0.15% подручја Плана).

Ђ/1. СТАНОВАЊЕ (Целине "А" - "Е")

Становање у сеоској зони дефинисано је постојећим објектима и утврђеним правцима ширења насеља и планирањем нових простора за изградњу, уз остваривање рационалне искоришћености грађевинског земљишта. У оквиру ове намене дозвољава се пословни садржај у приземним етажама.

Становање у сеоској зони функционише преко система саобраћајница и мреже објеката снабдевања, услуга, јавних служби и комуналних објеката у свом саставу.

Викенд насеље „Капетан Милан“, налази се на десној обали Јужне Мораве. Пошто је угрожено од великих вода а није га могуће бранити, задржава се постојеће стање уз забрану нове градње. Ако су корисници/власници спремни да прихвате ризике од потенцијалних поплавних вода и плављења њихових објеката, могуће је легализовати предметне објекте.

Ђ/1.1. Становање у сеоској зони, заступљено је у свим целинама на планском подручју, захватајући укупну површину од 242.48ha, што представља 72.51% подручја Плана.

Ђ/1.2. Становање у викенд зони, заступљено је у целини "В" на планском подручју, захватајући укупну површину од 7.64ha, што представља 2.28% подручја Плана.

Е/1. ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ (Целине "А", "Б", "В", "Г", "Ђ" и "Е")

Планско подручје поседује значајне потенцијале за смештај пословних комплекса, са разноврсним захтевима у погледу врсте технолошких процеса, потребне површине и степена еколошког оптерећења. Планско решење просторно је флексибилно према могућностима изградње пословно-производних и трговинских комплекса различите површине и намене, у складу са савременом производно-програмском структуром, и захтевима будућих инвеститора.

Предвиђа се анимирање и инфраструктурно опремање нових простора, у циљу достизања већих, развоја конкурентне индустрије и привлачења инвестиција на слободним локацијама.

Стварају се просторни услови за формирање пословно-трговинских, пословно- производно-трговинских комплекса, као и услови за развој малих и средњих предузећа у свим урбанистичким целинама.

Коришћење припадајућих простора радних зона подразумева и увођење тампон појасева заштитног зеленила према околним насељским садржајима.

Е/1.1. Пословно-трговински комплекс, заступљен је у целини "В", захватајући укупну површину од 2.70ха, што представља 0.81% подручја Плана.

Развој ове области пословања базира се на уређењу и изградњи пословно-трговинских комплекса широког спектра делатности уз обезбеђивање адекватно саобраћајно и инфраструктурно опремљеног простора за смештај (пословно-трговинских, складишних капацитета, трговине, простора за изложбено-сајамске манифестације, угоститељства, административних услуга, комерцијалних услуга, занатства, сервисних услуга, магацинског простора, рекреације, инфраструктурних објеката; здравства, образовања, дечје заштите, културе, социјалне установе).

Е/1.2. Привредне делатности, заступљене су у целинама "А","Б", "Г", "Ђ" и "Е") захватајући укупну површину од 30.15ха, што представља 9.02% подручја Плана.

Предвиђа се попуна и заокруживање постојећих капацитета уз анимирање и опремање нових простора за производњу, складиштење, трговину, пијацу, полигон за обуку возача, графичку индустрију, дрвну индустрију, индустрију грађевинског материјала, прехранбени индустрију, магацински простор, административне услуге, комерцијалне услуге, стоваришта, занатство, мануфактурну производњу, угоститељство, здравство, школство, дечије установе, сервисе, продају половне робе, станица за снабдевање горивом, инфраструктурне објекте.

Мала и средња предузећа, према нивоу еколошког оптерећења, могу бити лоцирана на рубним деловима стамбеног насеља, тако да њихове функције не изазивају негативан утицај.

Коришћење припадајућих простора пословних зона подразумева и увођење тампон појасева заштитног зеленила према околним насељским садржајима.

Предложена намена простора треба да поштује катастарско стање, обезбеђујући боље функционисање постојећих структура, експлоатацију простора према природно-еколошком вредновању и рационалну изградњу планираних капацитета и садржаја са урбанистичког аспекта.

Као предуслов за издавање локацијских услова, подразумева се обезбеђивање приступа регулисаној јавној саобраћајној површини, прикључка на водоводну, канализациону и електроенергетску мрежу, уређење манипулативног простора, паркинга за различите врсте возила и посебне просторије или ограђене просторе са посудама за прикупљање отпада.

Табела 3. Биланси претежних намена површина у планираном грађевинском подручју

Ознака	Намена	ПЛАН укупно (ха)	у односу на укупну површину Плана (%)
	ПОВРШИНА ПОДРУЧЈА ПЛАНА	334.41	100.00
	ЗЕМЉИШТЕ У ГРАЂ. ПОДРУЧЈУ	334.41	100.00
	Површина саобраћајница	34.64	10.34
	Водно земљиште	3.28	0.98
А/1.	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ		
А/1.1.	Образовање		
А/1.1.1.	Основно образовање	1.92	0.57
А/1.2.	Дечија заштита		
А/1.2.1.	Предшколско образовање	0.33	0.10
А/1.3.	Здравствена заштита		
А/1.3.1.	Основна здравствена заштита	0.51	0.15
А/1.4.	Култура и информисање		
А/1.4.1.	Дом културе	0.32	0.09
А/1.51.	Државна управа и органи		
А/1.5.1.	Јавна управа	0.39	0.12
Б/1	СПОРТ И ФИЗИЧКА КУЛТУРА		
Б/1.1.	Спортски терен	4.52	1.36
В/1.	КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ		
В/1.1.	Гробље	1.61	0.48
В/1.2.	Пијаца	0.10	0.03
Г/1.	САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ И ТЕРМИНАЛИ		
Г/1.1.	Железничка пруга	1.67	0.50
Г/1.2.	Паркинг простор	1.15	0.34
Д/1.	ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ		
Д/1.1.	Парковско зеленило	0.49	0.15
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	242.41	72.51
Ђ/1.2.	Становање у викенд зони	7.64	2,28
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.1.	Пословно-трговински комплекс	2.70	0.81

Е/1.2.	Привредне делатности	30.15	9.02
Ж/1.	ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ		
Ж/1.1.	Црква	0.58	0.17

ЦЕЛИНА "А"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину А (%)
	ПОВРШИНА ЦЕЛИНЕ	98.48	100.00
	Површина саобраћајница	12.08	12.27
А/1.	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ		
А/1.1.	Образовање		
А/1.1.1.	Основно образовање	1.63	1.66
А/1.2.	Дечија заштита		
А/1.2.1.	Предшколско образовање	0.33	0.34
А/1.3.	Здравствена заштита		
А/1.3.1.	Основна здравствена заштита	0.51	0.52
А/1.51.	Државна управа и органи		
А/1.5.1.	Јавна управа	0.39	0.39
Б/1.	СПОРТ И ФИЗИЧКА КУЛТУРА		
Б/1.2.	Спортски терен	1.00	1,02
Г/1.	САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ И ТЕРМИНАЛИ		
Г/1.1.	Паркинг простор	1.15	1.16
Д/1.	ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ		
Д/1.1.	Парковско зеленило	0.16	0.17
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	79.18	80.40
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.2.	Привредне делатности	1.47	1.49
Ж/1.	ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ		
Ж/1.1.	Црква	0.58	0.58

ЦЕЛИНА "Б"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину Б (%)
	ПОВРШИНА ЦЕЛИНЕ	42.66	100.00
	Површина саобраћајница	5.53	12.80
Д/1.	ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ		
Д/1.1.	Парковско зеленило	0.18	0.42
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	34.81	81.76
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.2.	Привредне делатности	2.14	5.02

ЦЕЛИНА "В"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину В (%)

	ПОВРШИНА ЦЕЛИНЕ	50.11	100.00
	Површина саобраћајница	6.65	13.27
A/1.	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ		
A/1.4.	Култура и информисање		
A/1.4.1.	Дом културе	0.10	0.20
B/1.	КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ		
B/1.2.	Пијаца	0.10	0.20
Д/1.	ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ		
Д/1.1.	Парковско зеленило	0.15	0.30
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	32.77	65.39
Ђ/1.2.	Становање у викенд зони	7.64	15.25
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.1.	Пословно- трговински комплекс	2.70	5.39
ЦЕЛИНА "Г"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину Г (%)
	ПОВРШИНА ЦЕЛИНЕ	36.59	100.00
	Површина саобраћајница	3.60	9.84
	Водно земљиште	0.60	1.64
Б/1.	СПОРТ И ФИЗИЧКА КУЛТУРА		
Б/1.3.	Спортски терен	0.33	0.90
В/1.	КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ		
В/1.1.	Гробље	0.72	1.97
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	21.70	59.31
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.2.	Привредне делатности	9.64	26.34
ЦЕЛИНА "Д"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину Б (%)
	ПОВРШИНА ЦЕЛИНЕ	21.53	100.00
	Површина саобраћајница	1.53	7.11
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	20.00	92.89
ЦЕЛИНА "Ђ"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину В (%)
	ПОВРШИНА ЦЕЛИНЕ	49.46	100.00
	Површина саобраћајница	1.44	2.91
	Водно земљиште	2.68	5.42
A/1.	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ		
A/1.1.	Образовање		
A/1.1.1.	Основно образовање	0.29	0.58
A/1.4.	Култура и информисање		
A/1.4.1.	Дом културе	0.22	0.42
Б/1.	СПОРТ И ФИЗИЧКА КУЛТУРА		

Б/1.3.	Спортски терен	3.19	6.45
В/1.	КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ		
В/1.1.	Гробље	0.89	1.80
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	25.70	52.00
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.2.	Привредне делатности	15.05	30.42
ЦЕЛИНА "Е"			
Ознака	Намена	укупно (ха)	у односу на целину Г (%)
	ПОВРШИНА ЗОНЕ	35.58	100.00
	Површина саобраћајница	3.81	10.68
Г/1.	САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ И ТЕРМИНАЛИ		
Г/1.1.	Железничка пруга	1.67	4.78
Ђ/1.	СТАНОВАЊЕ		
Ђ/1.1.	Становање у сеоској зони	28.25	79.37
Е/1.	ПОСЛОВНЕ И РАДНЕ ЗОНЕ		
Е/1.2.	Привредне делатности	1.85	5.17

2.2.2. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖА САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, КАО И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

За планско подручје, грађевинским земљиштем јавне намене (постојеће и планско) са режимом успостављања заједничког интереса и експлоатације за јавне потребе, обухваћени су:

а) *површине, објекти и комплекси од јавног интереса*: комплекси у функцији основног и предшколског образовања; здравствене заштите (здравствена станица/амбуланта)-(графички приказ Плана, карта П.2. "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима");

б) *парковско зеленило*: паркови-површине уређеног зеленила, (графички прикази Плана, карта П.2. "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима");

в) *саобраћајне површине и терминали*: саобраћајнице, јавни паркинзи, терминали-(графички прикази Плана, карта П.2. "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима");

г) *инфраструктурни коридори, мреже, површине и објекти*: трафостанице, (графички приказ Плана, карта П.4: "Постојећа и планирана генерална решења за трасе, коридоре и капацитете енергетске и комуналне инфраструктуре");

Границе овако дефинисаног грађевинског земљишта јавне намене и елементи за њихово обележавање саставни су део графичког приказа Плана карта П.2: "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима".

У случају потреба за повећањем површина са функцијом грађевинског земљишта јавне намене или престанка потребе за делом планиране или реализоване јавне намене, допуштена је промена уз планско и правно регулисање.

2.2.2.1. Услови за уређење површина јавне намене

Парцеле свих саобраћајница одређене су регулационим линијама.

Регулационе линије које одвајају површине јавне намене од површина друге јавне и остале намене приказане су на графичком приказу Плана карта П.2. "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко - геодетским елементима";

За објекте предшколског образовања, радијус гравитирања износи 600-1000m од места становања, величина локације одређује се на основу норматива од 30,0m² по једном детету, рачунајући са максималним бројем деце у групама (оптимални капацитет је 120-240 деце у комплексу на јединственој локацији). БГП износи 6-8 m²/детету.

За здравствене станице и амбуланте на 5-10.000 становника са радијусом опслуживања 600-1200 m. Величина комплекса одређује се према нормативу 0,05-0,1m²/ст. БГП износи 0,03 до 0,05m²/ст.

Просторе намењене **спорту и физичкој култури** планирати на основу следећих норматива: површина парцеле (комплекса) - мин. 10,0m² слободних отворених површина по становнику, а површина објекта-мин. 0,25m² БГП по становнику. Пешачка дистанца за рекреативне просторе од локалног значаја је 250m, од значаја на нивоу насеља 500m и од градског значаја 1000m.

2.2.2.2. Регулационе линије улица, површине јавне намене и грађевинске линије за зоне за које није предвиђена израда плана детаљне регулације

План у највећој мери преузима регулационе елементе улица, површина јавне намене и грађевинске линије постојеће изграђености. Задржан је део регулативе већ изграђеног простора, као и регулациони елементи улица, површина јавне намене и грађевинских линија.

Регулационе линије улица и површина јавне намене дате су на графичком приказу Плана, Карта П.2.: "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима". Регулационе линије које се поклапају са катастарским међама означене су светло-плавом бојом, а регулационе линије које се не поклапају са катастром, тамно-плавом бојом.

У случају неусаглашености фактичког стања са Планом, може се при издавању локацијских услова, извршити корекција планских елемената према фактичком стању и то тако да се регулациона ширина саобраћајница може повећавати до обухватања површина јавне намене, у складу са катастарским стањем. Смањење предметним Планом дефинисаних регулационих ширина саобраћајница није дозвољено.

Грађевинске линије са елементима за обележавање на геодетској подлози за зоне за које није предвиђена израда плана детаљне регулације дате су на графичком приказу Плана Карта П.3: "Урбанистичка регулација са грађевинским линијама".

2.2.2.3. Нивелационе коте раскрсница улица и површина јавне намене (нивелациони план) за зоне за које није предвиђена израда плана детаљне регулације

Нивелационе коте раскрсница улица и површина јавне намене (нивелациони план) за зоне за које није предвиђена израда плана детаљне регулације дате су на графичком приказу Плана, Карта П.2.: "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима". Коте нивелета подлежу корекцији у оквиру главних саобраћајница.

План регулације и нивелације

Планом хоризонталне и вертикалне регулације дати су услови за диспозицију објеката и саобраћајница у односу на регулациону линију. План хоризонталне и вертикалне регулације урађен је на ситуационом плану Р=1:2500 са висинском представом терена, на основу плана намене површина, саобраћајног решења и конфигурације терена. Регулациона линија одређена је у односу на осовинску линију саобраћајница, које су дате својим координатама у Гаус-Кригеровом координатном систему. Планом вертикалне регулације дати су услови за постављање нивелете саобраћајница и равнање платоа осталог грађевинског земљишта.

Регулациона линија је дефинисана постојећим међама, новоодређеним међним тачкама, преломним тачкама осовина саобраћајница и аналитичким елементима (приказани на графичком прилогу).

Нивелационим решењем дате су преломне тачке осовине саобраћајнице и нагиби нивелета саобраћајница.

Нивелационим решењем дате су основне смернице којих се у фази детаљне разраде треба начелно придржавати.

2.2.2.4. Услови за уређење озелењених површина

2.2.2.4.1. Уређење зелених површина

Основни циљ подизања и уређења насељског зеленила своди се на:

- оспособљавање постојећих зелених површина одређеном врстом за обављање основних функција,
- формирање недостајућих структура зеленила упоредо са развојем будућих насељских структура и садржаја у њима,
- све структуре зеленила насеља међусобно повезати са зеленилом ван грађевинског подручја (пољопривредним и шумским земљиштем).

Минималан ниво озелењености насеља у складу са законским минимумом, износи 11% (однос зелених површина према броју становника).

Планирано је повећање квантума свих категорија зеленила у насељу и повезивање у систем зелених површина.

Озелењавање насеља усмерити на формирање и реконструкцију свих форми јавног зеленила (парк, улично зеленило, тргове и скверове у оквиру становања и саобраћајних намена).

Зелене површине уредити у непосредној близини Топоничке реке која протиче кроз подручје Плана у делу регулације. Топоничка река је десна притока реке Јужне Мораве. Остале категорије зеленила формирати у оквиру њихових основних намена (пословне и радне зоне, становање у сеоској зони и зони насељског центра, јавних служби, образовање-основно и предшколско, основна здравствена заштита, спорт и физичка култура, комуналне делатности - гробља, пијаца, станица за снабдевање горивом, трафостанице, управљање отпадом и др.).

Зелене површине јавног коришћења

Ове површине ће чинити постојеће и планирано улично зеленило које ће бити равномерно распоређено на читавом простору насеља. Нарочито кроз Целине А, Б, В, Г и Ђ биће уређен дрворед дуж улица.

На јавним површинама (на местима укрштања саобраћајница поред јавних објеката и у склопу тргова) биће уређено зеленило, као и у делу насеља са парковским површинама.

У Целини А, Г и Ђ, формирана је површина за спорт и физичку културу. Верски објекат, црква св. Илије, налази се у источном делу Целине А. Културна добра-споменици природе, као заштићена природна добра, такође су у целини А:

"Храст лужњак" у Доњој Трнави - споменик природе (КО Доња Трнава),

"Рајковићев храст"- споменик природе (КО Доња Трнава).

Зелене површине ограниченог коришћења

Ове зелене површине ће чинити зелене површине у оквиру површина јавне намене - школа и предшколских установа, површине намењена за спорт и физичку културу, као и зелене површине у оквиру намене пословања и становања, верског објекта.

Планирано је уређено заштитно зеленило, уз регулацију Топоничке реке.

Зелене површине специјалне намене

Овим Планом је предвиђено заштитно зеленило уз реке, уз трасе насељских саобраћајница коју чини мрежа сабирних улица које су хијерархијски повезане и у оквиру којих функционише мрежа приступних улица за све путне правце према и кроз Доњу Трnavу, Доњу Топоницу, Мезграју, Горњу Топоницу, Суповац и Вртиште, као и на свим деградираним земљиштима. Оно ће имати функцију повезивања зеленила насеља са појасом заштите ка државном путу IА реда бр.1 који у једном делу тангира планско подручје. Заштита за ову категорију путева износи 40m и забрањена је изградња.

Кроз целине А, Б, В, Г и Ђ биће уређен дрворед дуж улица који ће имати и заштитну функцију од загађења издувних гасова и буке.

Повећање броја улица са адекватним засторима, редовно чишћење и прање улица, повећање обима зелених површина (формирање уличних дрвореда, максимално озелењавање слободних површина) а у складу са датим параметрима по урбанистичким зонама, све у циљу смањења загађености ваздуха, непријатног мириса у самом насељу и другим деловима намењеним раду (пословање, јавне институције, верски објекат и др.) и становању у границама Плана.

Поред загађења издувним гасовима, дуж правца север-југ инфраструктурног коридора обилазнице ДП IА реда бр.4, државни пут IА (аутопута Е-80) деоница Београд-Ниш, затим државни пут IА реда број 158 Алексинац-Ниш-Чамурлијски пут, који се простира од североисточне границе Плана до локалног пута Л-9 који пресеца подручје Плана на простору села Доња Трнава од истока ка западу, у одређеним временским интервалима, јавља се проблем буке изнад дозвољених вредности.

Општински путеви Л-9 (укршта се са ДП IА реда број 158 - Чамурлија), Л-7.5 (укршта се са Л-7 у Доњој Топоници) и Л-8 (укршта се са Л-7 у Мезграји) који води за Горњу Топоницу, такође поред загађења издувним гасовима, прави проблем и бука.

Проблем буке прави и железнички саобраћај који се одвија пругом Београд-Ниш и пресеца Мезграју од запада ка истоку, као и локални пут Л-7.

Зелене површине сеоских гробаља у Доњој Топоници и Мезграји, и водозавата и река, биће формиране у оквиру ових намена у функцији заштите комплекса.

2.2.2.4.2. Правила за озелењавање простора

Општи услови

У циљу озелењавања простора насеља неопходно је:

- спроводити просторне диспозиције свих категорија зеленила дефинисаног овим Планом;
- поштовати проценат заступљености разних категорија зеленила у комплексима појединих намена;
- разрађивати генералне поставке озелењавања путем израде планова детаљне регулације или урбанистичких пројеката за поједине делове насеља;
- израдити и спроводити план озелењавања и уређења по етапама. Потребно је израдити главне пројекте озелењавања за одређене категорије зеленила, који ће одредити прецизан избор, количину дендролошког материјала, просторни распоред, технику садње, мере заштите, оградивање, физичко обезбеђење и сл,
- при формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о путевима, а уз водотоке, Закона о водама.

Паркови

Паркови имају највећи ефекат остварења функција побољшања микроклимата и организације одмора и рекреације становништва. Зелене површине чине целину у којој мрежа парковских путева и стаза повезује остале елементе: пољане, платое за одмор, игру деце и забаву, рекреацију. Функцију парковског зеленила имаће зеленило у Целини А, Б и В површине 0,98ha, односно 0,28% подручја Плана.

Препоручене врсте дрвећа за паркове су углавном аухотоне: целтис (*Celtis occidentalis*, *Celtis australis*), липа (*Tilia sp.*), (*Tilia cordata*) ситнолисна липа, (*Tilia grandifolia*) крупнолисна липа, дивљи кестен (*Hippocastanum*, *aesculus sp.*), јавор (*Acer camestres*, *Acer platanoides*, *Acer globosum*, *Acer saccharinum*, *Acer tataricum*), софора (*Sophora japonica*), пауповнија (*Paulownia tomentosa*), катапта (*Catalpa bignonioides Walt*), јудино дрво (*Cercis siliquastrum*), златна киша (*Laburnum anagyroides*), јапанска украсна трешња (*Carasus serrulata*), дрво тулипановац (*Liriodendron tulipifera*), бреза (*Betula sp.*), магнолија (*Magnolia sp.*), гинко (*Gingo biloba l.*), као и разне врсте украсних жбунова: форзиција (*Forsythia sp.*, *Forsythia x intermedia*), јоргован (*Syringa vulgaris*), јапанска украсна дуња (*Chetomeles japonica*), божиковина (*Ilex aquifolium*), удика (*Viburnum rhytidophyllum*, *Viburnum opulus*, *V.lantana*), снежна лопта (*Viburnum opulus roseum*), будлеја (*Buddleia davidii*), хибискус (*Hibiscus syriacus*), јапански украсни дрен (*Cornus kousa*), камелија, суручице (*spiraea sp.*, *spiraea thunbergii*, *spiraea x vanhouttei*, *spiraea japonica*), јасмин (*Jasminum nudiflorum*, *Jasminum officinale*), ватрени грм (*Pyracantha coccinea*), ...

Зонирањем се могу издвојити следеће функционалне зоне:

- миран одмор и шетња,
- дечија игралишта за предшколски узраст.

У оквиру парковских површина не могу се градити објекти чија је функција супротна основној функцији парка.

У укупном билансу парка, алеје, путеви и стазе треба да заузму до 20% површине. Најмање 80% површине парка треба да буде под зеленилом.

Скверови

Скверови се могу планирати у оквиру површина јавне намене, као и намене становања и пословања, са ограниченим приступом. Основне елементе сквера треба да чине платои, стазе и различите категорије засада. Стазе и платои треба да чине 30% територије сквера, зелене површине 60% (од тога цветњаца 2-4%), а објекти до 10% од укупне површине.

Значајни елементи сквера су и урбани мобилијар, елементи спољног осветљења и сл. у зависности од оптерећености простора.

Улично зеленило

Основна функција уличних зелених површина је да изолују пешачке токове и ободне зграде од колског саобраћаја, створе повољне микроклиматске услове и повећају естетске квалитете пејзажа. Од укупне површине под саобраћајницама, око 30% треба да је под зеленилом.

Задржати постојеће улично зеленило где је то могуће и формирати једностране и двостране дрвореде или засаде од шибља у свим улицама у којима дрвореди нису формирани и у којима постоји довољна ширина уличног профила.

У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара треба да буде минимум 2,5m. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2,0m од ивице коловоза, а шибље 2,0m од ивице зелене траке. Растојање стабала од објеката не би требало да буде мање од 5,0–7,0m, што зависи од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5,0m, а у зависности од врсте креће се од 5,0–15,0m. Принципи озелењавања улица треба да стварају максималне погодности за кретање возила и пешака, као и заштиту насеља од буке и издувних гасова. Неопходно је створити услове за сагледавање пејзажа у току кретања.

За сваку улицу у којој не постоји дрворед потребно је изабрати по једну врсту дрвећа: бођош (*Celtis occidentalis*, *Celtis australis*), липа (*Tilia sp.*), *Tilia cordata* (ситнолисна липа), *Tilia grandifolia* (крупнолисна липа), дивљи кестен (*Hippocastanum*, *aesculus sp.*), јавор (*Acer camestres*, *Acer platanoides*, *Acer globosum*, *Acer saccharinum*, *Acer tataricum*), софора (*Sophora japonica*), пауловнија (*Paulownia tomentosa*), каталпа (*Catalpa bignonioides Walt*), јудино дрво (*Cercis siliquastrum*), златна киша (*Laburnum anagyroides*), јапанска украсна трешња (*Carasus serrulata*), дрво тулипановац (*Liriodendron tulipifera*), бреза (*Betula sp.*), магнолија (*Magnolia sp.*), гинко (*Gingo biloba l.*) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При томе, треба водити рачуна о карактеру улице и правцу доминантног ветра.

Цветњаке треба лоцирати на појединим деловима: у близини станица јавног саобраћаја, код пешачких прелаза и на раскрсницама. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава саднице буду прилагођене условима раста у уличним профилима и инфраструктурним коридорима.

Спорт и физичка култура

Зеленило у оквиру спорта и физичке културе, треба да чини мин. 30% од укупне површине комплекса. Спортско-рекреативне површине треба да буду заштићене од ветра и добро повезане са осталим деловима насеља.

Зеленило спортских површина треба да буде распоређено тако да створи сенку на јужним оријентацијама. Његова функција је заштитна и санитарно-хигијенска.

Постојеће спортско-рекреативне површине у оквиру комплекса школа озеленити у складу са просторним могућностима.

Зелене површине комплекса школе и предшколске установе

При решавању слободних простора школског комплекса, треба задовољити две основне функције: санитарно-хигијенску и физкултурно-рекреативну. Величина школског дворишта треба да буде од 25-35m²/ученику. У централној зони зелене површине по ученику могу да буду 10-15m², али не мање од 6m²/ученику.

Облик у решавању уређења школског дворишта је комбинација геометријског и пејзажног стила. Основне површине које школско двориште треба да обухвата су: отворене површине за физичку културу, економско двориште, школски врт и слободне зелене површине.

Зелене површине треба да чине мин. 30% школског комплекса ободно, у циљу изолације самог комплекса од околних саобраћајница. Овај зелени појас треба да буде довољно густ и широк, састављен од четинарског и листопадног дрвећа и шибља, да би обезбедио повољне микроклиматске услове, смањено буку и задржао издувне гасове и праšину с околних саобраћајница. Зелене површине испред саме зграде школе треба да су потчињене архитектури и декоративно обрађене са више цветног материјала, декоративног шибља и дрвећа. У избору биљних врста водити рачуна да нису отровне, да немају бодље и што је веома важно, да одговарају условима станишта. Избор врста треба да буде довољно разноврстан да би ученике упознао са биљним богатством.

Школски врт треба формирати од повртњака, цветњака, воћњака, по могућности и тераријума.

Постојеће школске комплексе уредити у складу са просторним могућностима.

Предшколске установе треба да пруже услове за безбедан боравак деце и да задовоље здравствено-хигијенске услове. Потребно је предвидети величину слободног простора од најмање 15m²/детету. У оквиру ових

површина потребно је предвидети терен за игре, простор у који се постављају справе са пешчаником и башту за гајење цвећа и поврћа.

Зелене површине треба да буду уређене на исти начин као и зелене површине школа. Предшколске установе уредити у складу са просторним могућностима.

Зелене површине пословних и радних зона

Зеленило пословних комплекса је саставни део насељског система зеленила, у циљу стварања повољног микроклимата, заштите од прашине и гасова, стварања слободних површина за краћи одмор радника.

Зеленило пословно-трговинског комплекса треба да заузима минимално 20% од укупних слободних површина, ободом комплекса.

Пословно-трговински комплекс заступљен је у Целини В, површине 2,70ха, односно 0,80% подручја Плана.

Привредне делатности заступљене су у Целинама А, Б, Г, Ђ и Е, површине 29,23ха, односно 8,62% подручја Плана.

Избор биљних врста одређује се према карактеристикама производње, карактеру и концепцији штетних материја, а такође њиховим еколошким, функционалним и декоративним својствима. Засади треба да се карактеришу високом отпорношћу на гасове, дим и прашину.

У зони производних објеката зеленило треба да омогући изолацију административних објеката, пешачких праваца и да одвоји платое за одмор.

Зелене површине у оквиру становања

Ова категорија зеленила је значајна са санитарно-хигијенског становишта, а пружа и интимније повезивање човека са околином. Врт око куће обезбеђује хигијенске услове становања без буке и прашине, ствара повољне услове одмора.

У врту могу да постоје следеће функционалне зоне: предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак и економски део.

Композицију врста треба да чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно-архитектонски елементи и мобилијар. Основу сваког врта треба да чини добро урађен и негован травњак.

Процент озелењавања индивидуалних парцела треба да буде најмање мин. 30% од укупне слободне површине.

Зелене површине специјалне намене

Зелене површине гробља

Гробља спадају у категорију зеленила специјалне намене. Постојеће гробље допунити зеленилом које треба да је уређено у парковском стилу, а ободом комплекса формирати заштитно зеленило (ширине од 10-15m).

Функционалну поделу површина конципирати по следећим односима:

- 60% наменити гробним местима,
- 20% заштитном зеленилу и парковски обликованом простору,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% тргу за испраћај и
- 1% остали садржаји.

Предвиђа се проширење постојећих комплекса гробаља у Целинама Г и Ђ.

Избор садног материјала треба да је такав да се избегава претерано засенчење, околина треба да буде достојанствена, мирна са превагом зелене боје разних нијанси. У појасу зеленила формирају се места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу, треба тежити постизању јединственог обележавања гробља.

Заштитно зеленило

Главна функција ових зелених површина је смањење неповољних услова у циљу ублажавања доминантних ветрова, смањење индустријског загађења, негативног дејства саобраћаја и везивање земљишта и заштита од ерозије.

Ван грађевинског подручја ова намена обухвата зеленило уз водотокове-водно земљиште, око споменика природе, као и пољопривредно земљиште које може допринети развоју тзв. урбане пољопривреде, гајења мини-башти за производњу здраве хране намењене локалном становништву, пласиране на локалним пијачним пунктовима.

Заштитно зеленило формирати уз путне правце за: Доњу Трнаву, Доњу Топоницу, Мезграју, Горњу Топоницу, Суповац и Вртиште, у оквиру колског и пешачког коридора, водећи рачуна о одредбама Закона о путевима. Ово зеленило, пре свега, треба да изолује становање од саобраћаја и спречи негативне утицаје издувних гасова, буке и вибрације на околне садржаје.

Предвидети формирање заштитног зеленог појаса око Топоничке реке, око резервоара воде-пумпних станица за другу висинску зону и резервоара за трећу и четврту висинску зону, као и на површинама предвиђеним за санацију.

Избор врста за заштитно зеленило је одређен биљно географским, фитоценолошким и станишним условима. Потребно је изабрати дендролошки материјал отпоран на природне и новостворене услове.

У зелене површине специјалне намене спада и расадник. Производњу садног материјала могуће је вршити у складу са условима датим Законом о семену и садном материјалу.

Предлог врста:

Високи, средњевисоки и нижи лишћари:

- *Acer pseudoplatanus* (јавор)

- *Fraxinus excelsior* (јасен)
- *Betula alba* (бреза)
- *Ulmus pumila* (брест) итд.
- Високи и средњевисоки четинари:
- *Picea abies*, *P. pungens* (смрче)
- *Abies alba* (јела)
- *Pinus nigra* (црни бор)
- *Cedrus atlantica*, *C. deodora* (кедар) итд.

У зони заштитног зеленила могућа је и изградња комуналних објеката, са разрадом кроз урбанистички план, или пројекат.

У зони заштитног зеленила могућа је изградња свих врста спортско рекреативних површина, уз обавезно постављање урбаног мобилијара (канте за смеће, јавне чесме, канделабри и сл).

Пољопривредно земљиште

На овом земљишту планира се пољопривредна производња, у свему према важећем Закону о пољопривредном земљишту.

Анализа природних и радом створених вредности за развој пољопривредне делатности указала је да постоје природне погодности за развој: ратарства, воћарства и сточарства.

У предходних неколико година пољопривредна производња је пала на најниже гране, што је последица некавалитетне обраде земљишта, употребе семенске робе слабијег квалитета, неадекватне употребе вештачког ђубрива, непостојања заливних система и др..

Већа употреба ђубрива и друге агротехничке мере подигле би ниво обраде ратарских површина, а ако би се и структура сетве и семенске робе прилагодила потребама економије и тржишта, особинама земљишта и поднебља, ратарска производња заузела би видно место у привреди насеља (урбана пољопривреда), нарочито кроз подручје Плана где протиче Топоничка река до улива у реку Јужну Мораву.

Сточарска производња је битан фактор пољопривреде и такође је далеко од оптималне продуктивности. Због неповољних услова, сточни фонд је битно смањен, а структура не одговара потребама ширег тржишта. Ова привредна грана такође захтева прилагођавање структуре тржишту, одабир најбољих раса, савремене услове узгајања и др..

Основне развојне могућности у области пољопривреде до краја планског периода су:

- интензивирање ратарске и повтарске производње,
- повећање обима сточарске производње,
- повећање површина под воћњацима и виноградима,
- производња јестивих гљива.

2.2.3. ТРАСЕ, КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ЗА САОБРАЋАЈНУ, ЕНЕРГЕТСКУ, КОМУНАЛНУ И ДРУГУ ИНФРАСТРУКТУРУ

2.2.3.1. САОБРАЋАЈНА МРЕЖА

2.2.3.1.1. Државни путеви

Подручје Плана генералне регулације са истока тангира Државни пут IА реда бр.1.

Траса државног пута није предмет овог плана.

2.2.3.1.2. Општински путеви

У захвату Плана су и делови четири општинска пута и то:

- Л-7. мост у Медошевцу-Доња Топоница-Лужане,
- Л-7.5 Државни пут IА реда бр.158 - Доња Топоница и
- Л-8. Државни пут IА реда бр.158 (Горња Топоница)-Мезграја,
- Л- 9. Доња Трнава-Попшица.

Сви општински путеви у обухвату Плана су двотрачни, са по једном саобраћајном траком по смеру и покривени су савременим коловозним застором, без тротоара за безбедно кретање пешака и имају функцију сабирних саобраћајница.

Мрежа градских саобраћајница

Улична мрежа у насељима унутар границе Плана формирана је плански али и стихијски. Обзиром на величину и карактер насеља дефинисана је мрежа примарних и секундарних саобраћајница.

Мрежа саобраћајница на подручју Плана постављена је тако да задовољи следеће захтеве:

- обезбеђење простора у профилу улице за изградњу тротоара (где год је то могуће);
- максимално коришћење постојећих профила саобраћајница;
- безбедно и неометано одвијање саобраћаја уз обезбеђење одговарајућег одводњавања са саобраћајних површина.

Комплетну уличну мрежу можемо поделити у две групе и то:

1. Примарна улична мрежа

Примарна уличну мрежу чине сабирне саобраћајнице које се поклапају са трасама општинских путева и то су: Улица Маршала Тита, Улица 23. бригаде, Улица Трећа као и Улица Христодула Аврамовића и Улица Пеке

Дапчевића које пролазе кроз целине са различитим наменама, те је и регулациона ширина прилагођена расположивом простору. Сви укрштаји саобраћајница су површинске раскрснице.

Минимална ширина коловоза сабирних саобраћајница планирана је за двосмерни саобраћај и износи 5,5m а ширина тротоара је променљива. На местима где је већа ширина расположивог простора у попречном профилу планиран је зелени појас.

2. Секундарна улична мрежа

У оквиру Плана приступне улице су предвиђене за двосмерни саобраћај са коловозом ширине 5,5m и тротоарима променљиве ширине. Ширина коловоза мања од 5,5m је у изграђеним деловима насеља где би свако проширење профила захтевало рушење изграђених објеката. Све приступне улице са ширином коловоза од 3,5m предвиђене су за једносмерни саобраћај.

Унутар изграђеног подручја, где би и приступне улице ширине коловоза од 3,5m изазвале рушење изграђених стамбених објеката, постоје пешачки прилази променљиве регулационе ширине.

Пешачки и бициклички саобраћај

У захвату Плана, јавља се проблем недостатка простора за проширење профила саобраћајница ради континуалног одвијања бицикличког саобраћаја, тако да је немогуће планирати бициклички саобраћај на одвојеним површинама. Бициклички саобраћај одвијаће се унутар планираних профила саобраћајница.

Мирујући саобраћај

Проблеми који се односе на регулисање стационарног саобраћаја односе се на недостатак места за паркирање возила.

Паркирање у зонама индивидуалног становања предвиђено је у оквиру парцела.

Паркирање на осталом грађевинском земљишту обављаће се у гаражама у оквиру индивидуалних парцела и на отвореним паркиралиштима у зонама становања средње густине.

Приликом изградње нових објеката треба применити највише могуће нормативе за број паркинг места како би се постепено решавао проблем паркирања.

Планирана су три јавна паркинга унутар границе Плана.

Аутобуска стајалишта

Овим Планом нису предвиђене трасе јавног градског превоза, као ни локације аутобуских стајалишта. Планиране сабирне улице омогућавају да се техничком регулацијом саобраћаја прогласе саобраћајницама за организовање јавног превоза уколико се за тим укаже потреба. Уколико се укаже потреба за јавним градским превозом аутобуска стајалишта треба пројектовати у складу са чланом 70. и 79. Закона о јавним путевима ("Сл.гласник РС", бр.101/05).

Железничке пруге

Унутар границе Плана правцем северозапад - југоисток пролази магистрална двоколосечна електрифицирана железничка пруга Београд – Младеновац – Лапово – Ниш – Прешево – Државна граница – (Табановце).

2.2.3.2. Електроенергетска мрежа

Кроз источни део подручја Плана пролазе следећи далеководи:

- ДВ 220 kV, ТС 400/220/110 kV "Ниш 2" - ТС "Крушевац 1",
- ДВ 110 kV, ТС 110/35 kV "Ниш 1" - Алексинац,
- ДВ 35 kV, ТС 110/35 kV "Ниш 1" - Алексинац,

Трафостаница 35/10 kV "Топоница", је у траси далековода који иде од ТС 110/35 kV "Ниш 1" до ТС 110/35 kV "Алексинац" а она би у коначном решењу требала да са напонског нивоа 35/10 kV пређе на напонски ниво 110/10 kV.

Напајање објеката у захвату Плана врши се из трафостанице вишег напонског нивоа ТС 35/10 kV "Топоница", снаге 2 x 12,5 MVA која остаје истог капацитета, а која се налази ван захвата Плана. Ова трафостаница је лоцирана источно од подручја Плана.

Из трафостанице 35/10 kV "Топоница", долазе два ваздушна извода 10 kV и ова мрежа 10 kV се грана у правцу север-југ и тренутно снабдева већи део потрошача у захвату Плана. Због великих дужина извода велики су падови напона у мрежи као и губици, те је неопходна реконструкција постојећих извода повећањем пресека проводника. Нови потрошачи у захвату Плана а пре свега у производно-пословним блоковима ће се напајати са ове трафостанице и то полагањем каблова по новим трасама као и по трасама већ постојећих каблова и ова мрежа у будућности мора бити претежно подземна.

У захвату Плана је изграђено око 15 трафостаница 10/0,4 kV. Трафостанице 10/0,4 kV су различитих типова : зидане, типске МБТС, КБТС, СТС, "кула". Уграђени трафои су снага од 250 kVA, 400 kVA, 630 kVA. Снабдевање постојећих корисника у захвату Плана и даље ће се вршити из наведених трафостаница док ће се за нове кориснике изградити нове трафостанице са новопланираним 10 kV-ним изводима.

За далеководе се обезбеђују следеће заштитне зоне (коридори):

- заштитна зона далековода напонског нивоа 220 kV је ширине 70,0 m (са обе стране вода од крајњег фазног проводника 2 x 30,0 m),
- заштитна зона далековода напонског нивоа 110 kV је ширине 60,0 m (са обе стране вода од крајњег фазног проводника 2 x 25,0 m),

- заштитна зона далековода напонског нивоа 35 kV је ширине 36,0 m (са обе стране вода од крајњег фазног проводника 2 x 15,0 m).

У складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Сл. Лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Сл. Лист СРЈ", бр. 18/92), по правилу је могућа изградња објеката (који нису намењени за трајни боравак људи) и друге инфраструктуре у коридору заштитног и извођачког појаса далековода. Обавеза инвеститора је да у фази планирања, пројектовања и изградње објекта или инфраструктуре прибави услове, сагласност и по потреби обезбеди надзор од стране електропривредног предузећа надлежног за изградњу/газдовање далеководом.

Власници и носиоци других права на непокретностима које се налазе у заштитном појасу, испод, изнад или поред енергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад енергетског објекта без претходне сагласности енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта.

У коридору (заштитној зони) далековода не дозвољава се подизања објеката високоградње као ни подизање засада виших од 3,0 m. У делу вода где постоје објекти високоградње и на прелазима саобраћајница, морају се задовољити прописана хоризонтална и вертикална одстојања а сам вод мора имати појачану механичку и електричну сигурност.

Планиране трафостанице 10/0,4 kV градити грађевинских димензија за снагу 630/1000 kVA, као слободностојећи објекат или у оквиру објекта. На просторима становања и друштвеним делатностима, трафостанице 10/0,4 kV су слободностојећи и типски објекти. У пословним (радним) зонама трафостанице могу бити и слободностојећи објекти и у оквиру објекта.

Постојеће трафостанице 10/0,4 kV се у принципу задржавају, с тим да се могу реконструисати или заменити новом типском уз постојећу или у њеној непосредној близини.

За локације за које није планирано цепање парцеле за објекте јавне намене, локација трафостанице ће се утврђивати споразумом власника парцеле и инвеститора и/или електродистрибутивног предузећа и кроз даљу урбанистичку разраду.

За слободностојећи објекат трафостанице 10/0,4 kV обезбедити парцелу димензија 5,5 x 6,5 m. До трафостанице 10/0,4 kV (и слободностојеће и у објекту) обезбедити колски приступ изградњом приступног пута најмање ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице.

Мрежу 10 kV радити као подземну кабловску и то код полагања нових извода као и код реконструкције постојећих извода 10 kV. Електроенергетске каблове полагати у простор регулације улица односно у простор тротоара у оквиру регулација. При преласку каблова преко саобраћајница, исте полагати у кабловнице или пластичне цеви. На местима преласка каблова постављати кабловнице или пластичне цеви са најмање дуплим бројем отвора у односу на број положених каблова, ради будућег сукцесивног полагања каблова.

У свим планираним саобраћајницама извести инсталације јавног осветљења, са светлотехничким карактеристикама зависно од ранга саобраћајнице.

Мрежу 0,4 kV на просторима вишепородичног становања радити као кабловску, а у просторима породичног и вишепородичног становања мрежа може бити и надземна и кабловска. Како мрежа 0,4 kV од трафостаница до места прикључка на објекту купца спада у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола (члан 145. Закона о планирању и изградњи) већ се радови врше на основу решења којим се одобрава извођење радова, то је могуће издавање решења за градњу каблова 0,4 kV и за деонице каблова који нису дати на графичком прилогу ако инвеститор обезбеди документацију предвиђену чланом 145. закона.

2.2.3.3. Телекомуникациона мрежа

2.2.3.3.1. Фиксна телефонија

Подручје Плана опремљено је приступном телефонском мрежом комутације АТС "Горња Топоница" ("indoor" дигитална централа) а која се налази ван захвата плана.

Основни циљ савремених телекомуникационих мрежа је скраћивање претплатничке петље и приближавање широкопојасне мреже корисницима услуга. На основу ових интенција у организацији фиксне телефонске мрежа на подручју захвата Плана ће се извршити нова конфигурација комутационих центара на просторима изведених мрежа и просторима нове изградње. Поред овога обезбеђење потребног броја телефонских прикључака за кориснике у захвату Плана извршиће се полагањем телекомуникационих каблова са постојеће приступне мреже реонског разделника и/или инсталирањем новог мултисервисног приступног чвора (MSAN) или мини IPAN уређаја (ови уређаји, који замењују класични MSAN/DSLAM уређај, би снабдевали мањи број корисника на мањем подручју, радијуса неколико стотина метара). Активни уређаји ће се на вишу раван телекомуникационе мреже повезати оптичким кабловима без металних елемената а до корисника се полажу бакарни или оптички каблови. Нове претплатничке каблове полагати по трасама постојећих ТК каблова и по новопланираним трасама (у оквиру планираних регулација и саобраћајница). Телекомуникациони каблови се по правилу полажу подземно у ровове димензија према техничким прописима и условима грађења али је могуће полагање и у мини ровове који су само у оквиру уређених тротоарских површина, уређених пешачких стаза и прелаза саобраћајница уколико технички услови осталих инфраструктурних и саобраћајних система то дозвољавају.

С обзиром да се Планом одређује само начелна намена по блоковима и да ће се реалне потребе корисника одредити тек реализацијом конкретне специфичне делатности, дозвољава се изградња линијске оптичке телекомуникационе инфраструктуре и објеката и ван постојећих и планираних траса у складу са потребама и специфичностима корисника а нарочито у зони будућег робно-транспортног центра.

Сви мултисервисни приступни чворови биће повезани са постојећим комутационим центрима оптичким кабловима у топологијама "звезда" или "прстен".

Развој технологије и увођење нових концепата у телекомуникациону мрежу (децентрализација мреже, MSAN платформе, IP технологије) омогућио је настанак нових сервиса (на бази преноса података, тона и слике - triple play). Потребе за остваривањем нових сервиса "triple play" и остваривање високих битских протока (изузетно велике брзине преноса чак до 20 Mb/s), узрокује потребу за смањење претплатничке петље од 0,5 km до 1 km.

За одређивање потребног броја телефонских прикључака препоручује се да се користи принцип:

- за сваки стан 1,5 телефонски прикључак,
- за пословање на сваких 30-50 m² корисне површине по један телефонски прикључак.

Истурене комутационе степене (MSAN) који се изводе као "outdoor" ормани, постављати на бетонске темеље одговарајућих димензија (сагласно типу кабинета), у начелу површина око 6 m². Парцела истуреног комутационог степена мора да има приступ на површину јавне намене. У оквиру темеља за смештај кабинета изградити ревизионо окно димензија 80 x 80 x 90 cm, због лакшег прихвата каблова и њиховог увођења у "outdoor" кабинет. У кабинет се смешта комутациона опрема, систем преноса, исправљач, батерије и разделник. MSAN кабинет се напаја електричном енергијом са насељске мреже 0,4 kV. Комплекс MSAN-а оградити транспарентном оградом (бетонска сокла висине 0,5 m и металана ограда висине 1,2 m).

За истурене комутационе степене (MSAN) који се изводе као "indoor", обезбедити просторију одговарајуће површине (10 - 15 m²) и висине (2,6 - 2,8 m) у оквиру објекта (стамбеног, стамбено-пословног, пословног) до које постоји приступ за "улазак" каблова и опслуживање.

За полагање телекомуникационих каблова у ров полагаати полиетиленске цеви одговарајућег пречника које ће послужити као заштита или резерва за касније "удувавање" оптичког кабла.

Наведени телекомуникациони објекти спадају у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола (члан. 145. Закона) већ се радови врше на основу решења којим се одобрава извођење радова, поред овога је могуће и издавање решења за истурене комутационе степене (MSAN) и за деонице каблова који нису дати на графичком прилогу, ако инвеститор обезбеди документацију предвиђену Законом.

2.2.3.3.2. Мобилна телефонија

Мобилне телекомуникације треба да пруже пре свега говорне интерактивне међукорисничке услуге, кратке поруке, информационе услуге, услуге преноса података итд., у свако време и скоро у свим условима.

На територији обухваћеном планом изграђене су базне станице сва три оператера јавне мобилне телефоније, и исто је добро покривено сигнаlima ових оператера.

Даљи развој мрежа мобилне телефоније треба да се занима на побољшању покривености 3G и 4G сигналом и увођењу нових сервиса великих битских протока и угушћивањем мрежа базних станица са мањим снагама предајника сва три оператера.

Све базне радиостанице свих оператера пројектовати и градити са примопредајницима малих снага, због смањења електромагнетног зрачења и мањег утицаја на животну средину. Ово ће изазвати већу густину објеката базних станица, како због малих снага примопредајника тако и због могућности покривања мањих одређених простора. Избор оптималне локације ће бити могућ тек после одређених мерења, те се локације истих не могу утврђивати просторним (урбанистичким) плановима. Базне радиостанице које се граде на отвореном простору обавезно оградити жичаном транспарентном оградом висине до 2,2 m.

Забрањује се постављање антена и уређаја базних станица на фасадама објеката, док је дозвољено њихово постављање на адекватне носаче или стубове на крововима објеката с тим да је кота уградње већа од висине суседних објеката и у складу са законом и прописима који се тичу нејонизујућег зрачења.

Објекти мобилне телефоније спадају у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола већ се извођење радова регулише члановима 144. и 145. Закона о планирању и изградњи.

2.2.3.4. Гасификација и топлификација

На територији града Ниша изграђено је главно разводно чвориште (ГРЧ) "Ниш", лоцирано северозападно од насеља Чамурлија, као и главна мерно регулациона станица (ГМРС) "Ниш 1", капацитета 80.000 Nm³/час. Изграђен је магистрални гасовод МГ-09 из правца Алексинца до ГРЧ „Ниш“. Од ГРЧ Ниш у правцу Лесковца изграђен је магистрални гасовод МГ-11 Ниш – Лесковац - Врање. У правцу града Ниша, паралелно са државним путем 2А реда бр 158, изграђен је разводни гасовод РГ 09 - 07 до Главне мерно регулационе станице (ГМРС).

У обухвату плана налази се део постојећег магистралног гасовода МГ-09 из правца Алексинца до ГРЧ „Ниш“. На територији у обухвату плана нема топлотних мрежа и припадајућих објеката. Објекти се топлотном енергијом снабдевају индивидуално.

С обзиром на велику инвестициону цену изградње централизованог система топлификације и на то да се развој топлификационе мреже углавном усмерава ка комплексима концентрисане изградње и велике густине становања (вишепородично становање, пословни и јавни објекти), на подручју у обухвату Плана не планира се изградња централизованог система топлификације. Могућа је изградња блоковских и индивидуалних котларница у стамбеним блоковима и пословним и индустријским комплексима уколико се за то укаже потреба.

Изградњом магистралних гасовода и примарне градске гасоводне мреже створени су услови за развој система дистрибуције природног гаса. Изградња дистрибутивне гасоводне мреже имаће велики значај за заокруживање система снабдевања топлотном енергијом у захвату плана.

Дистрибутивна гасоводна мрежа ће се прикључити на дистрибутивну мрежу планиране МРС „Топоница“ која се налази источно, ван обухвата плана.

С обзиром на то дистрибутивна гасоводна мрежа, уколико се налази или планира у оквиру регулације улица, спада у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола већ се радови врше на основу решења којим се одобрава извођење радова, могуће је издавање решења и за деоницу која није дата на графичком прилогу уколико за то буде било потребе, под условом да инвеститор обезбеди документацију предвиђену Законом о планирању и изградњи.

Сви прикључци објеката на дистрибутивну гасоводну мрежу ниског притиска спадају у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола, и решаваће се у складу са Законом о планирању и изградњи.

Заштитна зона за секундарну (дистрибутивну) мрежу је по 1m са обе стране гасовода. У овој зони је забрањена изградња објеката. Дозвољена је изградња саобраћајница и инфраструктурних мрежа у заштитној зони дистрибутивне гасоводне мреже ниског притиска уз сагласност власника (оператера) гасоводне мреже.

У случају потребе, трасу гасовода у оквиру и ван јавних површина утврђених овим Планом могуће је утврдити и изградом Плана детаљне регулације.

2.2.3.5. Водоводна мрежа

Подручје Плана снабдева се водом са тзв. "Моравског" система водоснабдевања. Систем захвата воду са два уређена карстна извора: "Топлик" и "Пештер". Појављују се у подножју Сврљишких планина у непосредној близини Топоничке реке на њеној левој обали.

Оба извора су каптирана у кречњачкој стени, па им и издашност варира.

Квалитет воде са извора и бунара је изванредан. Вода је хемијски увек исправна, а бактериолошка неисправност се отклања хлорисањем.

Цевоводом пречника Ø200mm од полиетилена вода се доводи до насеља Доња Топоница где се одвајају огранци за Доњу Трnavу (АЦ Ø150mm) и Мезграју (АЦ Ø150mm, односно ПВЦ Ø160mm) који иде даље према насељу Суповац.

Изградња мрежа је углавном гранатог типа чиме се не постиже сигурност у водоснабдевању. Поред тога је и недовољног профила у односу на Правилник о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара, с обзиром на то да је углавном профила ПЕ ДН Ø63mm.

Развој водоснабдевања у планском периоду ослањаће се на рационализацију потрошње висококвалитетне воде за пиће и оријентацију на снабдевање из водотокова или подземља за потребе техничке и технолошке воде. У том смислу приликом прорачуна резервоарског простора и јавне водоводне мреже оквирно треба користити следеће норме потрошње и коефицијенте неравномерности:

Табела 4. Норме за потрошњу воде

Потрошачи	Коефицијент		Норма потрошње воде L/стан,дан	
	дн.нерав. к1	час.нерав. к2	2010 год.	2025 год.
Становници	1,6	2,5	150	200

Постојећи примарни цевоводи до насеља, АЦ Ø150mm за Доњу Трnavу и АЦ Ø150mm, односно ПВЦ Ø160mm за Мезграју изградњени су ван саобраћајних површина, секу блокове предвиђене за становање и планирано гробље, тако да је неопходно укидање дела трасе ових цевовода и изградња нових дуж планираних саобраћајница.

У циљу квалитетног снабдевања водом свих становника на подручју Плана, уз поштовање рационализације потрошње висококвалитетне воде, неопходно је предузети следеће активности:

- Постојећу мрежу од азбест-цементних цеви треба заменити изградњом нове мреже како би се избегли, односно смањили губици услед пуцања цеви.
- Постојећу мрежу мањег профила од Ø100mm треба заменити изградњом нове мреже адекватног профила.
- Изградити јавну мрежу **дуж свих саобраћајница** на подручју Плана.

- Повезати мрежу тако да се формира прстенаст тип мреже где год је то могуће.

- Хидранте поставити према Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.

Изградњу јавне водоводне мреже ускладити са изградњом планираних саобраћајница односно реконструкцијом постојећих. Положај мреже обично је у коловозу на хоризонталном одстојању од 0,5÷1,0m у односу на ивицу коловоза. Уколико постојећа мрежа излази из регулационе ширине саобраћајнице, односно мења правац у оквиру постојеће регулације, потребно је приликом реконструкције коловоза положити нови цевовод у складу са овим правилима а постојећи укинути. Минимална дебљина надслоја земље изнад горње ивице цеви не сме бити мања од 1,0 m. Планирану водоводну мрежу у зони постојеће и планиране регулације водотокова изводити у мостовској конструкцији са адекватном заштитом.

Појас заштите око примарних цевовода успоставља се у ширини од 5,0 m дуж цевовода, односно по 2,5 m са сваке стране осовине цевовода. У појасу заштите није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које на било који

начин могу загадити воду или угрозити стабилност цевовода.

Постојећу мрежу приликом извођења радова на регулацији потока обезбедити од оштећења у току изградње и урадити адекватну заштиту за период експлоатације. Уколико је неопходно изместити у конструкцију моста.

Забрањује се употреба санитарне воде за прање и заливање површина. Уколико претходни истражни хидрогеолошки радови покажу да се ове воде не могу обезбедити из подземља, за потребе прања асфалтних и бетонских површина као и заливања травнатих и парковских површина користити воду из аутоцистерни.

2.2.3.6. Канализациона мрежа

Канализациона мрежа није изграђена ни у једном насељу у планском обухвату, а према Просторном плану административног подручја Града Ниша предвиђена су за изградњу канализационе мреже са пречишћавањем и испуштањем у Јужну Мораву. Постројење за пречишћавање треба да буде лоцирано уз Јужну Мораву, низводно од насеља Доња Трнава, и треба да пречишћава отпадне воде насеља: Палиграце, Веле Поље, Миљковац, Горња и Доња Трнава, Паљина, Берчицац, Горња и Доња Топоница и Мезграја.

Терен је, са аспекта одвођења отпадних вода, веома проблематичан, са веома малим генералним падом и налази се на плавном подручју које је тешко бранити. Код оваквих равничарских насеља, проблем код градње гравитационог типа канализације који је најеконичнији за одржавање мреже, настаје због потребе дубоког укопавања цевовода, да би се остварили потребни падови неопходни за течење воде. Додатна компликација настаје са појавом подземне воде на дубинама око 1 или 2 m. Поред проблема у градњи, настају проблеми и у експлоатацији јер је течење релативно споро због минималних падова цевовода, па долази до исталожавања материја у цевоводу и запушавања истог. Други проблем је инфилтрација подземне воде на спојевима цеви или спојевима цеви и ревизионих шахтова, а са водом долази и до испирања ситних честица материјала из земљишта.

С обзиром на специфичност подручја неопходно је урадити Генерални пројекат са Претходном студијом оправданости паралелно са изградњом Плана детаљне регулације канализационог система за наведена насеља. Генерални пројекат треба да садржи најмање два варијантна решења канализационог система, пре свега могућност гравитационог одвођења а затим вакуум - канализациони систем или систем са препумпавањем.

До доношења и реализације ПДР-а дозвољава се изградња водонепропусних септичких јама са организованим пражњењем од стране надлежног комуналног предузећа.

2.2.3.7. Регулација водотокова

Кроз подручје Плана протиче Топоничка река, док река Јужна Морава тангира западну границу планског подручја.

Јужна Морав има одлике типично равничарске реке, релативно сиромашне водом, са бројним меандрима и спрудовима. Хидролошки режим Јужне Мораве дефинисан је протицајем малих и

великих вода, који мерени на водомерној станици Корвин Град, имају протицај $Q_{\text{мин}} 4,48 \text{ м}^3/\text{сек}$, $Q_{\text{ср}} 58,88 \text{ м}^3/\text{сек}$ и $Q_{\text{мах}} 1905 \text{ м}^3/\text{сек}$. Јужна Морава припада III стварној класи квалитета водотока (профил код Алексинца).

Увидом у Мишљење ЈВП „Србијавода“ може се констатовати да су насеља Доња Трнава и Доња Топоница угрожена од великих вода $Q_{5\%}$ а да насеље Мезграја није угрожено од вода $Q_{5\%}$. Међутим, чињеница је да су делови насеља Мезграја угрожена од великих вода $Q_{5\%}$ а комплетно насеље угрожена од великих вода $Q_{1\%}$.

Једино решење за заштиту насеља Мезграја од поплава је изградња ободног насипа око насеља у дужини од око 2000m. За заштиту Доње Тржаве и Доње Топонице предвиђен је локални одбрамбени насип у дужини од 2800m. Викенд насеље „Капетан Милан“, које се налази на десној обали Јужне Мораве, је угрожено од великих вода и није га могуће бранити. Све ово треба прихватити као напомену и запажање јер сам ток Јужне Мораве није у захвату планског подручја. Ваља напоменути и скренути пажњу да је сам ток реке Јужне Мораве планиран вишим планским документима као коридор потенцијалног пловног пута.

Топоничка река је десна притока реке Јужне мораве и вода I реда. Корито Топоничке реке, на планском подручју, је регулисано. Деоница Топоничке реке, у дужини од 300m, до улива у Јужну Мораву, која није у оквиру планске разраде је нерегулисана.

Неопходно је оставити минимум 3m слободног коридора поред регулисаних водотокова и минимум 5m поред нерегулисаних водотокова за случај спровођења одбране од поплава.

Обавезно је забранити даљу изградњу на траси водотока и подручјима угроженим од поплава као и редовно чистити и одржавати корито потока.

2.2.3.8. Обновљиви извори енергије

Коришћење ветра као алтернативног извора енергије условљено је пре свега снагом ветра на подручју обухваћеном границама Плана, али и локацијом и економском исплативошћу транспорта те енергије до потрошача. Подручје захвата Плана спада у подручја са средњом годишњом снагом ветра од 100-200 W/m² (на висини од 100m), што га сврстава у подручја са средњим капацитетима за производњу енергије коришћењем снаге ветра. Потребно је извршити детаљна мерења интензитета ветра и урадити студије које ће показати евентуалну исплативост изградње ветрогенератора, као и најповољније локације за изградњу у захвату плана. Ветропаркови се могу градити на целом подручју обухвата Плана уколико одабране локације испуњавају услове у складу са важећим прописима. Као неопходан предуслов изградње ветроелектрана треба предвидети њихово прикључење на преносну мрежу одговарајућег капацитета.

Подручје у захвату Плана спада у подручја са великим бројем сунчаних дана у току године и великом просечном дневном енергијом глобалног сунчевог зрачења, што представља велики потенцијал за експлоатацију сунчеве енергије.

Просечна годишња вредност дневне енергије сунчевог зрачења за територију која се налази у захвату плана износи од 4 до 4.2 kWh/m² (хоризонтална мерна површина), а вредности се крећу од 4.6 до 4.8 kWh/m²

(мерна површина под углом 30° према југу) тако да подручје плана спада у подручја повољна за експлоатацију енергије сунца.

Потребно је урадити техноекономске анализе и мерења које ће показати исплативост великих инвестиција у производњу електричне енергије из енергије сунчевог зрачења на територији у захвату Плана као и за то погодне локације.

Коришћење соларних колектора за добијање санитарне топле воде у домаћинствима, пословним и индустријским објектима је један од начина једноставног и ефикасног коришћења сунчеве енергије.

У домену пољопривредне производње енергија сунца се може користити за грејање пластеника и стакленика употребом соларних колектора.

Биомаса представља биоразградив део производа и остатака у пољопривреди (биљне и животињске супстанце), отпада и остатака у шумарству, као и биоразградиви део градског и индустријског отпада. Подразумева се да ови отпади не садрже штетне и опасне материје у себи. Због трошкова транспорта биомасу на овом простору треба користити углавном у непосредној близини настанка ових сировина ради задовољавања енергетских потреба објеката пољопривредне производње. Поред овога, прерађена биомаса у виду брикета и пелета може се ефикасно користити у котларницама као замена за друге врсте енергената.

2.2.4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

На простору обухваћеним Планом, нема утврђених непокретних културних добара нити евидентираних добара.

2.2.4.1. Општи услови заштите непокретних културних добара, добара која уживају претходну заштиту и евидентираних културних добара

Када је у питању заштита непокретних културних добара, културна добра под претходном заштитом и евидентирана културна добра, **Планом** предвидети израду **Студије** којом би биле обухваћене следеће активности:

- истраживање података, прикупљање документације и валоризација споменичких вредности непокретних културних добара,
- дефинисање граница заштите и заштићене околине,
- утврђивање посебних услова заштите за сваки појединачни објекат или комплекс са дефинисањем граница заштите и заштићене околине.

До израде посебних услова за појединачне објекте важе даљи општи услови заштите за сва евидентирана добра с тим што ће многа бити у статусу заштићених непокретних културних добара (претходна заштита), у периоду примене Плана (обзиром да ће се у међувремену радити на окончању процедура за утврђивања):

1. Планским мерама не сме бити угрожен интегритет, нити споменичка својства културних добара, односно добара која уживају претходну заштиту.

2. Планским мерама треба створити оптималне услове за чување и трајну заштиту и презентацију добара под заштитом.

3. На археолошким локалитетима није дозвољено планирање никакве градње, осим ако се то изричито одобри посебним условима.

4. На заштићеним добрима и њиховој заштићеној околини не смеју се изводити никакви радови, који могу променити њихов садржај, природу или изглед, без претходно прибављених услова и сагласности надлежног завода за заштиту споменика културе.

5. Непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту могу се користити у својој изворној или одговарајућој намени, на начин који неће ни у чему угрозити њихова основна споменичка својства.

6. Непокретна културна добра и добра под претходном заштитом не смеју се користити у сврхе које нису у складу са њиховом природом, наменом и значајем, или на начин који може довести до њиховог оштећења.

7. Власник, корисник или други субјект који по било ком основу располаже непокретним културним добром, или добром под претходном заштитом дужан је да га чува и одржава с пажњом, тако да не дође до оштећења или уништења његових споменичких својстава. Није дозвољено да се руши, раскопава, преправља, презиђује, прерађује, или да се изводе било какви други радови који могу променити изглед и вредност културног добра без претходно прибављених посебних услова и сагласности надлежног Завода.

8. Завод за заштиту споменика културе посебним правним актом утврђује конкретне услове чувања, коришћења и одржавања, као и услове за предузимање конкретних мера заштите за свако појединачно непокретно културно добро или добро под претходном заштитом. АКТ О МЕРАМА ТЕХНИЧКЕ ЗАШТИТЕ, који прописује надлежни Завод, прибавља се пре израде Локацијске дозволе. Пројектна документација (ИДЕЈНИ И ГЛАВНИ ПРОЈЕКАТ) доставља се надлежном Заводу на сагласност.

9. Планом треба предвидети интервенције у простору које неће угрозити заштићена непокретна културна добра и добра под претходном заштитом, већ допринети њиховој трајној заштити и пуној афирмацији њихових споменичких вредности.

10. Све интервенције предвиђене Планом, које се ма на који начин односе на заштићена непокретна културна добра и добра под претходном заштитом, могу се предузимати само под посебним конкретним условима које утврђује надлежни Завод за заштиту споменика културе.

2.2.4.2. Опште мере заштите добара која уживају претходну заштиту

Планом треба утврдити и мере заштите непокретних културних добара, односно добара под претходном заштитом и евидентираних културних добара, које ће се примењивати и реализовати, као део активности на спровођењу Плана.

1. Предвидети Законом регулисане обавезе:

- уколико се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;

- инвеститор објекта дужан је да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публикавање и излагање добра које ужива претходну заштиту које се открије приликом изградње инвестиционог објекта - до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите.

2. Предвидети обавезу сопственика, корисника и других субјеката који располажу непокретним културним добрима, да сваком заштићеном објекту посвећују пуну пажњу прибављајући и спроводећи посебне услове и мере заштите од надлежног Завода за заштиту споменика културе Ниш, при ма каквим интервенцијама у складу са Законом.

3. Обезбедити предуслове за корекцију свих негативних појава у односу на непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту. То се пре свега односи на елиминисање планираних и реализованих интервенција у простору, које директно или индиректно угрожавају споменичке вредности, али и на све реализоване или планиране неадекватне и непожељне интервенције на појединим заштићеним објектима.

4. Инсистирати на успостављању хармоничног просторног склада у амбијентима са споменичким вредностима, пројектовањем у контексту, ослањањем на споменичке вредности наслеђа у окружењу и другим методама које доприносе остваривању виших домета и унапређењу градитељског стваралаштва у обухваћеном простору.

2.2.4.3. Смернице за примену и спровођење услова и мера заштите

1. Услове и мере заштите треба оперативно користити и применити у процесу обраде Плана, а нарочито при решавању саобраћаја, изградње, намене површина и сл.

2. Акт о условима и мерама заштите, поред текста садрже и графичке прилоге који илуструју изложене податке и ставове.

3. Акт о условима и мерама заштите, поред непосредне примене у обради Плана, обавезно чини и саставни део документационе основе Плана.

2.2.4.4. Обавеза уграђивања и примене услова и мера заштите

1. Акт о условима чувања, одржавања и коришћења и утврђеним мерама заштите културних добара, добара која уживају претходну заштиту и евидентираних културних добара, од значаја за израду Плана не ослобађа подносиоца захтева прибављања Акта о условима чувања, одржавања и коришћења и утврђеним мерама заштите културних добара, добара која уживају претходну заштиту и евидентираних културних добара за израду појединих пројеката.

2.2.5. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

2.2.5.1. Мере за смањење негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину

Заштита животне средине и природних вредности подразумева поштовање општих превентивних мера заштите животне средине и природе, као и свих техничко-технолошких мера и прописа утврђених условима надлежних органа и институција, и законском регулативом.

Заштита животне средине на подручју Плана генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у ГО Црвени Крст заснована је на концепту одрживог развоја, усклађивању коришћења простора са могућностима и ограничењима природних и створених вредности (установљени режими и мере заштите) и са потребама економског развоја, полазећи од начела превенције и спречавања загађивања животне средине и начела интегралности. То значи обавезно укључивање услова заштите животне средине у све планове, односно програме, као и све предвиђене активности и садржаје на подручју.

Систем заштите животне средине чине мере, услови и инструменти за:

- одрживо управљање, очување природне равнотеже, целovitости, разноврсности и квалитета природних вредности и услова за опстанак свих живих бића;

- спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине.

Применом мера заштите животне средине, ефекти негативних тенденција идентификованих у простору кориговаће се у правцу побољшања квалитета појединих елемената животне средине, а применом свих расположивих инструмената спречиће се њихово ширење ван утврђеног планског оквира.

Мере за смањење негативних и увећање позитивних утицаја Плана генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у ГО Црвени Крст на животну средину припремљене су на основу резултата процене утицаја Плана на саму животну средину.

Заштита ваздуха

Заштита овог природног елемента подразумева ограничење или смањење емисија загађујућих материја, и то првенствено:

- стриктно ограничавање емисија загађујућих материја из саобраћаја и домаћинства, даљи развој система гасификације и топлификације и подстицање енергетске ефикасности у смислу што рационалнијег коришћења енергије;

- одређеним мерама стимулисати грађане са индивидуалним ложиштима на прелазак на алтернативне изворе загревања;

- уградња уређаја за смањење емисија на изворима где су емисије изнад GVI прописане законом, (индустријски погони, котларнице итд);

- смањење и ограничавање емисија из нових извора загађења: преусмеравањем транзитног саобраћаја ван насеља и применом прописа и

прибављањем обавезних интегрисаних дозвола за будућа привредна (индустријска) постројења;

- коришћење алтернативних енергетских извора: сунчеве и геотермалне енергије, енергије биомасе и отпада;
- усагласити основне функције са циљем побољшања стања животне средине;
- планско озелењавање јавних површина са изградњом нових паркова и спортско-рекреативних терена, дечијих игралишта као и нових дрвореда дуж улица, где за то постоје могућности;
- засновати катастар загађивача ваздуха са подацима о свим стационарним изворима загађења ваздуха;
- обезбедити аутоматско пређење показатеља квалитета ваздуха ради адекватне реакције у случају акцидентних загађења;
- развој информационог система квалитета ваздуха за подручје Плана преко Екобилтена и интернет презентација, са доступном базом података о актуелном и десетогодишњем стању квалитета ваздуха;
- спровести вишегодишња епидемиолошка истраживања за утврђивање последица лошег квалитета ваздуха на здравље становништва.

Заштита и коришћење вода и заштита од вода

У домену заштите вода и коришћења вода предвиђа се заштита квалитета вода до нивоа прописаних класа квалитета површинских вода и потпуна заштита квалитета подземних вода, у циљу њиховог трајног очувања и унапређење квалитета до степена који омогућава њихово коришћење за потребе најзахтевнијих корисника:

- враћање и одржавање у прописану класу квалитета површинских вода (квалитет I, II а и II б класе). Ниједан водоток не сме бити у стању „ван класе“;
- обзиром да прелиминарна граница са западне стране прати реку Мораву није дозвољено планирати радове (активности) који могу својим негативним утицајем да угрозе њен водоток, као и стабилност и морфологију обалног појаса;
- планирати одговарајућа техничка решеља којима ће бити обезбеђено сакупљање и одвођење атмосферских вода (киша, снег и сл.) са коловоза. У том смислу потребно је планирати сепараторе за масти и уља, док се атмосферске воде са чистих површина (кровови, надстрешнице и сл.), уколико није предвиђена изградња кишне канализације, могу без пречишћавања упуштати у зелене површине, односно користити их као техничку воду;
- изградња постројења за пречишћавање отпадних вода - ППОВ насеља на за то претходно одређеним локацијама;
- потпуна санитација насеља и планско опремање насеља канализационим системима;
- реализација антиерозионих радова применом биолошких, биотехничких и техничких мера заштите и

спречавање хемијског или механичког загађења водотока, спирањем земљишта и/или штетних материја;

- изградња каналске инфраструктуре, дуж путева, за прикупљање, одвођење и испуштање у пријемнике загађених атмосферски вода након њиховог санитарно исправног и прихватљивог третмана;
- израда и стално ажурирање катастра загађивача и стварање услова за санитарно исправно руковање и безбедно депоновање муљева насталих у процесу третмана отпадних вода;
- забрана транспорта опасних и отровних материја изван за то предвиђених саобраћајница и њихово складиштење изван за то предвиђених површина;
- сакупљање отпада и његово депоновање дозвољено је само на водонепропусним и за то намењеним површинама;
- развој и ревитализација водоводних система;
- забрана изградње индустријских и других објеката чије отпадне материје могу загадити воду и земљиште, и угрозити здравствену исправност воде;
- увођење перманентне и систематске контроле квалитета вода и одговарајуће службе за реализацију постављених циљева и услова.

У погледу заштите од вода, предвиђа се обезбеђење насеља, привредних и друштвених система и објеката, земљишта и осталих добара од штетног дејства вода (на нивоу прихватљивог ризика).

- регулација и уређење водних токова и санација свих ерозионих и бујичних жаришта;
- забрана изградње нових, доградње постојећих објеката и подужно вођење инфраструктурних система у плавним зонама и
- издизање и диспозиционо решавање објеката линијских инфраструктурних система изнад коте поплавених вода.

Заштита земљишта

Заштита земљишта остварује се:

- уклањањем свих дивљих депонија и забрана неконтролисаног депоновања свих врста отпада;
- спровођењем програма строге контроле и заштите приобаља и водотокова;
- успоставити еколошку контролу у циљу спречавања будућег индустријског загађивања и испуштања хемијског отпада;
- контрола употребе агрохемијских средстава у циљу смањивања загађења земљишта из пољопривреде;
- осмислити Програм испитивања загађености земљишта у зонама рекреације (дечја игралишта), подручјима око будућих индустријских објеката и поред значајних саобраћајница;
- уколико не постоји могућност повезивања објеката на канализациону мрежу, планирати непропусне септичке јаме које треба да буду прописане као стандард за све објекте (као прелазно решење до изградње канализационе мреже);

- рационално коришћење грађевинског земљишта;

- за нове делатности и намене у случајевима када је то могуће коришћење постојећег грађевинског фонда (уместо "greenfield" давање предности "brownfield" инвестицијама);

- предвидети да је инвеститор дужан да, уколико у току извођења грађевинских радова и експлоатације објеката дође до појав ерозије и других деградационих процеса, хитно предузме одговарајуће антиерозивне мере.

Управљање отпадом

Управљање чврстим комуналним отпадом

подразумева пре свега израду регионалног и локалног плана управљања отпадом и управљање отпадом на начин дефинисан плановима.

У циљу смањења количине отпада који се одлаже на депонију, потребно је увести систем одвојеног сакупљања отпада постављањем контејнера за одвојено сакупљање отпада и изградњом сакупљачке станице (рециклажног дворишта). Изградња сакупљачке станице (једне или више, у складу са потребама становништва) могућа је у оквиру зоне привредних делатности. Управљање отпадом подразумева уклањање постојећих сметлишта, као и контролу и спречавање настајања нових дивљих сметлишта на подручју Плана.

Управљање **медицинским отпадом** подразумева разврставање медицинског отпада на месту настанка на опасан и неопасан, прописно паковање и чување и третман у оквиру здравственог центра Ниша.

Опасан отпад из домаћинства може се привремено складиштити у оквиру сакупљачких станица на подручју Плана до даљег збрињавања.

Произвођачи отпада на територији Плана (**привредно друштво, предузеће или друго правно лице**) који производе веће количине отпада (преко 100t неопасног или 200kg опасног отпада годишње) дужни су да сачине планове управљања отпадом у складу са Законом о управљању отпадом. (Члан 26. Закон о управљању отпадом „Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10).

У циљу унапређења постојећег стања на подручју Плана, дефинисане су следеће активности:

- чишћење спонтано насталих (дивљих) сметлишта;

- изградња сакупљачке станице (рециклажног дворишта). Могућа је изградња већег броја сакупљачких станица у складу са потребама становништва;

- проширење система организованог сакупљања отпада на сва насеља у обухвату Плана;

- изградња регионалне санитарне депоније.

За изградњу регионалне санитарне депоније обавезна је израда Студије о процени утицаја на животну средину, тако се ови утицаји неће се процењивати у оквиру Стратешке процене утицаја плана генералне регулације.

Заштита од пожара

Заштита од пожара у редовним условима вршиће се путем противпожарних преградака, а интервенције ће се реализовати коришћењем

водохидраната из водоводне мреже, као и из водозавхвата, а у производним и радним срединама путем система Ц6 и Ц9. Ради заштите од пожара објекти морају бити реализовани према одговарајућим техничким противпожарним прописима, стандардима и нормативима:

- објекти морају бити реализовани у складу са Законом о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 37/88, 48/94 и „Службени гласник РС“, бр. 111/09);

- објекти морају бити изведени у складу са Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05);

- применити одредбе Правилника о техничким нормативима за заштиту високих објеката од пожара („Службени лист СФРЈ“ бр. 7/84);

објектима мора бити обезбеђен приступ за ватрогасна возила у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређење платоа за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ“, бр. 8/95);

- предвидети хидрантску мрежу према Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара („Службени лист СФРЈ“, бр. 30/91);

- реализовати објекте у складу са Одлуком о плану заштите од пожара општине Ниш („Међуопштински сл. Лист“, бр. 18/83);

- објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона („Службени лист СФРЈ“, бр. 53, 54/88 и „Службени лист СРЈ“, бр. 28/95) и Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Службени лист СРЈ“, бр. 11/96);

- уколико се планира изградња електроенергетских објеката и постројења, исти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара („Службени лист СФРЈ“, бр. 74/90), Правилником о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафостаница („Службени лист СФРЈ“, бр. 13/78) и Правилником о изменама и допунама техничких норматива за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафостаница („Службени лист СФРЈ“, бр. 37/95);

- објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о безбедности лифтова („Службени гласник РС“, бр. 101/10);

- за системе вентилације и климатизације предвидети у складу са Правилником о техничким нормативима за системе вентилације или климатизације („Службени лист СФРЈ“, бр. 38/89);

- објекти морају бити реализовани у складу са Правилником о техничким нормативима за системе за одвођење дима и топлоте насталих у пожару („Службени лист СФРЈ“, бр. 43/85);

- обезбедити потребну отпорност на пожар конструкције објекта (зидова, међуспратне таванице, челичних елемената,...), сходно ЈУС У.Ј1 240;
- предвидети поделу објеката у пожарне сегменте и секторе, поједине просторије посебно пожарно издвојити (технички блок, вентилационе коморе, електроенергетски блок, машинске просторије лифта, посебне специфичне просторије, просторије са стабилним инсталацијама за гашење пожара, магацине, администрацију и сл.);
- реализовати објекте у складу са техничким препорукама ЈУС ТП 21:2003;
- предвидети употребу материјала и опреме за коју се могу обезбедити извештаји и атестна документација домаћих акредитованих лабораторија и овлашћених институција за издавање атеста;
- применити одредбе Правилника о техничким нормативима за пројектовање и извођење завршних радова у грађевинарству („Службени лист СФРЈ“, бр. 21/90);
- обезбедити сигурну евакуацију употребом негоривих материјала (ЈУС У.Ј1.050) у обради ентеријера и конструкцијом одговарајуће отпорности на пожар, постављањем врата са одговарајућим смером и начином отварања;
- гараже реализовати у складу са Правилником о техничким захтевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозије („Службени лист СЦГ“, бр. 31/05);
- уколико се предвиђа гасификација комплекса, реализовати објекте у складу са Правилником о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница („Службени лист СФРЈ“, бр. 10/90), уз предходно прибављање одобрења локације за трасу гасовода и место мерно регулационе станице од стране Управе за заштиту и спасавање, сходно чл. 28. и 29. Закона о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“, бр. 44/77, 45/84 и 18/89), Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 бара („Службени лист СРЈ“, бр. 20/92) и Правилником о техничким нормативима за унутрашње гасне инсталације („Службени лист СРЈ“, бр. 20/92 и 33/92).

Заштита од елементарних непогода и ратних разарања

Ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, становништво, материјална и културна добра склањају се у склоништа и друге заштитне објекте. Склоништа морају бити испројектована према одредбама Правилника о техничким нормативима за склоништа („Службени лист СФРЈ“, бр. 55/83) и другим важећим прописима и стандардима.

Породична склоништа градити као подрумске и друге погодне просторије са армирано-бетонским конструктивним елементима.

У склопу стамбених, стамбено-пословних и пословних зграда чија је укупна развијена бруто површина већа од 5.000m² градити склоништа основне

заштите, а у склопу зграда бруто развијене површине мање од 5.000m² градити склоништа допунске заштите.

Уколико инвеститор не гради склониште, дужан је да уплати накнаду у висини 2% од укупне вредности грађевинског дела објекта која се уплаћују Јавном предузећу за склоништа.

Заштита заштићених природних добара

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, констатује се да у обухвату граница предметног Плана налазе заштићена стабла:

- Споменик природе „Храст лужњак у Доњој Трнави“ (режим III степена заштите),
- Споменик природе „Рајковићев храст“ (режим III степена заштите).

Нема природних добара планираних за заштиту (евидентираних или оних за која су отпочете активности као што су теренска истраживања и др.);

Предметно подручје није део националне Еколошке мреже.

На предметном подручју нема објеката геонаслеђа са списка Инвентара Геонаслеђа Србије (2005,2008).

Законски основ за доношње решења:

- Одлука о заштити Споменика природе „Храст лужњак у Доњој Трнави“ (Број: 06-155/2003-14/01 од 27.06.2003. године);
- Одлука о заштити Споменика природс „Рајковићев храст“ (Број: 06-52/2003-5/4-01 од 21.03. 2003. године);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010-исправка);
- Просторни план административног подручја Града Ниша 2021 („Службени лист Града Ниша“, бр. 45/2011).

Планиране активности на изради Плана генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у ГО Црвени Крст, Град Ниш могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем, јер је процељено да неће утицати на основне природне вредности подручја.

Мерама кроз плански акт забранити ложење ватре у близини заштићених стабала и планирати постављање путоказа који би посетиоце усмерили ка заштићеним стаблима - Споменицима - природе.

Дефинисати све неопходне мере заштите природе у акцидентним ситуацијама уз обавезу обавештавања надлежних инспекцијских служби.

Планирати да уколико се у границама предметног планског акта наиђе на геолошка или палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.), која би могла представљати заштићену природну вредност, у складу са Законом о заштити природе, налазач је дужан да о налазу обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, у року од осам дана од проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

Заштита непокретних културних добара

Основно планско опредељење у области заштите културно-историјских споменика је интегративна заштита уз одрживо коришћење њихових културно-историјских, научно-образовних и туристичких потенцијала и усаглашавање са осталим сегментима

развоја. Третман градитељског наслеђа засниваће се на одредбама Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71/94) и начелима интегративне конзервације где ће се споменичко наслеђе третирати као необновљив ресурс, извор идентитета, територијалне препознатљивости, културно-историјски и научни капитал и штитити се заједно са простором и објектима од значаја за заштиту, истраживање и коришћење.

Планом се непокретна културна добра штите интегрално са окружењем од утицаја на њихов изглед, истраживање, заштиту и презентацију, што има за последицу значајан и позитиван утицај на стање животне средине, с обзиром да мере заштите подразумевају и забрану промене облика терена и вегетативног склопа као и забрану складиштења, просипања и одлагања отпадног и штетног материјала, стварање депонија и измештање привредних постројења, сточарских и живинарских фарми у обухвату заштићене околине непокретних културних добара. Забрањена је и изградња и постављање објеката трајног или привременог карактера који својом архитектуром, габаритом или карактером могу да угрозе споменичка својства културног добра или деградирају изграђене и природне елементе заштићене околине, а могуће је уређење простора у функцији истраживања, заштите и презентације непокретног културног добра у складу са условима надлежних служби заштите.

Заштита шума, шумског земљишта и градског зеленила

Обезбедити максимално очување, унапређење и заштиту постојећих јавних зелених површина, шумских површина, група стабала, дрвореда, појединачних стабала, живица, међа и шибљака, као и повећање уређених зелених површина.

Заштита шума и шумског земљишта обезбедиће се забраном и спречавањем:

- сече дрвећа које нису редован начин обнављања;
- сече ретких врста дрвећа;
- самовласног заузимања шума и шумског земљишта;
- одлагања смећа, отпада и других штетних и опасних материја;
- применом Плана заштите од пожара;
- забрана ложења ватре у шуми и њеној непосредној близини;
- постављање табли о забрани ложења ватре;
- организовање службе осматрања и дојаве;
- адекватна заштита од билјних болести и инсеката, уз постављање контролних стабала и феромона у циљу праћења бројности популације штетних инсеката;
- санирање оштећених стабала сушењем, снеголомима, ветроломима;
- посебну пажњу посветити спровођењу санационих и санитарно - узгојних радова у циљу обезбеђења рационалног управљања, побољшању структуре и остваривања приоритетних функција. Стручни и управни надзор носилаца јавних овлашћења је неодојиви део ове мере;
- планирати садњу заштитног зеленила око постојећих и новопланираних објеката, као и дуж саобраћајнице. Приликом избора садног материјала користити врсте које су биолошки постојане, отпорне на штетне утицаје (издувни гасови и сл.), естетски

прихватљиве и прилагођене околном простору и његовој намени. Избегавати инвазивне и алергене врсте.

Заштита биодиверзитета, флоре, фауне и предела

Антропогеним или природним утицајем долази до промена услова опстанка и развоја у природи и до измене целокупног биодиверзитета. Ради очувања биљног богатства потребно је спровести одређену еколошку санацију и потпуну заштиту. Веома је важно регулисати забрану активности које могу угрозити даљи раст и развој вегетације на територији обухваћеној Планом.

Основна концепција заштите предела огледа се у очувању карактера, структуре и разноврсности предела, као и унапређењу, уређењу и заштити културног предела. Подстиче се унапређење, очување и промовисање предела, уређивање видиковаца уз заштиту визура, и одрживо коришћење простора уз испуњење критеријума заштите, где озбиљни програми очувања треба да потпомогну креирању туристичког идентитета на овом простору.

Заштита здравља

Заштита здравља се обезбеђује:

- смањењем емисије загађујућих материја и изложености њиховом штетном дејству;
- заштитом и унапређењем постојећих шума, шумског земљишта и заштитних „зелених појасева“;
- смањењем емисије загађујућих материја у ваздуху подизањем заштитних „зелених појасева“ уз саобраћајнице и нова привредна постројења, односно заштитног зеленила.

Смањење буке, вибрација и нејонизујућег зрачења врши се подизањем појасева заштитног зеленила и техничких баријера за заштиту од буке на најугроженијим локацијама (дуж путева), применом прописаних дозвољених нивоа буке у изграђеним подручјима насеља, као и применом прописаних мера заштите од нејонизујућег зрачења (далеководи и трафо станице).

Поред зеленила један од начина за смањење нивоа буке је изградња вертикалних заштитних зидова (баријера).

Заштита здравља се постиже и обезбеђењем редовне контроле здравствене исправности намирница и квалитета воде за пиће, као и системом адекватне здравствене заштите - реконструкцијом постојећих објеката здравствене заштите и обезбеђењем доступности објектима и услугама здравствене заштите и других јавних служби од значаја за здравствени и социјални статус грађана.

Заштита од удеса

Мере за отклањање последица удеса (санација) су део процеса заштите од удеса, које имају за циљ праћење постудесне ситуације, обнављање и санацију животне средине, враћање у првобитно стање, као и уклањање опасности од могућности поновног настанка удеса. Да би се санација успешно спровела мора да обухвати израду плана санације и израду извештаја о удесу. Наведени методолошки приступ квалитативно отвара могућност дефинисања под којим условом ће ризик од рада опасних постројења на одређеном простору бити прихватљив и на који начин се може обезбедити добро управљање ризику од удеса. Потреба за проценом ризика у животној средини

настала је као резултат повећане свести о нужности заштите животне средине. Постало је очигледно да многи индустријски и развојни пројекти изазивају нежељене последице у животној средини, које би се могле спречити постојањем разрађеног механизма управљања ризиком од хемијског удеса.

Заштита у току градње нових или реконструкције постојећих објеката

У току грађења нових или реконструкције постојећих објеката неопходно је предузети низ мера којима се минимизирају могући негативни утицаји на животну средину. Ове мере пре свега подразумевају:

- стриктну заштиту свих делова терена ван непосредне зоне радова, што значи да се ван планиране, постојеће површине не могу користити као стална или привремена одлагалишта материјала, као позајмишта, као платои за паркирање и поправку машина;

- сакупијање хумског материјала и његово депоновање на уређеним депонијама како би код завршних радова могао бити употребљен за рекултивацију и биолошку заштиту;

- све манипулације са нафтом и њеним дериватима, неопходно је обављати на посебно дефинисаном месту и уз максималне мере заштите како не би дошло до просипања. Сва амбалажа за уље и друге деривате нафте, мора се сакупљати и односити на контролисане депоније;

- системско прикупљање чврстог отпада који се нормално јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта (амбалажа од хране, други чврсти отпаци) и његово депоновање на уређеним депонијама;

- забрана прања машина и возила у зони радова као и прање миксера за бетон и неконтролисано одстрањивање преосталих делова бетонске масе на било које површине ван непосредне површине за градњу;

- у смислу спречавања негативних ефеката који су присутни због нарушавања морфолошких карактеристика пејзажа неопходно је хортикултурно уредити и предвидети све мере за озелењавање слободних површина;

- приликом планирања нових објеката водити рачуна о минималном уклањању вегетације, односно сече појединачних стабала и сл., а у складу са техничким нормативима, одређеним за изградњу предметних објеката;

- уколико је на предмстној деоници неизбежно уклањање високе дрвенасте вегетације или ако се радови врше у шумском комплексу, или на шумском земљишту, обавезно се мора обезбедити дознака стабала коју морају извести стручна лица, дипл.инж.шумарства;

- након завршетка свих радова, обавезно санирати и рекултивисати све деградиране површине.

2.2.6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ У КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ И ОБЈЕКТИ ЗА ЈАВНО КОРИШЋЕЊЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ

Приликом планирања простора јавних, саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовања објеката за јавно коришћење, као и посебних уређаја у њима, обавезна је примена важећег Правилника и других прописа за обезбеђење приступачности и несметано кретање деце, старих, особа са отежаним кретањем и особа са инвалидитетом.

Објекти за јавно коришћење, у смислу Правилника о техничким стандардима приступачности ("Сл.гласник РС", бр.46/13) јесу: банке, болнице, домови здравља, домови за старе, објекти културе, објекти за потребе државних органа и локалне самоуправе, школе, дечије установе, рехабилитациони центри, спортско-рекреативни објекти, поште, хотели, хотели, угоститељски објекти, пословни објекти, поште, саобраћајни терминали, и др.

У складу са стандардима приступачности потребно је осигурати услове за несметано кретање и приступ особама за инвалидитетом, деци и старијим особама на следећи начин:

2.2.6.1.Тротоари и пешачке стазе

Тротоари и пешачке стазе, пешачки прелазни, места за паркирање и друге површине у оквиру улица, тргова, шеталишта, паркова и игралишта, по којима се крећу лица са посебним потребама морају бити међусобно повезани и прилагођени за оријентацију и са нагибима који не могу бити већи од 5% (1:20), а изузетно 8,3% (1:12).

Површина тротоара и пешачких стаза мора да буде чврста, равна и отпорна на клизање. На трговима или на другим великим пешачким површинама, контрастом боја и материјала обезбедити уочљивост главних токова и њихових промена у правцу.

Највиши попречни нагиб уличних тротоара и пешачких стаза управно на правац кретања износи 2%.

У коридору основних пешачких кретања не постављају се стубови, рекламни панои или друге препреке, а постојеће препреке се видно обележавају.

Делови зграда као што су балкони, еркери, висећи рекламни панои и сл., као и доњи делови крошњи дрвећа, који се налазе непосредно уз пешачке коридоре, уздигнути су најмање 250cm у односу на површину по којој се пешак креће.

2.2.6.2. Пешачки прелазни

За савладавање висинске разлике између тротоара и коловоза користе се закошени ивичњаци који се изводе у ширини пешачког прелаза и у нивоу коловоза, са максималним нагибом закошеног дела до 8,3%, а ако је технички неизводљиво у изузетним случајевима до 10%.

2.2.6.3. Места за паркирање

Места за паркирање возила која користе лица са посебним потребама предвидети у близини улаза у стамбене зграде, објеката за јавно коришћење и других објеката и означити знаком приступачности. Најмања укупна површина места за паркирање возила која користе особе са инвалидитетом износи 370x480cm; место за паркирање за два аутомобила које се налази у низу паркиралишних места управно на тротоар величине је 590x500cm са међупростором ширине 15cm.

Број паркинг места износи:

- На паркиралиштима са мање од 20 места која се налазе уз амбуланту, апотеку, продавницу прехранбених производа, пошту, ресторан и дечји вртић, најмање једно место за паркирање;

- На паркиралиштима уз домове здравља, болнице, домове старих и друге веће здравствене и социјалне установе, као и друге објекте који претежно служе лицима са посебним потребама у простору, најмање 10% места од укупног броја места за паркирање.

2.2.6.4. Прилази до објеката

Савладавање висинске разлике између пешачке површине и прилаза до објекта врши се: рампама за пешаке и инвалидска колица, за висинску разлику до 0,76m, односно спољним степеницама, степеништем и подизним платформама, за висинску разлику већу од 0,76m.

Минималне ширине рампи за приступ објектима морају бити 0,90m а нагиб од 1:20 (5%) до 1:12 (8,3%), за кратка растојања (до 6,0m).

Површина рампе мора бити чврста, равна и отпорна на клизање. Ако су рампе предвиђене за учестало коришћење од стране лица са оштећеним видом, површине рампи могу бити у бојама које су у контрасту са подлогом.

Савладавање висинских разлика до висине од 0,90m у случају када не постоји могућност савладавања ове разлике рампама, степеницама и степеништем врши се подизним платформама.

2.2.7. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

2.2.7.1. Зоне за које се обавезно доноси План детаљне регулације, предвиђени рокови за њихову израду, са прописаном забраном изградње до њиховог доношења

Планска решења спроводиће се директно, издавањем информације о локацији и локацијских услова на основу правила уређења и грађења из овог Плана, изузев простора за даљу урбанистичку разраду Планом детаљне регулације и локација предвиђених за израду урбанистичких пројеката.

На планском подручју нису препознате зоне које би, због специфичности обухвата, захтевале даљу детаљну разраду Планом детаљне регулације, изузев:

1. За потребе изградње канализационог система, за које се показала неопходна даља разрада Планом детаљне регулације.

2. Планови детаљне регулације за потребе изградње објеката ветрогенератора, соларних фотонапонских постројења (соларних електрана), постројења за биомасу уколико су снаге веће од 1,0 MW. Дефинисати правила уређења и грађења као и неопходне мере заштите животне средине, диспозицију објеката за производњу енергије из обновљивих извора као и место прикључка на електроенергетски систем Републике.

С обзиром на специфичност подручја неопходно је урадити Генерални пројекат са Претходном студијом оправданости паралелно са израдом Плана детаљне регулације канализационог система за наведена насеља. Генерални пројекат треба да садржи најмање два варијантна решења канализационог система, пре свега могућност

гравитационог одвођења а затим вакуум - канализациони систем или систем са препумпавањем.

На иницијативу надлежног Секретаријата, могућа је израда Плана детаљне регулације за подручја у захвату Плана (саобраћајнице, инфраструктурни објекти и комплекси) која нису предвиђена за даљу разраду, што се неће сматрати одступањем од Плана.

Обухват сваког појединачног Плана детаљне регулације биће одређен катастарским парцелама, приликом доношења Одлуке о његовој изради.

Уколико се на иницијативу надлежног Секретаријата, а за потребе детаљне разраде саобраћајница, инфраструктурних објеката и комплекса, предвиди даља разрада Планом детаљне регулације, што се неће сматрати одступањем од Плана, важи следеће:

- Све започете активности (уређење простора и изградња), које су у супротности са планским условима, обуставиће се до усаглашавања са одредницама Плана или ће се од њих потпуно одустати;

- Све започете активности на уређењу простора, изградњи и реконструкцији, делова планског подручја на којима је предвиђена даља разрада Плана детаљне регулације, обуставиће се до усаглашавања са одредницама Плана или ће се од њих потпуно одустати;

- У деловима планског подручја, где је предвиђена реализација нове регулације са циљем остваривања површина јавне намене за планирану изградњу у виду комплекса јавних установа, комуналних објеката или нових саобраћајних траса, *забрањује се изградња у оквиру дефинисане регулације те нове површине јавне намене;*

- У оквиру дефинисане регулације нове површине јавне намене, *дозвољено је само текуће одржавање објеката* (поступци у смислу побољшања услова коришћења).

2.2.7.2. Локације за које се обавезно израђује урбанистички пројекат, односно расписује урбанистички или архитектонски конкурс

Планом су дефинисани простори за које постоји обавеза израде Урбанистичког пројекта - за потребе урбанистичко-архитектонског обликовања површина јавне намене и урбанистичко-архитектонске разраде локације, простора специфичних садржаја и намена, или пак, просторно дефинисане једновласничке целине, где се урбанистичком и архитектонском разрадом може доћи до најквалитетнијих решења.

Локације за која је предвиђена израда **Урбанистичких пројеката:**

1. Новопланирани комплекси – Пословне и радне зоне - Пословно производно трговински комплекс (Све врсте пословних објеката на парцелама већим од 1000m²);

2. Новопланирани комплекс предшколског образовања;

Поред локација за које се прописује израда урбанистичких пројеката, у свему према графичком прилогу Карта П.5. "Начин спровођења плана", обавезна је израда Урбанистичких пројеката и за:

- Локације за изградњу објеката за производњу енергије из обновљивих извора (осим оних за које је дефинисана или се показала неопходна разрада Планом детаљне регулације);

- Базне станице мобилне телефоније и кабловски дистрибутивни системи (на неизграђеним парцелама) и

На иницијативу надлежног Секретаријата, могућа је израда Урбанистичких пројеката за локације које нису наведене за даљу разраду, што се неће сматрати одступањем од Плана.

Могуће је расписивање јавних урбанистичко-архитектонских конкурса за објекте јавне намене (сви објекти високоградње на површинама јавне намене).

Локације за које је обавезна израда урбанистичких пројеката, приказане су на графичком прилогу Плана Карта П.5.: "Начин спровођења плана".

2.2.8. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА ИЛИ ЗОНАМА ИЗ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

Грађевинско земљиште треба комунално опремити, што подразумева изградњу објеката комуналне инфраструктуре и изградњу и уређење површина јавне намене.

За издавање локацијских услова, неопходно је обезбедити приступ јавној саобраћајној површини и базичну инфраструктурну опремљеност, која обухвата могућност прикључивања на водоводну електроенергетску мрежу. Уколико не постоји инфраструктурна мрежа, подразумева се да инвеститор преузима обавезу изградње дела инфраструктурне мреже који недостаје.

За јавне службе и комуналне делатности осим обезбеђивања приступног пута, неопходно је обезбеђење прикључака на све инфраструктурне мреже, док за пословне и радне зоне поред наведеног захтева и уређење манипулативног простора, паркинга за различите врсте возила и посебне просторије или ограђене просторе са посудама за прикупљање отпада.

2.2.9. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА, ПРАВИЛА И УСЛОВИ УСМЕРАВАЈУЋЕГ КАРАКТЕРА И ОСТАЛИ УСЛОВИ УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ

Приликом даље детаљне разраде предвиђених простора, важно је поштовати принцип очувања насељског идентитета, традиције и културног наслеђа, навика демографско-социјалног хабитуса, али и микролокацијских одлика сагледаног простора у виду морфолошких, историјско-амбијенталних и обликовних карактеристика.

Приступ при планирању заснивати на унапређењу, уређењу и заштити архитектуре са елементима стила локалног и регионалног карактера, уз јасно дефинисање идентитета грађевина кроз модерну интерпретацију градње са акцентом на остваривање визуелног идентитета насеља, енергетске ефикасности и еколошке свести. Забранити сваки облик градње који није у функцији репрезентативности простора.

За просторе за које се предвиђа даља планска разрада, до доношења тих планова и привођења простора планираној намени, уколико је простор

нападнут затеченом градњом, дозвољава се искључиво текуће и инвестиционо одржавање.

За објекте у оквиру радних зона за које се предвиђа даља планска мора се обезбедити противпожарни пут који не може бити ужи од 3,5m за једносмерну комуникацију, односно 6,0m за двосмерно кретање возила.

Приликом израде Плана детаљне регулације, неопходно је прибављање услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Као предуслов за издавање локацијских услова подразумева се обезбеђивање приступа регулисаног јавној саобраћајној површини, прикључка на водоводну, канализациону и електроенергетску мрежу, уређење манипулативног простора, паркинга за различите врсте возила и посебне просторије или ограђене просторе са посудама за прикупљање отпада.

Уколико је за подручје, на коме се налази катастарска парцела за коју је поднет захтев за издавање локацијских услова, предвиђена обавеза даље планске разраде, а такав плански документ није донет у року прописаном чланом 27. став 6. Закона, локацијски услови издају се на основу подзаконског акта којим се уређују општа правила парцелације, уређења и грађења, и на основу постојећег планског документа који садржи регулациону линију.

2.2.10. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Сви планирани објекти морају да задовољавају све прописе везане за енергетску ефикасност објеката. (Правилник о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС“, бр. 61/11)).

Овим правилником ближе се прописују енергетска својства и начин израчунавања топлотних својстава објеката високоградње, као и енергетски захтеви за нове и постојеће објекте.

Утврђивање испуњености услова енергетске ефикасности зграде врши се израдом елабората ЕЕ, који је саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање грађевинске дозволе или уз захтев за издавање решења којим се одобрава извођење радова на адаптацији или санацији објекта, као и енергетској санацији.

Правилник се примењује на:

- изградњу нових зграда;
- реконструкцију, доградњу, обнову, адаптацију, санацију и енергетску санацију постојећих зграда;
- реконструкцију, адаптацију, санацију, обнову и ревитализацију културних добара и зграда у њиховој заштићеној околини са јасно одређеним границама катастарских парцела и културних добара, уписаних у Листу светске културне баштине и објеката у заштићеним подручјима, у складу са актом о заштити културних добара и са условима органа, односно организације надлежне за послове заштите културних добара;

- зграде или делове зграда које чине техничко-технолошку или функционалну целину.

Одредбе овог правилника не примењују се на:

- зграде за које се не издаје грађевинска дозвола;
- зграде које се граде на основу привремене грађевинске дозволе, као и зграде које се граде на основу грађевинске дозволе за припремне радове;

- радионице, производне хале, индустријске зграде које се не греју и не климатизују;

- зграде које се повремено користе током зимске и летње сезоне (мање од 25% времена трајања зимске односно летње сезоне).

Енергетска својства и начини израчунавања топлотних својстава утврђују се за стамбене зграде са једним станом; стамбене зграде са два или више станова; управне и пословне зграде; зграде намењене образовању и култури; зграде намењене здравству и социјалној заштити; зграде намењене туризму и угоститељству; зграде намењене спорту и рекреацији; зграде намењене трговини и услужним делатностима; зграде мешовите намене; зграде за друге намене које користе енергију.

Енергетска ефикасност зграде је остварена ако су обезбеђени минимални услови комфора садржани у Правилнику, а при томе потрошња енергије за грејање, хлађење, припрему топле санитарне воде, вентилацију и осветљење зграде не прелази дозвољене максималне вредности по м² садржане у Правилнику.

Мере енергетске ефикасности градње за планиране објекте

Приликом пројектовања објекта неопходно је обратити пажњу на оријентацију и функционални концепт зграде у циљу коришћења природе и природних ресурса предметне локације, пре свега енергије сунца, ветра и околног зеленила.

Приликом пројектовања предвидети облик зграде којим се може обезбедити што је могуће енергетски ефикаснији однос површине и запремине омотача зграде у односу на климатске факторе и намену зграде. Потребно је обезбедити максимално коришћење природног осветљења, као и коришћење пасивних добитака топлотне енергије зими односно заштите од прегревања у току лета адекватним засенчењем.

У зависности од намене објекта, предвидети одговарајућу термичку масу за постизање топлотног комфора у зимском и летњем периоду - повећати термичку инерцију објекта. Потребно је применити висок квалитет (у складу са постојећим стандардима и прописима) топлотне изолације целокупног термичког омотача.

Структуру и омотач објекта предвидети тако да се омогући максимално коришћење пасивних и активних соларних система.

Техничке просторије (резервоар и пумпно постројење) које се користе у случају коришћења падавина као и подземних и отпадних вода за потребе заливања, спољашњу употребу или за потребе грејања и хлађења зграда, уколико су укопане не урачунавају се у индекс заузетости парцеле.

Мере за постизање енергетске ефикасности постојећих зграда

Приликом реконструкције чији је циљ постизање енергетске ефикасности постојећих зграда дозвољено је накнадно извођење спољне топлотне изолације зидова уколико се врши у складу са законом, при чему треба водити рачуна о очувању функционалне и обликовне целовитости зграде.

Уколико се зид који се санира налази на регулационој линији, дозвољава се да дебљина накнадне термоизолације са свим завршним слојевима

буде унутар јавног простора (уколико за то постоје техничке могућности и не крше се одредбе других прописа), а када је зид који се санира на граници са суседном парцелом дозвољено је постављање накнадне спољне изолације дебљине до 15 cm уз сагласност тог суседа.

Дозвољено је накнадно формирање стакленика (уколико за то постоје техничке могућности и не крше одредбе важећих закона) ако се елаборатом докаже побољшање енергетске ефикасности зграде.

Сертификат о енергетским својствима зграда (енергетски пасош) морају имати све нове зграде, као и постојеће зграде које се реконструишу, адаптирају, санирају или енергетски санирају, осим зграда које су правилником изузете од обавезе енергетске сертификације. Правилник којим се ближе прописују услови, садржина и начин издавања је Правилник о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС", бр. 69/2012).

Категорије зграда за које се издаје енергетски пасош, одређене су према претежној намени дефинисаној прописом којим се уређују енергетска својства зграда.

Зграде за које није потребно прибављање енергетског пасоша су:

- постојеће зграде које се реконструишу или енергетски санирају, а које имају нето површину мању од 50 м²;

- зграде које имају предвиђени век употребе ограничен на две године и мање;

- зграде привременог карактера за потребе извођења радова, односно обезбеђење простора за смештај људи и грађевинског материјала у току извођења радова;

- радионице, производне хале, индустријске зграде и друге привредне зграде које се, у складу са својом наменом, морају држати отворенима више од половине радног времена, ако немају уграђене ваздушне завесе;

- зграде намењене за одржавање верских обреда;

- зграде које су под одређеним режимом заштите, а код којих би испуњење захтева енергетске ефикасности било у супротности са условима заштите;

- зграде које се не греју или се греју на температуру до +12°C.

Енергетски пасош чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Енергетски пасош зграде издаје се по извршеном енергетском прегледу зграде.

Издаје се за целу зграду или за део зграде, када се ради о згради која је према овом правилнику дефинисана као зграда са више енергетских зона. Енергетски пасош се може издати и за део зграде који чини самосталну употребну целину (пословни простор, стан). Зграда или њена самостална употребна целина може имати само један енергетски пасош.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

На планском подручју, изградња се регулише општим правилима грађења датих за сваку намену посебно. За грађевинске елементе који овде нису експлицитно дати, у конкретним ситуацијама ће се приликом спровођења Плана примењивати важећи правилници везани за изградњу простора.

Правила грађења важе за подручја на којима се План спроводи директно, као и за подручја за која је предвиђена израда урбанистичких пројеката.

За подручја која се разрађују планом детаљне регулације, правила грађења биће утврђена тим планом, уз смернице из општих правила грађења овог Плана.

2.3.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Општа правила грађења важе за све намене, или за поједине намене уколико је то прецизирано.

Индекс заузетости парцеле (заузетост парцеле) је однос габарита хоризонталне пројекције изграђеног или планираног објекта и укупне површине грађевинске парцеле, изражен у процентима.

Индекс изграђености парцеле је однос бруто развијене грађевинске површине (БРГП) изграђеног или планираног објекта и укупне површине грађевинске парцеле.

При прорачуну индекса изграђености и заузетости за предметну парцелу, узети у обзир површину дограђеног објекта и објеката који се задржавају.

БРГП је збир површина свих надземних етажа објекта, мерених у нивоу подова свих делова објекта, укључујући површине лођа, балкона и тераса, одређених према спољним мерама ободних зидова у које се урачунавају облоге, парапети и ограде. Надземне етаже су све етаже изнад нивелете постојећег терена, укључујући и етаже повученог спрата и поткровља. Надземне гараже, котларнице, подстанице грејања, станарске оставе, трафостанице рачунају се у површину корисних етажа и не редукују се.

Постојећи објекти, чији су параметри (индекс изграђености и заузетости парцеле, спратност, итд) већи од утврђених вредности, задржавају постојеће параметре без могућности доградње.

За постојеће објекте чији су параметри (индекс изграђености и заузетости парцеле, спратност, итд.) мањи од утврђених вредности, могућа је доградња до испуњења задатих параметара, према Правилима грађења за конкретну намену.

За постојеће објекте чија су међусобна и растојања од граница парцеле мања од вредности утврђених Правилима грађења, у случају реконструкције, на суседним странама није дозвољено постављати отворе стамбених просторија.

У случају замене објекта новим, поштују се урбанистички параметри дефинисани овим Планом.

Компатибилни садржаји и врсте објеката по планираним претежним наменама одређени су у склопу допунских намена за сваку намену.

2.3.1.1. Врста и намена објеката који се могу градити под условима утврђеним планом, односно врста и намена објеката чија је изградња забрањена

На планском подручју могућа је изградња објеката у складу са предвиђеном наменом површина.

У објектима који се налазе у намени – становање у сеоској зони, могу се обављати делатности, које не угрожавају и не утичу негативно на квалитет животне средине.

2.3.1.2. Услови за формирање грађевинске парцеле, парцелацију, препарцелацију и исправку граница суседних парцела

Услови за формирање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела по правилу има облик правоугаоника или трапеза и површину која омогућава изградњу објеката предвиђену Планом.

Уколико катастарска парцела нема приступ на површину јавне намене није грађевинска парцела. Приступ на површину јавне намене може се обезбедити пројектом препарцелације.

Пројекат парцелације и препарцелације ради се на овереном катастарско топографском плану.

Величина грађевинске парцеле/комплекса дефинисана је регулационим линијама према површинама друге јавне и остале намене и границама катастарских парцела. Усаглашава се са технолошким условима и потребама конкретне намене, у складу са прописима и одговарајућим техничким нормативима.

За намену становања, појединачним правилима грађења прописана је величина грађевинске парцеле.

Код постојећих парцела чија је површина до 5% мања од минималне дозвољене површине, а чије проширење није могуће из разлога постојеће изграђености у простору, дозвољава се изградња објеката на тим парцелама, према условима грађења за одређену намену. Задржавају се постојеће парцеле на којима се може градити у складу са правилима парцелације и овим Планом.

Грађевинска парцела мора бити формирана тако да задовољава прописана правила парцелације и препарцелације и исправке граница суседних парцела, члан 65. Закона и Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС" број 50/11).

Основна правила парцелације и препарцелације

На једној катастарској парцели може се образовати већи број грађевинских парцела, пројектом парцелације. Подела постојеће катастарске парцеле на две или више мањих парцела врши се у оквиру граница парцеле. Поделом се не могу образовати парцеле које не испуњавају услове за формирање грађевинске парцеле у погледу величине, начина градње у односу на непосредно окружење, тј. планирани вид изградње.

Од већег броја катастарских парцела може се образовати једна или више грађевинских парцела, пројектом препарцелације, у циљу испуњења услова за формирање грађевинске парцеле у складу са овим Планом.

Исправка граница суседних парцела

У циљу формирања грађевинске парцеле, у смислу обезбеђивања приступа и одређивања граница површина јавне намене, врши се исправка граница суседних парцела, а на захтев власника, односно дугорочног закупца постојеће катастарске парцеле и уз сагласност власника суседне катастарске парцеле.

Исправка граница суседних парцела се врши на основу елабората геодетских радова за исправку граница суседних парцела.

Приликом утврђивања услова за исправку граница суседне парцеле, мора се поштовати правило да катастарска парцела која се придодаје суседној парцели не испуњава услове за посебну грађевинску парцелу, као и да је мање површине од парцеле којој се припаја.

2.3.1.3. Услови и начин обезбеђивања приступа грађевинској парцели и простору за паркирање

Све грађевинске парцеле морају имати обезбеђен колски приступ на пут или другу јавну саобраћајну површину, директно или прилазом најмање ширине 2,5m, у дужини не већој од 25,0m. Објекти у радним зонама морају обезбедити противпожарни пут око објекта, који не може бити ужи од 3,5m, за једносмерну комуникацију, односно 6,0m за двосмерно кретање.

Објекат се поставља на парцели тако да остварује одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и омогућује функционалан саобраћај унутар грађевинске парцеле/комплекса, са приступом простору за паркирање.

Простор за паркирање у оквиру грађевинске парцеле одређује се на основу норматива за паркирање, који је дат у правилима грађења за поједине намене, и може се користити само у функцији објекта за који је намењен, у оквиру исте грађевинске парцеле. Гараже објекта се смештају у или испод објекта, у или ван габарита истог.

2.3.1.4. Положај објекта у односу на регулацију и грађевинске линије

Положај објекта, односно грађевинске линије у односу на регулациону, дефинисан је на графичком приказ Плана, Карта П.3.: "Урбанистичка регулација са грађевинским линијама".

Грађевинска линија приказана на овом графичком прилогу је линија до које је максимално дозвољено грађење на и изнад површине земље. Подземне етаже могу се градити унутар и до грађевинске, односно регулационе линије, осим ако другачије није дефинисано у појединачним правилима грађења.

Грађевинска линија се првенствено односи на планирану изградњу, уз поштовање катастарског стања изграђености објекта. У том смислу, у ситуацијама где грађевинска линија прелази преко постојећег објекта, не подразумева се рушење тог објекта, већ његово задржавање у постојећим габаритима, као и могућност хоризонталне и вертикалне надградње, уз поштовање нове грађевинске линије и осталих услова изградње датих овим Планом.

Грађевинска линија важи за све објекте.

Објекат се може градити и на одређеној удаљености од грађевинске линије (ка унутрашњости грађевинске парцеле).

Испади на објекту (еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице, надстрешнице и сл.) не могу прелазити грађевинску линију више од 1,60m, односно регулациону линију више од 1,20m и то на делу објекта вишем од 3,00m.

Испади на објекту не смеју се градити на растојању мањем од 1,50m од бочне границе парцеле северне оријентације, односно 2,50m од бочне границе парцеле претежно јужне оријентације.

У случају да се грађевинска и регулациона линија поклапају, испади могу прећи и регулациону линију највише 1,20m, на делу тротоара који је ширине најмање 2,0m.

Ако суседни објекат има испад непосредно уз планирани објекат, тада се еркер новопланираног објекта:

- може поравнати са суседним;
- величину еркера одређује линија која формира угао 30° у односу на новопроектовани објекат конструисана из тачке пресека регулационе линије која разграничава објекте, односно парцеле.

У случају да је планирано поклапање регулационе и грађевинске линије при чему је ширина тротоара максимално 2,0m, није могућа изградња грађевинских елемената (еркера, дократи, балкона, улазних надстрешница, надстрешница и сл.) на нивоу првог спрата.

За објекте који се граде на површинама јавне намене испади на објекту не смеју да пређу регулациону линију.

За постојеће објекте, израда термоизолације у дебљини која је прописана важећим Правилником о енергетској ефикасности зграда, неће се сматрати променом грађевинске линије.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску, односно регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то за:

- Излоге локала: 0,30 m по целој висини уколико је најмања ширина тротоара 3,0 m.
- У случају да је ширина тротоара мања од 3,0 m нису дозвољени испади на објекту код локала у приземљу;
- Излоге локала у пешачким зонама дозвољено је 0,90m по целој висини;
- Транспарентне конзолне надстрешнице у ширини од 2,0m дозвољене су целом дужином код локала у приземљу на минималној висини од 3,0m.
- Платнене конзолне надстрешнице у ширини од 1,0m дозвољене су код локала у приземљу на минималној висини од 3,0m;
- Конзолне рекламе могуће је поставити у ширини од максимално 1,2m на висини од 3,0m;
- Подрумске етаже могу прећи грађевинску линију 0,15m до дубине од 2,60m испод површине тротоара, а испод дубине од 2,60m и до 0,50m.

2.3.1.5. Положај објекта у односу на границе грађевинске парцеле/комплекса

За изградњу и доградњу објекта на међи потребна је сагласност суседа, осим у случају већ изграђеног објекта на међи, са стране суседа.

За надзиђивање, реконструкцију, санацију и адаптацију објекта на међи (задржавање постојећег габарита), није потребна сагласност суседа.

Минимално одстојање објекта од границе грађевинске парцеле коју не додирује износи 3,50m,

уколико другачије није дефинисано појединачним правилима градње.

Уколико објекат има испаде на задњој и бочним странама, прописано минимално одстојање од граница грађевинске парцеле важи за испаде на објектима у бочном и задњем делу грађевинске парцеле, односно, рачуна се удаљеност најистуреније тачке објекта у односу на границе грађевинске парцеле.

За постојеће објекте чије је растојање од границе парцеле мање од 3,50m, не могу се на суседним странама предвиђати отвори за дневно осветљење (осим отвора за помоћне просторије-кухиње, купатила, оставе, ходници и сл).

Подземне етаже могу се градити унутар и до граница грађевинске парцеле, осим ако другачије није дефинисано у појединачним правилима грађења.

2.3.1.6. Минимална међусобна удаљеност објеката

Међусобна удаљеност нових и околних објеката на странама које се не додирују (околним објектима се не сматрају помоћни објекти), износи половину висине вишег објекта, односно четвртину висине вишег објекта, уколико објекти не садрже отворе за осветљење стамбених просторија, али не може бити мања од 4,0m.

За постојеће објекте који су међусобно удаљени мање од 4,0m не могу се на суседним странама отварати наспрамни отвори за осветљење стамбених просторија.

Слободностојећи објекат не сме заклањати директно осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

За потребе вентилације и осветљења помоћних просторија у стану или пословном простору, као и заједничког степеништа, у објекту се дозвољава формирање светларника.

Површина светларника се одређује тако да сваком метру висине објекта одговара 0,50m², при чему он не сме бити мањи од 6,0m². У случају усклађивања положаја светларником суседног објекта, ова површина може се умањити за 1/4. Минимална ширина светларника износи 2,0m.

Светларник не улази у прорачун БРГП објекта. Минимална висина парапета светларника износи 1,80m. Није дозвољено отварање прозора или вентилационих канала на светларник суседног објекта. Није дозвољено надзиђивање нити затварање постојећих светларника.

2.3.1.7. Услови изградње помоћних објеката

Помоћни објекат јесте објекат који је у функцији главног објекта, а гради се на истој парцели на којој је саграђен главни стамбени, пословни или објекат јавне намене.

Под помоћним објектима, сматрају се гараже, оставе, летње кухиње, водонепропусне септичке јаме, бунари, резервоари, цистерне за воду, котларнице до 63kW и сл..

Помоћни објекат није балон - сала.

Помоћни објекат може се градити под условом да не нарушава постојећу функцију, не угрожава животну средину и не нарушава јавни интерес (нарочито у погледу прегледности визура и безбедности саобраћаја). Такође, помоћни објекат се не може користити за становање, нити се у њему може обављати привредна делатност.

Помоћни објекат се може градити као анекс уз главни објекат, или слободно на грађевинској парцели, уз поштовање грађевинске линије.

Минимална удаљеност најистуреније тачке помоћног објекта до границе грађевинске парцеле износи 0,5m. Удаљеност помоћног објекта од другог стамбеног или пословног објекта може бити најмање 2,5m, односно најмање 4,0m уколико је његов зид наспрам отвору за дневно осветљење стамбеног или пословног објекта. Удаљеност може бити и мања, по претходно прибављеној сагласности власника суседног објекта.

Помоћни објекат се може поставити на границу грађевинске парцеле уз сагласност суседа.

На зиду помоћног објекта, који је удаљен мање од 1,0m од границе грађевинске парцеле, не могу се постављати прозори и врата.

Помоћни објекат не може ометати пролаз и друге функције дворишта.

Помоћни објекти се граде као приземни, максималне висине 5,0m, с тим да висина венца не може прећи 3,0m од нулте коте објекта (нулта кота представља пресек вертикалне осе објекта и тла на месту градње помоћног објекта). Могу имати раван или кос кров, нагиба кровних равни 15%, ка унутрашњости парцеле.

2.3.1.8. Услови изградње економских објеката

На истој грађевинској парцели могу се градити економски објекти:

- За гајење животиња (стаје за гајење коња, штала за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња и објекти за гајење голубова, украсне живине, птица и кунића);
- Пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке);
- Објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани силио јаме и силио тренчеви);
- Објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари и кошеви);
- Гараже за пољопривредну механизацију помоћни објекти (гараже, оставе, септичке јаме, бунари, цистерне за воду, летње кухиње и сл);
- Међусобна растојања економских објеката зависе од организације економског дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ доминантни ветар у односу на чисте објекте;
- Међусобно растојање сточне стаје и стамбеног објекта је 15,0m;
- Пољски клозет и ђубриште могу бити удаљени од стамбеног објекта, бунара најмање 20,0m и то само на нижој коти;
- У случају да се економски делови суседних грађевинских парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m.

2.3.1.9. Максимална висина објекта у односу на нагиб терена

Висина објекта се односи на растојање од нулте коте терена до висине слемена односно венца за објекте са равним кровом.

За случај да до објекта постоји приступни пут преко приватног пролаза који је под нагибом, при чему је разлика од нулте коте до коте нивелете приступног пута већа од 2,0m, растојање од нулте коте јавног пута до коте слемена се умањује за разлику висине преко 2,0m.

Висина објекта се не умањује у случају да је разлика између нулте коте јавног пута и коте нивелете прилазног пута мања од 2,0m.

Сваки новопланирани објекат може имати подрумске или сутеренске просторије, уколико не постоје сметње геотехничке или хидротехничке природе.

2.3.1.10. Кота приземља

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта.

Кота приземља нових објеката на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута.

Кота приземља може бити виша од нулте коте највише $\frac{1}{2}$ спратне висине од нулте коте.

За објекте на стрмом терену са нагибом од улице (наниже) када је нулта кота нижа од коте нивелете јавног пута, кота приземља може бити нижа од нулте коте највише $\frac{1}{2}$ спратне висине.

За објекте који имају индиректну везу са јавним путем, преко приватног пролаза, кота приземља утврђује се локацијским условима и применом одговарајућих тачака овог члана.

2.3.1.11. Сутеренске просторије

Сутерен је део објекта чији се простор налази непосредно испод пода приземља и укопан је до 50% свога волумена у коначно уређен терен, односно најмање је једним својим зидом изван терена (етажа са отворима).

Код објеката који се задржавају у постојећем габариту, дозвољава се пренамена сутеренских просторија у пословање.

Код новопланираних објеката не дозвољава се становање у сутерену.

2.3.1.12. Поткровна етажа

Поткровна етажа дефинише се као последња етажа објекта са надзидком максималне висине 1,60m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине, који може бити директно покривен кровном конструкцијом, односно, изнад којег може бити смештен тавански простор.

Поткровна етажа користи се за намену која је у складу са овим Планом.

Није дозвољено формирање поткровља у више нивоа.

Дозвољено је формирање вертикалних отвора у поткровљу, са висином од коте пода поткровне етаже до преломне линије отвора максимално 2,20m чиме се обезбеђују излази на балкон или лођу у поткровљу. Облик и ширина отвора морају бити усклађени са елементима фасаде и пратити ритам отвора на нижим етажама.

Најмања светла висина поткровне етаже износи 2,60m на минимално $\frac{2}{3}$ подне површине. У случајевима да се ради о поткровљу типа мансардног крова са осветљењем посредством необједињених баца (максимално 50% од дужине фасаде) или косих кровних

равни са кровним прозорима, мора бити задовољен претходни услов. Мансардни кров обавезно решити у једној етажи, без препуста (ван основног габарита објекта).

Дефинисан простор поткровља може бити увучен у односу на фасаду објекта.

Тавански простор је простор покривен кровном конструкцијом без надзидка и није га могуће користити у сврху становања. Може се користити као помоћни простор (вешернице, сушаре, оставе).

Проветравање таванског простора, уколико је то потребно, решити искључиво кровним прозорима у косини крова.

За тавански простор, уколико је пројектом за изградњу објекта предвиђен лучни или делимично лучни кров, исти је могуће извести тако да су замишљене кровне равни максималног нагиба од 30° тангенте лучног крова. Кровна конструкција мора бити лучна по крајој ширини објекта у попречном пресеку.

Одреднице овог поглавља се односе се на нову изградњу, доградњу, надградњу или реконструкцију објекта.

2.3.1.13. Ограђивање парцела

Ограђивање се врши унутар грађевинске парцеле и унутар регулације.

Ограде се постављају до регулационе линије а врата и капије на огради према регулационој линији отварају се према унутрашњости грађевинске парцеле.

Ограде суседних грађевинских парцела могу се постављати по осовини грађевинске парцеле уз сагласност суседа.

Тип, висина и остали елементи ограђивања прописани су појединачним правилима грађења.

2.3.1.14. Постављење спољних степеница

Отворене спољне степенице се могу поставити на предњој фасади објекта ако је грађевинска линија увучена 3,0m у односу на регулациону линију и ако степениште савлађује висину до 0,90m.

Степенице које савлађују висину већу од 0,90m улазе у габарит објекта а самим тим морају се поставити тако да поштују грађевинску линију дату Планом.

2.3.1.15. Одводњавање површинске воде

Одводњавање површинских вода утврђује се нивелационим решењем у Плану, односно, воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према улици (код регулисане канализације, односно јарковима) са најмањим падом од 1,5%.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не смеју се усмеравати према другој парцели.

Код косих кровова, нагиби кровних равни морају бити усмерени ка саобраћајници и ка унутрашњем дворишту, ради спречавања отицања површинске воде ка суседној парцели.

2.3.1.16. Урбанистичко и архитектонско обликовање, обнова и реконструкција

Архитектура и конструкција објекта треба да се ослањају на традиционалне вредности примерене савременим условима грађења и карактеристикама поднебља. Све објекте пројектовати тако да буду међусобно усклађени у целини и по архитектонским детаљима, а у циљу постизања јединственог амбијента уз примену трајних и квалитетних материјала.

Улична фасада, облик крова, материјали, боје и други елементи утврђују се идејним архитектонским пројектом, а у складу са наменом објекта.

Обнова и реконструкција објекта се врши у складу са наведеним условима за нове објекте, Могуће је вршити радове на реконструкцији, адаптацији, санацији и текућем/инвестиционом одржавању постојећих објекта, уз задржавање постојећих урбанистичких параметара и карактеристика.

Услови за дозвољене интервенције на постојећим објектима:

- Надградња нових етажа/крова до планиране максималне висине - усклађивање висине нових етажа дефинише се у односу на преовлађујућу висину објекта у истом фронту, улици или блоку. Надградња подразумева обезбеђење одговарајућег броја паркинг места за нове капацитете према Планом дефинисаним правилима за одређену намену.

- Додавање крова на објекту са равним кровом без поткровља (у случају лошег стања равног крова), подразумева постављање косог крова са максималним нагибом од 15° као најоптималније решење, уз забрану препуштања кровне конструкције ван габарита објекта.

- Додавање крова на објекту са равним кровом са корисним поткровљем (дозвољено само код индивидуалних објекта) - могуће у случају да сам објекат или окружење има такве карактеристике да појава косих и мансардних кровова не нарушава карактер објекта или целине.

- Замена постојећег крова новим ради додавања поткровља - није дозвољено надзиђивање постојећег или изградњом новог крова, формирање поткровља у више нивоа. Максимална висина надзетка поткровне етаже при изградњи класичног крова је 1,60m, односно 1,30m од коте пода поткровља до прелома косине мансардног крова.

- Код објекта у низу или прекинутом низу, кровне равни треба решити тако да се одвођење атмосферских вода са површина крова, реши у сопствено двориште, односно усмери према улици.

- Санација фасаде или крова, као класична санација у случају дотрајалости или енергетска санација у циљу побољшања технолошко-енергетских карактеристика објекта, подразумева накнадно постављање спољне, замену или допуну постојеће топлотне изолације, постављање соларних колектора и сл.

- Затварање приземља колонадом стубова - интервенција претварања оваквих приземља у користан простор није дозвољена, могуће је само проширивање колонаде на суседне објекте.

- Доградња новог дела објекта (санитарни чвор, кухиња) - овакав вид интервенција дозвољава се само код објекта намењених становању у сеоској зони са циљем побољшања услова становања.

- Доградња вертикалних комуникација (степениште, лифт) - дозвољава се код свих врста

објекта, уз услов да се оваквом интервенцијом не угрожава функционисање и статичка стабилност постојећег објекта и објекта на суседним парцелама. Сви елементи вертикалних комуникација морају бити заштићени од спољних утицаја.

- Доградња на отвореним терасама (проширење корисног простора на постојећим отвореним деловима објекта) - дозвољава се само код објекта намењених становању уз услов ненарушавања односа према суседним објектима.

- Затварање балкона, лођа и тераса - дозвољава се само код објекта намењених становању уз услов не нарушавања фасаде објекта и односа према суседним објектима.

- Рушење старог и изградња планираног објекта (изградња новог објекта на месту старог који се руши). Рушење објекта дозвољава се и случајевима када се објекат налази у регулационом појасу саобраћајнице или на земљишту јавне намене.

Изградња објекта подразумева истовремену изградњу и уређење дворишта, паркинг простора, противпожарног пута, односно прилаза.

Грађење са природним материјалима са повољним изолационим својствима, поштовање оријентације и природних утицаја, тежња да се на максималној површини основе развија минимална површина омотача, принципи су градње који су се одржали кроз векове и које треба применити и на планском подручју.

2.3.1.17. Услови заштите животне средине, хигијенски услови, заштита од пожара, безбедносни услови, заштита суседних објекта

Мере и услови заштите утврђују се према нормативима и прописима за конкретну намену.

У фази пројектовања потребно је урадити геолошка истраживања, која ће дефинисати дубину и начин фундирања објекта, као и заштиту суседних објекта и постојеће инфраструктуре.

У току извођења радова и при коришћењу објекта, водити рачуна о техничким и еколошким условима на суседним парцелама, као и о безбедности објекта изграђених на њима (при ископу темеља, одводњавању површинске воде, гаражирању возила, изношењу шута, смећа и др).

2.3.2. ПОЈЕДИНАЧНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила грађења дата су по наменама грађевинског земљишта у обухвату Плана. Дефинисана су за појединачне грађевинске парцеле и основ су за издавање локацијске и грађевинске дозволе за грађевинско земљиште обухваћено Планом.

У случају да општим и појединачним правилима грађења нису дефинисани сви елементи потребни за издавање локацијске и грађевинске дозволе, као и информације о локацији, меродавна је примена важећег Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу.

2.3.2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

A/1. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

A/1.1. Образовање:

A/1.1.1. Основно образовање

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ
1.1.	намена – доминантна Основно образовање
1.2.	намена - допунска, могућа Култура, здравство, спорт и рекреација, предшколско образовање, социјална заштита, администрација, становање у функцији основне делатности (домар)
1.3.	намена – забрањена Становање, производне делатности, инфраструктурни објекти
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле до 60%
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката П+2

2.0. ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели На грађевинској парцели намењеној за основно образовање, могу се градити други и пратећи објекти (фискултурне сале, отворени спортски терени, отворени и затворени базени, балон сале у функцији спорта и рекреације ученика, са потребним пратећим садржајима - свлачионице, санитариие, клубске просторије и сл), али не и помоћни објекти
2.2.	постављање оградe Грађевинске парцеле ограђују се прозачном металном оградом висине до 1,40m
2.3.	паркирање и гаражирање Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле: 1 паркинг место на 70m ² корисне површине простора
2.4.	зелене и слободне површине За зеленило и слободне површине предвидети најмање 40% површине грађевинске парцеле (мин. зеленило 30%). Гранични појас са другом наменом представља зелени појас најмање ширине 3,0m. Бетонске растер плоче не представљају зелену површину.
2.5.	Остало Индекс изграђености грађевинске парцеле до 2,2. Висина објекта до 18,0m. Објекти се планирају као слободностојећи.

2.3.2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**A/1. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ****A/1.2. Дечија заштита:****A/1.2.1. Предшколско образовање**

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ
1.1.	намена – доминантна Дечија заштита (предшколско образовање)
1.2.	намена - допунска, могућа Здравство, административне услуге, становање у функцији основне делатности (домар), инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена Становање, производне делатности
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле до 50%
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката П+2
2.0. ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели На истој грађевинској парцели могу се градити други/пратећи објекти, али не помоћни објекти
2.2.	постављање оградe Грађевинске парцеле ограђују се живом зеленом оградом или транспарентном оградом висине до 1,40m
2.3.	паркирање и гаражирање Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле; број паркинг места - 1 паркинг место на 70m ² корисне површине простора
2.4.	зелене и слободне површине За зеленило и слободне површине предвидети најмање 40% површине грађевинске парцеле (мин. зеленило 30%). Гранични појас са другом наменом представља зелена површина најмање ширине 3,0m. Бетонске растер плоче не представљају зелену површину.
2.5.	Остало Индекс изграђености грађевинске парцеле до 1,6.

	Висина објекта до 15,0m. Просторије за дневни боравак и дечја игралишта оријентисати ка југу и истоку. Обезбедити економски колски улаз-излаз, који се не поклапа са главним.
--	---

2.3.2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**A/1. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ****A/1.3. Здравствена заштита:****A/1.3.1.Основна здравствена заштита**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Основна здравствена заштита - здравствене станице, амбуланте
1.2.	намена - допунска, могућа	Комерцијалне, административне и угоститељске делатности, апотека, спорт и рекреација, становање у функцији основне делатности (домар), инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена	Становање, производне делатности
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 70%
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката	до П+4
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	На истој грађевинској парцели могу се градити други/пратећи објекти, али не помоћни објекти
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле могу се оградити живом зеленом оградом или транспарентном оградом до висине од 1,40m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле/комплекса; број паркинг места - 1 паркинг место на 70m ² корисне површине простора
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 20% површине грађевинске парцеле. Гранични појас са другом наменом представља зелена површина најмање ширине 3,0m. Бетонске растер плоче не представљају зелену површину.
2.5.	Остало	Индекс изграђености грађевинске парцеле до 2,4. Висина објекта до 20,0m. Објекти се планирају као слободностојећи.

2.3.2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**Б/1. Спорт и физичка култура:****Б/1.1. Спортски терен**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена – доминантна	Спорт и рекреација
1.2.	намена - допунска, могућа	Трговина, угоститељство, комерцијалне и услужне делатности, администрација, здравство, инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена	Становање, производне делатности
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 80% за спортске терене до 30% за остале објекте
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката	П+3, за трибине спратност није ограничена
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	На истој грађевинској парцели могу се градити други/пратећи објекти, као и помоћни објекти
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле могу се оградити живом зеленом оградом или транспарентном оградом до висине од 3,0m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле; број паркинг места - 1 паркинг место на 40 гледалаца и 1 паркинг место на 70m ² корисне површине простора допунске, могуће намене
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети

		најмање 30% површине грађевинске парцеле. Бетонске растер плоче не представљају зелену површину.
2.5.	Остало	Индекс изграђености грађевинске парцеле до 2,1. Висина објекта до 25,0m.

2.3.2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**В/1. Комуналне делатности:****В/1.1 ГРОБЉЕ**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0.	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Сахрањивање
1.2.	намена - допунска, могућа	Наменска трговина, наменска администрација, верски објекти, наменско угоститељство, инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена	Све остале намене
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 10% (односи се на објекте високоградње- капела, трговина итд.)
1.5.	највећа дозвољена спратност објекта	П

2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објекта на истој грађевинској парцели	У оквиру комплекса могу се градити други/пратећи објекти, али не помоћни објекти Сви објекти се постављају фронтално у односу на интерну саобраћајницу
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле/комплекси могу се ограђивати живом зеленом оградом или транспарентном оградом висине до 2,10m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру комплекса; број паркинг места - 1 паркинг место на 200m ² површине комплекса
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 20% површине комплекса (површине за сахрањивање не третирати зеленилом док је гробље у функцији). Бетонске растер плоче не представљају зелену површину Гранични појас са другом наменом представља зелена површина најмање ширине 3,0m.
2.5.	Остало	Индекс изграђености грађевинске парцеле до 0,1. Висина објекта до 5,0m (осим за верски објекат-капелу). Обавезно је опремање гробља јавном чесмом. Дозвољено је сахрањивање у три нивоа.

2.3.2.6. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.**В/1. Комуналне делатности:****В/1.2. ПИЈАЦА**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0.	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Пијаца
1.2.	намена - допунска, могућа	Трговина, угоститељство, комерцијалне услуге, занатске услуге, административне услуге, инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена	Становање, производне делатности
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 70%
1.5.	највећа дозвољена спратност објекта	до П+1, могућа изградња подземних етажа
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објекта на истој грађевинској парцели	У оквиру комплекса могу се градити други/пратећи објекти, али не помоћни објекти
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле/комплекси могу се ограђивати живом зеленом оградом или транспарентном оградом висине до 1,40m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле; број паркинг места - 1 паркинг место на 70m ²
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање

		10% површине грађевинске парцеле
2.5.	Остало	Индекс изграђености грађевинске парцеле до 2,1. Висина објекта до 9,0m.

2.3.2.7. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**Г/1. САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ И ТЕРМИНАЛИ**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Стајалишта, одморишта, терминали
1.2.	намена - допунска, могућа	Трговина, угоститељство, здравство, образовање, култура, социјалне установе, комерцијалне услуге, занатске услуге, административне услуге, инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена	Становање, производне делатности
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 70%
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката	до П+1
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	У оквиру комплекса могу се градити други/пратећи објекти, али не помоћни објекти
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом или транспарентном оградом до висине од 1,40m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле; број паркинг места - 1 паркинг место на 70m ²
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 30% површине грађевинске парцеле
2.5.	Остало	Индекс изграђености грађевинске парцеле до 2,1. Висина објекта до 14,0m. За нову градњу, објекте поставити на мин. 5,0m од регулације саобраћајница.

2.3.2.8. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**Д/1. Зелене површине:****Д/1.1. Парковско зеленило**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Парковско и заштитно зеленило, рекреација
1.2.	намена - допунска, могућа	Трговина, угоститељство, инфраструктурни објекти
1.3.	намена – забрањена	Све остале намене
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 5% (површина под објектом максимално 50m ²)
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката	П
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	У оквиру парцеле/комплекса могу се градити други/пратећи објекти, али не помоћни објекти Сваки објект мора да има одговарајућу везу са приступним саобраћајницама и функционалан приступ простору за паркирање
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом или транспарентном оградом до висине од 1,40m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру комплекса; број паркинг места - 1 паркинг место на 200m ² површине комплекса и 1 паркинг место за објекте у функцији рекреације, трговине и угоститељства.
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 80% површине грађевинске парцеле
2.5.	остало	Индекс изграђености грађевинске парцеле до 0,05. Висина објекта до 5,0m. Комплекс мора да има добро организован интерни пешачки/бициклически саобраћај.

2.3.2.9. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**Ђ/1. Становање:****Ђ/1.1. Становање у сеоској зони**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Становање
1.2.	намена - допунска, могућа	Комерцијалне услуге, занатске услуге, објекти за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству, трговина, административне услуге, угоститељство, сервисне услуге, здравство, образовање, култура, социјалне установе, верски објекти.
1.3.	намена - забрањена	Индустријски објекти.
1.4.	услови за формирање грађевинске парцеле	Најмања површина грађевинске парцеле за изградњу слободностојећег објекта је 300,0m ² , двојног објекта је 400,0m ² (две по 200,0m ²) Најмања ширина грађевинске парцеле за изградњу слободностојећег објекта је 10,0m, двојних објеката 16,0m (два по 8,0m). На грађевинској парцели чија је површина мања од најмање Планом дефинисане површине, односно не мања од 150m ² , дозвољава се изградња стамбеног објекта спратности П+1, са два стана- индекса изграђености до 0,8.
1.5.	индекс заузетости грађевинске парцеле	До 40%
1.6.	највећа дозвољена спратност објеката	П+2+Пк, могућа изградња подрумских и сутеренских просторија.
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	постављање објекта - положај у односу на границе грађевинске парцеле	Растојање регулационе линије од грађевинске линије је 5,0m; Међусобна удаљеност нових спратних сеоских објеката је 6,0m, а приземних слободностојећих објеката 5,0m; Не могу се на суседним странама предвиђати отвори стамбених просторија за изграђене сеоске објекте који су међусобно удаљени мање од 3,0m; Растојање слободностојећег објекта на делу бочног дворишта и линије суседне грађевинске парцеле је 2,50m а двојних и објеката у прекинутом низу 4,0m; на суседним странама не могу се предвиђати отвори стамбених просторија за изграђене објекте чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од 4,0m. За изграђене објекте чије је растојање од границе грађевинске парцеле различито од претходно прописаних вредности, нови објекти се могу постављати на растојањима: Слободностојеће објекте на делу бочног дворишта северне оријентације 1,0m; Слободностојеће објекте на делу бочног дворишта јужне оријентације 3,0m; За изграђене објекте чије је растојање од границе парцеле мање од претходно прописаних не могу се на суседним странама предвиђати отвори за дневно осветљење (осим отвора за помоћне просторије-кухиње, купатила, оставе, ходници и сл.).
2.2.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	На истој грађевинској парцели могу се градити економски објекти: објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штала за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња и објекти за гајење голубова, украсне живине, птица и кунића); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани сили јаме и сили тренчеви); објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари и кошеви); гараже за пољопривредну механизацију помоћни објекти (гараже, оставе, септичке јаме, бунари, цистерне за воду, летње кухиње и сл); међусобна растојања економских објеката зависе од

		<p>организације економског дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ доминантни ветар у односу на чисте објекте. међусобно растојање сточне стаје и стамбеног објекта не може бити мање од 15,0m;</p> <p>одстојање стамбеног објекта од ђубришта, осочне јаме и пољског клозета је најмање 20,0m;</p> <p>одстојање ђубришта, осочне јаме и пољског клозета од бунара најмање 20,0m, с тим да бунар буде на вишој коти;</p> <p>у случају да се економски делови суседних грађевинских парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m;</p> <p>ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле онда је њихово растојање 15,0m односно 20,0m у зависности од врсте економског објекта.</p>
2.3.	постављање оградe	<p>Грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом, транспарентном оградом висине до 1,40m или зиданом оградом висине највише до 1,40m од коте тротоара.</p> <p>Ограде се постављају унутар граница грађевинске парцеле која се ограђује, са отварањем капија и врата ка унутрашњости парцеле.</p> <p>Ка бочној и задњој граници парцеле може се подићи зидана непрозирна ограда висине до 1,40m.</p>
2.4.	паркирање и гаражирање	<p>Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле и то једно паркинг место на 70m² корисне површине. Број гаража предвидети према потреби, у комплексу.</p> <p>Паркирање теретних возила и опреме мора се обезбедити на сопственој парцели.</p> <p>У зависности од технолошког процеса у оквиру комплекса потребно је планирати претоварно- манипулативне површине и паркинг површине за теретна возила.</p>
2.5.	зелене и слободне површине	<p>За зеленило и слободне површине предвидети најмање 30% површине грађевинске парцеле.</p> <p>Бетонске растер плоче не представљају зелену површину.</p>
2.6.	остало	<p>Индекс изграђености грађевинске парцеле до 1.0.</p> <p>Максимална висина објекта износи 14,0m.</p>

2.3.2.10. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**E/1. Пословне и радне зоне:****E/1.1. Пословно - трговински комплекс**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Пословање, сајамски објекти и трговина
1.2.	намена - допунска, могућа	Трговина, простор за изложбено-сајамске манифестације, угоститељство, административне услуге, комерцијалне услуге, занатство, сервисне услуге, магацински простор, рекреација, инфраструктурни објекти; здравство, образовање, дечја заштита, култура, социјалне установе - као површине остале намене
1.3.	намена - забрањена	Становање, јавне функције
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 70%
1.5.	индекс изграђености грађевинске парцеле	до 2,1
1.6.	највећа дозвољена спратност објеката	П+3
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	На истој грађевинској парцели/комплексу могу се градити други објекти. На истој грађевинској парцели, осим пословних објеката, могу се градити помоћни објекти (портирнице, гараже,

		надстрешнице). Максимална спратност помоћних објеката износи П, максимална висина 3,0m. Распоред објеката у комплексу мора да задовољи услов обезбеђивања интерног противпожарног пута, ширине 3,50m односно 6,0m за двосмеран саобраћај.
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле/комплекси могу се оградити живом зеленом оградом или транспарентном оградом висине до 3,0m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле/комплекса; број паркинг места: пословање - 1ПМ на 70m ² корисног простора; трговина на мало - 1ПМ на 100m ² корисног простора; складиштење - 1ПМ на 200m ² корисног простора.
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 20% површине парцеле/комплекса. По ободу комплекса осободити простор најмање ширине 3,50m за противпожарне интервенције. Уколико контактна зона грађевинске парцеле/комплекса није зона зелених површина или пољопривредно земљиште, формирати линеарно зеленило у појасу ширине најмање 3,0m.
2.5.	Остало	Највећа дозвољена спратност објеката П+3. Максимална висина објекта износи 18,0m. Габарит објекта може бити различитог облика (разуђен, угаони, атријумски и др.) и различите спратности, до прописаних параметара, с тим да се по ободу комплекса кроз све појединачне локације простор од 3,5-6,0m планира се за противпожарне интервенције и на том простору се не дозвољава било каква изградња или складиштење материјала.

2.3.2.11. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**E/1. Пословне и радне зоне:****E/1.2. Привредне делатности**

Бр.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Производња, складиштење и трговина
1.2.	намена - допунска, могућа	Производња, складиштење, пијаца, полигон за обуку возача, графичка индустрија, дрвна индустрија, индустрија грађевинског материјала, прехранбена индустрија, магацински простор, административне услуге, комерцијалне услуге, стовариште, занатство, мануфактурна производња, угоститељство, здравство, образовање, предшколско образовање, дечија заштита, сервис, продаја половне робе, станица за снабдевање горивом, инфраструктурни објекти
1.3.	намена - забрањена	Становање, јавне функције
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	до 70%
1.5.	индекс изграђености грађевинске парцеле	до 2,1
1.6.	највећа дозвољена спратност објеката	П+3, могућа изградња подземних етажа
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	На истој грађевинској парцели/комплексу могу се градити други објекти. На истој грађевинској парцели, осим пословних објеката, могу се градити помоћни објекти (портирнице, гараже, надстрешнице). Максимална спратност помоћних објеката износи П, максимална висина 3,0m. Распоред објеката у комплексу мора да задовољи услов обезбеђивања интерног противпожарног пута, ширине 3,50m односно 6,0m за двосмеран саобраћај.
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле/комплекси могу се оградити живом зеленом оградом или транспарентном оградом висине до 3,0m
2.3.	паркирање и гаражирање	Паркинг простор предвидети у оквиру грађевинске парцеле/комплекса; број паркинг места:

		пословање - 1ПМ на 70m ² корисног простора; трговина на мало - 1ПМ на 100m ² корисног простора; складиштење - 1ПМ на 200m ² корисног простора.
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 20% површине парцеле/комплекса. По ободу комплекса ослободити простор најмање ширине 3,50m за противпожарне интервенције. Уколико контактна зона грађевинске парцеле/ комплекса није зона зелених површина или пољопривредно земљиште, формирати линеарно зеленило у појасу ширине најмање 3,0m.
2.5.	Остало	Највећа дозвољена спратност објеката П+3. Максимална висина објекта износи 18,0m. Габарит објекта може бити различитог облика (разуђен, угаони, атријумски и др.) и различите спратности, до прописаних параметара, с тим да се по ободу комплекса кроз све појединачне локације простор од 3,5-6,0m планира се за противпожарне интервенције и на том простору се не дозвољава било каква изградња или складирање материјала.

2.3.2.12. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА**3/1. Насељски центар**

Бр.	Правила грађења	Табела ПГ-12.
1.0	УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ	
1.1.	намена - доминантна	Становање
1.2.	намена - допунска, могућа	Државна управа и органи, култура, комерцијалне услуге, објекти за пружање туристичких услуга у сеоском домаћинству, занатске услуге, трговина, административне услуге, угоститељство, сервисне услуге, становање, здравство, спорт, парковска површина, образовање, дечија заштита, култура, социјалне установе, инфраструктурни објекти, верски објекти
1.3.	намена - забрањена	Производни објекти, складишта
1.4.	индекс заузетости грађевинске парцеле	Важе параметри појединих намена у зони центра
1.5.	највећа дозвољена спратност објеката	П+2+Пк, могућа је изградња подрумских или сутеренских просторија
2.0.	ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ	
2.1.	услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели	На истој грађевинској парцели могу се градити економски објекти: објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штала за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња и објекти за гајење голубова, украсне живине, птица и кунића; објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани силио јаме и силио тренчеви); објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари и кошеви); гараже за пољопривредну механизацију помоћни објекти (гараже, оставе, септичке јаме, бунари, цистерне за воду, летње кухиње и сл); међусобна растојања економских објеката зависе од организације економског дворишта, с тим да се прљави објекти могу постављати само низ доминантни ветар у односу на чисте објекте. међусобно растојање сточне стаје и стамбеног објекта не може бити мање од 15,0m; одстојање стамбеног објекта од ђубришта, осочне јаме и пољског клозета је најмање 20,0m; одстојање ђубришта, осочне јаме и пољског клозета од бунара најмање 20,0m, с тим да бунар буде на вишој коти; у случају да се економски делови суседних грађевинских парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m; ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са

		стамбеним делом друге парцеле онда је њихово растојање 15,0m односно 20,0m у зависности од врсте економског објекта.
2.2.	постављање оградe	Грађевинске парцеле могу се оградити живом зеленом оградом или транспарентном оградом до висине од 1,40m.
2.3.	паркирање и гаражирање	Јавну гаражу/паркинг простор предвидети у оквиру зоне центра, на за ту намену, предвиђеној јавној површини; број гаражних/паркинг места - најмање 20 паркинг места
2.4.	зелене и слободне површине	За зеленило и слободне површине предвидети најмање 10% грађевинске парцеле. Бетонске растер плоче не представљају зелену површину.
2.6.	Остало	Важе индекси изграђености појединих намена у зони центра. Максимална висина објекта износи 14,0m. Постојећи објекти - у случају реконструкције или доградње задржава се постојећа грађевинска линија, односно могућа је доградња према улици, уз услов да минимално растојање грађевинске од регулационе линије износи 5,0m.

2.3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА МРЕЖЕ И ОБЈЕКТА ИНФРАСТРУКТУРЕ

2.3.3.1. Општа правила изградње мрежа и објекта инфраструктуре

Све инфраструктурне мреже налазиће се у регулационом појасу саобраћајница са распоредом који је дефинисан планом сваке инфраструктурне мреже. Промена положаја инфраструктурних мрежа у регулационом профилу саобраћајнице се дозвољава у случајевима када је то неопходно због ситуације на терену, а не сматра се изменом Плана, уз поштовање важећих техничких услова о дозвољеним растојањима код паралелног полагања и укрштања инфраструктурних водова. Дозвољено је вршити реконструкцију и санацију постојећих инфраструктурних инсталација истим или већим пречницима (капацитетима), у зависности од потреба, али по постојећим трасама.

Могуће је полагање инфраструктурних мрежа кроз земљиште осталих намена због услова прикључења објекта, а уз сагласност власника (корисника) земљишта о праву службености пролаза.

2.3.3.2. Појединачна правила грађења инфраструктурних мрежа и објекта

2.3.3.2.1. Саобраћајнице

Попречни профил градских саобраћајница је са коловозом, тротоарима и банкама. У изграђеном делу обавезни садржај попречног профила чине коловоз, тротоари и заштитна трака између коловоза и тротоара, где то дозвољавају просторне могућности. На неизграђеном и планираном простору за изградњу обавезна је заштитна трака. На графичком приказу Карта П. 2. "Саобраћајно решење улица и површина јавне намене са регулационим, нивелационим и аналитичко-геодетским елементима" дати су карактеристични попречни профили са регулационим kotaма.

Регулација саобраћаја предвиђа се са хоризонталном, вертикалном и светлосном сигнализацијом. Тип и врсту раскрсница планирати након извршених претходних студија и истраживања.

Укрштај планиране друмске саобраћајнице са железницом пругом планиран је у нивоу.

Све приступне путеве, окретнице и платое планирати у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара ("Службени лист СРЈ", бр. 8/95).

При пројектовању саобраћајних капацитета у оквиру коридора површина јавне намене и објекта треба обезбедити следеће просторно полазне основе и то:

- Општинске путеве у постојећем коридору, реконструисати на потребну ширину коловоза од 5,5m уз обезбеђење свих осталих елемената за одвијање како локалног тако и изворно-циљног саобраћаја;
- Сервисне саобраћајнице, као и сабирне саобраћајнице пројектовати са свим елементима који омогућују несметано одвијање саобраћаја и ширином коловоза (мин 5,5m);
- Приступне саобраћајнице пројектовати са свим елементима који омогућују несметано одвијање саобраћаја и ширином коловоза минимум 3,5m за једносмерне и 5,5m за двосмерне саобраћајнице;
- Коловозну конструкцију за саобраћајнице у оквиру дефинисаних коридора, димензионисати за средње тежак саобраћај на основу података добијених гео-механичким испитивањима.

Обезбедити квалитетно одводњавање са коловозних површина једностраним попречним нагибима и уздужним нагибом нивелете, до одговарајућих рецепијената (канала).

Забрањује се пренамена гаража и паркинг простора у друге намене.

Аутобуска стајалишта планирати саобраћајно безбедно у складу са саобраћајно безбедносним карактеристикама и просторним потребама, у складу са чл.70. и чл.79. Закона о јавним путевима ("Сл. Гласник РС", бр. 101/05, 123/07, 101/11 и 93/12), и уз поштовање следећих услова:

- Почетак, односно крај аутобуских стајалишта мора бити удаљен минимално 20,0m;
- Дужина прегледности на деоници предметног пута на којој се пројектује и гради аутобуско стајалиште мора бити најмање 1,5m дужине зауставног пута возила у најнеповољнијим временским условима (снег на путу) за рачунску брзину кретања возила од 50,0km/h;

- Насправна (упарена) аутобуска стајалишта поред јавног пута пројектују се и граде тако да се гледајући у смеру вожње, прво наилази на стајалиште са леве стране пута и тада подужно растојање два наспрамна аутобуска стајалишта (од краја левог до почетка десног) мора износити минимално 30,0m;
 - Изузетно, аутобуска стајалишта се могу пројектовати и градити тако да се прво аутобуско стајалиште поставља у смеру вожње са десне стране пута и тада међусобни размак крајњих тачака аутобуских стајалишта (од краја десног до почетка левог) не сме бити од 50,0m;
 - Ширина коловоза аутобуских стајалишта поред предметног пута мора износити 3,5m;
 - Дужина укључне траке са предметног пута на аутобуска стајалишта мора износити 30,5m;
 - Дужина укључне траке са аутобуских стајалишта на предметни пут мора износити 24,8m;
 - Дужина ниша аутобуских стајалишта мора износити 13,0m за један аутобус, односно 26,0m за два или зглобни аутобус;
 - Попречни пад коловоза аутобуских стајалишта мора бити минимум 2% од ивице коловоза пута;
 - Коловозна конструкција аутобуских стајалишта мора бити једнаке носивости као и коловозна конструкција предметног пута;
 - На стајалиштима јавног превоза, предвидети плато (перон) за пешаке ширине најмање 2,0m а на стајалиштима у близини школских објеката ширине најмање 3,0m.
- Зеленило у профилу саобраћајнице* подразумева појасеве линеарног зеленила дуж у оквиру кога се не дозвољава никаква изградња.

2.3.3.2.2. Електроенергетска мрежа

Трасе електроенергетских каблова одређене су регулацијом саобраћајница и налазе се у простору тротоара.

Ширина рова за полагање каблова износи од 0,6 - 0,8 m, а дубина од 0,8 - 1,0 m.

На прелазима саобраћајница постављати минимално 4 ПВ цеви пречника 100 mm, дужине зависно од регулационе ширине саобраћајнице.

При укрштању или паралелном вођењу кабла са инфраструктурним инсталацијама предвидети одстојања и заштиту истих од кабла и обрнуто у дужини према важећим прописима, односно према условима власника инсталација:

- при паралелном вођењу, хоризонтално растојање енергетског кабла од цевовода водовода и канализације треба да износи најмање 0,3 m,
- при укрштању енергетског кабла са водоводном и канализационом мрежом кабл може бити испод или изнад цеви водовода или канализације са минималним растојањем 0,3 m, а у случају да не може да се испоштује овај услов кабл увући у заштитну цев,
- при паралелном вођењу са ТТ кабловима, минимално растојање треба да износи 0,5 m,
- укрштање енергетских и ТТ каблова врши се на растојању од 0,5 m. Угао укрштања треба да буде што ближи правом углу, али не мањи од 45 степени. Енергетски кабл се по правилу поставља испод ТТ кабла,
- укрштање гасовода са електроенергетским подземним високонапонским кабловима извешће се тако да се гасовод полаже испод електроенергетског

кабла са минималним растојањем од 0,5 m од електроенергетског кабла до врха цеви гасовода, при паралелном вођењу гасовода и високонапонских или нисконапонских каблова одстојање треба да износи 0,5 m.

Прелазак електроенергетских каблова преко асфалтираних улица вршиће се бушењем трупа улица, са постављањем ПЕ цеви пречника 110 mm на дубини од 1,20 m од коте коловоза.

Планиране трафостанице 10/0,4 kV градити као објекат грађевинских димензија за снагу 630/1000 kVA или 2x630/1000 kVA, као слободностојећи објекат или у оквиру објекта. За локације за које није планирано цепање парцеле за објекте јавне намене, локација трафостанице ће се утврђивати споразумом инвеститора и ЈП "Електродистрибуција" Ниш и кроз даљу урбанистичку разраду.

Новопланиране електроенергетске каблове (35 kV и 10 kV) полагају по планираним трасама и по трасама постојећих електроенергетских водова према техничким прописима.

У свим планираним саобраћајницама извести инсталације јавног осветљења, са светлотехничким карактеристикама зависно од ранга саобраћајнице.

Мрежу 0,4 kV на просторима вишепородичног становања радити као кабловску, а у просторима породичног и вишепородичног становања средње густине мрежа може бити надземна и кабловска.

За слободностојећи објекат трафостанице 10/0,4 kV обезбедити парцелу димензија 5,5 x 6,5 m. До трафостанице 10/0,4 kV (слободностојеће и у објекту) обезбедити колски приступ изградњом приступног пута најмање ширине 3 m до најближе јавне саобраћајнице.

Како објекти трафостаница 10/0,4 kV и водови напонског нивоа 10 (20) kV спадају у објекте за које се не издаје грађевинска дозвола (члан. 145. Закона о планирању и изградњи) већ се радови врше на основу решења којим се одобрава извођење радова, то је могуће издавање решења за објекат трафостанице и за деонице каблова који нису дати на графичком прилогу ако инвеститор обезбеди документацију предвиђену чланом 145. закона.

2.3.3.2.3. Телефонска мрежа

Трасе каблова претплатничке ТК мреже одређене су регулацијом саобраћајница и налазе се по правилу у простору тротоара на 1,0 m од ивичњака или регулационе линије, зависно од постојећих инфраструктурних мрежа у саобраћајници.

На деловима где није извршена регулација саобраћајница по урбанистичкој документацији, полагање каблова вршиће се у регулационој ширини саобраћајница и то на растојању 0,5 m од ограда дворишта, тј. од регулационе линије саобраћајнице, са обавезом да се исти заштите или изместе о трошку инвеститора код реализације саобраћајница по урбанистичкој документацији.

Дубина полагања каблова претплатничке ТК мреже је по правилу 0,8 - 1,0 m од коте терена.

Мини ровови су са максималном дужином од 40 cm и максималном ширином 15 cm са најчешћим димензијама 30 cm x 10 cm. Мини ровови се изграђују само у оквиру уређених тротоарских површина, уређених пешачких стаза и прелаза саобраћајница уколико технички услови осталих инфраструктурних и саобраћајних система то дозвољавају. Изградња мини ровова је условљена осталом постојећом и планираном

инфраструктуром и они морају испуњавати све услове удаљења од других система према техничким условима тих система и према условима власника тих инсталација. У случају накнадне изградње примарних инфраструктурних мрежа односно израде урбанистичких планова везаних за њу, инсталације са мини рововима изместити о трошку њиховог власника.

Кабловску ТК канализацију са минимално 4 (четри) отвора градити под следећим условима:

- дубину рова одредити према профилу канализације, с тим да заштитни слој земље у тротоару над блоковима буде најмање 0,60 m, док заштитни слој земље над блоковима у коловозу буде најмање 0,8 m,
- за израду кабловске ТК канализације употребити ПВ цеви спољњег пречника 110 mm, преко песка до 0,1 m. ПВ цеви постављати на ПВ држачима,
- ивелета горње бетонске плоче и поклопца кабловског окна биће једнака нивелети површине на којој је изграђен тротоар односно коловоз,
- кабловска окна изградити од опека унутрашњих димензија 2,0 x 1,5 x 1,8 m.

Оптички кабл се може полагасти у исти ров са претплатничким кабловима. Димензије рова за полагање оптичког кабла по правилу износи 0,4 x 0,8 m.

Капацитет претплатничке телефонске мреже, тј. претплатничких каблова срачунати тако да задовољи постојеће и планиране потребе насеља. За задовољавање наведених потреба инсталираће се део капацитета претплатничке мреже као "живе" парице у постојећем делу насеља, а у резерви ће остати одређен број парица ради задовољења будућих потреба.

Ширина рова за полагање каблова је димензија 0,4 x 0,8 m.

Ров за полагање каблова је димензија 0,4 x 0,8 m.

На местима преласка каблова преко саобраћајница, поставити полиетиленске цеви пречника 110 mm, а дужине једнаке ширини коловоза плус 0,60 m, кроз које ће се положити кабл. Дубина полагања полиетиленских цеви износи 1,20 метара од коте терена.

Изводе градити самостојећим изводно-разводним орманима и унутрашњим изводима у објектима.

Самостојећи ормани су на бетонском постољу габарита на већег од 50 x 40 cm и дубине до 0,6 m постављени на граници тротоара и стамбених парцела (на граници регулационе линије), тако да се не омета прилаз објектима.

Код пројектовања и изградње приступне (претплатничке) телефонске мреже морају се поштовати следећи услови:

- при паралелном вођењу телефонских и енергетских каблова минимално растојање је 0,3 m за водове 1 kV, односно 0,5 m за водове 10 и 35 kV. Код укрштања, електроенергетски кабл се полаже испод телефонског кабла са минималним растојањем од 0,5 метра. Најмањи угао укрштања телефонског и електроенергетског кабла износи 45⁰,
- при паралелном полагању телефонских каблова са водоводном и канализационом мрежом минимално хоризонтално растојање је 1,0 метар. Код укрштања телефонских каблова са водоводном и канализационом мрежом, телефонски кабл се полаже изнад водоводне и канализационе мреже, са минималним растојањем од 0,2 m од темена водоводне или канализационе цеви, с тим што се телефонски кабл

полаже у заштитну цев постављену управно на трасу водовода или канализације у дужини најмање од по 1,0 метар лево и десно од цеви,

- прелазак телефонских каблова преко асфалтираних улица, сем у случају микро ровова, вршити бушењем трупа улица, са постављањем ПЕ цеви пречника 110 mm на дубини од 1,2 m од коте коловоза.

2.3.3.2.4. Гасоводна мрежа и топлофикација

Магистрални гасовод

Магистрални гасовод је цевовод опремљен потребним деловима и уређајима који служе за сигуран транспорт природног гаса, а као пратећи објекат се налази телекомуникациони оптички кабл за потребе даљинског надзора и управљања постројењима гасовода, са полагањем у коридору гасовода.

Код изградње магистралних гасовода (притиска од 16 до 50 бара) обезбеђују се три зоне заштите и то:

1. Ужа зона заштите (заштитни појас насељених зграда), чија ширина износи 60 метара, односно по 30 метара са сваке стране гасовода (продуктовода). У овој зони је забрањена градња објеката за становање или боравак људи.

2. Шира зона заштите (заштитни појас) гасовода је подручје у ком други објекти утичу на сигурност гасовода. Граница шире зоне гасовода износи по 200 метара са сваке стране гасовода, рачунајући од осе цевовода.

3. Експлоатациони појас - у експлоатационом појасу гасовода могу се градити само објекти који су у функцији гасовода. Ширина експлоатационог појаса гасовода се одређује у зависности од притиска и пречника гасовода, и за магистрални гасовод МГ-09 износи 12 метара, по 6 метара са обе стране, мерено од осе гасовода. У експлоатационом појасу гасовода не смеју се изводити радови и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 метара, без писменог одобрења оператора транспортног система.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, односно дистрибуције цевоводима издаје одобрење са условима за извођење радова у заштитном појасу цевовода, уколико утврди да у заштитном појасу цевовода постоје техничке могућности за извођење радова и других активности.

Ако гасовод пролази близу других објеката или је паралелан са тим објектима, одстојање у зависности од пречника гасовода дато је у одговарајућим табелама правилника.

Минимално потребно растојање при укрштању гасовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m. Стубови далековода не могу се постављати у експлоатационом појасу гасовода.

Приликом изградње и експлоатације магистралних гасовода поступати у складу са Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника (Службени гласник РС, бр. 104/2009), Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar, "(Службени гласник РС", бр. 37/2013, 87/2015) и другим важећим законима и прописима.

Дистрибутивна гасоводна мрежа ниског притиска

Дистрибутивни гасовод не полаже се испод зграда и других објеката високоградње. При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 40 см. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима минимално светло растојање износи 20 см, а при вођењу гасовода поред темеља 1 м.

Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу дистрибутивног гасовода притиска до 4 бар са другим гасоводима и другим инфраструктурним мрежама и објектима дато је у одговарајућој табели Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар ("Службени гласник РС", бр. 86/2015).

	Минимално дозвољено растојање (м)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел. каблова	0,20	0,40
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,20	0,40
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила, мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 м ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 м ³ а највише 100 м ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 м ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 м ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета већег од 10 м ³ а највише 60 м ³	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 м ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		

У подручјима у којима може да дође до померања тла које би угрозило безбедност дистрибутивног гасовода, примењују се одговарајуће мере заштите.

Дубина уклапања дистрибутивног гасовода износи од 0,6 м до 1,0 м (у зависности од услова терена). Изузетно дубина уклапања може бити и 0,5 м, мерено од горње ивице цеви до коте терена, под условом да се предузму додатне техничке мере заштите.

Минимална дубина уклапања (уколико не постоје други услови) при укрштању дистрибутивног

гасовода са путевима и улицама износи 1,0 м, регулисаних водотокова 1 м и нерегулисаних 1.5 м.

Укрштање гасовода са саобраћајницама врши се полагањем гасовода у заштитну цев, односно канал. Изузетно укрштање се врши и без заштитне цеви, тј. канала, уколико се претходним прорачунском провером утврди да је то могуће. Заштитна цев на пролазу испод пута мора бити дужа за минимум 1,0 м са једне и са друге стране крајњих тачака попречног профила пута.

Заштитна зона за секундарну (дистрибутивну) мрежу ниског притиска (до 4 бара) је 1м са обе стране, мерено од ивице гасовода. У овим

зонама је забрањена изградња објеката и складиштење тешких терета.

Пре извођењу било каквих радова у непосредној близини гасоводне мреже ниског притиска, обавезно се обратити власнику (оператеру) гасоводних инсталација ради обележавања постојеће трасе гасовода на терену.

Све радове изводити у складу са Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar и другим важећим законима и прописима.

2.3.3.2.5. Водоводна мрежа

Прикључне везе за објекте треба да задовоље потребне количине за санитарном и противпожарном водом. Од шахта за водомер, који треба поставити на 1,5 m од регулационе линије ка објекту, независно пројектовати мреже за: санитарну воду стамбеног дела, санитарну воду пословног дела и противпожарну воду. Инсталације за санитарну воду пројектовати тако да свака тржишна целина има сопствени водомер, смештен тако да у сваком тренутку буде доступан стручној служби предузећа за дистрибуцију воде, у циљу читавања потрошње.

Врста и класа цевног материјала за водоводну мрежу, треба да испуни све потребне услове у погледу очувања физичких и хемијских карактеристика воде, притиска у цевоводу и његове заштите од спољних утицаја, како у току самог полагања и монтаже, тако и у току експлоатације. Избор грађевинског материјала од кога су начињене цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, препуштају се пројектанту на основу хидрауличног прорачуна али не могу бити мањег пресека од $\varnothing 100$ mm за јавну мрежу. Изградњу јавне водоводне мреже ускладити са изградњом планираних саобраћајница односно реконструкцијом постојећих. Положај мреже је у коловозу на хоризонталном одстојању од 0,5÷1,0 m у односу на ивицу коловоза. Уколико постојећа мрежа излази из регулационе ширине саобраћајнице, односно мења правац у оквиру постојеће, односно планиране регулације, потребно је приликом реконструкције мреже или коловоза положити нови цевовод у складу са овим правилима а постојећи укинути. Минимална дебљина надслоја земље изнад горње ивице цеви не сме бити мања од 1,0 m. Планирану водоводну мрежу у зони постојеће и планиране регулације водотокова изводи у мостовској конструкцији са адекватном заштитом.

Монтажу цевовода извршити према пројекту са свим фазонским комадима и арматуром. Након монтаже извршити испитивање цевовода на пробни притисак. Пре пуштања у експлоатацију, извршити испирање и дезинфекцију цевовода. Шахте за смештај арматуре и фазонских комада урадити на за то потребним местима од бетона MB 30, на основу статичког прорачуна.

Број и распоред противпожарних хидраната одредити на основу Закона о заштити од пожара и Правилника о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара.

Приликом паралелног вођења цевовода или његовог укрштања са постојећим објектима инфраструктурних мрежа треба поштовати међусобна хоризонтална и вертикална одстојања.

Пре израде пројектне документације за појединачне објекте неопходно је прибавити услове ЈКП за водовод и канализацију "Наиссус" Ниш.

2.3.3.2.6. Канализациона мрежа

Избор грађевинског материјала од кога су начињене цеви, пад цевовода и остале техничке карактеристике, одређују се на основу хидрауличног прорачуна.

За контролу рада канализације и могућност благовремене интервенције, на месту вертикалног прелома цевовода, промене хоризонталног правца пружања цевовода и улива бочног огранка, предвидети ревизионе силазе.

Радове око ископа рова, разупирања зидова рова, полагања и међусобног повезивања цеви, затрпавања цевовода и рова песком и ископаним материјалом, испитивања цевовода и пуштања у рад, извршити на основу важећих техничких прописа и услова за ову врсту радова и инсталација.

Приликом паралелног вођења цевовода или његовог укрштања са постојећим објектима инфраструктурне мреже треба поштовати међусобна хоризонтална и вертикална одстојања.

Забрањено је упуштање употребљених вода у канализацију за атмосферске воде.

Корисну запремину септичке јаме димензионисати тако да се њено пражњење врши једном до два пута годишње. Септичка јама треба да садржи минимално три коморе изграђене од водонепропусних материјала са два преливна поља, при чему прва комора мора бити већа од осталих. Дубина воде у првој комори не сме бити већа од 1,5 m. Септичку јаму извести од бетона и извршити њену хидроизолацију. У горњу плочу септичке јаме уградити вентилациону цев и отвор за пражњење исте. Положај септичке јаме одредити према следећим условима:

- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње,
- да буду удаљене од бунара најмање 8 m.

До доношења и реализације ПДР-а дозвољава се изградња водонепропусних септичких јама са организованим пражњењем од стране надлежног комуналног предузећа.

2.3.3.2.7. Регулација водотокова

Регулативним радовима би се првенствено спречавало изливање вода из корита предметних водотокова на подручју Плана при наиласку таласа великих вода. Радовима на уређењу обезбедило би се несметано и безбедно протицање малих и великих вода, правилнији пронос суспендованог и вученог наноса, консолидације корита и обала, заштита насеља од плављења и пријем атмосферских вода отеклих са подручја налеглих на речни ток.

Регулација Топоничке реке на предметном подручју треба да обезбеди одбрану насеља од поплава за усвојену велику воду $Q_{5\%}=58,5m^3/c$, односно $Q_{2\%}=79,2m^3/c$.

Поред обезбеђења одбране од полава, регулативни радови треба да побољшају елементе природног корита чиме би се постигли повољнији услови протицања воде и наноса као и обезбеђење постојећих објеката као и да обезбеде максимално могуће уклапање корита предвиђено урбанистичким планом, што значи дати потоку одговарајући значај са тог аспекта.

2.3.3.2.8.Обновљиви извори енергије

Постојећи законски оквир који се непосредно односи на припрему документације и изградњу ОИЕ чине прописи из подручја енергетике, водопривреде, пољопривреде, уређења простора и изградње објеката, заштите животне средине, имовинско-правних односа.

За све пројекте везане за изградњу обновљивих извора енергије неопходно је, у складу са "Листом пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину" ("Службени гласник РС", бр. 114/2008) и другим законима везаним за заштиту животне средине, утврдити да ли постоји потреба за израду Студије о процени утицаја на животну средину.

Приликом одређивања локација за изградњу ветропаркова нарочито посветити пажњу ризику по животну средину (бука, утицај на животињски свет) и процени прихватљивости тог ризика са становишта домаћих прописа у области заштите природе и животне средине.

Ветропаркови се могу градити на свим за то погодним локацијама у захвату Плана, уколико се након мерења и анализа утврди да су погодне за изградњу, и испуњавају све услове из области заштите природне средине.

Локације соларних електрана ће се одредити накнадно, након даљих истраживања, испитивања и утврђивања економске исплативости. Дозвољена је изградња соларних електрана на свим локацијама у захвату плана које испуњавају услове у складу са законом.

Локације за објекте предвиђене за коришћење биомасе у захвату плана утврдиће се на основу технокономских анализа, и могуће их је градити на свим локацијама које испуњавају услове за то, у складу са законом и важећим прописима.

Критеријуме енергетске ефикасности треба уважити код пројектовања и избора опреме постројења, а касније и приликом коришћења и одржавања свих објеката обновљивих извора енергије.

Б. САДРЖАЈ ГРАФИЧКОГ ДЕЛА ПЛАНА**I. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ**

- П.С.1. Граница плана, обухват постојећег грађевинског подручја и подела обухвата плана на целине и зоне Р 1:5 000
 П.С.2. Постојећа функционална организација са претежном наменом простора..... Р 1:5 000

II. ПЛАНСКА РЕШЕЊА

- П.1. Граница плана и граница планираног грађевинског подручја са претежном планираном наменом површина Р 1:5 000
 П.2. Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко-геодетским елементима Р 1:2 500
 П.3. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама Р 1:2 500
 П.4. Постојећа и планирана генерална решења за трасе, коридоре и капацитете енергетске и комуналне инфраструктуре:
 П.4.1. Електроенергетика и телекомуникације Р 1:5 000
 П.4.2. Водоснабдевање Р 1:5 000

- П.4.3. Гасификација и топлификација Р 1:5 000
 П.5. Начин спровођења плана..... Р 1:5 000

В. САДРЖАЈ ДОКУМЕНТАЦИОНЕ ОСНОВЕ

Документациона основа Плана садржи:

- Одлуку о изради Плана;
- Одлуку о неприступању изради стратешке процене утицаја Плана на животну средину;
- Критеријуме за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја на животну средину ПГР за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у ГО Црвени Крст у Нишу;
- Рани јавни увид/ Новински оглас/ Став обрађивача/ Извештај Комисије за планове;
- Услови надлежних министарстава, завода и предузећа:
 - АД "Југоросгаз", бр. Н/И-483 од 16.12.2015.год.
 - АД за управљање јавном железничком инфраструктуром "Инфраструктура железнице Србије" а.д., бр.1/2015-2921 од 30.12.2015.год.
 - ЕМС, ЈП "Електро мрежа Србије" Београд, бр.0-1-2-296/1 од 11.01.2016.год;
 - ЈКП "Градска топлана" Ниш, бр.02-11249/2 од 17.12.2015. год.
 - ЈКП "Naissus" Ниш, бр.45150/2 од 24.12.2015.год.
 - ЈП "Пошта Србије" Радна јединица "Ниш", бр.2015-186096/2 од 30.12.2015.год.
 - ЈП "Путеви Србије", бр.953-172 од 05.01.2016.год.
 - ЈП "Србијас" Нови Сад, бр.06-03/22 од 06.01.2016.год.
 - ЈП "Транснафта", бр.5071 од 14.12.2015.год.
 - ЈВП "Србијаводе" Београд-ВПЦ "Морава" Ниш, бр. 07-7063/2 од 08.01.2016. год.
 - Републички хидрометеоролошки завод, бр.922-3-103/2015.год. од 21.12.2015.год.
 - РС, Завод за заштиту природе Србије, бр.019-245/2 од 06.01.2016.год.
 - РС, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, бр.350-01-01593/2015-11 од 22.12.2015.год.
 - РС, Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, бр.3916-4/15 од 04.01.2016.год.
 - РС, Министарство унутрашњих послова - Полицијска управа у Нишу – Одељење за управне послове, бр.03435 број 226-1933615 од 06.01.2015.год.
 - РС, Министарство унутрашњих послова РС-Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације у Нишу, бр.09/20/2/1 број 217-1046/15 од 14.12.2015.год.
 - РС, Министарство здравља-Сектор за инспекцијске послове-Одељење за санитарну инспекцију, бр.530-53-3604/2015-10 од 22.12.2015.год.
 - "Телеком Србија", Регија Ниш, ИЈ Ниш, Служба за планирање и развој Ниш, бр.7131-466790/2-2015 СЈ од 25.12.2015.год.
 - "Теленор", бр.251/359/15 од 25.12.2015.год.

- Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, бр. 05-1328/15 од 23.12.2015.год.
- Управа за имовину и инспекцијске послове, бр.203/2016-04 од 19.01.2016. год.
- "VIP mobile", бр.353-725/2015 од 12.02.2016.год.
- Завод за заштиту споменика културе Ниш, бр.1842/2 од 15.12.2015. год.
- 6. Извештај о обављеној стручној контроли Нацрта плана;
- 7. Новински оглас;
- 8. Сумирање јавног увида/Став обрађивача/Извештај Комисије за планове;
- 9. Претходно мишљење Градске Општине Црвени Крст;
- 10. Образложење Плана.

Г. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

По доношењу, План се доставља: Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Градској управи Града Ниша – Секретаријату за планирање и изградњу, Архиву Града Ниша и ЈП-у Завод за урбанизам Ниш.

Републичком геодетском заводу се доставља прилог: "Саобраћајно решење са површинама јавне намене са регулацијом, нивелацијом и аналитичко - геодетским елементима".

Текстуални део Плана објављује се у "Службеном листу Града Ниша", а План се у целисти (текстуални и графички део) објављује у електронском облику и доступан је путем интернета.

План ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Ниша", а објављује се и у електронском облику и доступан је на увид јавности, осим прилога који се односе на посебне мере, услове и захтеве за прилагођавање потребама одбране земље.

Број: , 06-1290/2017-12 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

13.

На основу члана 13, 13а и 160. Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС“, број 107/2005 ... 105/2017-др. закон) и члана 37. Статута града Ниша („Сл. лист Града Ниша“, број 88/2008 и 143/206),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, доноси

ПРОГРАМ СПРОВОЂЕЊА ДРУШТВЕНЕ БРИГЕ ЗА ЗДРАВЉЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША ЗА 2018. ГОДИНУ

I. Програмом спровођења друштвене бриге за здравље на територији града Ниша за 2018. годину (у даљем тексту: **Програм**) уређује се

начин расподеле средства здравственим установама чији је оснивач град Ниш за 2018. годину за бољу кадровску обезбеђеност, односно за вршење оснивачких права, која су распоређена Одлуком о буџету града Ниша за 2018. годину на разделу 4 - Градска управа - Секретаријат за примарну здравствену заштиту, глава 4.1- Здравство, Програмска класификација- Програм 12 - Здравствена заштита, шифра-1801, 1801-0001 - функционисање установа примарне здравствене заштите, функција 760 - здравство неklasификовано на другом месту, број позиције 201, економска класификација 464 - дотације организацијама обавезног социјалног осигурања, извор 01 - приходи из буџета у укупном износу од 61.900.000,00 динара.

II. Средства наведена у тачки I. Програма, распоређују се за вршење оснивачких права и бољу кадровску обезбеђеност над установама чији је оснивач Град у износу од 61.900.000,00 динара, од чега:

- за бољу кадровску обезбеђеност Дому здравља Ниш у интересу боље приступачности и доступности у коришћењу здравствене заштите - износ од 36.000.000,00 динара;

- за бољу кадровску обезбеђеност Завода за хитну медицинску помоћ Ниш у интересу приступачности и доступности у коришћењу услуга хитне медицинске помоћи - износ од 23.500.000,00 динара.

- за бољу кадровску обезбеђеност Завода за здравствену заштиту радника Ниш у интересу приступачности и доступности у коришћењу услуга медицинске помоћи - износ од 2.400.000,00 динара.

III. Градоначелник Града Ниша ће са здравственим установама чији је оснивач закључити уговор којим ће регулисати међусобна права и обавезе у погледу суфинансирања боље кадрoвске обезбеђености у интересу приступачности и доступности у коришћењу здравствене заштите, у оквиру спровођења друштвене бриге за здравље на нивоу Града, у складу са законом.

IV. За реализацију овог програма одговорна је Градска управа града Ниша - Секретаријат за примарну здравствену заштиту.

V. Овај Програм објавити у "Службеном листу града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-13 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

14.

На основу члана 50 Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

О Д Л У К У
О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНА ГРАДСКОГ ВЕЋА
ГРАДА НИША

I

БОЈАН КРСТИЋ се разрешава функције члана Градског већа Града Ниша

II

Одлуку објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-30-1-02
У Нишу, 27.12.2017.године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

15.

На основу члана 50 Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

О Д Л У К У
О ИЗБОРУ ЧЛАНА ГРАДСКОГ ВЕЋА
ГРАДА НИША

I

ТИХОМИР ПЕРИЋ бира се за члана Градског већа Града Ниша

II

Мандат члана Градског већа идентичан је мандату Градоначелника Града Ниша.

III

Одлуку објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-30-2-02
У Нишу, 27.12.2017.године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

16.

На основу члана 46 Закона о локалним изборима ("Службени гласник Републике Србије", број 129/2007 и 54/2011) и члана 45 Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", број 129/2007, 83/2014 – други закон и 101/2016 – други закон),

Скупштина града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

О Д Л У К У
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА ОДБОРНИКА
СКУПШТИНЕ ГРАДА НИША

I

ТИХОМИРУ ПЕРИЋУ, са изборне листе Др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ-СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА, престаје мандат одборника Скупштине Града Ниша, због избора за члана Градског већа Града Ниша.

II

Против ове одлуке може се изјавити жалба Управном суду у Нишу у року од 48 часова од дана доношења.

III

Одлуку објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-30-3-02
У Нишу, 27.12.2017.године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

17.

На основу члана 37 Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016) и члана 51 Пословника Скупштине Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 6/2017),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНА САВЕТА ЗА
МЛАДЕ

I

АЛЕКСАНДАР САВИЋ разрешава се дужности члана Савета за младе.

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-29-1 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

18.

На основу члана 37 Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016) и члана 51 Пословника Скупштине Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 6/2017),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е**О ИЗБОРУ ЧЛАНА САВЕТА ЗА МЛАДЕ****I**

ДАНИЛО ЗДРАВКОВИЋ бира се за члана Савета за младе.

II

Мандат изабраног члана Савета за младе идентичан је мандату Скупштине која га је бирала.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-29-2 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

19.

На основу члана 41. Закона о култури ("Службени гласник РС", број 72/09, 13/16 и 30/16-испр.), члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016) и члана 13. Одлуке о оснивању Установе Нишки културни центар ("Службени лист Града Ниша", број 2/2011-пречишћен текст и 115/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е**О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА УПРАВНОГ
ОДБОРА УСТАНОВЕ НИШКИ КУЛТУРНИ
ЦЕНТАР****I**

Именује се за члана Управног одбора Установе Нишки културни центар:

- Славиша Тасић, професор музичке културе

II

Мандат именованог члана идентичан је преосталом мандату Управног одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-32-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

20.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е**О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ИВО
АНДРИЋ" НИШ****I**

Разрешава се дужности члана Школског одбора Основне школе "Иво Андрић" Ниш:

- Мирјана Стефановић, представник запослених

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-33-1 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

21.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ "ИВО
АНДРИЋ" НИШ

I

Именује се за члана Школског одбора Основне школе "Иво Андрић" Ниш:

- Сузана Стојановић, представник запослених

II

Мандат именованог члана идентичан је преосталом мандату Школског одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-2--02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

22.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
"ВОЖД КАРАЂОРЂЕ" НИШ

I

Разрешава се дужности члана Школског одбора Основне школе "Вожд Карађорђе" Ниш:

Нада Жикић, економиста, представник родитеља

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-3 -02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

23.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27. децембра 2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
"ВОЖД КАРАЂОРЂЕ" НИШ

I

Именује се за члана Школског одбора Основне школе "Вожд Карађорђе" Ниш:

- Славиша Величковић, представник родитеља

II

Мандат именованог члана идентичан је преосталом мандату Школског одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-4-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

24.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
"ИВАН ГОРАН КОВАЧИЋ" НИШКА БАЊА

I

Разрешава се дужности члана Школског одбора Основне школе "Иван Горан Ковачић" Нишка Бања:

- Александра Божовић, представник родитеља

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-5-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

25.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
"ИВАН ГОРАН КОВАЧИЋ" НИШКА БАЊА

I

Именује се за члана Школског одбора Основне школе "Иван Горан Ковачић" Нишка Бања:

- Ивана Николић, дипл. правник, представник родитеља

II

Мандат именованог члана идентичан је преосталом мандату Школског одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-6-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

26.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

РЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
"ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ" ЧОКОТ

I

Именује се за члана Школског одбора Основне школе "Десанка Максимовић" Чокот:

- Славица Вучковић, професор разредне наставе, представник запослених

II

Мандат именованог члана идентичан је преосталом мандату Школског одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-7-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

27.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

РЕШЕЊЕ**О РАЗРЕШЕЊУ ЧЛАНОВА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ШКОЛЕ МОДЕ И ЛЕПОТЕ НИШ**

I

Разрешавају се дужности чланова Школског одбора Школе моде и лепоте Ниш:

- Весна Ђурковић, представник родитеља
- Татијана Стојановић, представник родитеља

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-8-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

28.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

РЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ШКОЛЕ МОДЕ И ЛЕПОТЕ НИШ**

I

Именују се за чланове Школског одбора Школе моде и лепоте Ниш:

- Снежана Раденковић, представник родитеља
- Сузана Стојковић, представник родитеља

II

Мандат именованих чланова идентичан је преосталом мандату Школског одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1290/2017-33-9-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

29.

На основу члана 116. и 117. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017) и члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

РЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНА ШКОЛСКОГ
ОДБОРА ГИМНАЗИЈЕ "СВЕТОЗАР
МАРКОВИЋ" НИШ**

I

Именује се за члана Школског одбора Гимназије "Светозар Марковић" Ниш:

- Слободан Стошић, представник родитеља

II

Мандат именованог члана идентичан је преосталом мандату Школског одбора.

III

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: , 06-1290/2017-33-10--02
У Нишу, 27. децембра 2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

30.

На основу члана 44а Закона о култури ("Службени гласник РС", број 72/09, 13/16 и 30/16-испр.), члана 37. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016) и члана 13. Одлуке о оснивању Установе Нишки културни центар ("Службени лист Града Ниша", број 2/2011-пречишћен текст и 115/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници од 27.12.2017. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ЧЛАНА
УПРАВНОГ ОДБОРА
УСТАНОВЕ НИШКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

I

Марку Тодоровићу, економском техничару, престаје функција члана Управног одбора Установе Нишки културни центар, на основу поднете оставке.

II

Решење објавити у "Службеном листу Града Ниша".

Број: 06-1291/2017-02
У Нишу, 27.12.2017. године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник
Мр Раде Рајковић, с.р.

С А Д Р Ж А Ј

Град Ниш

1. Одлука о усвајању Програма развоја туризма Града Ниша са акционим планом за период 2018-2020. године	1
Програм развоја туризма Града Ниша са акционим планом за период 2018-2020. године.....	1
2. Одлука о допуни Одлуке о одређивању комуналних делатности од локалног интереса.....	54
3. Одлука о утврђивању доприноса за уређивање грађевинског земљишта	55
4. Одлука о управљању Јавним паркиралиштима	62

5. Одлука о отпису потраживања доспелих на дан 31.12.2016. године по основу неизмирених уступљених јавних прихода града ниша привредног друштва за грађење, ремонт и одржавање пруга „Згон“ ад из Новог Сада.....	66
6. Одлука о утврђивању минималне висине износа издвајања на име трошкова инвестиционог одржавања заједничких делова зграда на територији Града Ниша	67
7. Одлука о општим правилима Кућног реда у стамбеним и стамбено –пословним зградама на територији Града Ниша.....	68
8. Одлука о утврђивању износа накнаде за управљање у случају принудно постављеног професионалног управника на територији Града Ниша	76
9. Одлука о минималној висини износа за текуће одржавање зграда на територији Града Ниша.....	77
10. Одлука о изменама Одлуке о откупу станова.....	78
11. Одлука о изменама и допунама Одлуке о прибављању, располагању и управљању стварима у јавној својини Града Ниша	79
12. План Генералне регулације за насеља Доња Трнава, Доња Топоница и Мезграја у Градској општини Црвени Крст.....	80
13. Програм спровођења друштвене бриге за здравље на територији Града Ниша за 2018.годину.....	134
14. Одлука о разрешењу члана Градског већа Града Ниш Бојана Кристића.....	134
15. Одлука о избору члана Градског већа Града Ниша Тихомира Перића	134
16. Одлука о престанку мандата одборника Скупштине Града Ниша.....	134
17. Решење о разрешењу члана Савета за младе	134
18. Решење о избору члана Савета за младе.....	135
19. Решење о именовану члана Управног одбора Установе Нишки културни центар	135
20. Решење о: разрешењу члана Школског одбора Основне школе "Иво Андрић" Ниш	135
21. Решење о: именовану члана Школског одбора Основне школе "Иво Андрић" Ниш	136
22. Решење о разрешењу члана Школског одбора Основне школе "Вожд Карађорђе" Ниш	136
23. Решење о именовану члана Школског одбора Основне школе "Вожд Карађорђе" Ниш	136
24. Решење о разрешењу члана Школског одбора Основне школе "Иван Горан Ковачић" Нишка Бања	136
25. Решење о именовану члана Школског одбора Основне школе "Иван Горан Ковачић" Нишка Бања	137
26. Решење о именовану члана Школског одбора Основне школе "Десанка Максимовић" Чокот.....	137
27. Решење о разрешењу чланова Школског одбора Школе моде и лепоте Ниш	138
28. Решење о именовану чланова Школског одбора Школе моде и лепоте Ниш	138
29. Решење о именовану члана Школског одбора Гимназије "Светозар Марковић" Ниш	138
30. Решење о престанку функције члана Управног одбора Установе Нишки културни центар.....	139